CHRIS TRICOLICI

Plăcerile riscului

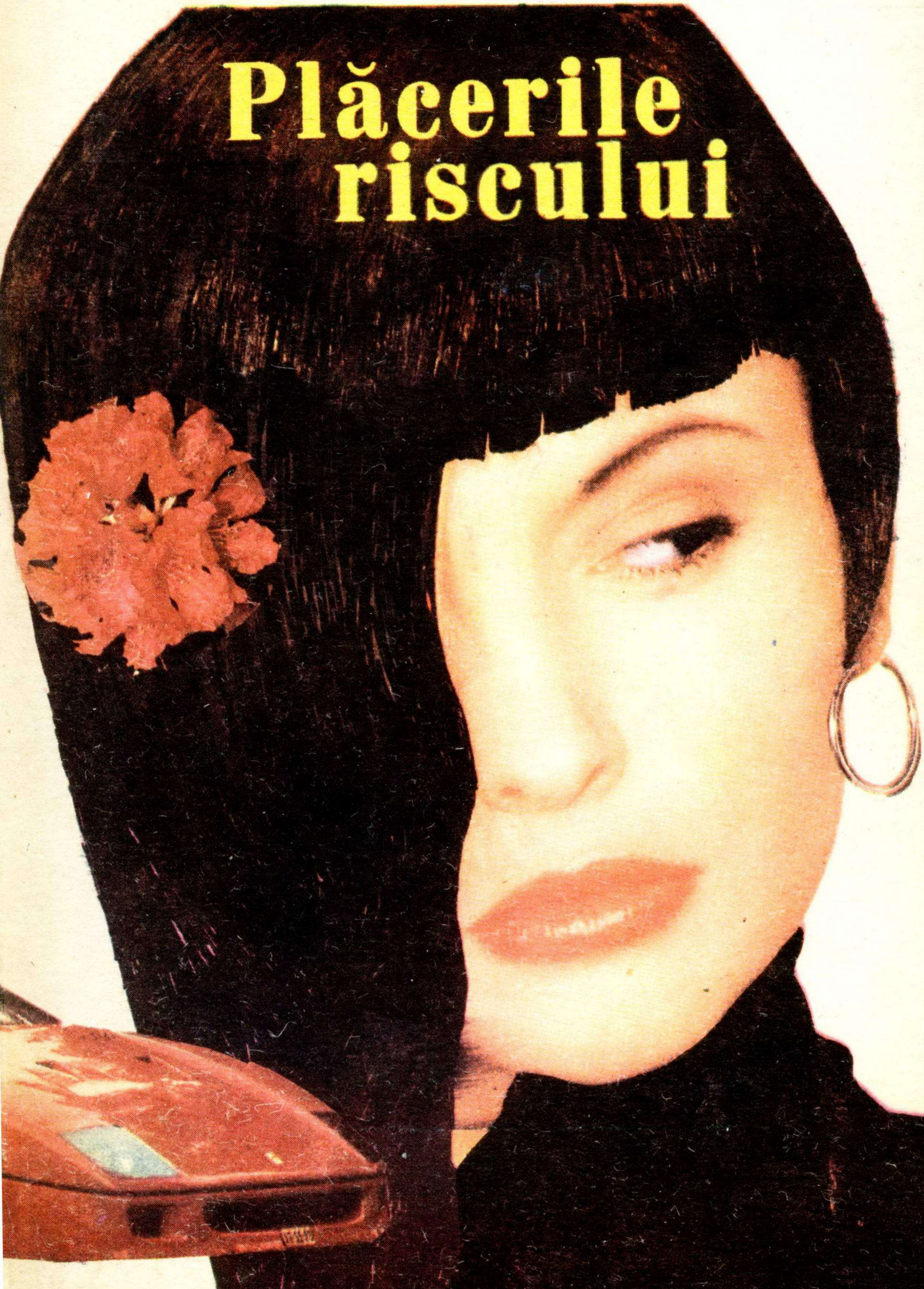

Plăcerile riscului

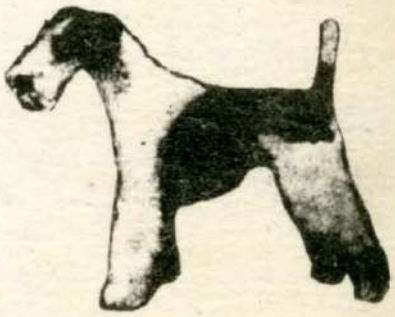

ROMAN DE DRAGOSTE

ROMAN POLIȚIST

ROMAN DE CĂLĂTORIE

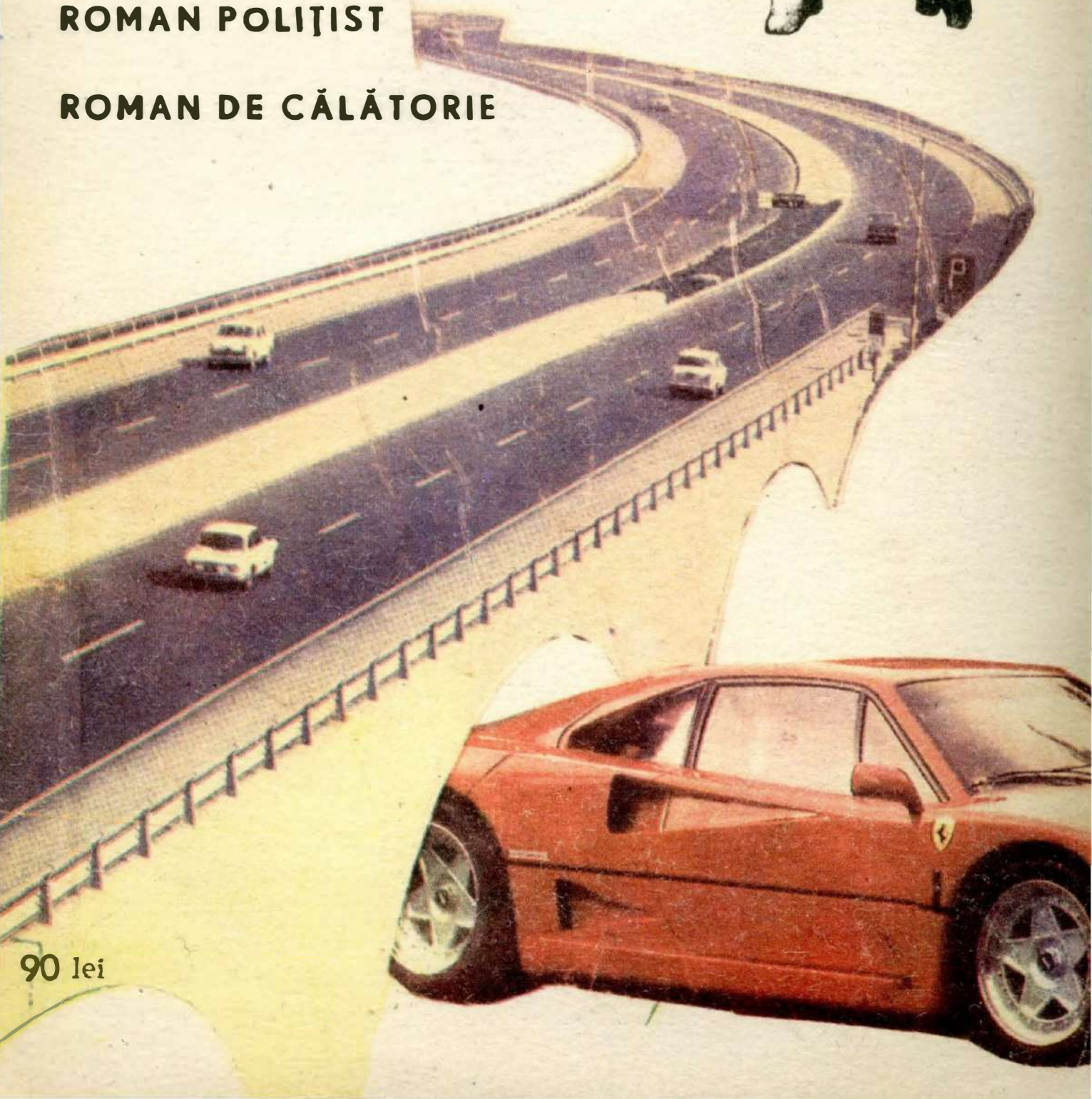

90 lei

CHIRIL TRICOLICI

Plăcerile riscului

Roman

EDITURA „DIAMANT”
1991

Procesarea computerizată:
„SPRINT" SRL

ISBN 973–9094–02–3

1

Eram instalat la Costineşti încă de pe la mijlocul lunii mai, venisem să lucrez, marea îmi prieşte mai mult decît muntele, pot privi ore în şir nemărginirea de ape, sînt un tip solar, anotimpul meu preferat este vara. Scrisul mergea binişor, îmi plăcea cum ieşea cartea şi respectam riguros programul pe care mi-l impusesem. E adevărat, mai existau şi abateri, ele se cam înmulţiseră în ultima vreme — de, oameni sîntem — , o abatere trebuia să fac şi în după-amiaza aceea.

Ortansa îmi spusese că i-ar face plăcere o plimbare cu maşina prin staţiunile litoralului, avea probabil nostalgia locurilor pe unde fusese în trecute vacanţe. Era cazul deci să mă simt, să-i fac şi ei hatîrul acesta, mai ales că fata era cît se poate de înţelegătoare. Seara mergeam de obicei să dansăm, însă ziua rămînea singură, căci eu dispăream de pe plajă cînd grupul lor abia se instala şi nu reapăream decît seara tîrziu.

De cînd parcasem la sosire Espada n-o mai mişcasem din loc şi cum Max e mare amator de plimbări cu maşina, am zis să-l iau şi pe el, să-l recompensez în acest fel pentru privaţiunile la care eram nevoit să-l supun după stabilirea la Costineşti.

Ca să n-o supăr pe gazdă, mai ales că solicitanţi pentru camere erau berechet, ţineam foxterierul tot timpul în casă şi îl scoteam doar cînd mergeam la plajă. Nu-mi închipuisem că poate să-i placă atît de mult apa, s-ar fi jucat la marginea ei ore în şir. Şi, curios, după ce se usca, părul scurt, creţ căpăta strălucire, petele de negru şi castaniu în loc să se estompeze din pricina sării deveniseră şi mai intense.

Dimineaţa se instala lîngă uşă şi de acolo, deoarece îi interzisesem să latre, mă dojenea cu privirea, ca şi cînd mi-ar fi zis că pierd nepermis de mult timp cu făcutul cafelei. Plecam şi odată ieşit pe portiţă, devenea iar grandoman. Ridica boticul de i se făcea o cută la ceafă, păşea în faţă şi pînă la plajă n-ar fi întors capul indiferent ce s-ar fi întîmplat. Cînd să ne întoarcem însă acasă, o mai mare nenorocire nici nu se putea. Se oprea pe drum şi lătra de-ai fi zis că mă strigă. Dacă mă prefăceam că nu aud, insista pînă mă întorceam să văd ce doreşte şi atunci o lua înapoi în direcţia plăjii.

În mașină Max a stat tot timpul bosumflat. Nu l-au preocupat nici măcar construcțiile litoralului, pentru că de obicei, dacă trecem prin vreun oraș, aleargă de la o fereastră la alta, ca și cum n-ar vrea să-i scape nimic. Era supărat că-l expediasem pe canapeaua din spate cînd o invitasem pe Ortansa să urce. Știam că n-o agrează, dar s-o mîrîie era prea de tot! În definitiv, ce vroia?

La întoarcerea din Mamaia am hotărît să opresc la Constanța ca să-mi tratez prietena cu *pizza*, pentru că, trebuie să știți, oameni buni, sînt un bărbat atent cu femeile. N-am putut însă traduce în fapt intenția mea, la pizzerie am găsit lume multă, era de așteptat.

Lăsîndu-l pe Max în mașină, îi făcusem promisiuni, ba chiar îl întrebasem dacă știe ce-i aia o pizza. Așadar, văzîndu-mă venind cu mîna goală, precis o să spună că iar i-am pus ghioc la ureche, cică să audă cum face Pacificul la Miami. I-am explicat că va mînca la Olimp o *pizza* cu adevărat formidabilă, de la un restaurant de lux, cu specific italienesc, tocmai de aceea i-au dat numele de „Trattoria".

Localul e frumos decorat, mobilierul de foarte bun gust, dar din cauza orei și probabil și a prețurilor practicate, doar două mese erau ocupate. Și cu toate acestea chelnerul s-a lăsat îndelung așteptat, și n-aș spune că i-a făcut prea mare plăcere cînd i-am cerut să ne aducă o listă. Dintre felurile de *pizza* am ales-o pe cea milaneză și cum *pizza* se prepară la comandă, ca să nu stăm degeaba, i-am zis să ne aducă *Timballo*, un preparat pe bază de orez cu ciuperci și pe care italienii îl servesc la începutul mesei.

Timballo nu conținuse nici o ciupercuță măcar, doar orez, roșii și firișoare de carne. Lipsiseră cu desăvîrșire ciupercile și din *pizza*, zice-se milaneză, iar jambonul fusese înlocuit cu salam. La toate acestea se adăuga încărcarea notei de plată cu o sticlă de vin, căci noi băusem una, nu două; cealaltă sticlă fusese cu apă minerală.

Nu i-am zis nimic referitor la „greșeala" făcută, i-am cerut să-mi aducă rețetarele pentru *Timballo* și *pizza* milaneză. Era, cred, ultimul lucru la care se aștepta. Remarcînd că nu purtăm verighete — și pentru un chelner nu-i singurul semn după care să deosebească un cuplu marital de o simplă pereche — își spusese probabil că eu, jenîndu-mă de însoțitoarea mea sau chiar dorind să demonstrez că sînt un om culant și nu un zgîrie-brînză, voi plăti fără sa mă mai uit la ce trecuse pe notă.

— Rețetare?!... a zis revoltat și rezemîndu-se cu mîinile de masă a continuat pe un ton ridicat: Ăsta-i restaurant pentru

străini şi nu bufet clasa a treia! Dacă n-aveţi bani, nu intraţi! C-aţi văzut ce scrie pe firmă!

— Întîi ia mîinile de pe masă! i-am cerut calm, dar ferm şi fără să-l privesc.

Şi le-a luat şi a continuat pe acelaşi ton:

— Ce, sîntem cîrciumă s-avem reţetare?! Bucătarul nostru s-a specializat în Italia! A cîştigat şi concursuri!

— Cheamă, te rog, responsabilul!

— Nu-i, e dus la direcţie! a zis şi a strigat la unul din cei doi chelneri care, alarmaţi de tonul ridicat, îşi făcuseră apariţia şi se posataseră, aparent impasibili, la intrarea salonului în care ne aflam.

Cel căruia i se adresase cu apelativul „Nea Gică" s-a apropiat alene de masă şi m-a întrebat supărat: „Ce s-a întîmplat, tovarăşe?"

Unde şi cu ce preţ puteam să caut dreptatea? Am preferat să rămîn umilit şi i-am cerut doar să refacă nota de plată.

Ca să nu ne întoarcem cu un gust amar din această plimbare, am invitat-o pe Ortansa să mîncăm o îngheţată pe terasa ce uneşte hotelurile Panoramic, Amfiteatru şi Belvedere. Îngheţata a fost treacă-meargă, ne-am plimbat prin faţa vitrinelor, am intrat în magazine, Ortansa şi-a cumpărat o bluză care avea imprimată o maşină de curse şi ne-am hotărît să plecăm.

Băusem un singur pahar de vin roşu, vinul îl neutralizasem apoi cu cîteva pahare de Borsec, şi totuşi cînd ne-am apropiat de maşină am crezut că văd dublu, că am o iluzie optică: în loc de o Lamborghini erau două, una decurgînd din cealaltă, lipite bară la bară, acelaşi tip, Espada, aceeaşi culoare metalizată sclipind spre auriu. Mă uitam şi nu-mi venea să cred ochilor.

În prima a apărut Max la fereastră; era, deci, a mea. Apropiindumă prin învăluire de a doua, am remarcat că placa de înmatriculare din spate era de Roma. Surprins de vederea maşinii, căci la orice se aşteptase italianul să găsească în România, dar nu şi o Lamborghini cu număr românesc, se gîndise să mă şocheze la rîndu-i.

Lipind maşina lui de a mea, tampon în tampon, italianul mă pusese însă în imposibilitatea de a ieşi, căci distanţa dintre Espada şi maşina din faţă, o Dacie-1300 era insuficientă oricît aş fi manevrat.

Îmi convenea, de mult mă urmărea gîndul să întîlnesc o Lamborghini Espada sau mai bine zis pe stăpînul unei asemenea maşini. Filtrul de ulei, ca şi cel de aer depăşiseră de mai mulţi ani termenul de folosire, ruptorului de la delco îi adaptasem contacte de Fiat, cureaua de la ventilator era arsă, crăpată, nici

nu ştiu cum mai ţinea, mecanicul mă avertizase în cîteva rînduri că o să mă lase cînd o să-mi fie lumea mai dragă. Italianul putea fi şansa cea mare, era imposibil să nu aibe el o curea de rezervă; nu pleca nimeni la drum, mai ales la un asemenea drum, fără o curea, fără platine... O şansă ca asta n-aveam voie s-o scap. I-am dat drumul lui Max din maşină ca să se mişte cu noi cîţiva paşi şi m-am auzit strigat:

— *Signore, signore! E, che dice? Eeee!?*

Întinzînd paşii şi lăsînd în urmă fata care-l însoţea, se apropia un bărbat în jur de 35 de ani, cu o înfăţişare plăcută, faţa deschisă era toată numai un zîmbet. Ne-a întins mîna pe rînd, prezentîndu-se: Georgio Sabbatini. A arătat apoi spre fată şi a zis „Nelly" şi a precizat în franceză: „Proaspăta mea cunoştinţă". I-am spus pe italieneşte că mă descurc destul de bine în această limbă şi el a explodat cu un „Eeee!" de bucurie.

— Sînteţi, nu-i aşa, mulţumit de maşină? a continuat în genul volubil, comun italienilor.

— Dar ar putea să fie cineva nemulţumit de o Lamborghini?! Aş vrea să văd şi eu care-i ăla!

Georgio Sabbatini a izbucnit în rîs, împingîndu-mă prieteneşte cu mîna şi ne-a invitat să bem ceva împreună. I-am spus că exact asta am vrut eu să-i propun...

— Locuiţi aici în Olimp? l-am întrebat.

— Nu locuiesc deocamdată nicăieri. Am sosit abia de o oră şi încă n-am găsit cameră. Dumneavoastră?

— Într-un sat pe malul mării. Stăm la ţărani.

— A, minunat! s-a entuziasmat.

Nelly a intrat în vorbă, încercînd să-i sugereze într-o italiană deocheată, mai mult o românească stîlcită, că la hotel e mai bine, ai baie, apă caldă... şi a scos din poşetă un pachet de Kent.

Cu rare excepţii, marca asta de ţigări a ajuns să spună exact invers decît ce doresc să semnifice prin ea tipii care ţi-o vîră sub ochi, şi eu, văzînd-o pe tînără în cu totul altă împrejurare, m-aş fi lăsat indus în eroare de candoarea ce-i lumina faţa. În nici un caz nu părea a fi genul pentru care unica satisfacţie este de a sta cocoţată pe un scaun de bar, cu un pahar într-o mînă şi cu o ţigară în alta. Aveam să mă conving că era exact genul acesta de bibilică.

Italianul îşi dăduse seama probabil cam ce hram poartă proaspăta lui cunoştinţă şi se vede că nu era pasionat după asemenea cuceriri, căci a continuat cu acelaşi entuziasm, sărind peste spusele ei:

— Dar ar fi extraordinar să stau la ţărani! Ar fi cu totul minunat! Să bem totuşi un păhărel! a insistat italianul şi s-a întors spre Nelly.

Spuneai de Belvedere... Să mergem acolo, ne-a invitat.

Intrînd în hotel, tînăra i-a zis că are un recepţioner cunoscut, dacă el, Georgio, vrea, ar putea încerca să-i facă rost de o cameră. Georgio a refuzat şi i-a comunicat că va merge cu noi să stea la ţărani.

— Două Lamborghini Espada, ca nişte surori gemene, rulînd în tandem, e într-adevăr un spectacol! a zis cu un zîmbet amuzat.

După cum repede s-a putut constata, Nelly avea cunoscuţi nu numai printre recepţioneri, o ştia şi barmanul de la barul de zi al hotelului. „Un Florio, nu?" a întrebat-o el avizat. Era, se vede, băutura ei preferată, şi ea s-a grăbit să i-o recomande Ortansei care ceruse o citronadă.

— E foarte bună, dumneavoastră nu sînteţi cu maşina! a argumentat.

Ciocnind paharul cu ea, Sabbatini a zis: *„Grazie per tutto e mille scusi"*. Ceea ce însemna un fel de rămas bun şi am înţeles că invitaţia de a bea ceva era de fapt o modalitate de a se despărţi de fată, pentru a nu o lăsa pur şi simplu în stradă. Aşa s-a şi întîmplat, mi-a plăcut această, să-i zicem, eleganţă a lui şi în curînd am plecat.

Lucrurile se desfăşuraseră oarecum neaşteptat. Pe de o parte, gîndindu-mă să fac rost pentru Espada de o curea, de un filtru de ulei sau de o pereche de platine, eram bucuros de această hotărîre a italianului de a sta la Costineşti, iar pe de altă parte mă temeam că-mi căzuse pe cap. După-amiaza era oricum ratată, mi-am spus că-i voi căuta o gazdă, şi-l voi da în apoi primire cercului de prieteni, arhitecţi şi pictori decoratori, cu care sosise Ortansa la Costineşti.

Ştiam, camere se găseau foarte greu, dar nu-mi imaginasem că „penuria" — cum se exprimase o localnică bătoasă, „N-am, e penurie mare, în fiecare zi sînt rugată" — va fi chiar reală. În cele din urmă tot am găsit, ajutaţi de o întîmplare. O doamnă, venită cu fetiţa, fusese chemată telegrafic acasă, soţul se îmbolnăvise sau suferise un accident, mînca şi ea la Tarsiţa, aşa am aflat că la Dom' Păun se eliberase o cameră de o jumătate de oră.

Am vrut să-l las să se instaleze şi i-am propus să ne vedem mai tîrziu, dar Sabbatini a insistat să rămîn şi a scos o sticlă de „Chivas Regal". Am băut un păhărel, Sabbatini a cărat bagajele în cameră şi ne-am dus pe terasă la „Doina".

Îmi propusesem să-l las pe italian să deschidă vorba despre maşinile noastre şi el a făcut-o imediat ce ne-am aşezat la o masă, întrebîndu-mă cîţi kilometri am făcut cu Espada. I-am spus că aproape 90.000.

– Dar cu anvelopele astea nu mai puteţi circula mult!... m-a făcut el atent.

I-am spus că da, e timpul să le schimb, dar necazul meu, adevăratul meu necaz este altul: cureaua de ventilator. Aştept să mă lase dintr-o clipă în alta.

– Dar filtre de unde aţi luat?

– N-am luat... Sînt tot cele vechi.

– Cum, atîtea zeci de mii de kilometri fără să schimbaţi filtrele? Dar cum e posibil? a ţipat, revoltîndu-se.

– Am rugat un prieten care a fost în Austria să-mi cumpere filtre, curea... N-a găsit nicăieri.

– E şi normal! Nici nu văd cum ar fi putut să găsească! Ce, în Italia găseşti la orice service piese de Lamborghini?!

Ştiam că e o maşină de serie mică, dar cît de mică n-aveam idee şi pe faţă mi-a apărut probabil o expresie de contrarietate, căci Georgio a reluat:

– Stimate domn, ce-avem noi este o creaţie a unui Michelangelo în materie de maşini! a zis, gesticulînd ca un orator la tribună. Cunoaşteţi istoria, aţi auzit cum a ajuns să le fabrice? Ferruccio Lamborghini! Simplu mecanic de maşini agricole! Un mecanic de maşini agricole care s-a luat de piept cu Enzo Ferrari! Cu marele Ferrari!

Aici Sabbatini a trebuit să se oprească – apăruse chelnerul la masă.

Omul mă cunoştea şi cum Georgio îi spusese că ar vrea să mănînce un peşte, a făcut în direcţia mea o grimasă, ca şi cînd ar fi zis că italianul e căzut probabil din lună şi s-a grăbit să-mi explice:

– Avem peşte – neam – , dar nu-i recomand... Fiţi bun şi spuneţi-i c-ar putea fi cam stricat; s-aleagă şi el altceva...

I-am tradus lui Georgio toate astea, ca să salvez aparenţele l-am asigurat că vom mînca a doua zi peşte pregătit cum nu mai văzuse, şi chelnerul i-a oferit în italiană o friptură de porc.

– Vara nu mănînc carne de porc! a refuzat el categoric şi a cerut un biftec, dar fără ou pe deasupra.

– Muşchi de vacă n-am primit azi, îmbiaţi-l, vă rog, cu mititei. Adică-s aşa şi pe dincolo... Specialitate românească.

A fost de acord, a cerut vin sec şi m-a întrebat foarte serios, ce cred, o să ne ajungă patru sticle?

– Cum să nu ne-ajungă! m-am mirat.

– N-o să ne-ajungă! a zis parcă ştiind ceva şi a comandat cinci.

După plecarea chelnerului a revenit la Ferruccio Lamborghini, mi-a povestit cum s-a dus mecanicul de tractoare la Enzo

Ferrari pentru a discuta despre maşinile acestuia, şi cum celebrul constructor a făcut greşeala de-a nu-l asculta, considerîndu-l un tip prea tumultos. De aici a pornit totul.

Sabbatini mi-a dat amănunte cu privire la primul motor de 12 cilindri conceput de Lamborghini, apoi despre celelalte tipuri de maşini realizate de artizan pînă a ajuns la Espada, cu care a devenit cel mai de temut concurent pentru Ferrari; în timp ce producţia primului a urcat la 40 de maşini pe lună, a celui de-al doilea a scăzut la aproape 30, cum, în cele din urmă, au fost înghiţiţi de Fiat, care a preluat ambele firme.

Ştiam, în Italia automobilul reprezintă cu mult mai mult decît ceea ce înseamnă el în ochii unui englez, vest-german sau francez, să zicem. Maşina a rămas pînă şi astăzi în Italia „cea mai minunată jucărie inventată pentru adulţi", poate tocmai de aceea a dat ţara aceasta stilişti atît de celebri ca Pininfarina, Ghia, Bertone... Cînd pronunţă *mia machina*, italianul investeşte sentimente, poate nimic nu stîrneşte mai multă invidie ca maşina, raportul psihologic este mult mai complex ca aiurea. Aşadar, nu se putea ca Sabbatini să nu se simtă afectat, afectat la modul direct, să nu-l doară că nu schimbasem încă filtrele la maşină şi am fost sigur că el o să revină la ceea ce mă interesa atît de mult.

Pînă una-alta era însă entuziasmat de gustul micilor, aşa că am reluat eu discuţia:

— Un mecanic pe care l-am descoperit recent, pasionat motorist şi mai ales inventiv, a zis c-o să-mi facă o modificare, un fel de reducţie, ca să pot folosi filtrul de ulei de Dacia, iar celui de aer o să-i adaptez nişte site metalice şi astfel o să-l pot spăla în benzină.

— Improvizaţii! s-a opus Sabbatini.

— De ce?

— Cum de ce? s-a aprins el din nou. Ce baie de ulei poate să aibă Dacia? Se poate ea compara cu cea a unui motor de 12 cilindri?! Ce tot vorbiţi! Şi filtrul de aer? Cum să satisfacă un filtru improvizat aspiraţia a şase carburatoare deodată?! O să vă dau cureaua mea de rezervă... Am platine, un set de bujii... Iar la plecare o să vă dau filtrele mele.

— Ei, cum o să faceţi una ca asta!? am protestat ipocrit.

Era o soluţie care îmi venise în minte dar nu cu privire la filtru, ci la anvelope. I le cumpăram pe ale lui şi, ca să ajungă acasă, îi dădeam anvelopele mele, cu profilul benzii de rulare şters aproape complet. Erau de dimensiuni cu totul aparte, de maşină sportivă, cauciucuri imposibil de găsit pe la noi.

– O s-o fac, pentru că altfel distrugeţi motorul! Să distrugi o Lamborghini din cauza unor filtre, iiih!

– Ştiu, aveţi dreptate, am spus smerit şi am relansat: Urmează să plec în Iugoslavia, ce părere aveţi, aş putea găsi la ei anvelope pentru Espada?

Începuse să zică ceva despre iugoslavi, dar pe terasă a apărut Eva Holţec. Era cea care îmi făcuse cunoştinţă cu membrii grupului şi tot ea îmi şoptise cîteva zile după aceea: „Adrian, vezi că te place Ortansa".

O ştiam de cînd era studentă în ultimul an. Era îndrăgostită de un asistent, cu el s-a şi măritat. Ca după vreo trei ani, întîlnind- o în societatea unor prieteni, să-mi spună că divorţase.

A venit la masă şi m-a întrebat dacă nu i-am văzut pe ceilalţi. I-am zis că nu, dar, probabil, trebuie să apară şi ei dintr-o clipă în alta şi i-am prezentat-o italianului. Auzindu-i numele, acesta a remarcat:

– Ca prima femeie venită pe pămînt...

– Şi tot atît de păcătoasă ca ea.

– Aaa, excelent, vorbiţi italiana! s-a bucurat Georgio.

– Oarecum. Dar dumneavoastră ce limbi mai vorbiţi? l-a întrebat ea cu arţag.

– Franceza. Vorbesc şi engleza, dar nu strălucit.

– Atunci ne vom putea înţelege, a spus constatativ şi adresîndu-mi-se, m-a întrebat: Unde l-ai găsit şi pe macaronarul ăsta?

Georgio a înţeles şi a izbucnit în rîs.

– *Maccheronari!* a repetat, amuzîndu-se.

Eva făcuse o gafă şi a încercat s-o repare:

– E simpatic gagiul, a zis, dîndu-se în vînt după expresii argotice.

– Şi dumneavoastră sînteţi foarte simpatică! Şi dacă prietenul meu – a continuat arătînd spre mine şi numindu-mă prietenul lui – n-are nimic împotrivă, vă invit la dans.

– Dar poate *eu* am ceva împotrivă? a remarcat Eva în franceză, aşa cum i se adresase Georgio. L-a privit o clipă în ochi şi s-a ridicat de pe scaun. Bine, a mai zis.

În timp ce Eva şi Georgio se aflau pe ring, au venit Ortansa şi soţii Preotu, apoi, curînd, şi ceilalţi. Prezentîndu-se tuturor „Macaronarul Georgio Sabbatini", noua mea cunoştinţă s-a integrat imediat grupului, ca şi cînd ar fi fost prieten cu noi de cînd lumea. După o oră îşi spuneau cu toţii pe nume.

Dimineaţa, pentru că mă apucasem să-i promit că vom mînca peşte, în loc să merg la plajă, am luat-o spre cherhana. Îmi

făcusem cunoştinţe printre pescari cînd nu erau încă atîţia solicitanţi, cu ajutorul maimultor sticle de votcă mă împrietenisem cu un şef de echipă, moş Grigore, un bătrîn mucalit, şi acum, oricît de asaltat ar fi fost de muşterii, mă prefera întotdeauna pe mine. „Un moment! striga, am pe cineva trimis de bunică-mea a dinţîi. Să văd ce-mi rămîne şi după aia..."

În curtea cherhanalei n-am găsit prea mulţi amatori iar cei cîţiva stăteau pe lîngă gard. Probabil din pricina unui Aro cu însemnele miliţiei oprit lîngă clădire. Pescarii aveau dreptul la tain, ei îl vindeau, era o treabă legală şi mi-am continuat drumul în căutarea lui moş Grigore. Cînd m-am apropiat de maşină, de după ea a apărut un bărbat înalt, în blugi şi cu o pălărie de paie gen „Dallas". Era colonelul Marin de la Direcţia Circulaţie a Inspectoratului General al Miliţiei.

Se apucase de scris, ţine rubrici utile în presă, a scos apoi cîteva cărţi, bune şi necesare, într-o seară mi-a fost ridicat permisul pentru o aşa-zisă neacordare de prioritate şi cum nedreptatea, abuzul erau strigătoare la cer, l-am sunat şi l-am rugat să mă primească pentru a-i explica cum se petrecuseră lucrurile. De atunci, din cînd în cînd, ne sunăm, ne felicităm cu ocazia Anului Nou, cînd el îmi trimite şi diverse „materiale de popularizare".

— Ce, dom' colonel, s-au accidentat nişte peşti? l-am abordat rîzînd.

— Ia uite, domnule, ce mică-i lumea! S-au accidentat rău de tot. Călcănaşi...

— Călcănaşi? Păi, am auzit că se căraseră şi ceruseră azil politic la turci.

— Da, dar au văzut ce-i şi acolo şi-acuma vin înapoi...

— Să vină, dom' colonel!

— Vă bag o pilă?

— Mulţumesc, am omul meu, pe moş Grigore, şef de echipă, ne-am împrietenit cu ajutorul unor sticle de votcă. V-a mai apărut ceva?

— Apărut. Un moment, s-a scuzat şi s-a dus la maşină.

A revenit cu o carte pe a cărei copertă erau desenate două coji de ou cu roţi şi volan. În timp ce îmi scria o dedicaţie măgulitoare a ţinut să precizeze:

— O duceam altcuiva, dar îmi face plăcere să v-o dau dumneavoastră.

I-am mulţumit şi el a adăugat:

— Stau la Neptun, poate îmi faceţi o vizită să batem şi noi o şuetă. Am telefon... E uşor de memorat: 111.55. Vila 122. Sunaţi-mă şi veniţi. Vă aştept cu mare plăcere.

La țărm era acostată o barcă, numai că moș Grigore nu se afla printre pescarii ce munceau la descărcat. Era cu echipa încă în larg și cum n-aveam decît să aștept, m-am așezat pe o stinghie de gard, ceva mai încolo. În lumina piezișă a soarelui stavrizii sclipeau ca argintul.

Max mi-a întrerupt gîndurile cu un lătrat ademenitor. Avea perfectă dreptate, tot atît de bine puteam aștepta întoarcerea pescarilor și pe plajă, ca el, în acest timp, să se joace cu valurile. Am coborît așadar prin viroaga săpată în mal și după puțin timp înotam amîndoi în apa caldă a mării.

Tot stavrizi scosese și echipa lui moș Grigore și cum ei își puneau deoparte tainul încă din larg, mi-a dat la coborîre săculețul cu pește. De obicei asta însemna în jur de cinci kilograme, cam la atîta îmi făcusem și eu necesarul — cu Georgio eram douăsprezece guri — însă moș Grigore a ținut să mă prevină:

— Ai grjă, am un călcănel de vreo două kile, ăla nu mi-l lua, că-l duc unui doctor la Constanța. Îl vezi tu — te vede și el... Că de doctor cine n-are nevoie?!

— Atunci mai fă-mi dumneata rost de vreo două-trei kilograme!

— Nu știu, să văd; pe fiecare îl așteaptă clienții.

Se bucura de autoritate printre pescari, nu atît ca șef de echipă și ca mai bătrîn între ei, ci prin cîte văzuse în viață, căci moș Grigore lucrase ca marinar pe o mulțime de pescadoare.

N-a întîrziat prea mult; aducea o sacoșă cu pește.

— Țipari. Angile dulci cum îi gura ibovnicii.

Am plătit și, cum se făcuse zece, n-am mai urcat dealul ca să ies la șosea, ci am luat-o de-a-dreptul pe marginea plajei. Era sectorul nudiștilor, apărat de un mal înalt și abrupt, în spatele căruia terenul era cultivat cu porumb; aici urma să găsesc o parte din grup; doctorul Preotu, arhitectul Miron cu soțiile, Svetlana, toți amatori de nudism, cărora li se alăturase și Ortansa după plecarea mea de pe plajă.

În urmă cu vreo zece zile, cineva dăduse dispoziție să fie interzis nudismul, care, vezi Doamne, ar fi exemplu rău pentru studenți, și o patrulă de miliție în termen, condusă de un plutonier major, barase accesul înspre partea aceasta a plajei. A doua zi accesul fusese admis cu condiția ca oamenii să nu-și scoată costumul de baie. Apoi, cum milițienii aveau alte rosturi, altele erau treburile lor, fusese lăsat doar unul din ei și oamenii începuseră să se lepede pe furiș de costume. Dar n-a durat nici situația asta prea mult, căci un incident cu o doamnă în vîrstă, soție de academician, a pus capăt măsurii.

Svetlana ieşea tocmai din apă. I-am dat cele două plase cu peşte, căci ea era cu distribuirea de sarcini: cine-i în ziua respectivă la rînd după cumpărături, cine la curăţat, cine la gătit, cine la aşezat masa... O alesese grupul în acest rol şi nu crîcnea unul. Apropiindu-mă de ei, l-am văzut pe Georgio întins lîngă arhitectul Miron.

— L-aţi înfiat pe broscar? m-am mirat.

— Am trimis după el dimineaţă, să mănînce împreună cu noi, şi a zis că vrea şi el nudism. Aseară am continuat-o acasă. A venit cu două sticle de *whisky* şi ne-am culcat pe la trei.

Am dat bună-dimineaţa, şi, recunoscîndu-mi vocea, Georgio a exclamat plin de exuberanţă:

— O, Lamborghini Espada, *mio fratello!*

N-am prea înţeles ce vrusese să spună cu vorbele astea, adică îi sînt frate întru Lamborghini Espada? I-am răspuns printr-un gest amical şi el m-a întrebat pe unde naiba umblu că vin aşa de tîrziu. Am luat plasa cu ţipari şi i-am desfăcut-o sub ochi.

— *Mamma mia!* s-a entuziasmat şi a zis un cuvînt pe care nu l-am înţeles, probabil că aşa se cheamă la ei ţiparul de mare, anghila. Cu toate că în franceză *anguille* i se spune.

— Eee?! am surîs satisfăcut.

Este interjecţia cea mai des folosită, ce poate îmbrăca zeci de nuanţe, mi-a plăcut să le deprind şi poate astfel, la sfîrşitul celei de-a doua vizite în Italia, accentul meu era de multe ori asemuit cu al celor din regiunea Calabria. Asta, evident, cînd conversaţia nu depăşea cuvintele uzuale.

— Este nemaipomenit!

Nu l-am contrazis, era şi părerea mea. Şi, ridicînd mîna în semn de salut, mi-am luat rămas bun de la ei.

— Măi habotnicule, a intervenit soţia doctorului, fă şi tu o baie în mare! Zău dacă nu mi-e milă de tine: toată lumea se prăjeşte la soare, tu, pe căldura asta, stai şi lucrezi!

— Vine el şi timpul meu, nu-mi duce tu grijă!...

Seara, au trimis-o pe Ortansa să mă cheme la masă. Totul era pregătit — peştele vîrfuia cîteva farfurii, sos de mărar în străchini de lut, două mămăligi enorme abureau pe funduri de lemn; sub geamlîc Georgio se cinstea cu băieţii dintr-o sticlă de *whisky*. Au început să ţipe văzîndu-mă, dar Eva nu m-a lăsat între ei şi m-a dus să mă spăl cu periuţa pe mîini.

De la început Georgio s-a cam codit, cînd a văzut însă cum ne înfigem cu toţii ca nişte hămesiţi, cu o mînă în peşte, cu cealaltă în mămăligă, cum treceam peştele prin sosul de mărar, ne-a imitat şi nu s-a mai oprit. Exclama mereu *„Divino! Divino!"*, dar

nimeni nu-l băga în seamă. Poate tocmai pentru că erau de aceeaşi părere.

Vinul nu era cine ştie ce soi „vin de masă", cunoaşteţi, dar şi el şi apa minerală fuseseră băgate de la prînz în fîntînă, cui să-i mai pese c-ar putea fi din surcele?! Era destul, fusese adus alt rînd de farfurii cu peşte prăjit, în străchini se mai pusese sos de mărar şi ritmul mîinilor a scăzut. S-a legat în schimb vorba. Apoi Mihai Mărăcine, un cunoscut scenograf, a scos casetofonul pe rama ferestrei. S-a dansat, doctorul Preotu ne-a cîntat la mandolină şi din nou s-a dansat. Aşa s-a şi încheiat seara.

Îmi propusesem să beau cu măsură paharul, dar pînă la urmă m-am lăsat antrenat, şi astfel, cînd Georgio mi-a propus să mergem pe terasă la „Doina" n-am zis nu, am acceptat. Aş putea spune că nutream şi eu un asemenea gînd, pur şi simplu mi-a luat-o înainte. Asta e, oameni buni, de ce să mă dau după deget?! Te abţii, te abţii şi-odată scapi boii. Nu-i scăpasem însă prea rău.

Un timp am vorbit depre cei de care ne despărţiserăm. De fapt, mai mult el a vorbit, lăudînd pe fiecare în parte şi revenind tot timpul la Eva. Proceda însă în aşa fel încît să afle mereu cîte ceva despre ea. Asta nu mi-a plăcut. Nu mi-a plăcut în special că se pricepea să tragă de limbă. Iar treaba asta o făcea cu o abilitate incontestabilă şi mai ales cu o ştiinţă îndelung practicată. Nu era doar o impresie, propunerea lui avea să explodeze curînd.

— Dar stai să-ţi spun ceva, a zis la un moment dat cu un zîmbet dezinvolt şi în acelaşi timp de natură să mă intrige. Stînd pe plajă, mi-a venit ideea că am putea realiza amîndoi o afacere. O afacere reciproc avantajoasă. Dar mai ales pentru tine avantajoasă...

Aici a făcut o pauză şi a aşteptat să spun ceva. N-am spus, încercam să-mi limpezesc mintea. Nu pot suferi indivizii vicleni, iar cînd unul din ăştia se arată interesat să-mi creeze vreun avantaj, un avantaj cît de mic, sînt în stare să mă trezesc şi din cea mai cruntă beţie. Georgio tăcea şi atunci m-am mirat:

— Cum asta?

— Este vorba de maşina ta... În sensul că ţi-ai putea procura pentru ea tot ce ai nevoie... De aici a şi pornit ideea mea. Dar în special este vorba de o realizare mult mai substanţială pentru tine.

„Deci iar pentru mine!" Georgio era exact altruistul care-mi lipsea — să-mi trăiască! — mă dau de ceasul morţii după tipi care să poarte grija intereselor mele!

— Te-ascult, am zis în pauza care iar se făcuse.

— Care-i situaţia... Urmează să-mi continui drumul în Gre-

cia... Îţi propun să-l faci tu. În loc să pleci în Iugoslavia, du-te acum în Grecia!

Nu înţelegeam ce urmărea, dar că urmărea ceva era neîndoielnic; propunerea lui avea un anumit scop.

— Ce, în Grecia se vînd cauciucuri sau piese pentru Espada pe lei? am rîs. Este ţara cu preţurile cele mai mari la maşini! De trei ori mai mari ca în Vest!

— Ai mai fost?

— Am fost.

— Foarte bine. Nu, soluţia este alta. Facem o listă de ce ai nevoie, telefonez reprezentanţei din Roma ca să trimită piesele cu avionul la Atena pe numele tău... Eşti obligat însă să le scoţi din Grecia exact cum le primeşti. Altfel, îţi pun nişte taxe!... Nişte taxe care depăşesc de trei ori valoarea pieselor. Adică cam atît cît s-ar vinde ele în Grecia. Asta ca să nu recurgă ai lor la tot felul de şmecherii.

Auzisem ceva în acest sens; aprinzînd o ţigară, m-am prefăcut încurcat.

— Mi-ar fi convenit să pun piesele la maşină. Mai ales cauciucurile. Ca să nu plătesc vamă.

— N-ai avea cum, pentru că drumul va trebui să-l faci cu maşina mea. E-o condiţie!...

Am dat să vorbesc, dar nu m-a lăsat.

— Ştiu ce vrei să spui. Schimbăm numerele de înmatriculare. Nu-i mare lucru, se potrivesc perfect la găuri; sînt găurile maşinii. Eu rămîn cu a ta la Costineşti, cu număr de Roma, iar tu pleci cu a mea avînd număr românesc.

— Şi seria motorului?

— Stă cineva să se uite?! Mai ales cînd eşti c-o Lamborghini Espada?! Nu mi s-a întîmplat niciodată. Şi cred că nici ţie.

— Să zicem. Dar de ce această condiţie?

— Ai fi dispus să faci drumul? Şi m-a ţintit cu degetul, ca şi cum ar fi vrut un răspuns tranşant — da sau nu.

— Ar trebui să aflu mai întîi despre ce este vorba, am spus nedecis.

— Avantajele vor fi foarte mari! Piesele pentru maşină sînt, ca să spun aşa, printre altele...

Aici a tăcut, şi-a mîngîiat cu degetul buza de jos, de parcă s-ar fi gîndit la ceva, a spus un „da" ca pentru sine şi şi-a aprins pipa.

— Maşina mea, a zis după ce a tras cîteva fumuri, este pregătită să aducă de-acolo ceva. Ce anume, nu ştiu nici eu. Aşa cum nu ştiu în ce mod a fost pregătită. Pot să spun că bănuiesc. Un compartiment secret... sau cam aşa ceva. Nu te gîndi la stupefiante...

Omul pentru care fac drumul are o poziție socială cu mult prea însemnată ca să rişte implicații! În orice caz, acel ceva care trebuie adus din Grecia este de mare valoare, altfel n-aş putea să-ți ofer pentru acest drum douăzeci de mii de dolari!

– E-o sumă! am recunoscut cu respect.

– Este.

– Bine, dar acolo eşti aşteptat tu şi nu eu!

– Este aşteptată maşina. Amănunte nu pot să-ți dau decît atunci cînt te voi conduce la graniță. Înțelegi...

– Înțeleg, dar...

– Pot să-ți spun doar că te vei duce la una din agențiile de turism dintr-un anumit oraş, unde te vei referi la o comandă sosită din Roma pe numele de Georgio Sabbatini... Şi... Şi vei mai spune ceva... Şi privirea i-a alunecat într-o parte.

– Am înțeles.

– Ai înțeles probabil şi de ce prefer să pleci tu şi nu eu? Diminuîndu-mi partea mea de cîştig?

– Nu, asta n-am înțeles. Mi se învîrtesc toate în cap.

Cam bănuiam de ce, însă întotdeauna am fost de părere că omul are două urechi, dar numai o singură gură – eu trebuia să ascult, iar el să vorbească.

A rîs, a ciocnit paharul de-al meu, dînd noroc şi îndemnîndu-mă să beau, şi a început să-mi explice.

– M-am băgat în chestia asta nu pentru că aş fi presat de nevoi materiale... N-are chiar fitecine o Lamborghini! Şi tu ştii probabil că la noi taxele fiscale sint raportate la numărul de cilindri. Aşa că o chitanță de plată a impozitului pentru o maşină de doisprezece cilindri este ea însăşi o carte de vizită! O carte de vizită dintre cele mai costisitoare, cheltuielile trebuie să fie la nivelul maşinii... Trebuie să te laşi peste tot despuiat... Îmi dă mîna, n-am de ce să mă vait. Am moştenit de la taică-meu o tipografie şi o casă de editură. Casa de editură Sabbatini, fondată încă de bunicul meu. Le-am moştenit împreună c-un frate, el conduce editura, eu mă ocup de tipografie... Trebuie să-ți mărturisesc că produc atît cît să ajungă pentru zece frați, nu pentru doi!

Era o minciună, pentru că Sabbatini îi declarase Evei, în timp ce dansau, că-i doctor în drept. Dar eu nici atunci nu-l crezusem. „Ştii cum e în Italia, toți sînt *dottore!* Să fii sigură că, oricît ar fi el de doctor, nu din asta şi-a luat maşina!" spusesem ştiind foarte bine că doar un om de afaceri prosper îşi poate permite să țină o maşină ca Lamborghini Espada. Ei, iată, afacerile lui Sabbatini erau contrabanda.

– Drumul pe care-l fac, a continuat Georgio, este pentru un unchi; lucrul e prea delicat ca el să fi avut încredere într-un străin. Ţi-am zis că poziţia lui socială... Dar *hobby*-ul se plăteşte, nu? Nu putea să-mi ceară să fac drumul degeaba!...

Alt sos de gogoşi. Turnîndu-mi-l, se prefăcuse furat, chipurile, de adevăruri care îl abătuseră de la ideea iniţială.

– Nu mi-ai spus însă de ce preferi să merg în locul tău, i-am amintit.

– Da, ai dreptate. Voi fi foarte sincer.

– Îmi place cum sună! am spus fără să vreau.

– Voi fi. O maşină înmatriculată în România nu trezeşte suspiciuni la vamă. Nu pune probleme. În sensul celor avute în vedere de mine. Iar una din România – vameşilor greci, cu atît mai puţin.

Într-adevăr, aici nu minţise, raţionamentul lui era corect.

– Te-ai gîndit la asta?

– Să-ţi spun cinstit, nu.

– Am dreptate, deci?

– Da, aşa este, am acceptat şi i-am propus să mergem, ca discuţia să se termine fără ca eu să-i fi dat un răspuns. Voiam să-l sun imediat pe colonelul Marin la Neptun, nu era exclus ca Sabbatini să aibe o „coadă" după el, puteam să dau de belea, trebuia să i-o fi retezat de la bun început cînd îmi făcuse propunerea, fir-ar ea de Espada, o s-o vînd. Şi-apoi, cu mafioţii ăştia nu poţi şti niciodată, te trimit pe lumea ailaltă aşa cum tu ai duce mîna la gură cînd caşti sau strănuţi.

– Cum adică să mergem? Asta ce glumă mai e?

– Nu vezi c-am rămas aproape ultimii?!

– Ţi-am făcut o propunere!...

– Trebuie să mai reflectez.

– La ce?

– La multe. La riscul pe care mi-l asum...

– Nu rişti nimic. Totu-i să n-ai un accident cu maşina! Conduci bine, am văzut cum ai întors Espada cînd am plecat din Olimp, dar la acest drum nu te baza, te rog, pe reflexele tale! Te rog foarte mult! Un şofard poate fi oricînd mai periculos decît poleiul sau mîzga!

– N-am spus „da"...

– Ce te reţine?

– O să-ţi dau mîine răspunsul. Cel puţin o condiţie voi avea şi eu de pus!... Lasă-mă să mă gîndesc bine la ea, pentru că, iată, acum nu mă pot aduna. Zău nu mă pot aduna.

– Şi care ar fi în principiu această condiţie? În principiu. De ce natură ar fi ea, mă rog?

– Sîntem doi oameni care abia ne-am cunoscut... Nimic nu ne îndreptăţeşte să avem încredere unul în celălalt... Nu?

– Eu am.

– Asta te priveşte...

– Am înţeles: te îndoieşti că-ţi voi da suma promisă.

– Se poate spune şi aşa.

– Cu alte cuvinte?

– Cu alte cuvinte vreau garanţii. Dar treburile astea se cer rumegate. N-am mintea clară acum. Am băut... Ţi le voi formula mîine. Încă de dimineaţa. Pentru a putea pleca imediat la Bucureşti, în cazul în care vei accepta condiţia mea.

Sabbatini s-a jucat cu paharul şi după un timp de tăcere a spus că este în regulă.

Casa unde locuia ne era în drum, cînd am ajuns m-a invitat înăuntru să bem cîte o gură de *whisky*.

Am acceptat, ca să nu i se pară că mă grăbesc undeva. Stabilind că întîlnirea de a doua zi va avea loc la micul dejun pe terasă la „Doina", ne-am urat reciproc noapte bună.

Nimerisem într-o chestie deocheată. Lucrul mergea destul de bine, scrisesem aproape două sute de pagini, făceam şi o oră, două de plajă, un punct pozitiv era şi Ortansa... Numai dracu' mă pusese s-o duc la „Trattoria" din Olimp să mănînce ea *pizza!* Oameni buni, asta-i partea proastă la mine – sînt prea atent cu femeile.

Ca să am cu ce-o suna pe maică-mea la Govora, îmi făcusem o rezervă de monede, îmi prindea acum cît se poate de bine. Am luat-o pe toată, împărţind-o prin buzunare – convorbirea avea să dureze desigur – şi m-am înfiinţat la cabinele de lîngă Telefoane.

Ştiam că-l scol din somn, era aproape două, ascultînd soneria, mi-am zis că aparatul e undeva în hol. În cele din urmă s-a auzit vocea supărată a colonelului:

– Alo, da, cine-i acolo?

– Hornea. Adrian Hornea. Vă rog frumos să mă iertaţi că v-am trezit din somn, dar s-a întîmplat ceva...

– Dacă v-au luat carnetul, să ştiţi că nu vă pot ajuta! a zis categoric. Cînd e vorba de băutură... Chiar dacă-mi place cum scrieţi...

– Da' nu-i vorba de carnet... Şi nici nu mi-aş fi permis să vă deranjez în miez de noapte. Uitaţi-vă ce se-ntîmplă... Şi i-am relatat cum l-am cunoscut pe Sabbatini, i-am dat amănunte asupra propunerii pe care mi-o făcuse.

– Dumneavoastră sînteţi totuşi băut, din cîte îmi dau seama...

– Am băut cu italianul... Dar sînt totalmente treaz, vă rog să

mă credeţi. Eu mă gîndeam cum să vînez nişte piese pentru maşină, ceea ce, recunosc, nu-i chiar în regulă, iar el cum să mă vîneze pe mine. E vorba cu siguranţă de droguri, dacă mi-a oferit el atîţia bani ca să fac drumul în Grecia! De-o mare cantitate de droguri! Şi-acum ce-i de făcut?

– Dar el, italianul, cum e? Nu v-aţi format o părere?

– Face pe omul de viaţă. Pe omul de lume, pe omul cu bani, unei prietene din cercul meu de amici i-a zis că-i doctor în drept, mie mi-a turnat c-ar avea o tipografie, de-acolo îi curg banii... Bea de stinge, dar şi asta ţine tot de regie. Putea să ajungă în Grecia cu feribotul!... era mult mai simplu şi mai scurt drumul! Ce caută prin România în Grecia? De ce n-a luat-o prin Iugoslavia?

– Bine, o să iau legătura cu cei de la Biroul românesc al Interpolului, sunaţi-mă peste o oră. Şi a închis.

O oră mi s-a părut cam mult, ce naiba fac în timpul ăsta?...

Am adormit greu şi tot întrebîndu-mă ce caut eu în povestea asta care, iată, mă scotea din albia mea şi mă arunca în cine ştie ce întîmplări. Era şase şi ceva, oră tocmai bună de plecat la un drum ca cel pe care aveam să-l fac în ziua aceea, ca să scap, dacă nu de aglomeraţia de pe şosele a vîrfului de sezon, cel puţin de căldură.

Sabbatini dormea probabil neîntors şi nu era exclus ca el să apară la micul dejun abia pe la zece. N-aveam încotro, un semn cît de mic, de neînsemnat de grabă sau de nerăbdare putea să-i trezească întrebări sau chiar bănuieli.

Nimic nu te înviorează ca o baie în mare. Stînd la soare, am trecut lucrurile din nou în revistă, am plănuit amănunţit ce aveam să fac şi să dreg, am hotărît să i-l dau Ortansei pe Max ca să n-am grija lui la Bucureşti şi, după o nouă baie, am luat drumul restaurantului „Doina".

Plaja se umpluse de lume, dar amicii nu apăruseră încă; mîncau în comun şi cu tot felul de dichisuri, astfel că treaba dura. În schimb, Georgio era de-acum instalat la o masă şi încerca să citească într-un ziar românesc. Să-mi arate probabil cît de intelectual este el! Şi chiar aşa şi părea; avea o înfăţişare plăcută, faţa destinsă, lustruită şi netedă, era mereu zîmbitoare... În orice caz nu arăta a gangster sau contrabandist. Cu înfăţişarea asta surîzătoare se strecoară el printre degetele lungi ale vameşilor, fir-ar el de mafiot!

Cînd m-am apropiat, a dat ziarul la o parte şi m-a privit încercînd parcă să-mi citească pe faţă gîndurile cu care veneam.

– Eşti gata de luptă... a zis şi în colţul buzelor i-a fluturat un zîmbet zeflemitor.

Era bun psiholog.

– Asta de unde-ai mai scos-o? am încercat să parez.

– Te rog! m-a invitat să iau loc, arătînd spre un scaun. Aşa mi s-a părut. Ai o expresie mult mai decisă...

– Normal, am avut timp să reflectez...

– Azi-noapte?

Întrebarea a fost pusă cu un ton de indiferenţă, însă ea a trezit în mine o alarmă. Ştiam: nu fusesem urmărit pe drumul spre Telefoane... Dar dacă mă căutase acasă, sub un pretext oarecare, în timp ce eram la Telefoane?

– Vin de pe plajă... Vezi lucrurile mult mai clar după o baie în mare.

Chelnerul i-a adus ouă la pahar şi o cafea turcească. Am făcut la rîndu-mi comanda: pîine prăjită, unt, miere, ceai, apoi omletă cu roşii şi cu puţin caşcaval, o cafea şi i-am cerut să-i facă şi căţelului o omletă, fără roşii şi caşcaval, dar cu pîine multă în ea. Căţeii au liber la ouă, lor carnea le dăunează.

– Deci, pleci la Bucureşti? a remarcat Georgio deodată.

– Am spus eu asta? m-am mirat.

– Ai comandat o grămadă de lucruri!...

– Întotdeauna mănînc dimineaţa mai zdravăn. Nu chiar un *breakfast*... pe aproape.

– Deci, nu pleci?

– Nici asta n-am spus.

În atitudinea lui Sabbatini intervenise o nuanţă de ironie pe care nu mi-o puteam explica. Aseară băuse cît să încapă în trei, oricît ar fi fost de rezistent, alcoolul diminuează controlul... În cazul acesta ce-ar putea să însemne uşoara notă de superioritate şi aş zice de dezinteres ce răzbătea abia perceptibil din atitudinea lui?

– Nu, n-ai spus... a zis printre altele.

Terminînd de mîncat, şi-a adus cafeaua în faţă, a scos din geanta de plajă o sticluţă de „Teachers" şi şi-a turnat puţin *whisky* în cafea.

– Vrei? m-a îndemnat.

– Îţi mulţumesc, nu beau niciodată alcool dimineaţa. Şi în nici un caz înainte de-a pune ceva în gură.

– Sigur, nu înainte... Dar după aceea se poate... Sec şi fără gheaţă. Aşa mă simt cel mai bine.

Zicînd astea, a tras o duşcă zdravănă din sticlă. În timp ce îşi înfunda tacticos pipa, a remarcat deodată:

– O să fie o treabă curată...

– N-am auzit încă să plătească cineva douăzeci de mii de dolari pentru o treabă curată!

– Vreo douăzeci şi şase... m-a corectat neglijent. Cauciucurile, piesele celelalte... Drumul...

– Douăzeci şi şase... am acceptat.

A venit chelnerul. Aşezînd prima tranşă a comenzii, m-a rugat să-l scuz, întîrziase ca să prăjească pîinea mai bine. Să auzi asemenea vorbe spuse de o gură de chelner e o rară plăcere. Şi n-ar trebui să fie aşa.

Fără a mai aştepta să-i zic poftă bună, Max se apucase de hăpăit din omletă; m-am pregătit să-l imit şi-am întins unt pe pîinea prăjită.

– Aş zice să vorbeşti, că de asta ne-am întîlnit, l-am auzit pe Sabbatini îndemnîndu-mă.

Ceva, ca o presimţire, ca un abur nevăzut, îmi spunea că italianul încerca un sentiment de regret pentru că-mi propusese afacerea. Sau poate considera doar că-mi dezvăluise prea multe şi regretul lui de aici provenea?

– Cînd telegrafiezi pentru piese, îmi deschizi şi un cont la o bancă din Roma. E-o garanţie, cred eu, absolut legitimă; nu putem lucra pe încredere. Pe încredere în materie de bani, mai ales! am zis, cu senzaţia că mafiotul va respinge propunerea şi-am adăugat: Îmi prezinţi confirmarea atunci cînd mă întorc. Îmi dai confirmarea – îţi predau maşina.

– În regulă! a zis ferm şi fără să ezite. Cînd pleci la Bucureşti?

– Acum. Scot maşina din curte şi plec. Să-mi împrumuţi însă cureaua ta de rezervă, ca să n-am vreo surpriză pe drum.

– Prin urmare, nu bei? Şi a dus sticluţa la gură. Prietenilor ce-ai de gînd să le spui?

– C-am fost chemat la Bucureşti pentru că mi-a ieşit paşaportul. Paşaportul pentru Grecia.

– Piesele te vor aştepta la Pireu. În ziua cînd ajungi o să ai şi piesele. Îţi voi da amănunte. Toate amănuntele. În toate privinţele.

Aseară îmi spusese că piesele mă vor aştepta la Atena... De ce-o schimbase? De ce se referise acum la Pireu? Aveau să fie trimise cu avionul, nu cu vaporul! Am lăsat-o baltă, să nu creadă că-l trag de limbă în felul acesta; n-aveam nevoie să-i creez suspiciuni inutile.

2

Sosit în Bucureşti, am sunat la numărul de telefon pe care îl primisem, mi-a răspuns chiar colonelul Savu şi mi-a fixat o întîlnire. Am fost amîndoi punctuali.

— V-aş ruga să povestiţi. Ştiu despre ce este vorba, dar poate că v-au scăpat unele lucruri.

I-am relatat în amănunt cum îl cunoscusem pe Georgio Sabbatini, i-am redat aproape cuvînt cu cuvînt discuţiile noastre şi, cînd am trecut la supoziţii, colonelul m-a întrerupt:

— Sigur, e posibil să fie vorba şi de stupefiante... Ba chiar nu este deloc exclus. Noi am luat legătura cu Biroul grecesc al Interpolului... Grecia este jefuită în continuare, este jefuită şi astăzi de valori de artă, de antichităţi inestimabile... Şi în cazul de faţă poliţiştii greci presupun c-ar fi vorba de scoaterea din ţară a unei colecţii numismatice furată dintr-un muzeu din Famagusta. Tot ce s-a putut afla este că respectiva colecţie a ajuns din Cipru în Grecia şi că furtul a fost făcut pentru un colecţionar. Un colecţionar străin, nu autohton.

— Asta s-ar potrivi cu cele spuse de Sabbatini în legătură cu aşa-zisul său unchi!...

— Cea de-a doua presupunere a celor de la Biroul grecesc al Interpolului, a continuat colonelul, se referă la o icoană pe pînză, un prapure. Ştiţi ce-i un prapure, nu?

— Steag bisericesc...

— Exact. Un prapure vechi de aproape o mie de ani, furat dintr-o mînăstire. Motivul picturii ar fi fost inspirat de un mozaic din biserica Sfînta Sofia de la Istambul. Ne-au transmis şi o descriere... Iat-o: „Isus Cristos, a început el, este aşezat pe tron. Într-o mînă ţine *Evanghelia*, cu cealaltă mînă binecuvîntează. La picioarele sale, un împărat în genunchi se roagă. Cristos are în dreapta un înger şi pe Sfînta Fecioară." Făcut sul, ar putea să încapă într-o despărţitură discretă a unei maşini... De altfel, noi am şi acţionat. Am trimis azi-noapte un om din Constanţa... După ce v-aţi despărţit, Sabbatini s-a dus să se prăjească la soare într- un grup de români.

— Sînt prietenii mei, prin mine i-a cunoscut.

— Din evidenţele hoteliere ar reieşi că a dormit o noapte la Timişoara, a rămas două zile în Bucureşti la „Inter"...

– Înseamnă că omul meu are într-adevăr bani!...

– Are sau aşa e scenariul... Conform aparenţelor că oamenii cu bani nu se pretează la contrabandă.

– Lamborghini Espada...

– Evident, poliţia grecească va avea grijă să nu vi se întîmple nimic, vă vor prelua discret încă de la graniţă... Ce părere aveţi?

Întrebarea „Ce-mi va aduce hazardul, ce pătanii îmi va scoate în cale, poate iese şi-o carte?" mă ispitise tot drumul şi eu am zis că am o părere bună. A rîs.

În aceeaşi după-amiază am completat formele pentru paşaport, le-am depus a doua zi dimineaţă şi am plecat la Govora să stau cîteva ore cu maică-mea, să văd cum se simte, să-i las nişte bani, treburi din astea.

Cu mulţi ani în urmă, la vreo patruzeci de zile după depunerea cererii pentru o viză turistică în Franţa – unde să se ducă un român mai întîi şi întîi dacă nu la Pris?! – primisem răspuns negativ. Fusesem în Est şi ca turist şi în interes de serviciu, fusesem şi în Iugoslavia şi nu m-am lăsat. Am făcut o contestaţie şi la puţin timp m-am trezit cu o carte poştală să mă prezint la „audienţe" în strada şi numărul.

În sala în care am fost îndrumat să aştept am găsit vreo şase persoane, altele au venit după mine, am crezut că în ordinea sosirii se va face intrarea, dar mi-am auzit primul numele şi am fost condus la etajul clădirii. Mi-a plăcut asta; din cîte înţelesesem, ceilalţi urmau să fie chemaţi în biroul sălii de aşteptare. Ofiţerul care m-a primit era în civil, după eleganţa ţinutei şi după felul cum arăta, în jur de 45 de ani, mi-am zis că este probabil colonel, iar expresia de inteligenţă a feţei m-a făcut să cred c-o nimerisem bine. M-a invitat să iau loc şi a intrat în subiect:

„Aţi cerut să aflaţi motivul răspunsului negativ... O să vă pun întîi o întrebare: de ce n-aţi completat corect formularul?"

Mi-am dat imediat seama că folosind cuvîntul „corect", ofiţerul se exprimase eufemistic. Am protestat:

„Ba l-am completat foarte corect! Cît se poate de corect!"

„Şi totuşi nu este aşa! Aveţi un frate stabilit în Statele Unite!"

Nu-mi venea să cred urechilor şi ofiţerul, interpretînd perplexitatea mea ca provocată de-o lovitură care mă trimesese la podea, a continuat:

„Frate după mamă, frate vitreg mai mare, cu numele de Ştefan".

Îmi fusese teamă de altceva, dar auzind scuza, m-a apucat veselia.

„O să vă spun o anecdotă, tovarăşe..." şi-am făcut o pauză prin care îl invitasem pe bărbatul care mă primise să-şi spună gradul, şi numele, colonelul cutare sau locotenet-colonelul cutare.

N-a dat curs invitaţiei mele, m-a privit cu un zîmbet interior şi-a zis, surîzînd cu ironie subţire:

„Povestiţi... Spuneţi-o!..."

„Goldenberg, am început, este chemat la serviciul de cadre şi pus să completeze o fişă din acelea... cînd te-ai născut, de ce te-ai născut şi toată povestea. După ce-a completat-o, o ia şeful cadrelor, se uită pe ea şi-l întreabă: «Spune-mi, tovarăşe Goldenberg, unde se află sora dumitale?» «Sora mea?» se miră Goldenberg. «Da, sora dumitale!» «Unde să se afle? La Paris!» «Dar fratele?» «Fratele?» se miră din nou Goldenberg. «Da, fratele!» «Unde să se afle? în America, la New-Jersey...» «Şi părinţii?» «Ei bine, părinţii se află într-adevăr în Israel...» «Atunci de ce nu scrii că ai rude în străinătate?» «Eu am rude-n străinătate? Ei au rude-n străinătate!»..."

Ofiţerul a schiţat cu bunăvoinţă un zîmbet din care am dedus că mai auzise anecdota şi l-am întrebat dacă o ştia.

„Nu, n-o ştiam, a negat şi m-a întrebat cu răceală: Anecdota asta vi se potriveşte şi dumneavoastră?"

„Deloc! Deţineţi o informaţie eronată. Cu totul falsă. Nu am nici un frate vitreg. Nici în străinătate şi nici în ţară."

„Dar noi sîntem în posesia unei hîrtii..."

„Ea nu poate fi decît mincinoasă! l-am întrerupt. Părinţii mei au un singur copil – pe mine! Asta se poate verifica!... Să vă spun eu ce s-a întîmplat... Am spus în dreapta şi-n stînga, cui vrei şi nu vrei, că am de gînd să plec anul ăsta în Vest cu maşina, să plec la Paris, şi unul din cei care nu mă iubesc, – şi sînt destui din ăştia, e specialitatea mea să irit – mi-a făcut-o. «Ia să-i agăţ eu ăstuia o tinichea să nu mai plece el nicăieri!» Şi a expediat tinicheaua acolo unde trebuie. O asemenea hîrtie, cum i-aţi spus dumneavoastră, nu poate fi decît anonimă, pentru că treaba cu fratele vitreg e controlabilă şi nu cred că individul a îndrăznit să-şi pună numele sub o bazaconie ca asta!"

„Mama dumneavoastră a mai fost căsătorită vreodată?"

Întrebarea ofiţerului mi-a relevat pe neaşteptate argumentul cu care puteam demonstra neadevărul total al acestei „hîrtii", josnica ei falsitate.

„Nu. A fost căsătorită doar cu tatăl meu. Mai mult decît atît: s-a căsătorit la şaisprezece ani cînd era elevă la liceu, iar la şaptesprezece ani m-a avut pe mine. Actul de căsătorie al

părinţilor, ca şi certificatul meu de naştere pot proba acest lucru. Or, ca să am un frate mai mare, mai mare chiar c-un singur an, ar fi însemnat ca maică-mea să fi fost căsătorită prima dată la paisprezece ani! Ceea ce, să recunoaştem..."

„Mda..." a făcut ofiţerul.

„Vă pot aduce acte..."

„Da, şi mai scrie acolo, în hîrtia aceea, că v-aţi exprimat faţă de un prieten intenţia de... de-a vă stabili la acel frate vitreg. Care... În sfîrşit. Bine, o să... O să primiţi răspunsul acasă", a încheiat ofiţerul.

După o săptămînă am fost chemat să-mi ridic paşaportul. Dar în următorii doi ani, căci pofta vine mîncînd, cine nu ştie, iar am păţit-o, mi-a venit din nou răspuns negativ. Am făcut contestaţie şi am fost chemat la „audienţe". De data aceasta m-a primit un alt ofiţer, însă tot la etaj, în aceeaşi cameră cred, şi, după datele exterioare, probabil tot colonel sau locotenent-colonel.

„Aţi ascuns nişte lucruri! mi-a pus în vedere, privind într-o parte cu încruntare. O poveste urîtă..."

Primul gînd a fost că aflase treaba din R.F.G., dar imediat m-am întrebat de ce nu fusesem chemat să dau explicaţii.

Mă prinsese noaptea pe drum, tot ce doream era să mă cazez undeva şi, văzînd la un moment dat o săgeată indicatoare cu inscripţia „CAMP", am ieşit de pe autostradă şi am luat-o pe şoseaua care, aşa cum mi-am zis, trebuia să mă scoată la un camping.

Numai că am făcut vreo zece kilometri, dacă nu chiar mai mult, şi n-am dat peste nici unul. Mă contraria faptul că era atît de departe, dar cum mai apăruseră între timp săgeţi cu inscripţia respectivă, mi-am continuat drumul. După alţi cîţiva kilometri am intrat într-o pădure, aşteptam să dau de camping dintr-o clipă în alta, apoi, brusc, betonul şoselei s-a lăţit şi m-am trezit în mijlocul unei baze militare americane. CAMP asta înseamnă, tabără militară, şi nu „camping", fir-ar să fie.

Primul lucru pe care l-am văzut a fost silueta unei rachete ce se profila ameninţător pe cer şi, simţind cum îmi îngheaţă sîngele în vine, nu m-am mai uitat în jur. Eram dintr-o ţară socialistă şi ei îmi puteau atribui cine ştie ce intenţii... spionaj sau dracu' ştie ce altceva. Îmi erau proaspete în memorie referirile presei occidentale la furtul unei rachete care cică ar fi fost scoasă cu o maşină *station* dintr-o bază americană, demontată şi încărcată apoi în valize; nu dădusem crezare poveştii, mi se păruse total neverosimilă, un produs al imaginaţiei

unor ziariști dornici de senzațional. Adică cum să furi ditai racheta? Și apoi, într-o bază militară intri așa, cum pofteşti? Bazele astea nu-s și ele păzite? Cu sîrmă ghimpată și tot restul? Ba or fi păzite chiar cu ochi elecronici! Rachetele sînt ele lăsate la îndemîna oricui? N-or avea montat dispozitivul detonant — s-au cum i s-o spune — dar o santinelă tot trebuie să fie lîngă fiecare în parte!

Ei bine, nu se vedea nimeni. În părți, pe lîngă marginile pădurii, se deslușea conturul a tot felul de mașini și drăcovenii ce mi se părură a fi tunuri... Am aprins faza lungă și apăsînd pe manetă am pus clacsonul să urle la disperare. Vreo cîteva minute, încît mi se umflase capul de sunetul lui. Nici un semn. M-am gîndit atunci să întorc Renault-ul și s-o șterg cît mai urgent cu putință, și-mi părea rău că n-o făcusem de la bun început. „Fuge cel care-i vinovat de ceva..." mi-a venit în minte. Nu era încă zece, la ora asta nu doarme nimeni, am pus din nou claxonul în funcțiune și am început să schimb fazele — scurtă-lungă, scurtă-lungă. După puțin timp am văzut lumina unor faruri. Cînd s-a apropiat, am coborît din mașină să-i aștept pe tipii care veneau.

Era unul singur într-un jep decapotat. I-am ieșit în întîmpinare cu brațele desfăcute a nedumerire.

— Camping? am întrebat și m-am ajutat și prin gesturi. Adică unde-i campingul.

— Camping? s-a mirat.

— *Yes*, și i-am explicat în germană că sînt turist român, căutam un camping și fiind pe autostradă m-am luat după săgeata indicatoare cu inscripția „CAMP".

M-a privit o clipă pe sub sprîncene, neștiind probabil ce să creadă: sînt idiot sau nebun. Îmi convenea.

— *Comme!* a zis deodată cu încrîncenare și mi-a făcut semn să vin după el.

M-am urcat în Renault, spunîndu-mi că mă duce la superiori, la vreun ofițer, să-i raporteze cazul; tipul era cam sfrijit, și chiar dacă nu mă pricep la gradele lor, nu credeam să aibă vreunul. Înaintam pe un fel de pistă ale cărei margini nu se vedeau, dar după vreo zece minute de mers, în lumina farurilor a apărut un șir de clădiri lungi ca niște barăci uriașe și dispuse cam tot ca acestea. Am oprit lîngă cea cu ferestrele luminate și, sărind din mașină, m-a chemat printr-un gest să-l urmez.

După zgomotele care veneau din prima încăpere, mi-am dat imediat seama că avea loc o petrecere. Intrînd, am găsit vreo treizeci de bărbați așezați la o masă lungă plină cu mîncare și

sticle de băutură, de parcă ar fi sărbătorit ziua unuia dintre ei. S-a făcut imediat liniște, militarul care mă adusese a început să le vorbească cu o mină plină de gravitate. Lucrurile puteau fi explicate în cîteva cuvinte, dar el a folosit cel puțin dublul celor necesare, și cînd a terminat a izbucnit în hohote de rîs. I s-au asociat imediat toți cei care se aflau la masă, și el s-a întors spre mine ca să-mi explice motivul veseliei sale.

— *U.S. Army camping!... Amerikanische camping!...* a zis amuzîndu-se și m-a invitat să iau loc la masă.

I-am mulțumit și i-am spus în germană că am făcut în ziua aceea aproape 600 de kilometri, vreau să-mi caut un loc de dormit. În timp ce vorbeam, unul din convivi mi-a adus un pahar plin cu *whisky*, iar un altul, care stătea în capul mesei, s-a ridicat și mi-a explicat în germană:

— Cîțiva camarazi pleacă mîine acasă, în Statele Unite, așa că vă invităm să beți un păhărel cu noi!

Am dat să-i spun că sînt cu mașina, dar am fost acoperit de strigătele lor „*Yes, yes!*" După care, mai mulți militari s-au sculat, cu paharele în mînă, și au venit să ciocnească. I-au urmat și ceilalți, strigînd tot timpul „*Yes! Yes!*" A fost clipa cînd au început să sclipească blitz-urile aparatelor fotografice. Scăpasem de-o încurcătură și puteam să dau peste alta, peste una care să se țină toată viața ca un scai după mine. Să ajungă „unde trebuie" o fotografie din asta și încearcă de explică ce căutai tu în mijlocul a vreo treizeci de militari americani cu paharele ridicate sărbătorește, de parcă cine știe ce faptă plină de curaj ai fi făcut și ei, iată, te omagiau ca pe un mare victorios.

Am băut paharul, și în timp ce mi-l umpleau am primit pe rînd două fotografii color spre amintire. Erau încă umede, făcute cu aparate de tip polaroid. Ei bine, apăream pe ele ca un *Victory boy* întors de pe lună cu o capsulă Apollo, minus costumul de cosmonaut. M-au întrebat apoi ce meserie am, le-am spus, mi-au mai turnat un pahar pe chestia asta, căci le-a plăcut că sînt scriitor și a venit rîndul meu să-i întreb cum de se intră așa, vraiște în baza aia a lor.

„A, păi nu-i chiar o bază, e mai mult un depozit."

„Și rachetele?"

„Sînt învechite, nu mai fac două parale."

După al patrulea pahar, mi-am luat rămas bun de la ei, cel care mă adusese m-a condus pe un alt drum spre ieșire, acolo aveau într-adevăr o barieră și un militar în post (de ce n-or fi avut și pe drumul dinspre pădure, nu pot pricepe), lîngă prima localitate

am tras pe dreapta şi m-am culcat în maşină, ca să nu plătesc o amendă care să-mi facă amintirea şi mai consistentă.

Gură bogată, întors în ţară, povestisem cîtorva amici întîmplarea, căreia nu-i lipsea hazul, şi cum printre amici...

Am rămas tăcut, să văd ce-o să zică.

„Ei!" m-a îndemnat. „Ce aveţi de zis?"

„Nu ştiu, despre ce poveste vorbiţi? Ce-am ascuns?"

Era aceeaşi poveste cu fratele vitreg din Statele Unite şi toată cîntarea din anonima cu pricina.

„O să vă spun o anecdotă, tovarăşe... Şi, aşa cum procedasem data trecută, am făcut o pauză prin care îl invitam să se prezinte.

Nu s-a prezentat, nu a avut un zîmbet interior şi nici n-a surîs cu ironie subţire invitîndu-mă să i-o spun.

„Uitaţi-vă... a zis morocănos, noi nu v-am chemat aici să ne spuneţi anecdote. Vă rog să răspunde-ţi la ce v-am întrebat!" mi-a cerut.

Faţa ofiţerului avea un aspect mai rustic, cu trăsături severe; nu mă perpelesc după fizionomii din astea, ea îmi vorbea despre un om tacîturn şi închis, şi totuşi am insistat.

„V-aş ruga, v-aş ruga foarte mult să-mi îngăduiţi să v-o spun. Este în directă legătură cu cazul meu."

Ofiţerul m-a privit pe sub sprîncene şi, hotărîndu-se, şi-a dat consimţămîntul.

„Bine, dacă-i în legătură directă..."

„Ajungînd în Israel, am început, Goldenberg se întîlneşte pe stradă cu Vaimberg, plecat din România de cîteva luni, şi acesta îi spune: «Te-au frecat niţel, dar pînă la urmă tot ţi-au dat drumul! Maiorul ăla, Popescu?...» «Maiorul ăla Popescu. Ba să-i aduc o hîrtie, ba alta... Da' i-o fac eu lui! o să-i trimit o scrisoare în care o să-i scriu că n-am avut de unde să-i dau restul de bani, da' eu sînt om de onoare, o să-i trimit o brăţară de aur printr-un prieten care o să vină în ţară, la rude.» «Şi tu crezi că ei or să te creadă?» «N-o să mă creadă, da'-o să i-o pună la dosar!»" Şi i-am povestit cele întîmplate cu prilejul călătoriei făcute în Franţa, că lucrurile fuseseră clarificate, sperasem definitiv, în legătură cu acea anonimă despre fratele vitreg, că ea va fi distrusă, înlăturată, dar iată că nu, nu s-a întîmplat aşa, ea este bine *merci*, pusă unde trebuie şi continuă să acţioneze în pofida chiar şi a celui mai evident adevăr... Denigratorul nu-şi calculează oare fapta

după atît de cunoscutul slogan: „Calomniază, calomniază, ceva tot rămîne!"?!

„Bine, o să vedem..." a zis ofiţerul cu încruntare şi fără urmă de bunăvoinţă. Însă, de atunci n-am mai avut probleme cu „fratele vitreg".

3

Întors la Costineşti, am avut senzaţia de cum am intrat în sat că-l voi zări dintr-o clipă în alta pe Sabbatini, căci paşaportul din buzunar semnifica în primul rînd întîlnirea cu el, o întîlnire care îmi va aduce noi amănunte ale istoriei în care intrasem. Dar în locul mafiotului l-am văzut pe Max care se năpustise înaintea maşinii; îmi lipsise, derbedeul, pe drum aş mai fi schimbat o vorbă, două cu el. Am apăsat energic pe frînă, ca să nu-l calc şi pentru că lătra ca scos din minţi şi sărea pe lîngă portieră, am oprit să-l iau în maşină. Cînd am deschis uşa, a făcut un salt şi m-a sărutat pe obraz.

— De ce nu eşti cu Ortansa la mare? l-am certat ca să-i potolesc exuberanţa, pentru că se apucase să latre de mă asurzise.

Într-adevăr, de ce nu era cu Ortansa, doar îi dădusem şi lesa? M-a lămurit gazda cînd am deschis poarta să bag maşina în curte.

— Bine c-aţi venit, că altfel, să ştiţi, se prăpădea cîinele, a zis îngrijorată, ieşindu-mi în întîmpinare. Nimic n-a mîncat de cînd aţi plecat. De cinci zile nimic n-a mîncat şi, uitaţi-vă, mîncarea-i acolo, la uşă. Acolo i-am pus-o mereu, că el acolo, în faţa uşii, a stat ziua şi noaptea şi nu s-a mişcat nici doi paşi, de nu mai ştiam ce să facem cu el. Dacă nu veneaţi azi, soţul a zis să vă dau telegramă. Că nici de dormit nu dormea, scîncea într-una şi odată se punea pe urlat, „huuu", făcea. Şi gemea. Ne gîndeam c-aţi fi păţit ceva cu maşina, vreun accident... Cîinele simte, simte cînd se-ntîmplă ceva! La cutremur au urlat toţi cîinii din sat... Şi dacă le moare stăpînu' tot aşa fac.

— Ce-i, băiatule, ai crezut c-am murit?

Se culcase peste piciorul meu drept, ca şi cînd ar fi vrut să-mi simtă în chip material prezenţa, şi m-a privit de parcă ar fi încercat să înţeleagă ce-i spun.

— A venit şi duduia la care l-aţi lăsat... Şi singură, şi cu prietenii dumneavoastră... Dar ce, a fost chip să se apropie

careva?! Mîrîia de ziceai că imediat sare să-i sfîşie. La noi însă nu mîrîia. La nici unul din casă. Vezi, ştie...

Am întrebat-o dacă are ceva să-i dau să mănînce şi m-a asigurat că ce-i în strachină e pus azi-dimineaţă, în fiecare zi i-a împrospătat mîncarea. L-am chemat şi i-am zis să mănînce. După o clipă, nu mai rămăsese nimic.

— Ţi-ajunge! i-am zis, pentru că el, terminînd de lins strachina, ridicase capul şi mă ruga din priviri să-i mai dau să mănînce. O să-ţi dau, dar după o jumătate de oră. Şi pe urmă iar după o jumătate de oră. Înţelegi?

Nu înţelegea. Cum să-nţelegi cînd ţi-i foame?!

Se pusese o căldură de groază, pe drum n-o simţisem, asfaltul nu avusese timp să se încingă, am lăsat lucrurile aşa cum erau în maşină, mi-am pus costumul de baie şi, împreună cu Max, am luat-o spre plajă. Ne-am oprit amîndoi drept în apă. Am înotat în tandem, după ce ne-am întors, ne-am hîrjonit pe nisip, bucuroşi că ne revedeam. Grijile lui se spulberaseră, eram de acord, ale mele, însă, abia începeau.

Am luat-o, aşadar, pe plajă în căutarea amicilor. Sabbatini era în apă cu doctorul Preotu. S-au întors în timp ce fetele îmi povesteau cum se întîmplase cu Max, cum se smulsese din zgardă şi dispăruse la nici o jumătate de oră după ce mă despărţisem de ei. Întrebarea „Ei, cînd pleci în Grecia?" nu mi-a pus-o însă Georgio, ci doctorul Preotu.

I-am spus că probabil vineri dimineaţă.

— Deci poimîine ne-ai părăsit? a spus Sabbatini pe un ton de regret. Îmi pare rău că ne despărţim la aşa scurtă vreme.

Îmi propunea un joc, trebuia să-l accept.

— Şi mie... — am desfăcut mîinile într-un gest evident. Depinde însă cît timp stai în România, pentru că eu mă întorc în zece-unsprezece zile cel mult. Mă-ntorc la Costineşti. Camera-i plătită pînă-n septembrie.

— N-aş putea să-ţi spun încă... Mai vorbim... Şi a adăugat deodată: Stai să mă-mbrac; mi s-a făcut foame!

— Cum să nu ţi se facă foame dacă tragi tot timpul din sticlă? a zis arhitectul Miron, izbucnind în rîs şi s-a adresat doctorului Preotu: Cum poate, Sandule, să bage atîta *whisky* în el pe-o căldură ca asta? I-ai într-o zi tensiunea că dăm cu el de bucluc!

— Nu rîdeţi, e singura băutură recomandabilă pe căldură! a zis foarte serios Georgio şi a scos din geanta de plajă o sticluţă plată de „Teachers" pe fundul căreia mai rămăsese puţin *whisky*. Bea cineva? a întrebat ridicînd sticluţa.

— Dă-o încoace! i-am cerut să mi-o arunce. După un drum mai lung cu mașina, simt întotdeauna nevoia de puțin alcool.

Era clar că Sabbatini voia să stea de vorbă cu mine, dar iată că păşeam de vreo cinci minute unul alături de celălalt şi el continua să rămînă tăcut, ca şi cînd n-am fi avut nimic să ne spunem. Am hotărît să-l las să deschidă el vorba.

A făcut-o cînd am ajuns la şosea.

— Părerea mea este să pleci mîine şi nu vineri. Este mai bine aşa, a zis cu răceală.

— Eu pot pleca şi mîine... Am spus „vineri", gîndindu-mă că avem de pus la punct unele lucruri. Şi nu pentru că n-aş putea pleca mîine.

— După cîte ştiu, tot ce am eu de făcut este să dau un telex la Roma pentru piesele de Espada. Iar pentru asta îţi propun să mîncăm împreună la „Doina". Facem lista de piese... Şi mergem amîndoi să dau telexul. Am văzut că există şi la poşta de aici... Sau vrei să dăm dintr-o altă staţiune?...

— Aş prefera.

— Aşa o să facem. Altceva?

Tonul lui Sabbatini devenise scorţos, distant, voia probabil să-mi arate că prietenia noastră e doar aparentă. Faţă de lume, da, ne comportăm ca doi buni amici, în rest, însă, relaţiile sînt cele strict de afaceri, iar în afacerea asta el este cel care plăteşte.

— Altceva... Altceva tu trebuie să ştii!...

A zis după un timp:

— Da, avem de discutat unele lucruri... Le vom discuta. O să-ţi dau şi un cec pe care îl vei schimba la o bancă din Grecia, la o bancă din Salonic... Ca să ai pentru orice eventualitate o sumă la tine, bani pentru drum. O să discutăm toate acestea la masă sau după ce vom da telexul. Ne întîlnim pe terasă... a încheiat şi a ridicat mîna în semn de salut. A spus apoi deodată, ca şi cînd şi-ar fi amintit de ceva: Nu întîrzia şi ia paşaportul cu tine!

— În regulă.

— Încredere limitată!... mi-a amintit şi în colţul buzelor i-a apărut un zîmbet maliţios.

Pe drum, m-am oprit la alimentara din colţ să-i cumpăr lui Max ceva de mîncare şi, stînd la coadă, am realizat deodată că va trebui să-l iau cu mine în Grecia. Era un lucru la care nu mă gîndisem, foxterierul îmi ieşise totalmente din cap.

L-am găsit pe Sabbatini la o masă sub o umbrelă de soare. M-am aşezat şi, fără să scot un cuvînt, i-am întins paşaportul. În timp ce-l deschidea, am remarcat cu mirare că băuse apă mine-

rală – cel puţin aşa demonstra paharul din faţă. M-am ridicat să-mi torn şi eu în pahar.

– Scuză-mă, a zis, continuînd să examineze paşaportul pagină după pagină.

Era paşaportul cu care umblasem prin lume, paginile sale erau pline de tot felul de ştampile de la diverse puncte de frontieră, pentru Georgio ele nu constituiau o noutate şi faptul că o examina pe fiecare în parte nu se datora curiozităţii sau dorinţei de-a vedea prin ce ţări fusesem, altul era, desigur, motivul acestei examinări.

– Aveţi nevoie de viză grecească? s-a mirat după un timp.

– Da, şi nu ştiu de ce. Între noi şi turci s-au desfiinţat demult vizele astea. Iar cu grecii avem aceleaşi bune relaţii... De fapt e-o simplă formalitate.

– Aşa e, a zis Sabbatini şi, înapoindu-mi paşaportul, m-a întrebat dacă am pe ce să notez.

N-aveam, am cerut picoliţei să-mi aducă un creion şi hîrtie, dar pînă să se întoarcă fata, a venit chelnerul cu biftecul comandat de Georgio şi a rezolvat el problema.

– Să mînînc, s-a scuzat Sabbatini, şi îţi spun ce trebuie să notezi. În rest te bazezi pe memorie. De altfel, nici n-ai mare lucru de notat, nici de memorat. Cînd vrei să schimbăm numerele de la maşini?

– Mîine dimineaţă cînd plec. Ne sculăm amîndoi pe la patru... Găsim noi undeva un drumeag. În spatele lizierei de pomi a şoselei.

Am vrut să-i spun cum mă gîndisem să procedăm, dar pe terasa restaurantului au apărut Ortansa şi Eva. Şi n-am scăpat pînă seara de ele. Nu ne-am putut eschiva, nici un pretext n-ar fi stat în picioare, a trebuit să le luăm la Neptun. Aici, în sală, unei aşteptări plicticoase la Telefoane – Sabbatini le spusese că vrea să vorbească cu Roma – i-au preferat o raită prin magazine şi aşa am rămas singuri.

După ce-am întocmit lista de piese pentru Espada, Georgio mi-a dat o serie de amănunte, să le zic, tehnice ale călătoriei în Grecia. Am notat pe hîrtie ceea ce era destinat hîrtiei şi ce nu, în memorie. La un moment dat, mi s-a părut că unele lucruri nu sînt în ordine, că spusele lui se cam certau între ele. N-am intervenit, l-am lăsat să continue, gîndindu-mă că sînt nebulozităţi premeditate, că îmi creează special semne de întrebare pentru a mă pune în derută.

Ascultîndu-l, mi-am dat seama de ce drumul lui Sabbatini în Grecia trecea prin România, cînd el avea unul mult mai scurt şi mult mai comod, cel pe mare, cu feribotul. În primul rînd,

această călătorie a lui trebuia să pară cît mai autentic turistică, o călătorie prin mai multe țări, printre care și Grecia. În al doilea rînd, în Grecia itinerarul începea de la Salonic. Sau mai bine zis de la „Mediterranean Palace", un hotel, desigur, de prim rang. Și, bineînțeles, punctul de frontieră de la granița cu Bulgaria nu fusese ales întîmplător pentru intrarea și mai ales pentru ieșirea din Grecia.

Fetele s-au grăbit să se-ntoarcă pentru a mă ruga să le împrumut două sute de lei — găsiseră de cumpărat niște produse cosmetice. Le-am însoțit, ne-am plimbat apoi prin Neptun, ne-am oprit la cafée-barul nautic și, spre seară, ne-am întors la Costinești.

— Copii, am spus oprind în fața casei, pe mine vă rog să mă scuzați, trebuie să-mi fac bagajele. Am hotărît să plec mîine și vreau s-o fac cît mai devreme, ca să evit pe cît posibil aglomerația de mașini de pe litoralul bulgăresc.

Despărțindu-ne, le-am promis apoi că voi veni mai tîrziu pe terasă la „Doina" și, printr-un semn, i-am dat de înțeles lui Georgio că îl aștept să se întoarcă.

În vreme ce-mi vorbise la Telefoane, furnizîndu-mi amănuntele „tehnice" ale acestei călătorii, avusesem tot timpul senzația, poate și din cauza situației de acolo, a discuției „pe picior", că ceva important nu este spus. Mai degrabă neglijat, trecut cu vederea decît omis cu bună-știință. Sau poate acel ceva important fusese rostit, dar mie îmi scăpase? Ori nu-i sesizasem valoarea, îl considerasem un amănunt oarecare? Această impresie se accentuase apoi, pînă cînd ajunsese să mă domine obsedant și îmi propusesem să recapitulez cu Georgio ceea ce aveam de făcut la Salonic.

Este adevărat, însă, intenția mea ascundea deopotrivă și gîndul că, punîndu-l să vorbească din nou, s-ar putea ca el să spună și cîte ceva în plus. Chiar dacă nu la modul direct. În orice caz, va folosi alte cuvinte... Sigur, creierul meu nu-i o mașină electronică, dar eu aveam de gînd să-l pun la treabă și cu știutele lui calități de selecție, deducție, inducție... n-ar fi fost exclus să-mi dea exact acel amănunt important care ori îmi scăpase, ori fusese neglijat de Sabbatini, ori chiar omis cu bună-știință.

Ceea ce nu-mi plăcea era felul cum ne căzuseră pe cap Ortansa și Eva. Nu erau dintre acelea care să se invite, chiar și în glumă, la masă. Nu cumva ne căutaseră ele la „Doina" la propunerea lui Sabbatini? La invitația lui? După ce se îmbrăcase, se apropiase de Eva și-i spusese ceva. Nu dădusem faptului impor-

tanţă. Şi de ce i-aş fi dat?! Apoi cînd Eva sărise „Mergem şi noi cu voi la Neptun", cel care rămăsese tăcut fusesem eu şi nu Georgio. El spusese „Sigur că da". Aveam, deci, tot dreptul să cred că discuţia „pe picior" de la Telefoane fusese premeditată, că el crease special condiţiile acestei discuţii.

Mi-am făcut bagajele alegînd ce aveam să iau cu mine şi ce urma să rămînă în cameră, am pus manuscrisul într-un loc ferit din şifonier, am vorbit după aceea cu gazda, explicîndu-i că voi lipsi vreo două săptămîni, şi Georgio tot n-a venit. M-am dus să-l caut, să văd ce se întîmplase.

L-am găsit bînd *whisky* cu băieţii.

— Tocmai voiam să vin după tine, a zis.

Nu prea era de crezut.

Seara am petrecut-o la „Doina". La un moment dat i-am strecurat că ar trebui să vorbim, dar el mi-a răspuns neglijent: „Vorbim mîine. Cînd eşti gata, vii să mă iei." Era limpede aşadar că el evita o discuţie sub diferite pretexte. O evita pentru că ştia că am de gînd să-i cer precizări asupra unor puncte rămase obscure — lăsate obscure! — fugea de precizările astea, anume de precizările astea!

Îmi dăduse pe cap cărăuşia pe care ar fi trebuit el s-o facă şi acum mafiotul încerca să se debaraseze de mine. Mi-am zis că nu mai are rost să rămîn, se făcuse aproape unsprezece, iar eu voiam ca la patru să fiu în picioare. Ortansei îi spusesem ce avusem de spus, mi-am luat rămas bun de la ceilalţi, îmbrăţişîndu-i şi sărutîndu-i pe toţi. Cînd i-a venit rîndul lui Georgio, am dat focul mai tare, să se simtă căldura.

Am adormit greu, numărînd şi iar numărînd, somnul a fost iepuresc, aşa mi se întîmplă întotdeauna cînd am de plecat la drum, mereu m-am trezit să mă uit cît e ceasul. Pe la trei şi ceva, auzindu-l pe Max cum trăgea la aghioase, m-am enervat şi m-am hotărît să mă îmbrac.

— Scoală, puturosule! i-am vorbit. N-ai treabă tu cu stările emoţionale, le dormi ne-ntors, fir-ar să fie!

După ce s-a întins şi a tras un căscat, care părea nesfîrşit, m-a privit nedumerit, adică ce vreau de la el, ce mi-a căşunat aşa, deodată?

— Mă deşteptule, te iau cu mine în Grecia! Habar n-aveai, nici prin cap nu-ţi trecea cînd m-ai agăţat la Sinaia ce stăpîn ţi-ai ales! De atunci numai într-o plimbare o ţii! Bucureşti, mare... Acum peste hotare... Trai pe vătrai!

A scos un „ham", bucurîndu-se.

Georgio dormea. Dar n-a făcut nazuri şi a sărit imediat în picioare. Cît timp avea să se îmbrace — mi-am zis — trebuie să-i vorbesc sau, mai curînd, să-l fac pe el să vorbească.

— În privinţa Salonicului există anumite nebulozităţi... am atacat.

— Nu găsesc, a zis sec. Tot ce-a fost de spus ţi-am spus. Mai multe nu ştiu nici eu. Iar dacă ar fi să adăug ceva, asta s-ar referi la condusul maşinii! Fereşte-te de un accident ca de dracu! Şi chiar mai rău ca de dracu!

Îmi mai atrăsese odată atenţia, mi s-a părut suspectă acestă insistenţă. Evident, avea în vedere ceva mult mai grav, consecinţe mult mai dramatice decît avarierea maşinii.

— Exact! a spus ca şi cum şi-ar fi adus aminte deodată. Cînd ajungi la Salonic să schimbi uleiul. Şi la înapoiere mai schimbă-l o dată. Dar nu băga decît „Castrol GTX", nimic altceva! Este singurul ulei pe care-l folosesc la maşină şi nu depăşesc trei mii de kilometri cu el.

N-a fost nevoie să ajungem la autostradă, după un kilometru şi ceva am dat peste un drum de pămînt ce pornea din spatele unui pîlc de salcîmi. Am oprit acolo maşinile şi am început să demontăm simultan plăcile numerelor din spate. S-au potrivit exact. La numerele din faţă am avut însă probleme. Placa numărului italienesc este mult mai redusă ca dimensiuni şi am fost nevoiţi să trecem la demontarea suporţilor de la bară. Şuruburile erau însă ruginite, am scos cu joja ulei de la motor, doar aşa am reuşit să mişcăm piuliţele.

Mai rămăseseră indicativele ţărilor. Ca să nu fie jupuit de copii, aveam lipit „RO"-ul pe geamul din spate, l-am dat jos cu lama, iar pentru a acoperi „I"-ul de la maşina lui Georgio, luasem din garaj o etichetă autocolantă tipărită de A.C.R. pe hîrtie metalizată. Am şters bine locul şi „RO"-ul a aderat perfect peste abţibildul cu „I"-ul, acoperindu-l în aşa fel încît nimeni n-ar fi putut bănui că dedesubt s-ar afla un alt indicativ.

Meticulozitatea cu care am executat toate aceste operaţiuni, cum le-am dirijat, cerîndu-i mereu lui Georgio să nu se grăbească, grija pe care am manifestat-o pentru fiecare amănunt i-au lăsat, neîndoios, impresia că tratez lucrurile cu maximum de seriozitate, că treaba a încăput pe mîini bune, nu trebuie să-şi facă griji în ce mă priveşte. Am mutat apoi bagajele din espada mea în cea a lui Georgio, am transferat obiectele personale, ca şi hîrtiile şi diversele mărunţişuri din cutiile de bord şi din buzunarele portierelor, am făcut o ultimă verificare a interiorului

fiecărei maşini... Iată, însă, că iconiţei pe care Georgio o avea lipită de panou, în dreapta volanului, nu i-am dat importanţă.

Strîngîndu-mi mîna, Sabbatini a ţinut să-mi atragă încă o dată atenţia:

— Ai grijă cum mergi!...

Am vrut să-i spun că asta îmi zice şi mama cînd plec de acasă, dar ceva din privirea lui, ca o îngrijorare dosită, m-a făcut să-mi opresc vorbele. A continuat:

— Condu ca şi cînd ai avea o găleată cu nitroglicerină în habitaclu! Te-am prevenit ca să ştii!... Te salut şi să vii cu ce te aştept!

Spunînd acestea, s-a urcat în maşină, a băgat în marşarier şi, ieşind energic pe şosea, a luat-o înapoi spre Costineşti. Rămăsesem spectator, m-am grăbit să părăsesc locul.

4

Ei bine, oameni buni, ce credeţi că făcea Max cînd am dat să de chid portiera? Poate n-o să mă credeţi, dar asta făcea: instalat pe scaunul meu, examina întreg bordul Espadei, trăgînd mereu aer pe nări.

— Ia treci pe scaunul tău!

A trecut şi şi-a luat imediat un aer de importanţă guşată, de parcă cine ştie ce personaj ar fi fost. Sesizînd că mă uit la el, şi-a întors mutrişoara şi m-a privit ca şi cînd mi-ar fi cerut înţelegere. „Ei, ce vrei? îmi dau şi eu importanţă... E vreo crimă în asta?!"

Într-o zi, după ce am ieşit cu el din apă şi îl aşteptam să se scuture, s-a apropiat un bărbat în jur de cincizeci de ani, cu o ţinută impunătoare şi degajată, s-a prezentat doctorul Mancaş (aveam să aflu că este un reputat chirurg timişorean), l-a lăudat pe Max, a zis că este un exemplar foarte reuşit de foxterier şi m-a întrebat pe neaşteptate dacă am cu cine să-l împerechez.

— Nu, n-am, am răspuns după primul moment de surprindere. Nici nu m-am gîndit. La asta nici nu m-am gîndit... am spusrîzînd; mă şi vedeam ducîndu-l pe Max la mirese. „Ei, fir-ar să fie!... Grijile astea ale lui îmi lipseau!..."

Doctorul m-a privit contrariat şi am ţinut să-i explic:

— Îl am de foarte puţin timp, doar de două luni... Şi nici atît... şi, drept să spun, nu m-am hotărît încă dacă să-l păstrez sau nu. Cred că da, cu toate că...

— Atunci de ce l-aţi luat? m-a întrerupt cu imputare în glas şi chiar cu anumită severitate.

— Nu l-am luat... adică nu l-am preluat de la cineva, l-am găsit pe Cumpătu la Sinaia, pierdut de stăpîn...

— Un foxterier pierdut de stăpîn? s-a mirat, nevenindu-i a crede. De neimaginat!

— Da, pentru că era atît de murdar, cu părul atît de năclăit şi de negru, de parcă ar fi dormit într-o magazie cu cărbuni. Sau s-ar fi tăvălit prin funingine. Şi ceea ce este cu totul ciudat... Dimineaţa, cînd m-am dus la maşină, l-am găsit în habitaclu. O parcasem în apropierea vilei, noaptea cineva a forţat portiera, mi-a luat radiocasetofonul, casetele şi este de presupus că n-a lăsat portiera deschisă. În orice caz, eu aşa am găsit-o, închisă. Nu etanş, căci la forţare, zăvorul fusese strîmbat... Iar foxterierul înăuntru. Pe fotoliul de la volan. Dormise, s-a ridicat, întinzîndu-se în clipa în care m-am apropiat de maşină. Nopţile erau friguroase, căutase probabil un adăpost... Dar cum de-a intrat? Maşina e cu două uşi, deci largi şi destul de grele...

— Poate că fostul lui stăpîn e şi el posesor de maşină...

— M-am gîndit şi eu... Dar eu mai bănuiesc, am aproape certitudinea, ca să zic aşa, că fostul lui stăpîn e dresor şi că foxterierul a fost cîine de circ.

— Asta de ce?

— Pentru că, uneori, face nişte salturi uluitoare. Cu răsuciri în aer... De-a dreptul acrobatice. Îl apucă aşa, din senin, şi începe să le execute. Un întreg repertoriu... Într-o zi, în timp ce mă-ndreptam spre plajă cu el, a început să păşească în cadenţă, ridicînd, săltînd picioarele din faţă, ca după un ritm anumit — poc! poc! aşa cum fac, am văzut, caii dresaţi. Şi mai ales ascultă de ordin. Nu ştiu eu să-i ordon cîte ştie el să execute!... Să vă spun drept, m-au atras la el ochii inteligenţi şi acest aspect, să zic, de jucărie... Dar priviţi-l cum ne urmăreşte, cum se uită ţintă la mine!

— Da, am remarcat asta...

— ...Ca şi cînd ştie că vorbim despre el, ca şi cînd ar înţelege ce spun. Aşa face mereu cînd sînt în societatea cuiva: vine, se aşează şi ne urmăreşte pe rînd cînd vorbim. Ca un partener la şuetă. Întîi l-am gonit. Se ţinea după mine... L-am gonit de cîteva ori; v-am spus cît era de murdar... N-am avut niciodată cîini, şi nici maică-mii nu-i plac — lasă păr pe covoare...

— Sigur că lasă dacă nu-l tundeţi, dacă nu-l periaţi!... Se transformă şi într-un depozit de praf...

— Nu s-a lăsat, m-a urmărit şi s-a aşezat pe scara vilei în care locuiam la Sinaia. Femeia de serviciu l-a văzut şi l-a croit cu un băţ. Arăta într-adevăr îngrozitor... Ca un cîine vagabond. Am crezut că scăpasem de el, pentru că fugise schelălăind, dar noaptea, cînd am ieşit din restaurantul acelui cartier din Sinaia, m-am trezit din nou cu el. Şchiopăta de un picior... De la lovitura primită. Mi s-a făcut milă, l-am luat în vilă, şi cum eram şi într-o stare mai euforică, l-am spălat chiar în noaptea aceea în cadă. Arăta de nerecunoscut. Şi am rămas cu el. V-am spus, nu ştiu eu ce să-i cer cîte ştie el să execute. Şi sînt sigur că înţelege o mulţime de cuvinte. Altfel nu m-ar urmări cu atîta atenţie cînd îi spun cîte ceva. Un moment şi-o să vedeţi cum o să reacţioneze la vorbele mele! l-am făcut atent şi m-am adresat foxterierului: Max, mergem acasă, nu? i-am spus cu voce egală.

A scos un „ham" morocănos, a luat o mină posomorîtă şi a pus capul în pămînt.

— Formidabil!... a exclamat doctorul. Sînt într-adevăr foarte inteligenţi, însă în acelaşi timp răzbunători, plini de personalitate, cu o fire voluntară... De aceea m-am şi mirat cînd aţi spus că ai fi cîine de circ. Vreţi să-l puneţi să execute cîteva salturi?... Din acelea...

— Dar nu ştiu cum să-i comand. Care-i cuvîntul... V-am spus, le face din proprie iniţiativă; îl apucă din senin şi începe să sară. O să vedeţi însă îndată cum reacţionează la „hop". Am aflat fără să vreau, în timp ce mă jucam cu el pe plajă.

Max şi devenise atent, m-am retras cîţiva paşi buni, ca să creez o distanţă între mine şi el, şi i-am strigat: „Hop!" Mă urmărise cu privirea, şi-a luat elan, s-a desprins de pămînt cu o detentă de săritor înnăscut, a zburat prin aer şi cînd a fost în preajma mea s-a rotit uşor în aşa fel încît să vină cu spatele şi eu să-l plachez, să-l prind la piept ca pe o minge.

— Cine te-a învăţat, măi urîtule, figurile astea!? l-a lăudat doctorul în timp ce Max alerga pe plajă ca un fotbalist pentru marcarea unui gol formidabil. E păcat să-l ţineţi vara cu o asemenea blană pe el! Ca să nu mai vorbesc... Am toate cele necesare la mine... Poftim, mă ofer să vi-l tund.

I-am mulţumit foarte mult şi spre seară, după ce-am cumpărat trei sticle cu vin mai de soi şi un carton cu prăjituri, m-am prezentat cu Max la adresa primită.

Eram aproape de Burgas şi nu mă hotărîsem încă dacă s-o iau la dreapta spre Sofia, iar de acolo să cobor la Salonic, sau să continui drumul spre sud, să tranzitez Turcia şi, prin partea ei vestică, să intru în Grecia pentru a mă opri la Kavala, unde mă împrietenisem cu doi oameni de suflet; aveam pentru ei cîteva cadouri în geamantan.

Această ultimă variantă mă atrăgea cel mai mult, dar îmi provoca în acelaşi timp şi temeri foarte puternice. Normal ar fi fost, îmi spuneam, ca poliţia grecească să mă fi anunţat la toate punctele de frontieră din nordul ţării şi, deci, şi lacel cu Turcia. De altfel, sînt numai două puncte prin care se poate ajunge din România venind prin Bulgaria. Rămînea însă deschisă întrebarea: dar dacă eram aşteptat doar la Kulata sau Koula, cum îi spun grecii — pe drumul Sofia-Salonic? Sigur, poliţia grecească are tot interesul să repereze maşina. Dar acesta era şi interesul meu! Mai ales al meu! Pentru că traficanţii, mafioţii lui Sabbatini aşteptau şi ei Espadaua. Din cîte înţelesesem de la Georgio, o aşteptau la Salonic, unde urma să declanşez semnalul sosirii ei în Grecia. Deci, cel mai bun lucru, cea mai sigură treabă, era ca îngerii păzitori ce-mi fuseseră hărăziţi să mă ia din timp sub aripă. Încă de la primul pas făcut pe teritoriul grecesc. Ştiind că vin la Salonic, aceştia puteau să aibe în vedere doar şoseaua E-20 — există destulă prostie pentru fiecare deştept! — să se instaleze la Koula, iar punctul de la graniţa cu Turcia să-l lase descoperit, să-l neglijeze complet.

Am fost întîmpinat cu zîmbete de simpatie. Cel care exclamase „rumanos!" a aruncat o scurtă privire asupra interiorului maşinii, mi-a cerut „Cartea verde", paşaportul şi a dispărut în clădire.

Auzisem că toate punctele de frontieră sînt dotate cu aparatură fotografică, comandată de foto-celule, în momentul cînd aşează paşaportul sub ghişeu, vezi Doamne, acolo poate fi ştampilat mai comod, instalaţia s-a şi declanşat. Asfel, întîrzierea vameşului am pus-o pe seama scopului călătoriei mele: suna goarna că cel aşteptat a sosit. S-o sune!... Asta şi voiam.

A revenit cu acelaşi zîmbet de simpatie pe faţă, numai că de data aceasta, zîmbetul era mai larg, mai cald, mai deschis. Iar la înmînarea actelor, zîmbetul s-a transformat într-unul de complicitate secretă.

— Aş avea o rugăminte... a început. Dacă este posibil şi nu vă deranjează, să luaţi o pasageră pînă la Salonic. Şi a arătat spre o tînără care rămăsese lîngă clădire.

O văzusem ieşind împreună cu el, dar neştiind că-mi fusese pregătită, nu-i dădusem nici o atenţie.

– Cu cea mai mare plăcere, am zis, cu gîndul că nu mi-o dădeau de florile mărului.

Vameşul mi-a mulţumit şi i-a făcut semn tinerei să se apropie.

Era o nordică, înaltă şi slabă, cu un păr blond, dezlînat şi murdar, cu ochi albicioşi, inexpresivi şi apatici. Coborîsem din maşină într-un gest de elementară politeţe, şi pe faţa ei opărită şi fadă, ca zarzavaturile de la aprozar, a apărut un surîs trudit, ca şi cînd şi-ar fi cerut scuze.

Considerînd că-şi încheiase misiunea, vameşul m-a salutat şi, plecînd la treburile lui, mi-a lăsat-o pe cap. Asta era. I-am luat rucsacul cu schelet metalic, l-am pus în portbagaj şi cum blonda mirosea a necurăţenie de-ţi muta nasul din loc, după ce i-am ordonat lui Max să rămînă culcat, ca să nu sară cumva şi s-o muşte, am pliat spătarul şi am invitat-o pe bancheta din spate. Nu era prea politicos, dar nici s-o suport lîngă mine pînă la Salonic nu-mi convenea. Chiar dacă mă însoţea, să zicem spre binele meu.

Gîndindu-mă mai apoi, mi-am spus că această ipoteză nu prea stă în picioare: fata era o *hippy* din cele mai autentice. Este adevărat, auzisem tot felul de istorii, cu falşii arabi, cu falşi *hippies*, de fapt agenţi de poliţie, numai că datele ei fizionomice nu-mi sugerau deloc o poliţistă, o agentă a Interpolului. Aprecierile mele erau însă subiective şi poate că tocmai aceste date constituiau arma ei cea mai puternică.

Dar care putea fi misiunea ei? Vameşul mă rugase s-o duc pînă la Salonic... Se asiguraseră astfel pentru porţiunea asta de drum? Era ea, pînă la Salonic, îngerul meu păzitor? Mi se apleca numai la gîndul privirii ei de drogată. Ca să nu mai vorbesc de mirosuri.

Întîlnisem în toată Europa *hippies*, solitari sau în cete itinerante, dormind prin parcuri, cerşind în fel şi chip, îi văzusem solidarizîndu-se şi luîndu-se la bătaie cu poliţiştii Parisului, cînd aceştia încercaseră să-i alunge din împrejurimile Notre-Dame-ului unde pictaseră cu creta, pe lungi porţiuni, trotuarele... Nicăieri nu mă oripilaseră ca pe feribotul care mă dusese din Italia în Grecia. Mai ales că le purtam pică...

5

Veneam din Sicilia, fusesem la Neapole... Văzusem destule. Pe insula Capri, poşeta unei englezoaice zburase pe deasupra capului meu ca să aterizeze în braţele coechipierului unui motorist care plecase imediat ca din puşcă. Dar eu nu fusesem furat. Scăpasem ca să fiu furat la Brindisi.

Pe drum, oprisem la un moment dat într-un refugiu săpat în stîncă, cu gîndul de a coborî pentru a admira privelişte a coastei amalfitane, ferestruite de apele mării, o privelişte unică poate în lume, cînd un tip s-a apropiat de maşină. Nu mi-a plăcut individul, am vrut să plec, dar el m-a oprit.

„Un moment..." a zis şi a schiţat o grimasă în sens că ar vrea să-mi arate ceva.

Am rămas şi individul, după ce s-a uitat în stînga şi în dreapta, ca pentru a se asigura că nu-l vede nimeni, a scos de la betelia pantalonilor o brăţară lată de aur pe care şi-a aşternut-o pe mînă.

„Ei?" Adică ce am de zis.

„Superbă!" am lăudat-o pe româneşte.

Am întărit apoi lauda prin mimică şi gesturi. Brăţara era probabil un fals, căci în Italia există o adevărată industrie ce contrafăce în serie produsele unor mărci reputate, de la blugi americani pînă la cele mai scumpe ceasuri elveţiene. Dealtfel, la Genova, în cartierul comercial din apropierea portului, întîlnisem un neamţ care se văita de mama focului cum fusese el înşelat. Cumpărase un aparat de radio sofisticat şi scump, cînd îl desfăcuse la hotel găsise în el o aparatură simplă, rudimentară, cu cîţiva tranzistori şi o bucată de fier.

– „N-am *soldi*..." am zis, desfăcînd mîinile în semn că n-am bani şi arătîndu-i în acelaşi timp că nu vorbesc italieneşte.

„Furat, mi-a explicat şi a făcut binecunoscutul gest. În noaptea asta furat."

Era de crezut, dar în acelaşi timp se putea presupune că el încerca să-mi creeze atît de practicata tentaţie a chilipirului. Pentru a-mi vinde un fals sau pur şi simplu pentru a mă jefui de bani în cazul în care aş fi scos portofelul.

„N-am *soldi*, am repetat, căutînd să fiu cît mai convingător cu putinţă. Şi am adăugat tot în acest sens, aproape silabisind cuvintele: *Sono socialista! Mia paeza – socialista! Non soldi!*"

Mi-a zis şi a făcut semne că nu cere prea mulţi bani. Apoi, uitînduse iar într-o parte şi în cealaltă a drumului, a scos de la betelie un inel bărbătesc şi un ceas foarte frumos, aparent din aur şi ele.

„E?"

„Bello!" am zis şi am desfăcut mîinile a neputinţă: *„Ma soldi?"*...

„Maşina-i frumoasă!... a spus referindu-se la Renault. Maşina-i frumoasă, de ce n-ai şi bani?"

„Sono socialista, i-am explicat din nou şi l-am întrebat deodată: *Conservi, volio? Aveto conservi în portbagaji, e?"*

A dat furios din mînă şi a zis să mă duc dracului cu conservele mele cu tot.

Asta am şi făcut, m-am arătat speriat şi n-am mai aşteptat să mai spună ceva.

Am străbătut Italia din vîrful „cizmei" pînă la călcîiul ei pentru a mă îmbarca pe un feribot spre Grecia. Pe atlasul de care mă foloseam, un atlas foarte bun, amănunţit şi corect, editat de Automobil Clubul Austriac, erau trecute două linii de navigaţie. Prima de la Brindisi, iar a doua, la vreo sută cincizeci de kilometri mai la sud, de la Otranto, ultimul oraş mai măricel al călcîiului „cizmei".

Drumul spre mare era astfel mai scurt şi, informîndu-mă, am aflat că traversarea se făcea cu un feribot mai mic şi deci şi preţul traversării era mai redus. Mai redus avînd în vedere şi primul considerent: drumul pe mare mai scurt. Ajungînd însă la Otranto, am găsit cheiul pustiu. Nici un om, nici o urmă de viaţă. Ca şi cum peste chei s-ar fi abătut pe neaşteptate o molimă. M-am întors în oraş. Mi s-a spus că societatea dăduse faliment, vasul fusese scos la licitaţie şi cumpărat de către societatea maritimă „Adriatica" de la Brindisi.

N-am avut încotro şi am făcut cale întoarsă aproape o sută cincizeci de kilometri. Dar cînd am ajuns la Brindisi, vasul plecase de o jumătate de oră.

Îmi planificasem să fac în Grecia o rută mai cuprinzătoare şi pentru că feribotul avea să mă coste dublu faţă de suma pe care o prevăzusem, am hotărît să fac economii la cazare şi să dorm într-un camping. Eram pregătit pentru o asemenea eventualitate, aveam cort de o persoană, aragaz de voiaj şi toate celelalte, problema se punea doar să existe un camping.

Exista, însă era ocupat în întregime de *hippies*, cort lîngă cort, de parcă ar fi fost o tabără amenajată special pentru ei. N-am avut încotro, a trebuit să rămîn. Am găsit un loc lîngă maşina unei

familii de turci care-şi pregăteau în faţa cortului, mîncarea de seară şi m-am dus să fac o baie în mare — campingul era aşezat pe malul ei — hotărît să trîndăvesc a doua zi pe plajă cel puţin pînă la prînz, deoarece feribotul pleca abia seara la şase.

Eram în costum de baie şi ridicam cortul. Profitînd de un moment de neatenţie, cineva s-a apropiat de maşină şi mi-a subtilizat blugii în buzunarul cărora aveam o sumă însemnată de bani — toate lirele italieneşti cu care să plătesc traversarea şi să-mi rămînă încă ceva. Schimbîndu-mă, puse semblugii pe spătarul scaunului de la volan, am observat dispariţia lor cînd am vrut să iau *spray*-ul împotriva ţînţarilor.

Evident, nu de blugi îmi era. Mai ales că la Neapole, ca să am ce duce la prieteni, cumpărasem în port trei perechi la un preţ derizoriu (probabil falsificaţi sau de contrabandă şi nici nu erau ei prea la modă pe vremea aceea). Îmi era de bani şi cu toate că nu trăgeam prea mari speranţe că va putea fi descoperit hoţul în şatra aceea enormă de *hippies* — asta presupunînd că se va întreprinde ceva pentru descoperirea lui — m-am dus la recepţie să reclam furtul.

„Noi vom anunţa poliţia... Trebuie să vă spun că azi-noapte au fost cîteva zeci de spargeri în oraş. La magazine în special. Şi cine credeţi că le-a comis dacă nu animalele astea! Ca să aibă cu ce-şi cumpăra droguri!"

„Dar de ce sînt atît de numeroşi în oraş?"

„Vremea a început să se răcească, este perioada cînd pleacă spre Asia."

Am vrut o explicaţie — o aveam.

A doua zi, la îmbarcare, fiecare *hippy* a fost trecut printr-un filtru al poliţiei şi percheziţionat cu de-amănuntul. N-aveam nici o grijă, nu pentru banii mei erau căutaţi. Recepţionerul anunţase poliţia, dar de la celălalt capăt al firului i se răspunsese că ei au pe cap destule poveşti, povestea asta cu banii e-o bagatelă. Pentru ei o fi fost bagatelă...

Feribotul societăţii „Adriatica" era un vas destul de impunător, şi pîntecele lui hulpav înghiţea un „TIR" după altul. Poate o sută, poate mai multe, căci, feribotul de la Igoumenitsa, îşi continua drumul pînă în Pelopones, la Patras, unde începe autostrada. Autoturismele şi motocicletele erau lăsate la urmă şi mi se părea că şirul enormelor camioane nu mai are sfîrşit.

Îmbarcarea era în genul ei un spectacol. Cu marinari şi şoferi, cu ambalări de motoare şi scrîşnete de frînă, cu strigăte de apel şi răspunsuri, un adevărat vacarm, peste care se suprapuneau comenzile date prin portavoce de un ofiţer ce dirija, de la pupa

vasului, întreaga ambarcare. Un spectacol mai ales cu dansul neîntrerupt al punţii de îmbarcare care ba se lăsa, gemînd şi trosnind sub greutatea unui mastodont rutier, ba se ridica, adunîndu-şi parcă forţele, pentru a-l primi pe cel următor.

Cînd am pătruns cu Renault-ul în pîntecele „Egnatiei", cum se numea vasul, toate maşinile care intraseră pînă atunci erau într-o aliniere perfectă, spaţiul enorm la maximum folosit, doar cîţiva centimetri despărţeau o maşină de alta, şi mi-am zis că un tangaj mai puternic ar putea să prefacă totul într-o grămadă de fiare.

Odată terminate manevrele pentru ocuparea locului ce-mi fusese indicat, am vrut să scot cheia din contact, dar marinarul care mă dirijase mi-a interzis şi mi-a spus că maşina trebuie să rămînă descuiată şi cu cheia în contact. Asta nu mi-a plăcut şi am încercat să protestez. Fără folos. A spus că actele şi valorile le pot depune contra unei taxe foarte mici sus, pe vas, unde există un compartiment cu seifuri.

Aşa am şi procedat. A fost singurul loc unde n-am întîlnit *hippies*. Mişunau peste tot ca şobolanii şi cînd am ieşit din apele teritoriale ale Italiei şi s-a deschis *freeshop*-ul au năvălit cu toţii să cumpere băuturi şi ţigări. Au ocupat apoi culoarele, culcîndu-se în sacii lor de dormit, dar lăsînd destule locuri libere în pavilionul destinat pentru petrecerea nopţii.

Era de mărimea unei săli de cinematograf şi organizat cam tot ca aceasta. Doar că fotoliile erau în genul celor de avion, rabatabile, ca să-ţi poţi alege o poziţie mai comodă pentru dormit. La un asemenea fotoliu aveam şi eu dreptul în contul biletului pentru „persoane". Şi cum noaptea era răcoroasă şi pe punte trăgea, mi-am căutat un loc, cu speranţa că voi putea aţipi. *Hippies* se culcaseră mai ales pe jos, foielile dubioase din jur, gemetele de tot felul, cuvintele spuse cu răsuflarea întretăiată şi în cele din urmă o duhoare de nesuportat, care îmi dădea impresia că mă aflu într-o cameră de gazare, m-au alungat afară în frig.

Tot umblînd, am găsit un şezlong, l-am tras într-un colţ mai ferit şi am îngheţat toată noaptea în el. Am adormit abia spre dimineaţă. Cînd m-am trezit, primul gînd a fost să mănînc ceva fierbinte. Pentru clasa „comun" exista un *self-service*, m-am grăbit într-acolo. Restaurantul nu se deschisese şi un marinar mi-a spus că la intrarea dinspre prora a pavilionului există cîteva automate pentru cafea.

Am găsit repede încăperea, numai că era ocupată în întregime de *hippies*. La început n-am priceput despre ce este vorba şi ce

se întîmplă, căci stăteau în cerc, îmbulzindu-se şi ridicîndu-se pe vîrfurile picioarelor, ca şi cînd în mijlocul cercului s-ar fi desfăşurat o luptă de cocoşi. Mi-am făcut loc să văd despre ce este vorba. Doi tineri se împreunau echilibrîndu-se cu impudoare animalică pe linoleum; alţii, goi şi aceştia, se pregăteau să le ia locul.

6

Mergeam cu geamul coborît, curentul de aer ar fi trebuit să aerisească perfect habitaclul şi totuşi din spate se simţea venind un miros greu de picioare, încît m-am întrebat dacă îngerul meu păzitor nu-şi va fi scos cumva încălţările. În orice caz, de la o gură de canal ar fi venit un miros mai plăcut.

Aşa mi-am adus aminte de Max. Uitasem să anulez ordinul şi el, învăţat să asculte fără crîcnire, stătea culcat pe podea, acolo, lîngă picioarele blondei, nenorocitul. A folosi un ton voios pentru a anula ordinul atît de tîrziu ar fi însemnat într-un fel să-mi cer scuze. Or — se ştie — faţă de căţei nu este indicat să te scuzi. Şi atunci am pronunţat cu voce egală, dar puţin severă „liber".

Mă aşteptam să sară ca un arc, dar nu, a venit încet şi parcă fără nici o poftă, ba mi s-a părut că mersul lui era chiar încontrat. Şi s-a culcat indiferent pe fotoliu. Era supărat, se vedea clar. Nu i-am acordat nici o atenţie. Asta probabil l-a enervat, pentru că a scos deodată un „ham" plin de protest. Aşa-s căţeii, mai protestează ei cîteodată. Ei şi ce dacă?

Văzînd că tac şi nu spun nimic, că nu reacţionez în nici un fel, s-a ridicat în poponeţ şi, guşindu-se, şi-a reluat aerul de grandoman.

— Ascultă, mă, tu cine dracu te crezi?

— Poftim? a zis tînăra în engleză, crezînd că ei mă adresasem.

Am hotărît să iau purceaua de coadă şi, pregătindu-mi în minte cîteva cuvinte englezeşti, am zis:

— Lucraţi în Grecia?

— Nu, sînt din Anglia.

— Şi nu vorbiţi decît engleza...

— Ştiu şi puţină germană...

Aşa mai mergea. Am început s-o descos, dar ea îmi răspundea fără poftă, îngălat şi monosilabic. Am lăsat-o baltă, nu-mi ardea nici mie să fac conversaţie cu ea.

Am intrat în Salonic în jurul orei douăsprezece şi cum indicatorul de la bordul Espadei îmi arăta că mai am doar cîţiva litri de benzină, am hotărît că primul lucru pe care îl voi face va fi să rezolv problema banilor. Băncile se găseau desigur în jurul „Egnatinei" sau pe bulevardul cheiului şi n-am mai stat să întreb.

Cunoşteam drumul şi, de altfel, în Salonic te poţi descurca destul de uşor. Platforma binecunoscutului Tîrg internaţional împarte oraşul în două părţi aproape egale, în cea în care mă aflam se găseau şi edificiile cele mai importante, majoritatea obiectivelor turistice, hotelurile de lux, marile magazine...

O stradă dreaptă, ce se continua din şosea, m-a scos în bulevardul Egnatia, după celebra „Via Egnatia", drumul ce lega Roma de Bizanţ, o arteră cu trotuare largi, cu magazine elegante şi cu o circulaţie de maşini intensă, pe cîteva rînduri.

Am virat apoi la dreapta spre chei, am întrebat şi mi s-a spus că, mergînd drept înainte, voi întîlni „Banca Greciei". Am reperat uşor clădirea şi, găsind loc, am parcat chiar peste drum de intrare. Pasagera mea nu dădea nici un semn, nu manifesta nici o intenţie de a coborî şi atunci m-am întors şi i-am adus la cunoştintă ce urmează să fac.

— *Bank!* am zis, arătînd în direcţia clădirii.

— *Very good!* N-am înţeles ce vrusese să spună prin acest „foarte bine", şi am coborît. A ieşit şi ea imediat din maşină. A ieşit şi m-a aşteptat să încui portiera. Ceea ce însemna că voia să mă însoţească la bancă. Ei, fir-ar să fie!...

A fost într-adevăr aşa. Dar a făcut-o nu pentru a nu mă părăsi nici o clipă, ci pentru că avea şi ea treabă acolo. O adusesem, cum s-ar spune, la scară. A intrat şi s-a apropiat de ghişeu cu degajarea, cu dezinvoltura cu care eu intru în magazinul din colţ unde cumpăr în fiecare zi pîine. Şi a început să caute ceva în traista de pînză a cărei culoare iniţială nici cel mai mare chimist n-ar fi fost în stare s-o stabilească.

Tinerele funcţionare, alese pe sprînceană şi îmbrăcate într-o uniformă cochetă, cu mănuşi albe — semn de eleganţă sau mai curînd o măsură de protecţie igienică, pentru că mînuiau bani — erau ocupate cu cei veniţi înaintea noastră, dar un bărbat mai în vîrstă ce lucra la un birou situat în spatele funcţionarilor, probabil şeful acestora, observînd că n-are cine să ne servească, s-a ridicat în grabă şi a venit cu un zîmbet îndatoritor să se ocupe de noi. Din contrarierea de o clipă ce i-a apărut deodată pe faţă mi-am dat seama că ceva nu este în regulă.

Pentru a-şi uşura căutarea în traistă, englezoaica scosese din ea o parte din lucruri, astfel că pe enorma placă albă de marmură a ghişeului se aflau, maculînd-o cu impertinenţă, nu numai nişte ciorapi, un maiou, dar şi cel mai intim atribut al lenjeriei feminine.

— Sînteţi împreună? mi s-a adresat funcţionarul cu stăpînire de sine, care merita admirată şi în acelaşi timp detestată.

— Nu, nu! m-am apărat, în germană, pentru că el, luînd-o probabil drept nemţoaică pe blondă, în această limbă mi se adresase. Şi i-am întins paşaportul împreună cu cecul pe care-l aveam de la Georgio.

— Am găsit! am auzit-o pe englezoaică exclamînd pentru a-i atrage atenţia funcţionarului să se ocupe de ea.

Avea în faţă un carnet de cecuri şi, înmînîndu-i funcţionarului paşaportul, i-a cerut un stilou. Eram curios cît va cere să i se schimbe în drahme şi m-am uitat să văd ce sumă va scrie. A caligrafiat, fără să stea pe gînduri, 200 de lire sterline. Şi, desigur, nu erau singurii bani de care dispunea. În acest caz, de ce călătorea ca autostopistă? Pentru că altfel nu putea fi explicată prezenţa ei la vama grecească.

Eliberîndu-se, o funcţionară m-a invitat să trec în dreptul ei. În timp ce-mi completa un formular cu datele din paşaport şi cu cele de pe cecul lui Sabbatini, blonda a venit să-mi spună că ea a terminat, ar vrea să ia rucsacul dim maşină. Astea le-a pus capac la toate, şi cum îmi era şi înainte cît se poate de dragă, i-am zis ceva duios şi în gînd am întrebat-o, zîmbindu-i în spiritul acelei duioşii:

— De ce nu mi-aţi cerut rucsacul cînd aţi coborît din maşină? Ca să nu vă căraţi aici cu el... Acum aşteptaţi pînă termin şi eu! Ori poate n-aţi văzut că sînt ocupat?!

Cînd să ieşim în stradă, uşa a fost deschisă de o brunetă cu ochi mari, negri, codaţi, tăiaţi în migdală, stranii prin alungirea lor nefirească; nu mai văzusem asemenea ochi. Făcîndu-i loc şi invitînd-o să treacă, privirile noastre s-au întîlnit pentru o clipă. Şi înainte de a închide uşa, am întors fără să vreau capul. Purta o fustă pînă la pămînt, cu volane şi falduri bogate, o fustă ca de ţigancă, o modă căreia chiar aşa îi şi spunea: *„gipsy"*. Ca de ţigancă îi era şi părul: negru, lins pe creştet şi căzut mult peste umeri.

Englezoaica mă aştepta. M-am dus la maşină şi i-am dat rucsacul.

— O.K., a zis bălos, cînd ar fi trebuit să-mi spună „mulţumesc", un elementar mulţumesc pentru că o adusesem la Salonic.

– *Thank you!* am spus cu zîmbet ironic şi, aplecîndu-mă am făcut o reverenţă teatrală. După ce i-am zis pe româneşte: Şi du-te învîrtindu-te!

– *Yes*, a mai zis şi a plecat.

Îmi mutase nasul din loc aproape două ore, fir-ar ea să fie, şi în loc de mulţumesc zice „O.K.".

Dădusem în foc şi văzînd cu ce ifose stătea Max în maşină, nu m-am putut abţine să nu-l beştelesc:

– Măi popîndăule, tu în loc să te uiţi şi să vezi cum e lumea, cum e oraşul şi să nu te mai încapă locul de bucurie că te-am adus într-o ţară străină, occidentală, stai ca un ţap logodit! i-am zis, cu toate că nu eram prea sigur dacă văzuse sau nu cum stă un ţap logodit. Hai, coboară! l-am îndemnat, deschizîndu-i portiera. Aici mirosurile or fi mai rafinate!...

Aşteptîndu-l pe Max să însemne copacii ce mărgineau trotuarul, m-am surprins trăgînd cu privirea spre uşa monumentală a băncii. Pun capul, stimaţi cititori, că nu din grijă pentru foxterier îmi pierdusem eu vremea pe lîngă maşină. Mi-am luat repede seama, altele erau treburile mele în Salonic, nu venisem să cunosc tipe cu înfăţişare exotică, chiar dacă această înfăţişare mă tulburase un pic. Trebuia să sun adunarea şi să văd, pe puncte, ce aveam de făcut.

Am hotărît că, în primul rînd, era de datoria mea să mănînc. Apoi, să pun benzină şi să schimb uleiul la motor, aşa cum mi-o ceruse Georgio. Şi abia după aceea, tot cum el mi-o ceruse, prezentîndu-mă la „Ente Nazionale Ellenico per il turismo" din Salonic, să-mi bag capul sănătos sub Evanghelie.

Odată rezolvate priorităţile, problema care se punea era dacă să-l sun pe Sergios înainte de a mă prezenta la Oficiul de turism din Salonic sau după aceea. Pentru că, din cîte înţelesesem, semnalul cu privire la sosirea Espadei în Grecia de la acest oficiu urma să pornească spre mafioţii lui Sabbatini. Iar eu, ca să nu-l bag în vreo încurcătură, n-aş fi dorit să fiu văzut cu Sergios. Şi din acest motiv, nici poliţia grecească nu era bine să mă vadă cu el.

Am stat şi am răsucit în minte cum să fac şi să dreg, care ar fi avantajele şi dezavantajele şi am ajuns la concluzia că ce mi-i baba Rada ce mi-e Rada baba. Oricum o făceam, oricum o-nvîrteam tot aia era. Şi am zis că întîi trebuie să mă cazez la un hotel, chiar dacă asta ar însemna să fiu imediat reperat de mafioţi, şi apoi să-i telefonez lui Alexis. Altfel n-aveam cum să-i spun unde să mă caute.

La Oficiul de turism am fost îndrumat la un bărbat între două vîrste, năsos, chel, exuberant şi poliglot, care se ocupa de relaţia Italia.

— Aveţi o comandă din Roma pe numele de Georgio Sabbatini... am început.

S-a ridicat imediat de pe scaun şi, frecîndu-şi mîinile ca şi cînd i-ar fi surîs perfectarea unei afaceri, a început să turuie în italiană.

— Bine aţi venît, domnule... Vă rog să luaţi loc, vă rog să luaţi loc... Imediat... Numai un moment... Cred că aţi călătorit foarte bine; la noi, vă asigur, o să fie totul perfect! Să vedem ce-aţi comandat... Şi să-mi spuneţi tot ce doriţi... voi avea grijă de toate...

În timp ce vorbise, m-am aşezat pe un scaun în faţa biroului lui. Şi-a reluat şi el locul şi a început să caute într-o cartotecă. Am cerut să precizez, aşa cum îmi ceruse Gorgio:

— Domnul Sabbatini n-a putut veni, sînt un prieten care va face în locul lui această călătorie... Am vrut să menţionez „dar tot cu o Lamborghini Espada", însă el m-a întrerupt:

— Da, acum ştiu. Colegul meu de dimineaţă a primit un telex din Roma şi v-a reţinut o cameră la „Mediterranean Palace". Un moment... Şi după ce a căutat într-o mapă cu telexuri, a continuat: Sînteţi domnul Adrian Hornea din România... Da, totul este în ordine.

— Şi am venit cu o Lamborghini Espada...

— Aaa! ce maşină! Divină! Cînd îi văd pe scrobiţii aştia de englezi în coşciugele lor de Rolls-Royce, îmi vine să vărs!

Ironia a făcut ca, exact în acel moment, o băbătie încărcată cu bijuterii ca un pom de Crăciun să-l întrebe dacă vorbeşte englezeşte.

— Da, bineînţeles! a zis, zîmbindu-i larg şi ridicîndu-se în picioare ca aruncat de un arc. Vă rog să fiţi amabilă, colegul de acolo se ocupă cu relaţia Anglia. Şi a condus-o pînă la biroul colegului său.

— Vă cer mii de scuze, a zis revenind şi a adăugat cu năduf: Cîte figuri ne-au mai făcut şi englezii ăştia!... În cap cu umflatul ăla de Churchill!

Resentimentele — resentimente, afacerile — afaceri.

— Dar nici italienii n-au fost mai buni...

— Nu-i adevărat! a protestat vehement. Italienii n-au avut nimic cu noi! Mussolini... Hitler le-a forţat mîna! Dintre toţi catolicii, ei sînt cei mai de treabă. Sînt exact ca şi noi, grecii. Cum

sînt şi românii. Cu inima deschisă. Iar cu dumneavoastră românii ne-mpăcăm şi mai bine, că sînteţi ortodocşi. Grecii au fost primiţi în România ca fraţii. Întotdeauna au fost primiţi ca fraţii.

Şmecher tipul! Umbla cu daica şi-i era limba plină de miere, dar eu ştiam ce ştiam, nu mă-mbrobodea el cu de-alde astea pe mine!

A mai zis că-mi stă întru totul la dispoziţie şi s-a oferit să-mi facă un traseu cu program.

— Doriţi să-l facem acum, împreună? Sau îl fac singur aşa cum l-aş face pentru domnul Sabbatini, şi treceţi pe aici în jurul orei şase? Hotelul este pe chei, la doi paşi.

Omul — sau poate colegul lui de dimineaţă? — îşi lua dreptul de la mafioţi şi, desigur, aştepta pentru rîvna lui, şi din partea mea o atenţie. După cîte ştiu, grecii au un merit incontestabil în introducerea acestui obicei „al pămîntului" — sau n-am reţinut eu bine din cărţile de istorie? — aşa că era cazul să mă conformez. Aveam în portbagaj o sticlă de coniac „Triumf"... Dar asta ar fi ca şi cînd venind în România, un grec ţi-ar aduce în dar o pungă cu mălai.

— Sînt de pe drum, abia am sosit şi aş vrea să mă cazez mai întîi. Aşa că optez pentru cea de-a doua propunere.

— Foarte bine, foarte bine... O să vă fac un program foarte frumos, o să fiţi, vă asigur, cît se poate de mulţumit!

Hotelul era de categoria celor de lux, îmi dădusem seama şi după numele lui, şi cînd am oprit la peron, portarul s-a repezit să-mi deschidă portiera, un *groom* să-mi care bagajele. Învăţaseră că mărimea bacşişului e în strînsă legătură cu marca maşinii, numai că de data aceasta aveau să fie dezamăgiţi: sub aceeaşi pălărie era o altă Mărie. O Mărie neînvăţată să arunce cu banii.

Groom-ul a zis la un moment dat ceva, pronunţînd cuvîntul *dog*. Înţelesesem că se referise la Max, dar restul n-am putut să-l deduc. L-am întrebat în italiană despre ce este vorba şi din gesturile lui am priceput că se referise la lesă. Era clar: căţeii aveau acces în hoteluri de lux, dar duşi numai cu lesa. I-am prins-o de zgardă.

În hol, aşternut cu covoare moi, mirosea a colonie scumpă, totul era învăluit în linişte, într-o linişte solemnă, ca şi cînd le-ar fi murit cineva. I-am întins recepţionerului paşaportul şi i-am spus că îmi fusese reţinută o cameră de către oficiul de turism din Salonic. Omul s-a uitat în paşaport, mi-a căutat numele într-un registru şi a zis că da, camera îmi stă la dispoziţie.

Într-adevăr era o cameră foarte frumoasă, cu mobilă albă, *groom*-ul a dus bagajele înăuntru, s-a repezit să deschidă uşa balconului şi, printr-un gest, m-a invitat să ies şi să admir privelişte golfului. A tras apoi jaluzelele, după care mi-a prezentat conţinutul frigiderului şi baia. I-am dat un bacşiş, dar *groom*-ul zicîndu-şi probabil că ceea ce simţea în palmă nu era de loc în concordanţă cu ceea ce sperase să primească de la proprietarul unei Lamborghini Espada, a deschis-o şi s-a uitat la bani.

I-am zîmbit mărinimos şi l-am gratulat cu un *„Thank you"*.

— Ei, m-am adresat lui Max, acum că sîntem singuri, ce părere ai — da' sincer! — îţi place unde te-am adus?

A scos un „ham" plin de bucurie.

— Bine, ştim noi cum e: întîi, nu mai poţi de bucurie, iar după o vreme zici că toate astea de fapt ţi se cuvin! Măi, platfus!... Toate astea mi le datorezi *mie!* Două luni la mare... Lamborghini Espada... Acum în Grecia... Mediterranean Palace... Oasele-s oase, n-avem treabă... Şi m-am oprit, căci începuse să se uite la mine cum mă uit eu la televizor cîteodată. Cînd mă uit.

Trebuia să despachetez, să fac duş... Am zis să-l sun mai întîi pe Sergios şi i-am spus centralistei ce vreau. De la Kavala la Salonic nu sînt mai mult de o sută şaizeci de kilometri, în trei ore putea să fie la mine...

7

Intenţionasem să ajung pînă seara la graniţa turcă, iar a doua zi dimineaţa, după vreo 40 de kilometri, să mă abat pe o şosea ce duce, prin istmul dintre cele două mări, Egee şi Marmara, spre Dardanele şi în cele din urmă la Troia. Ştiam ce voi găsi din „Cetatea lui Priam", istoria săpăturilor lui Schliemann în Asia Mică şi apoi a celor din Grecia îmi era cunoscută, nu-mi făceam iluzii că aş putea vedea cel puţin un fragment din „Poarta Scee", dar locul unde au stat ancorate corăbiile greceşti, unde s-au înfruntat Aiax şi Hector, unde a fost adus calul-capcană mă atrăgea.

Kavala mi-a dat peste cap planul. De la Salonic gonisem fără oprire, pe un drum greu ce se strecoară printre munţi şi, intrînd în Kavala pe la trei şi ceva, am zis să mănînc. Aşezat în amfiteatru, oraşul m-a cucerit de la prima privire. Casele, mai toate cu un

etaj sau două, orientate spre sud și așezate în terase, coboară, în semicercuri concentrice, pînă la apele golfului unde îi copiază curbura. De aici, dinspre mare, priveliștea este și mai frumoasă. Sus, ca un fundal, se desfășoară panoramic, zidurile cu turnuri și creneluriale vechii cetăți bizantine, Neapolis, cum s-a chemat pe atunci Kavala. Casele, de un alb imaculat, străluceau în soare, la cheiul golfului, cu trotuare de promenadă, erau ancorate sute de ambarcațiuni ușoare... Un oraș deschis soarelui și luminii, un oraș inconfundabil grecesc.

Patronul locantei, un fel de *bistro*, în care intrasem să mănînc, vorbea binișor germana; am profitat de ocazie și l-am întrebat dacă există un motel sau un camping în oraș. Dacăi-aș fi zis c-a îmbătrînit în meserie degeaba, cred că nu s-ar fi simțit mai jignit. Mi-a zis că, într-adevăr, Kavala este un oraș mult mai mic decît Salonicul, numără doar cincizeci de mii de locuitori, dar are 15 hoteluri, iar campingul lor este considerat cel mai frumos din Grecia. Pe malul mării cu plaja superbă, în exclusivitate a lui, așa că mulți străini care opresc la camping în drum spre Turcia renunță la restul călătoriei și rămîn la Kavala. Mi-am spus că omul, desigur, exagera, tot țiganul își laudă ciocanul, bine că exista un camping unde să rămîn peste noapte. De la Kavala la Istanbul, plus abaterea pînă la Troia, drumul însuma vreo șase sute de kilometri, așa că, sculîndu-mă a doua zi mai de dimineață, putem să-i fac dintr-o bucată. Troia nu putea să-mi ia prea mult timp, iar dacă mă prindea înserarea pe drum, n-aveam decît să mă opresc la unul din campingurile dintre Silivri și Istanbul. Ca să dau piept pe lumină cu o circulație care se conduce după o singură regulă: ai grijă ce se întîmplă în față și în părți, că de spatele tău au grijă ceilalți.

Și apoi, găsindu-mă la Kavala, unde, cu siguranță, nu voi mai avea prilejul să vin vreodată, era păcat să nu văd pe îndelete orașul, cochet și intim ca un apartament în care te simți bine din primul moment. Planul ar fi fost deci acesta: să mă cazez, să fac o baie în mare și apoi să mă întorc în oraș. Am luat-o pe chei, cum m-a învățat patronul locantei, și după vreo cinci kilometri, s-a desfăcut o bretea asfaltată, ce m-a scos la camping. Omul avusese dreptate — să tot stai într-un asemenea loc, cu o plajă largă, cu nisip fin și auriu, presărat cu șezlonguri și umbrele de soare.

M-am întors în oraș și, înarmat cu informațiile primite la recepția campingului, am văzut marele apeduct „Kamares", construit de Soliman Magnificul pentru captarea izvoarelor din împrejurimi și aducerea apei în centrul orașului; casa lui Maho-

med Ali, fondatorul dinastiei egiptene, perfect conservată; „Imaretul", cel mai mare ansamblu arhitectural musulman din Grecia, cu splendide curți interioare și coridoare vitrate, construit de același Mahomed Ali, am coborît spre cheiul de promenadă și, căscînd ochii prin vitrine, am dat peste un magazin de vinuri care expunea butelii ce imitau, în diverse variante, antice vase.

Am intrat cu gîndul de-a cumpăra două sau trei butelii — cadouri cum nu se poate mai nimerite de dat la prieteni. Magazinul se desfășura pe lungime, cu o tejghea-vitrină în față, iar în spate se afla un raft etajat, cît ținea întregul perete și compartimentat în căsuțe în care se afla cîte o butelie cu vin, majoritatea de doi sau de trei litri. Buteliile mi se păreau cît se poate de reușite și la prețuri suportabile.

Am ales un ulcior și o amforă. Aceasta din urmă se afla într-o căsuță situată ceva mai sus, vînzătoarea a tras scara care culisa pe o șenilă, s-a ridicat, a luat amfora de-o toartă și, coborînd, mi-a întins-o s-o apuc de toarta cealaltă. Ori i-a dat ea drumul prea devreme din mînă, ori eu am întîrziat s-o apuc, fapt este că butelia a căzut peste cristalul tejghelei-vitrină, de vreo patru metri lungime, și praful s-a ales și de cristal, și de vitrină.

Îngrozită de cele întîmplate, vînzătoarea s-a repezit la ușa ce ducea în spatele magazinului și eu, uitîndu-mă la spărturile vitrinei, îmi spuneam că o făcusem fiartă. Dracu mă pusese să mă opresc la Kavala în loc să-mi continui drumul spre Istambul!

Vînzătoarea a apărut după cîteva clipe. În timp ce alerga să cheme un polițist, în magazin a intrat, încruntat, un bărbat între două vîrste, cu sprîncene stufoase, grăsuț și nu prea înalt. S-a uitat dintr-o privire la vitrină și, gesticulînd enervat, m-a întrebat ceva în engleză:

— Nu vorbesc englezește, i-am spus în aceeași limbă, cît se poate de calm, și i-am oferit să aleagă: franceză, italiană, germană.

— Din ce țară sînteți? m-a chestionat într-o franceză destul de aproximativă.

— Din România.

Și-a pus mîinile în șolduri și a zis, într-o românească cît se poate mai neaoșă:

— Atunci te bag în p. mă-tii, idiotule! Uite, mă, nenorocit de român, ce mi-ai făcut! Uite ce pagubă! 'Vă muma-n cur, după ce l-ați lăsat pe taică-miu lefter și i-ați luat prăvălia, ați venit în Grecia să mi-o distrugeți și pe-a mea!? Uite, p. mi-o, distrugeți! a făcut cunoscutul semn, îndoind mîna din cot, și a izbucnit în hohote de rîs.

Am rămas perplex, surprinderea, stupefacţia erau atît de mari, că nu ştiam ce să spun şi de unde să încep. Grecul îmi luase piuitul. Stătem ca un prost şi mă uitam la el cum se bucură, zguduit de hohote de rîs.

— Cum aţi ajuns la Kavala? m-a întrebat deodată.

— Ascultă, mă, m-ai băgat pîn-acum în mama şi-acum mă iei cu dumneavoastră! Hai sictir, grec împuţit! şi-am izbucnit eu de data aceasta în rîs.

— Grec împuţit, a repetat, amuzîndu-se, şi s-a asociat rîsului meu. După care m-a întrebat:

— Eşti cu maşina? Unde ţi-i nevasta?

— Cu maşina, dar singur. Nu-s însurat. Şi i-am povestit că mă oprisem la Kavala să mănînc şi cum, plăcîndu-mi oraşul, hotărîsem să întrerup drumul.

— Atunci hai sus, să-mi cunoşti băiatul... Gata, tragem obloanele, mi-am făcut suma pe ziua de azi! a zis, arătînd spre tejgheaua-vitrină şi s-a dus să încuie uşa.

— Te rog să mă ierţi, am dat să mă scuz, zău dacă ştiu cum s-a întîmplat!

M-a întrerupt:

— Mortu' de la groapă nu se mai întoarce, degeaba îţi mai baţi gura! a zis şi a făcut un gest de surprindere, ca şi cînd ar fi ascultat ecoul cuvintelor sale. Vezi, a continuat, n-am uitat româneşte! Sergios Alexis e numele meu. Şi mi-a întins mîna, adăugînd: Sergiu. Aşa-mi spuneau în România.

— Adrian Hornea, m-am prezentat la rîndu-mi.

— N-am uitat româneşte, chiar dacă... De cînd ne-am repatriat, de aproape douăzeci de ani, doar cu taică-miu, Dumnezeu să-l ierte, mai schimbam cîte-o vorbă pe româneşte. Ce eşti, Adrian, doctor? Sau inginer?

— Nu sînt nici una, nici alta; sînt scriitor.

Vînzătoarea se întorsese cu un poliţist în uniformă şi Sergio Alexis s-a dus să le deschidă. I-a spus din uşă ceva poliţistului şi în timp ce vînzătoarea se strecura în magazin, a scos nişte bani din buzunar şi i-a dat o hîrtie omului legii, pentru deranj.

Locuinţa se afla la etaj, deasupra magazinului. Urcînd scările, Sergios mi-a spus că bloculeţul este al soţiei, îl primise ca zestre. Doamna Alexis, o iuşcă de femeie, veselă şi plină de temperament, a ascultat zîmbind explicaţiile soţului şi, după un schimb de cuvinte convenţionale, s-a dus să facă la bucătărie cafele. Cafeaua şi farfurioara cu dulceaţă, întovărăşite de un pahar cu apă, limpede şi gustoasă, sînt în Grecia primele semne de ospi-

talitate şi de bun-venit: M-am aşezat într-un fotoliu şi Sergios, deschizînd o uşă a bufetului-bar, m-a întrebat ce vreau să beau:

– *Whisky*, Martini, *uzo*, coniac, vin...

– Vin, am spus cu certitudinea că era abia începutul.

– Şpriţ, ha? Atunci să aduc de la frigider o sticlă cu vin şi sifonul. Ai văzut, şi grecii îndoaie vinul cu apă...

Eram într-un *living* mobilat cu gust, în afară doar de cele cîteva tablouri, „naturi moarte" penibile, cam în genul celor ce se vînd pe strada Covaci, la Consignaţia, dacă nu şi mai rău.

În timp ce Sergios făcea şpriţurile, doamna Alexis a adus cafele, trei ceşcuţe ca nişte degetare, le-a pus pe măsuţa dintre fotolii şi canapea şi a urmat un scurt dialog între soţi. După care Sergios mi-a explicat:

– I-am zis nevestei c-o să mergem diseară să mîncăm la Clubul nautic – o să vezi, o să-ţi placă – şi ea a zis că în cazul ăsta ar trebui să se ducă la coafor. Foarte bine, zic, du-te, ne descurcăm noi şi singuri aici!

Doamna Alexis aştepta zîmbind ca eu să aprob cele spuse se soţ, şi cum n-aveam nici un motiv să fiu împotrivă, am încuviinţat printr-un gest.

– Eşti chiar bucureştean? Născut în Bucureşti? m-a întrebat Sergios cînd am rămas singuri.

– Get-beget.

– Frumos!... A, şi voiam să-ţi spun... Cînd eram elev... am făcut la Galaţi, m-am întrebat într-o zi ce fel de oameni or fi scriitorii. Şi, nu ştiu, n-am putut să... Nu mi-am putut închipui. În nici un fel. În mintea mea era că ei...

– Nici n-ar bea, nici n-ar mînca.

– Da, cam aşa ceva. Acuma ştiuuu!... Avem în Kavala un poet, Christos Lazaris... E cunoscut şi la Salonic, şi la Atena... Toţi spun că-i foarte bun, că-i un poet mare... Aşa scriu ziarele... Băiatul meu, Spyridon... L-am botezat ca pe tata, Dumnezeu să-l ierte. Cu toate că socrul meu... Cînd am venit din România, gîndul ne era să emigrăm în Argentina, unde maică-mea avea nişte rude bine aranjate. Grecii sînt ca evreii, răspîndiţi pe toată faţa pămîntului. Numai că evreii sînt uniţi, iar grecii se mănîncă între ei ca cîinii!

– Am auzit. Mi s-a spus despre asta. Aici sîntem fraţi buni. Semănăm leit unii cu alţii. Şi chiar m-am gîndit şi mi-am spus că de la greci s-au molipsit şi românii de dihonia asta. Pentru că invers n-ar avea cum să fie. Nu noi am venit la voi, voi aţi venit în România. Şi-aţi adus şi obiceiul. Lucrul bun nu se ia...

— O fi cum spui... Dar grecii aşa sînt. Fără să se certe între ei nu pot trăi. Aşa făceau şi-n România... Aşa-i în toate *diasporele*, în toate coloniile de greci din lume. Uuuuu ce-aş mai mînca nişte sarmale cu mămăligă! Dar nu din cauza asta, din cauza vrajbei dintre greci n-am emigrat în Argentina. Grecul care nu emigrează, nu-i grec. N-am emigrat că vărul lui taică-meu s-a ţinut de noi că nu şi nu, să rămînem în Kavala. Şi m-a luat să-l ajut în afacerea lui de export cu vinurile şi tutunul. M-am însurat cu fata asociatului lui... Dar vorbeam de Lazaris... Băiatul are două cărţi de la el, cu autograf, că eu îi dau mereu vin... Cică pe datorie... Da' socotelile nu le-am făcut niciodată. Altceva voiam să spun. Lazaris stă tot timpul în cîrciumă — artiştii, actorii de la teatru au o *taverna* a lor, o să te duc şi acolo — şi-i un curvar ce n-a văzut pămîntul. Că-i un bărbat înalt şi frumos, şi femeile mor după el. Da' poeziile lui nu sînt de dragoste. Ar avea unele din ele, cum mi-a explicat cîndva, şi nişte... aşa...

— Aluzii... am ales o expresie mai accesibilă.

— Da... N-am cum să-ţi traduc expresiile greceşti... Lazaris e şi pictor. Hai, poeziile au cuvinte... Cuvinte frumoase, mai deosebite... Tot găseşti un cuvînt două, care să-ţi placă... Da-n tablouri... E nimica. L-am întrebat într-o zi... Ţi-am zis, el trece mereu pe la mine. Eu... îl stimez... Nici... o problemă... „Nu vă supăraţi, domnu' Lazaris, zic, de ce nu pictaţi şi nişte nuduri? Aş cumpăra şi eu unele". „Nudurile, domnule Alexis, zice, nu-s bune decît în pat". Ţi-am zis, e-un grec frumos şi înalt... Da' ia mai dă-l în p. mă-sii pe Lazaris ăsta! Uite ce-am găsit noi să vorbim, în loc să te-ntreb de România!

M-a tot întrebat, m-a întrebat întîi despre Galaţi, am ieşit apoi toţi trei în oraş, pe bulevardul de promenadă al cheiului, unde ieşise să se plimbe toată lumea bună a oraşului. Ne-am dus apoi pe digul portului. La capătul lui se afla Clubul nautic, un restaurant modern, de unde se vedea întregul oraş coborînd în amfiteatru spre mare, cartierul vechi, biserica Panagia, zidurile şi turnurile fortăreţei, ca un decor de teatru.

A doua zi am plecat cu maşina lui Sergios la anticul Amfipolis, la vreo cincizeci de kilometri de Kavala. Aşezarea este socotită cea mai importantă colonie din nord a atenienilor, punct de răscruce între Orient şi Occident, odată aşa s-a chemat, „Nouă drumuri". M-a dus acolo nu pentru că ar fi fost ceva mai deosebit de văzut, ci pentru că avea un prieten, propietar de magazin cu de toate, şi am fost invitaţi la prînz de acesta.

Ne-am întors la Kavala şi am plecat cu toată familia la Filipi. Ruinele oraşului lui Filip al II-lea compun o admirabilă privelişte

arheologică. La teatrul antic îmi pregătiseră o surpriză: se juca „Ayax" de Sofocle, căci o secţiune a Teatrului Naţional al Greciei de Nord susţine la Filipi spectacole în cursul întregului sezon estival. În seara următoare aveam să mă întîlnesc cu Euripide la teatrul antic de pe insula Thassos.

Cînd am ajuns acasă, am vrut să cobor odată cu Maria şi Spyridon, dar Sergios m-a apucat de braţ, reţinîndu-mă:

— Stai liniştit, că mai avem de mers undeva!...

Am înţeles că era o treabă de bărbaţi.

Ajunşi în preajma cheiului, a oprit la o *taverna* — bodegă specific grecească — şi mi-a zis cu un aer misterios:

— Hai să ţi-l prezint pe Lazaris...

Mi-a plăcut asta, mă gîndisem să-l rog să-mi facă cunoştinţă cu poetul, îmi fusese însă teamă ca Sergios să nu se simtă ofensat, să nu-şi spună că societatea lui de negustor îmi displace.

L-am aflat în cea de-a doua încăpere a localului, mai mică, mai intimă decît prima, la o masă lungă, într-un grup de prieteni. Se detaşa dintre ei un bărbat cu o faţă frumoasă, de o rară distincţie, brunet, cu trăsături mai curînd slave, cu ochi mari, verzi, uşor molatici şi, după cele auzite de la Sergios, am bănuit că el trebuie să fie Lazaris. Mi-a fost prezentat primul, unul din comeseni era pictor, ceilalţi actori la teatrul oraşului.

Se făcuse zece, dar lucrurile erau abia la început, şi *uzo* era băut fără grabă. Patronul tavernei a venit aproape imediat după noi, Sergios mi l-a prezentet şi pe el, şi din gestul pe care l-a făcut, am înţeles că i-a comandat să aducă de toate, cei care se află la masă sînt invitaţii lui. Christos Lazaris vorbea engleza, dar o rupea şi în franceză, pictorul lucrase cîţiva ani în Italia... Alexis a ţinut să-i anunţe solemn că ne va servi ca interpret: „Ca să-nţeleagă toată lumea ce se vorbeşte", mi-a tradus, şi curînd mi-am dat seama că era foarte mîndru de acest rol şi mai ales mi-am dat seama cît era de legat de ţara în care se născuse.

N-am băut bine păhărelul de *uzo*, şi chelnerii au deschis focul cu o mulţime de aperitive, *„mezedes"*. Numai ele singure ar putea constitui o masă.

S-a făcut o pauză şi au început întrebările. De tot felul, de la costul biletelor de autobuz şi chirii pînă la cele ştiute din ziarele lor. Şi la un moment dat, unul din actori m-a întrebat dacă am auzit de Seferis. Traducîndu-mi şi aşteptîndu-mi răspunsul, Sergios s-a încruntat uşor ca şi cum i-ar fi fost teamă c-o să spun că n-am auzit.

— Ei, asta-i bună!... am zis, zîmbind fără să vreau. Ce-i Sergios, n-am eu mutră de scriitor sau ce naiba dacă mă întreabă de

un laureat al Premiului Nobel?! Spune-le că a fost tradus de mult în românește, așa cum a fost tradus și Kavafis... *Hristos răstignit a doua oară* a lui Kazantzakis a fost printre primele mele lecturi mai solide. Dar am și eu o întrebare... am zis după ce Sergios a terminat de tradus. O întrebare care nu-mi dă pace încă de la prima călătorie în Grecia. Sigur, am intrat în contact cu tot felul de oameni... Mă refer însă la intelectuali. De formație medie. Nu o dată am avut ocazia să le vorbesc despre ce văzusem în Grecia, să le vorbesc de multe ori cu aprindere... Dar ei rămîneau impasibili. Este de mirare pentru mine această lipsă a sentimentului de mîndrie pentru marile valori spirituale pe care strămoșii grecilor de astăzi le-au dat omenirii. A mîndriei pentru trecutul vostru încărcat cu atîtea glorii, cu atîția gînditori... mai bine zis, cu atîtea constelații de gînditori! Cu atîtea legende și mituri... Temele lor, se știe, marea literatură n-a făcut altceva decît să le preia! Oare ce v-a distanțat în asemenea măsură de un trecut atît de luminos, de un trecut al tuturor artelor? De parcă trecutul acesta n-ar fi al vostru?

— O să-i răspund eu, l-a anunțat Lazaris pe Sergios. Și a zis, rugîndu-l să traducă: Poate chiar acest trecut. Strălucirea lui. Prea marea lui strălucire. Căci ea estompează, ba chiar minimalizează viața spirituală a Greciei de azi.

Rămăsese pînă atunci tăcut și oarecum absent, ca și cînd ar fi dezaprobat curiozitatea prietenilor săi, învăluindu-mă din cînd în cînd cu o privire caldă, prin care ținuse parcă să mă asigure că între mine și el există ceva numai de noi știut. Era mai mult o detașare decît o rezervă; deloc orgolioasă. Îmi devenise repede clar că el constituia personajul principal al obișnuiților tavernei, loc de întîlnire al lumii artistice a orașului — toți veneau să-l salute, să-i adreseze cîteva vorbe. Distona Lazaris și prin ținuta vestimentară, singurul în blugi și cu o cămașă mai fistichie.

Moda neglijé-ului, semnat „Yardley", o fi bună în Occident, dar nu și în Grecia; ținuta îngrijită este o stare de spirit la greci, un semn de demnitate, din demnitate se și trage ea. Cămașa albă a țăranului va fi întotdeauna curată; pe orășean îl întîlnești cu haine bine călcate, cu pantofii lucind... Orgoliul celor cu mijloace modeste. Și astfel, peisajul Atenei este de neconceput fără lădițele ornate cu alamă ale lustruitorilor de pantofi.

— Bea! m-a îndemnat Lazaris, adresîndu-mi-se direct și ridicînd paharul. *Retzina* n-a făcut rău niciodată nimănui! De aceea este necunoscut alcoolismul la noi! Ori poate nu-ți place gustul *retzinei*?

— Ba da! Asta și-mi place — gustul ușor amărui.

— E răşina de pin, probabil că ştii, ea îi dă gustul ăsta specific. Dacă n-am folosi-o, vinul s-ar oţeţi în condiţiile noastre. Pe căldură şi fără pivniţe. Căci a le săpa în solul stîncos al Greciei este o treabă şi foarte grea şi foarte costisitoare. Şi atunci a fost găsită răşina de pin, care-l conservă şi-i dă această bărbătească asprime. Sigur, avem şi vinuri nerăşinoase, albe sau roşii, de Santorin, Tegeo, Cefalonia... vinuri de desert... Dar, uite-i! a zis, arătînd spre cei trei muzicanţi care îşi făcuseră apariţia în încăpere.

Sergios i-a chemat, i-a angajat să ne cînte, şi am ştiut că scăpasem definitv de întrebările convivilor; fusesem în tavernele din Plaka ateniană, am prevăzut ce avea să urmeze. Mîncarea şi băutura, cheful, nu înseamnă nimic fără muzică, fără dans. Şi curînd după ce muzicanţii au pornit cîntecul, unul din actori s-a ridicat de la masă, a bătut din palme deasupra capului, a strigat „Opa!" şi în clipa următoare s-a încins dansul.

Era un „syrto", cum mi-a exlicat Alexis — doar el şi Lazaris mai rămăseseră cu mine la masă — cel mai vechi şi cel mai popular dans grecesc. Lent, cu mişcări precise şi studiate, el m-a uimit prin brusca transfigurare şi prin alura de meditaţie profundă, aproape de nepătruns, a dansatorilor. Se dansa cu braţele încolăcite, cu paşi mici, aproape pe loc. Feţele erau grave, singuratice, îndepărtate, dansatorii atenţi la nu ştiu ce secret, la nu ştiu ce ameninţare sau ce adevăr.

Au urmat dansuri nervoase, zvîcnite, tumultoase, pline de bucurie pînă la delir. Odată epuizaţi, dansatorii treceau la mesele lor, şi cei care fuseseră pînă atunci spectatori le luau imediat locul. Nimeni n-a rămas pe delături. Neparticiparea este de neconceput, o asemenea faptă ar fi tratată cu milă şi dispreţ.

Nădusisem şi simţeam dureri în picioare, am vrut să ies din joc, dar unul din actori m-a tras înapoi şi parcă, pentru a sublinia bucuria de-a mă vedea dansînd împreună cu ei, a apucat faţa de masă, şi toate cîte se aflau pe ea, farfurii, tacîmuri, pahare au zburat pe pod ea. A fost semnalul. Dansul s-a destrămat pentru o clipă şi fiecare a început să spargă ce-i cădea sub mînă. E un lucru obişnuit şi nu se întîmplă numai o singură dată pe seară; chelneri apar cu mături şi făraşe, şi dansul se reia, pînă la o nouă debordare a bucuriei.

Stabilisem cu Lazaris şi cu prietenul său, pictorul Panaychis, să mergem a doua zi pe insula Thassos, ştiam că voi avea ce auzi şi am luat casetofonul cu mine, un aparat nu prea mare pe care îl puneam în maşină cînd plecam undeva; în felul acesta nu riscam

să-mi fie spartă maşina şi îl aveam şi tot timpul la dispoziţie. Cînd m-a văzut cu el în mînă, Sergios s-a mirat:

— Ţi-e frică c-o să duci lipsă de muzică?

— Nu, dragă, vreau să te înregistrez pe tine, pe Lazaris... N-ai idee ce rău îmi pare că nu l-am luat cu mine şi ieri.

— Aha! Stai că am nişte casete goale de-ale lui Spyridon, a zis şi s-a întors în casă.

Nu l-am oprit: cele două casete pe care le luasem erau ale lui Georgio, n-aş fi vrut să i le şterg.

Cînd eşti în Grecia, o călătorie cu vaporul este aproape o obligaţie. O întîrziere de o oră n-are nici o importanţă, toate plecările şi sosirile sînt sărbători. La bord se urcase un amestec uimitor de oameni, animale şi obiecte, aşa cum numai aici poate fi probabil alcătuit. Lăzi, boccele, coşuri, saci, cufere se îngrămădeau în toate colţurile, păsările se agitau zgomotos, caprele behăiau, dar nimeni nu le acorda atenţie, un talmeş-balmeş, aş zice, fascinant, un univers simplu, dar în nici un caz vulgar. Ţăranul are atitudinea unui mare senior, funcţionarul — ceva din ţinuta unui gentleman, marinarul — noblеţea eroului...

Un asemenea erou, căpitanul vasului, a venit să ne salute îndată ce ne-am aşezat la o masă a restaurantului de pe punte. Făcînd prezentările, Lazaris mi-a explicat că erau rude prin alianţă, căpitanul ţinea o vară de-a poetului, şi a adăugat:

— Un cretan pripăşit pe la noi. De altfel, lucrul ăsta îl poţi cunoaşte imediat după numele lui de cretan. Vechile nume greceşti, a continuat, au căpătat terminaţii specifice. Ele se termină astăzi în „poulos" sau „ides". Fiul lui... Domnul... *akis*, de nouă ori din zece vine din Creta. Alexis — s-a întrerupt Lazaris — ia aparatul şi pune-l în faţa noastră, că se-aude gălăgia de afară. Ar trebui — mi s-a adresat — să-ţi iei un minicasetofon, au ieşit unele ceva mai mari ca un pachet de ţigări. Ai văzut probabil... Vremea carneţelului a trecut. Ziariştii, scriitorii au tot timpul asupra lor un minicasetofon din ăsta cu microfonul la haină sub formă de nasture sau ac de cravată prin care se realizează şi telecomanda — pornirea, oprirea, altele şi mai sofisticate, pornesc cînd începe să se vorbească şi se opresc cînd se tace... Umblă, se duc, intră-n vorbă, în cele mai diferite medii, în medii despre care intenţionează să scrie... Dar şi undeva la un *party*... Pune-l pe-un om în faţa unui microfon, aşa cum m-ai rugat tu, şi, gata, omul acela nu mai este el însuşi, ştii foarte bine! Cînd ajunge acasă scoate caseta, lipeşte un număr sau o etichetă... Într-o zi s-ar putea să aibă nevoie de ele la o carte, cum singur ai zis. Profesio-

nist... Nu mai stă nimeni azi să noteze cu creionul!... Dar dacă nu notezi, uiți! Și cît poți nota?! Uite, așa ceva cumpără-ți!

— Știu, am zis, le-am văzut în vitrinele vest-germane, costă în jur de trei sute de mărci... N-am avut bani suficienți.

— Banii, fir-ar să fie! Nu-mi prisosesc ei nici mie...

Insula, de o frumusețe mitică, debordînd de verde-argintiul pădurilor de măslini, se ivise de mult. Vaporul părea că abia înaintează, atît de liniștită și calmă era marea. Și, în curînd, am acostat. Cuvintele lui Lazaris înviau parcă trecutul plin de grandoare al insulei Thassos, meterezele de marmură veche, ruinele Acropolei, acoperite de arbori, ale teatrului, vestigiile vechiului port, sanctuarele centrului civic și religios al orașului antic se animau parcă, vechea putere a insulei, ca și frumusețea ei naturală de azi, ai fi zis că sporeau sub cuvintele lui.

8

Dușul m-a reconfortat, am deschis frigiderul plin cu tot felul de băuturi, pînă să mă hotărăsc, am desprins două cuburi din tăviță, le-am pus în pahar și am decis că Cinzano era cea mai potrivită pentru acea după-amiază. Turnînd-o, am ascultat clinchetul cuburilor în pahar; nu mi-a displăcut melodia. Am făcut-o să răsune din nou și am ieșit pe balcon.

Era o zi cu un cer fără o scamă de nori, așa cum este mereu cerul de vară al Greciei, la picioare se desfășura întreaga perspectivă a golfului, cu o mare de un albastru catifelat. În stînga se vedea masivul „Turn Alb", construit de venețieni, simbol al Salonicului, vechea capitală a glorioasei Macedonii și apoi a Imperiului Latin de Răsărit. Era de fapt „Turnul Sîngelui"... În el a fost închisă și masacrată elita Corpului de ieniceri, și cum odată cu denumirea se perpetua și amintirea sinistrei fapte, turcii au ordonat să fie vopsit în alb. Și iată, astăzi așa i se spune „alb". Resentimentele însă au rămas. În spatele turnului începe platforma imensului Tîrg Internațional, apoi orașul se continuă de-a lungul golfului, cu noile cartiere.

Căldura m-a alungat în cameră, am lăsat jaluzelele şi, culcîndu-mă pe pat în aşteptarea telefonului, am adormit. M-a trezit după vreo oră soneria acestuia. Era Sergios. A început c-o înjurătură, ca şi cînd ar fi vrut să-mi amintească împrejurările în care ne cunoscusem.

— ...ai ajuns ministrul culturii? Sau ai jefuit vreo bancă? Altfel n-ai sta la „Mediterranean Palace"!

— Sînt în bani şi te-aştept la Salonic, am spus. Uitîndu-mă la ceas, mi-am dat seama că el nu mai avea cum să sosească în ziua aceea dacă nu voia să-l prindă noaptea pe drum.

— Dar nu înţeleg de ce nu vii la Kavala?! Urcă-te în maşină şi hai!

— Sînt cu-n coleg, el a plecat spre Atena... M-am oprit la Salonic special să te văd.

Mi-a zis că o să vină, dar n-o să poată sta decît foarte puţin pentru că soacră-sa şi-a fracturat un picior; cel tîrziu la zece, se urcă în maşină şi vine.

— În regulă. Înseamnă că eşti la Salonic pe la unu... Te-aştept la hotel. O iei şi pe Maria... am spus, ştiind cum îl ţine din scurt.

— Păi dacă s-ar putea fără ea, aş sta eu mai mult... Îl iau şi pe Spyridon... Toată familia!... Da' n-o să pot sta mai mult de cîteva ore, pentru că seara trebuie să fim înapoi.

De băiat, de Spyridon uitasem, fir-ar să fie!...

Întîrziasem cu aproape o oră la întîlnirea cu funcţionarul de la „relaţia Italia" a Oficiului de turism, m-am îmbrăcat şi am coborît în grabă. Cînd am predat cheia recepţionerului, acesta m-a informat că are un plic pentru mine. Primul gînd a fost că mi-l lăsaseră mafioţii lui Sabbatini. Nu era aşa, mi-l lăsase chiar funcţionarul spre care mă grăbeam. Conţinea itinerarul şi programul promis, şi se încheia „Cu mii de mulţumiri, al dumneavoastră Mihail Kostyanos".

Holul mirosea şi mai intens a colonie scumpă; în locul liniştei de la prînz, duminică un du-te-vino continuu, fotoliile şi canapelele erau ocupate, de părea că toţi pasagerii hotelului îşi dăduseră întîlnire acolo, şi în hol se desfăşura o sindrofie de nababi. Majoritatea erau oameni în vîrstă, vorbeau nemţeşte sau englezeşte. Trecîndu-i în revistă, m-am întrebat ce căutam printre ei.

Am ieşit din hotel şi, maşinal, i-am aruncat o privire Espadei. Mafioţii lui Sabbatini aveau, desigur, un rînd de chei; ea va dispărea într-o zi cînd nici n-o să mă mai aştept, va dispărea pentru o jumătate de oră... Atunci vor acţiona probabil şi poliţiştii... Lucrurile nu păreau prea complicate, totul era să nu intre la bănuială contrabandiştii că eu i-am vîndut, şi voiam să cred că poliţia grecească nu mă va lăsa

neprotejat după ce îşi va fi făcut treaba. Oricum, trebuia să fiu atent şi, ducîndu-mă să mă plimb prin oraş, am hotărît să-mi controlez cu discreţie spatele.

M-am oprit pe la vitrine, am făcut-o special, dar n-aş putea spune c-am simţit că mi se ataşase vreo „coadă". Am rătăcit în continuare pe străzi, magazinele deveniseră de mîna a doua, de mîna a doua erau şi cumpărătorii, adevăratul Salonic acolo începea. Acolo şi merita să fie priviţi oamenii, priviţi pînă în suflet, dacă vrei să afli cîte ceva despre o ţară.

Spectacolul străzii poate fi înşelător, mai ales cînd se desfăşoară în centrul opulent al cutărui sau cutărui oraş, exteriorul poate părea la un moment dat accesibil, la îndemîna oricui, strălucirea poate aprinde imaginaţia. Cel mai greu de aflat este restul, acel rest închis în case, în birouri, în oameni...

Din loc în loc apăreau cafenele, din ele răzbătea în stradă cunoscuta ciripeală a grecilor, ca un zumzet continuu al unui roi de albine. Am intrat în una din ele. Am trecut de la o masă la alta. Aşa am constatat că tablele nu sînt doar un joc pentru tîmpiţi. Apoi am colindat în continuare pe străzi pînă am ajuns pe chei, în partea unde ştiam că se găsesc tavernele cu specialităţi pescăreşti şi cîntăreţii la *buzuki*.

La sfîrşitul programului pe care mi-l făcuse, Kostianos mă anunţa că îmi rezervase pentru seara o masă la restaurantul hotelului şi cum, după o sticlă cu vin, mă întorsesem cu sentimente mai bune, luînd cheia de la recepţie, am zis să dau cu ochii prin restaurant şi eventual să beau un coniac. Iar, casă fiu sincer pînă la capăt şi să nu credeţi că aş vrea să mă dau după deget şi să apar, vezi Doamne, vreun sfînt, voi recunoaşte că dinspre restaurant răzbătea o melodie de dans care mi-a sugerat un ring şi tot restul.

N-am intrat bine şi m-a întîmpinat şeful de sală. I-am spus că mi-a fost reţinută o masă, i-am spus şi numele. Omul s-a înclinat şi m-a rugat să-l urmez. Era într-adevăr aşa, pe cartonaşul introdus într-un suport nichelat scria „Rezervat Adrian Hornea". I-am cerut un „Metaxa highball".

Optimismul meu fusese gratuit, m-am dezumflat de la prima privire – ringul era plin, orchestra părea foarte bună, dar peste tot aceleaşi mutre de acţionari bătrîiori, ce veniseră să-şi cheltuiască dividentele sub cerul anticei Grecii. Şi, deodată, am zărit-o în mijlocul dansatorilor pe bruneta cu care mă întîlnisem la bancă. I-am zărit, mai bine zis, părul negru ca tăciunele. Se afla cu spatele, dar am ştiut că numai ea poate fi.

Odată dansul încheiat, partenerul a dat s-o conducă la masă – la o masă care se afla nu departe de a mea – şi am avut

senzaţia că pe ring păşeşte un chiparos imperial. Avea eleganţa staturii, mlădierea, graţia lui. Pantalonii albi îi subliniau calităţile corpului, bluza, rubinie, era menită mai mult să dezvăluie decît să acopere... Dar ceea ce impresiona la ea erau ochii mari, stranii, stranii prin format, prin tăietură, prin genele lungi, recurbate. Alungindu-se parcă la nesfîrşit între arcade bine conturate şi pometi mongoloizi, dominau toată faţa. Un oval delicat şi strălucitor, măsliniu, cu o gură puternică şi buze răsfrînte.

Cînd am văzut unde avea de gînd să se aşeze şi cum poziţia în care mă aflam nu era cea mai bună pentru a-i prinde privirea, am trecut cît mai nebăgat de seamă pe scaunul de alături. Dansatorii se întorseseră de pe ring, mişcarea la mese era aproape generală şi mi-am spus că mutarea asta a rămas neobservată, întîmplarea a făcut să mă aflu faţă în faţă cu ea.

De parcă ar fi continuat o discuţie începută în timpul dansului şi întreruptă odată cu el, a pornit să vorbească — mi s-a părut că englezeşte — de cum a luat loc, însoţind cuvintele cu gesturi mici, rotunde, graţioase. Din cîte puteam să deduc, povestea o întîmplare, o întîmplare de care era detaşată, pentru că faţa rămînea rece şi neutră. Mai curînd părea că explică ceva. Poate chiar acea întîmplare, împrejurările ei.

Bărbatul cu care era la masă o asculta tăcut, dar n-aş putea spune că murea de interes, cu toate că el impresia asta ar fi vrut să i-o lase. Avea în jur de patruzeci de ani, era bine clădit, chel ca o sticlă de lampă — sau poate ras în cap, după moda lansată de Kojak? În ţinută de seară — smoking alb, revere de mătase, papion grena,... Ceas, brichetă, portţigaret, toate de aur, inel cu briliant...

După cum se purta, stîngaci şi timid, am dedus că bruneta nu-i era nici soţie, nici „prietenă"... Chelnerul reumpluse paharele cu şampanie, întrerupînd-o, zice-se, pentru a o îndemna să bea, bărbatul a încercat să-şi aşeze mîna peste a ei, dar bruneta şi-a retras-o printr-o eschivă abilă şi şi-a scos oglinda din poşetă. Îl scotea din minţi, se vede, privelişteа sînilor ei exploziv, ochii îi alunecau mereu cu jind spre decolteul, ca o vitrină, al bluzei.

Fiind, aşadar, la prima întîlnire, ce putea să-i povestească bruneta atîta? Pentru că ea tot timpul vorbea. Ca şi cînd, medic fiind şi găsindu-se cu un alt medic, ar fi ţinut să-i relateze acestuia, cu lux de amănunte, cîteva cazuri pe care le întîlnise şi care prezentau un interes deosebit. Un asemenea interes, încît în clipa aceea nimic n-ar mai fi existat pentru ea. Cum nu existau nici privirile mele. Nu insistente, dar, oricum, nişte priviri.

Cu toate că devenise clar că-mi pierdeam vremea degeaba, am mai comandat un „Metaxa highball", decis să văd tot ceea ce se putea vedea. Şi continuam să mă întreb dacă ei locuiesc la „Mediterranean Palace" şi, mai ales, dacă ea locuieşte în hotel. Ar fi însemnat încă o şansă de a o cunoaşte, cam neînsemnată, o şansă totuşi. Străină — eu de greci trebuia să mă păzesc — , o văzusem singură la bancă... Cu individul de la masă, după toate aparenţele, n-avea nici în clin, nici în mînecă... Mă jur pe ce vreţi, stimaţi cititori, că aş fi preferat-o pe brunetă pe scaunul pasagerului închipuitului de Max.

N-au întîrziat prea mult. În timp ce bărbatul era ocupat cu nota de plată, ea s-a jucat, absentă, cu paharul, de părea că se gîndeşte la ce vorbise pînă atunci, la ce mai avea încă de spus. S-au îndreptat apoi spre ieşire, dar nu spre cea care ducea în hotel, ci în stradă. Asta era, nu se întîmpla prima dată cînd îmi puneam pofta-n cui.

Obişnuit cu programul pe care mi-l făcusem la mare, m-am trezit încă înainte de şase. Am încercat să mai dorm, dar n-am reuşit, şi cum nu-mi place să tîndălesc în pat — ne petrecem şi aşa un sfert de viaţă în el, un sfert din viaţă sîntem copii şi bătrîni, cu ce stăm la televizor, la cozi, în staţii... — m-am sculat şi mi-am făcut un nes.

Problema era că-l uitasem pe Spyridon, lui nu-i adusesem nimic. Auzind că grecii se omoară cînd vin în România după porţelanuri chinezeşti, luasem pentru familia Alexis un serviciu de cafea, o maramă şi o ie, zece discuri cu muzică populară... Restul îl avusesem în casă.

În zadar mi-am chinuit mintea să-i găsesc lui Spyridon un cadou printre lucrurile mele, singura soluţie era să-i cumpăr ceva din Salonic după ce mă voi fi inspirat din vitrine. Coborînd însă cu Max, să-l scot la plimbare, am aruncat o privire maşinii şi mi-am adus aminte că aveam în portbagaj, într-o mapă de plastic gen servietă, trei exemplare din ultima carte; o mutasem odată cu lucrurile celelalte, din Espada mea în cea a lui Georgio.

Le purtam după mine, căci meseria de scriitor n-are darul de-a sugera nimănui beneficiul unor contraservicii. La un instalator te gîndeşti c-ar putea să-ţi desfunde chiuveta; un şofer ţi-ar putea meşteri ceva la maşină; de un medic ai nevoie cînd nici nu te- aştepţi; un director îţi poate aranja o rudă în serviciu, un ministru... Un scriitor poate oferi „doar" o carte. Iată, îmi era profitabilă această aşezare socială a lucrurilor, datorită ei puteam să-mi spăl obrazul cu Spyridon.

După ce mă întorsesem din Grecia, auzisem de la un fin cunoscător al culturii greceşti că basoreliefurile ce ornamentează Arcul de triumf al împăratului Galerius trebuie privite la primele ore ale dimineţii, căci razele soarelui abia ridicat le pun în chip deosebit în valoare. Monumentul nu era prea departe de hotel şi am zis să mă plimb pînă acolo cu Max.

Dimineaţa era plăcut răcoroasă, am luat-o pe „Aristotelous", strada cu cele mai multe magazine din Salonic, aproape pustie la ora aceea, apoi pe Bulevardul Egnatia. Arcul se afla la capătul lui, în direcţia Tîrgului, înălţat acolo, pe fostul drum ce unea Roma de Bizanţ, pentru a glorifica victoria lui Galerius împotriva perşilor.

Elenistul avusese dreptate: figurile basoreliefurilor erau mai expresive, lumina piezişă dădea scenelor profunzime, le anima parcă. Arcul însuşi, cu o impresionantă deschidere, în boltă de cărămidă, părea mai orgolios, mai măreţ.

Înconjuram unul din masivele sale picioare, cu privirea ridicată spre basorelief şi, deodată, dînd colţul, m-am întîlnit cu singurul om la care m-aş fi gîndit să-l văd acolo la acea oră a dimineţii – bruneta. Nu ştiu dacă am tresărit, sau ce se vedea pe faţa mea în momentul acela, ştiu însă că privirile ei au căpătat un luciu ironic, superior, şi m-a întrebat ceva în engleză.

– Poate în franceză... Sau italiană... i-am propus şi m-am gîndit cu părere de rău că nu luasem maşina cu mine – arăt irezistibil în Lamborghini Espada.

Era în fusta de ţigancă, a băgat mîinile în buzunare şi mi s-a adresat într-o franceză impecabilă, mirîndu-se:

– De unde ştiţi că basoreliefurile se cer privite la o asemenea oră?

– Aceeaşi întrebare v-aş putea-o pune şi eu!

– Dar eu sînt grecoaică! a zis, subliniind cuvintele printr-o mişcare graţioasă a umărului.

– Sînteţi grecoaică şi n-aţi văzut pînă acum Salonicul?

– Sînt grecoaică din Canada. Din părinţi greci... V-am întrebat, pentru că foarte puţini ştiu – chiar printre greci – ora la care trebuie privite basoreliefurile, a mai zis şi a pornit mai departe, punînd punct conversaţiei.

Vrusesem tocmai s-o laud cît de frumos vorbeşte franţuzeşte, să-i fac apoi un nou compliment, altul, aş fi găsit eu ceva mai aparte să-i spun, dar ea, necunoscînd bunele mele intenţii, a pierdut ocazia. O tentativă de-a reînnoda conversaţia ar fi fost deplasată, cam asta şi vrusese să semnifice modul în care plecase, şi am hotărît să mă retrag srategic, pentru eventualitatea unei noi întîlniri.

Am întîrziat, aşadar, atît cît ea să nu plece, apoi, ca şi cînd aş fi terminat de văzut tot ce era de văzut, l-am strigat pe Max, am grăbit paşii în direcţia în care ştiam că se află, şi i-am spus „La revedere" cu un zîmbet care ţinea loc de „Mi-a făcut plăcere că v-am cunoscut".

— Măi... — am găsit pe cine să dau vina — dacă n-aş fi trebuit să te scot la copaci, aş fi venit cu maşina!

Ar fi putut să-mi răspundă că lîngă uşa lifturilor era un anunţ care glăsuia că hotelul pune la dispoziţia pasagerilor cu animale, tineri şi tinere care să-i scoată la aer, trebuia să fi apelat la serviciile lor! N-a spus asta, a produs un „ham" scurt, gîndindu-se probabil că mă referisem la micul dejun. Zi cățel, şi-ai zis tot.

Am luat-o înapoi pe „Egnatia" şi, cu senzaţia că eşecul se datorase comportăriimele cumva inabile, am încercat să reconstitui cum se petrecuseră lucrurile. Întîlnirea fusese atît de neaşteptată, surprinderea atît de mare... Dacă n-ar fi intrat imediat în vorbă, dacă ar fi întîrziat cîteva secunde măcar, aş fi avut timp să-mi revin... Aşa... Şi cred că am privit-o tot timpul în ochi cu uimire şi admiraţie. Numai că ea ar fi trebuit să fie obişnuită cu asemenea nedezlipiri de privire! Şi mai era ceva: în loc să am iniţiativa conversaţiei, pe care apoi s-o conduc, iniţiativa ea a avut-o.

Azi-noapte, chemînd chelnerul la plată, îl rugasem, pentru că tot aveam să-i dau un bacşiş, să aducă de la bucătărie ceva de mîncare pentru cățel. A zis că să-l iert, n-are voie să facă asta, dar pot comanda să i se servească în cameră o mîncare vitaminizată, pregătită după o reţetă a hotelului, cu mult mai gustoasă decît cele din conservele pentru cîini, în care, prin forţa lucrurilor, există şi substanţă conservantă, care ar fi, după cum se vorbeşte, cancerigenă. Nu avusesem încotro, acceptasem. Aşa că am căutat o locantă unde să ne punem amîndoi stomacul la cale cu nişte *suvlachia*, cum li se spune aici frigăruilor. Altfel Max mă scotea la covrigi.

Odată rezolvată problema, m-am întors la hotel şi, oprindu-mă la maşină, unde aparent totul era în bună regulă, am luat din portbagaj un exemplar al romanului, pentru a-i scrie lui Spyridon o dedicaţie. Curios, ca şi cînd ar fi ştiut că am la maşină o treabă de numai un minut sau două, Max nu m-a urmat la ea, ci s-a proţăpit pe trotuar, lîngă uşa hotelului. „Stau la Mediterranean Palace, să nu credeţi că sînt un cățel oarecare!" ar fi vrut el parcă să zică.

Cînd m-am apropiat, portarul a deschis larg uşa şi Max călcînd popeşte, a intrat primul în hol. Nu i-am spus nimic, l-am lăsat

să-şi facă mendrele; în fond nu pricinuieşte nimănui nici un rău. Nevoia de importanţă e veche de cînd lumea, e primejdioasă, cînd degenerează, cînd devine schizofrenie.

Mi-am făcut un nes şi am ieşit să-l beau pe balcon. Soarele trecea în apă cu miliarde de irizări, se anunţa o zi călduroasă, aş fi preferat de o mie de ori să stau pe plajă şi să fac baie în mare pînă spre prînz decît să umblu pe la biserici şi să fac pe turistul, cum îmi ceruse Georgio. Mai ales că le ştiam, le văzusem cu de-amănuntul.

E drept, meritau revăzute, merita revăzută Marea rotondă Sf. Gheorghe... Şi gîndindu-mă la mozaicurile ei, capodopere ale artei bizantine, în ochi mi-a apărut bruneta în faţa unui sfînt pictat pe perete. Şi am ştiut ce urmează să fac.

Marea rotondă se afla în apropierea Arcului de triumf al lui Galerius, bruneta avusese timp s-o viziteze, aşa că am luat-o pe strada Aristotelous care mă scotea, în linie dreaptă, la bazilica Sf. Dumitru. Pe drum, în prima Piaţă, după ce am trecut Bulevardul Egnatia, am întîlnit o altă biserică, Panagia Halkeon, şi am oprit acolo.

Fluxul de turişti începuse, şi cum printre ei n-am aflat-o pe brunetă, iar biserica era mai puţin importantă din punct de vedere artistic, am pornit spre primul obiectiv. Parcarea era blocată de autocare şi maşini şi a trebuit să stau la rînd ca să pot intra în bazilică. Este cea mai mare şi una din cele mai vechi din Salonic, ridicată în secolul al V-lea, cu superbe mozaicuri din epoca proto-bizantină, separate de zeci de coloane de marmură verde.

Din cauza mulţimii de turişti, nici nu se putea pune problema de-a o căuta pe brunetă, doar şansa mi-o putea scoate în cale. Nu mi-a scos-o. Aşa cum nu mi-a scos-o în cale nici la Sfînta Sofia, palidă copie a celei din Istanbul, monument religios neegalat nu numai prin proporţii, ci mai ales prin spiritualitate, prin sugestia de perenitate pe care o degajă.

Am fost apoi la bisericile „Sfînta Fecioară nepictată de mîna omenească", Sf. Ecaterina, „Doisprezece apostoli", şi m-am întrebat ce-or spune oare în sinea lor sfinţii părinţi văzîndu-mă cum alerg prin biserici după o fustă. Dar de ce să spună, am zis, cînd chiar Sfînta Scriptură, cîtu-i ea de sfîntă, spune doar „să nu preacurveşti". Să nu *preal* Mîntuitorul a ştiut el ce-a ştiut şi, prudent, a folosit un prefix.

Şi pentru că îmi rămăsese doar Marea rotondă Sf. Gheorghe, m-am dus şi acolo. M-am dus mai mult pentru a revedea mozaicul decît a o afla pe cea pe care o căutam.

Ei bine, oameni buni, am găsit-o exact cum îmi apăruse ea în priviri — în faţa unui sfînt, în rugăciune. N-am stat să văd care

anume, nu de sfinţi îmi era, mă aduseseră acolo lucruri mult mai lumeşti şi, pregătindu-mi cuvintele, m-am îndreptat spre brunetă. Ajunsesem foarte aproape, am dat să deschid gura, dar chiar în clipa aceea, ca şi cînd m-ar fi văzut într-o oglindă retrovizoare, s-a întors cu un icnet ironic de rîs, cu care ar fi vrut parcă să spună: „Deci, m-ai găsit..."

— Bună ziua. Văd că ne-am întîlnit din nou!... a zis, menţinînd acelaşi zîmbet pe buze.

Am renunţat la tot ce pregătisem şi am hotărît să iau taurul de coarne.

— V-am căutat... Şi doar aşa se face că ne-am întîlnit, i-am declarat privind-o în faţă.

— Aşaa... a zis, ca şi cînd s-ar fi dumirit, şi a pornit spre ieşire. Ar fi avut mai mult farmec, ar fi fost mai captivant să mă fi lăsat chiar eu să cred că a fost o nouă întîmplare... Ar fi avut ceva de predestinare, de inexorabil... Ieri, la bancă... Seara, la restaurant... Azi dimineaţă la Arcul lui Galerius... Iar acum, la Marea rotondă! Era mai interesant să fi fost şi de data aceasta jocul întîmplării...

— Să-mi pară rău că am fost sincer?...

— Ha, ha!... a rîs maliţios. Sinceritatea fiind un lucru foarte scump la vedere... Deci, m-aţi căutat... Şi-acum ce urmează? Vă spun eu... Urmează o declaraţie cam în genul „Mi-ar face plăcere să mîncăm la prînz împreună"...

— V-am căutat pentru că este o bucurie să vă pot privi. Şi-n acest sens, da, e-adevărat, m-am gîndit să vă invit pentru diseară, căci la prînz urmează să mă întîlnesc cu un prieten din Kavala. Care soseşte în jurul orei unu la Salonic. Însă la opt, dacă nu aveţi nimic împotrivă, o să vă aştept în faţa hotelului „Mediterranean Palace".

M-a privit o clipă cu ochi uşor dilataţi şi-a zis, ca şi cînd s-ar fi hotărît dintr-o dată:

— O să vin.

— Vă mulţumesc. Numele meu este Adrian Hornea, şi sînt român.

— Egina Solomos. Ştiam că sînteţi român.

— De unde ştiaţi? m-am mirat.

— Foarte simplu: v-am văzut cînd aţi oprit maşina la bazilica Sf. Dumitru. Dar, vă rog să-mi spuneţi, de ce-aţi venit la ora aceea matinală la Arcul lui Galerius? m-a întrebat cu o curiozitate abia stăpînită, de parcă răspunsul meu ar fi avut o anumită importanţă pentru ea.

— Mi-a spus o cunoştinţă, un bun cunoscător al Greciei antice şi, deopotrivă, al celei moderne, că este ora cînd basoreliefurile sînt foarte bine puse în valoare de razele soarelui.

A clătinat uşor din cap în semn că s-a dumirit şi a adăugat, după cum mi s-a părut, cu scopul de-a disimula:

— Da, puţini ştiu asta.

— Am putea bea o cafea... i-am propus, cu senzaţia că bruneta îmi scapă: pe faţă îi apăruse o asprime, o răceală, ca şi cînd s-ar fi detaşat, s-ar fi îndepărtat de mine, nu mai prezentam nici un interes pentru ea.

— Nu, vă mulţumesc, am nişte treburi. Am de rezolvat unele lucruri, a spus absentă.

— Să vă conduc cu maşina...

N-am mai apucat să termin, s-a întors şi a plecat fără nici un cuvînt, fără să-mi spună măcar bună-ziua; de parcă i-aş fi zis ceva care ar fi supărat-o.

Mi s-a părut curioasă această comportare, această schimbare neaşteptată în atitudinea ei. Un capriciu? Sau ce putea însemna? Rămăsesem locului, am urmărit-o cu privirea, spunîndu-mi că, probabil, nu va veni la întîlnirea fixată şi i-am pronunţat în gînd numele „Egina Solomos". Acelaşi nume de familie ca al unui mare poet grec, Dionissos Solomos...

9

După debarcarea la Igoumenitsa, m-am dus să fac o baie în mare. Apoi să mă schimb, să-mi iau altă cămaşă, alţi pantaloni... Plaja era a hotelului în faţa căruia parcasem, un hotel ocupat în întregime de italieni, i-am dat o marcă vest-germană cerberului care supraveghea ca pasagerii — aveau să-mi umfle capul cu vorbăria lor gălăgioasă — să nu fie deranjaţi de prezenţe străine, şi cînd m-am întors, am găsit la maşină un poliţist mustăcios.

Vorbea italiana şi mi-a pus în vedere că trebuie să plătesc o amendă pentru că parcasem acolo.

„Uitaţi-vă semnul!" Şi a arătat în direcţia tablei indicatoare de staţionare interzisă, plantată lîngă aleea de pasaj a hotelului.

„Dar eu am oprit aici, la parcare, unde nu-i nici un semn! Alături de toate aceste maşini!"

„Semnul e pentru toată zona! Iar parcarea este în exclusivitate pentru pasagerii hotelului! Ale lor sînt maşinile. Toate sînt din Italia. Aveţi scris acolo în trei limbi străine!"

Văzusem anunţul, dar îmi spusesem că el îi priveşte doar pe automobiliştii localnici, pe automobiliştii greci.

„Dar anunţul nu-i un semn internaţional! am protestat. Reproşul putea să vină cel mult din partea unui salariat al hotelului... Al portarului!..."

„El m-a şi sesizat. Dacă aţi fi fost la recepţie, după cameră, n-ar fi fost nici o problemă... Dar dumneavoastră v-aţi dus să faceţi plajă! Nu mă interesează ce i-aţi dat ăluia ca să vă dea voie... Cum nu-l interesează nici pe el ce fac eu... treburile mele... serviciul meu..."

Am zis că-i un apropo să cădem la pace, poliţistul bătea şaua să priceapă iapa, c-aş putea scăpa cu ciubuc. N-ar fi fost exclus să mă fi dat pe mîna lui chiar cerberul plajei şi ca ei să lucreze, inclusiv cu portarul, mînă-n mînă. Mi-a fost teamă, mai bine plătesc decît să intru în vreo dandana, acuzat de dare de mită.

„E arbitrar ce faceţi! E-un abuz!..." Şi dîndu-mi seama că-mi bat gura degeaba, am renunţat la proteste. „O să plătesc. Numai că eu abia am sosit din Italia şi n-am schimbat încă banii."

„Ce-aveţi? Lire, dolari?..."

„Mărci!"

„Puteţi plăti şi în mărci, a zis, a făcut o socoteală în gînd şi mi-a comunicat: Treizeci de mărci. Dacă n-aveţi mărunt, schimbaţi la hotel."

„Bine, mă duc să schimb la hotel."

Achitasem amenda, cînd m-am trezit cuprins prietenește de umăr de un italian prezentabil şi jovial, care m-a luat cu *„Fratelli rumani"*. Fusesem furat de *hippies* la Brindisi, noaptea tremurasem de frig, poliţistul mă uşurase de 30 de mărci... Eram plin de năduf, faţa italianului, lucioasă şi netedă, crăpa de bunăstare; crezînd că-i unul din pasagerii hotelului, mi-a stat pe buze să-l trimit naibii, dar el îmi zîmbea cu atîta simpatie, încît m-am abţinut.

„Un porc!" a zis, făcînd un semn cu capul în direcţia în care se îndepărta poliţistul. „Nu vă faceţi sînge rău, că nu merită!"

„Ba mi-l fac..."

„Dar de ce-aţi debarcat la Igoumenitsa? De ce nu v-aţi oprit întîi la Corfu? Igoumenitsa n-are nimic... Abia Corfu merită văzut! E-o insulă minune! E însăşi ideea de vacanţă!..."

Am rămas încurcat. Gîndul meu fusese la Grecia continentală. Şi apoi, dacă ar fi fost să mă iau după frumuseţea insulelor greceşti, nu mi-ar fi ajuns o vară întreagă şi mi-ar fi trebuit şi-o căruţă cu bani!

„Haideţi la Corfu! a continuat, văzînd că nu spun nimic. Îmi daţi voie, *dottore avvocato* Alfredo Sauri", s-a prezentat, întinzîndu-mi, cu cordialitate, mîna.

„Mă cheamă Adrian Hornea, am zis, şi sînt scriitor."

„Ooo! dar este o deosebită plăcere pentru mine să cunosc un scriitor român! Ca scriitor, nici nu mai încape vorbă că trebuie să vizitaţi Corfu! Gîndiţi-vă doar la Zeus! La cea mai frumoasă aventură amoroasă din cîte le-a avut! Homer a făcut din Corfu regatul lui Alcinou... Shakespeare a ales-o drept cadru pentru celula lui Prospero din *Furtuna*... Dar să lăsăm versiunile poetice... Nici unul, nici altul n-au vizitat insula. Şi totuşi, paginile lor au fost acelea care au făcut cunoscută în întreaga lume frumuseţea naturală a Corfului. Ademeniţi de farmecul ei, o mulţime de scriitori şi artişti au venit să stea pe insulă. Asta e de-acum o tradiţie în lumea artistică! O veche tradiţie! Elisabeta de Austria şi-a stabilit aici reşedinţa de vară. Îi spunea Corfului „Insula mea de vrajă". Şi-a ridicat un palat la Gastouri, Palatul Achilleion. În stilul Renaşterii florentine. Botezat astfel pentru că Achille era eroul ei preferat şi a pus ca faptele lui de vitejie să fie reprezentate în mari fresce şi în numeroase statui, care s-au păstrat foarte bine. Grădina palatului este ceva magnific! Probabil că nu vă interesează să jucaţi la ruletă... Spun asta pentru că o parte a palatului a fost transformată în Cazino şi se joacă foarte intens. În oraş există o reşedinţă de vară a coroanei greceşti... Oraşul este ceva superb! Aveţi curse din oră în oră... Dar nu, mergem împreună. Şi eu merg la Corfu. Este oraşul meu de vrajă".

Domnului Sauri îi plăcea să vorbească, îi plăcea să se asculte, dar el pusese atîta căldură în cuvinte încît, fără să vreau, m-am întrebat:

„Adică, să mă îmbarc iar pe un feribot?"

„Dar nu-i nevoie! Lăsaţi maşina la parcarea păzită... V-o arăt eu... E-n apropiere de port. Urcaţi-vă la volan şi veniţi după mine!"

Urmărindu-l cu privirea, l-am văzut oprindu-se la un Mercedes alb de două locuri, decapotat, parcat cu două maşini mai încolo, şi am intrat în maşină. În timp ce-l urmam, am avut o vagă bănuială că în spatele insistenţei sale, a faptului împlinit în faţa căruia mă pusese, se ascunde ceva. Am respins îndată ideea ca pe o prostie. Avocatul nu era numai un tip cu bani – asta se văzuse şi înainte, Mercedesul sport nu făcuse decît să definitiveze

imaginea – faţa emanana nu numai prosperitate, ci şi distincţie, privirea îi era cordială şi sinceră, zîmbetul care îi flutura tot timpul pe buze degaja bunăvoinţă...

Parcarea la care m-a adus fusese amenajată special pentru cei care voiau să viziteze insula, ea mi-a inspirat imediat siguranţă. Condus de paznicul ei, am tras maşina lîngă un Ford cu număr olandez, m-am schimbat între uşile Renault-ului şi m-am urcat în Mercedesul domnului Sauri.

„N-o să regretaţi că mi-aţi ascultat sfatul... a ţinut să mă asigure, şi a adăugat cu un zîmbet interior, ca şi cum ar fi ştiut nişte lucruri, ar fi avut ceva în vedere: Vizita asta va avea o notă mai specială, mai inedită, cred, în cadrul călătoriei pe care o faceţi... O să rămîneţi c-o amintire foarte plăcută..."

Portul era la doi paşi de locul parcării, Mercedesul a fost preluat imediat de un marinar-şofer care i s-a adresat lui Sauri cu *„signore dottore"*, un altul s-a oferit să-i cumpere bilete. Am scos bani, să-i dau şi pentru biletul meu, dar avocatul s-a opus:

„Nu, vă rog foarte mult, eu v-am invitat pe insulă!" şi l-a expediat pe marinar printr-un gest.

„Asta nu înseamnă să-mi plătiţi şi biletul!" am protestat.

„Asta înseamnă că sînteţi oaspetele meu!..." mi-a adus la cunoştinţă cu un zîmbet care cerea înţelegere.

Ne-am îmbarcat în scurt timp pe un feribot de mic tonaj. Avocatul a fost înconjurat şi aici cu aceeaşi atenţie, chelnerul grec al restaurantului de pe punte ne-a întîmpinat, aplecîndu-se pînă la pămînt, cu *„Benvenuti, signore dottore!"* şi în curînd am înţeles chiar de la avocat unele lucruri.

Mi-a vorbit întîi despre un anumit specific al insulelor ioniene reflectat în obiceiuri, în muzică, în folclor, căci tradiţia bizantină a fuzionat aici cu spiritul Renaşterii, despre influenţa veneţienilor, francezilor, englezilor care au ocupat succesiv, insulele, că datorită mijloacelor de transport limitate pe atunci şi în special vremurilor tulburi, ele au evoluat în maniere sensibil diferite una de alta.

„O să vă dau cîteva repere... a continuat. După ce-o să intraţi din port în oraş, pe promontoriu veţi da peste cartierul vechii nobilimi corfiote. Într-una din casele acelea, o casă roz, cea mai impozantă, s-a născut Capo d'Istria, primul preşedinte al Republicii Elene. Chiar alături sînt mai multe clădiri în stilul englezesc «Regency»... În acest stil este şi Palatul Regal, aflat tot acolo, în Piaţa Esplanadei. În Piaţa Esplanadei, unde se joacă şi astăzi o variantă locală a *cricket*-ului englezesc şi unde cafenelele servesc *tzintzibira*, care nu-i altceva decît *gingerbeer*. Două moşteniri

britanice. O să vedeţi şi altele: cazărmile, «Turnul orgoliului», «Bateria în semilună» a colonelului Whitmore, o capodoperă, biserica garnizoanei... Ooo, dacă aţi fi nimerit cînd au loc procesiunile în cinstea Sfîntului Spiridon, patronul insulei!... Iar spre seară, după ce terminaţi cu partea de sus a oraşului, luaţi autobuzul din Piaţa Esplanadei. Şi-o să ajungeţi la cel de-al doilea port al Corfului, portul Alcinou, al cărui chei este un loc minunat de promenadă. Vă continuaţi drumul pe jos, de-a lungul noii staţiuni balneare, pînă la o priveliştе încîntătoare, una din cele mai frumoase din lume. Este «Kanoni». Tunul francez care i-a dat acest nume, supraveghează şi astăzi întinderea de ape unduitoare... În mijlocul golfului o să vedeţi insula «Pondikonisi», ceea ce, în traducere, înseamnă «Şoarecele»... Decorul feeric capătă prin ea o tuşă romantică de care o să fiţi încîntat. Aici, băgat în pădure, o să găsiţi hotelul «Nausica». Cu restaurant, bar de noapte, program... Sînt proprietarul acestui hotel. Vă rog să consideraţi asta ca o invitaţie. O să fiu bucuros să vă primesc...

„Vă mulţumesc foarte mult, dar..."

„Doar n-o să vă-ntoarceţi să dormiţi la Igoumenitsa!?"

„Ca să fiu sincer, gîndul meu era să plec din oraş."

„Dar nu aveţi unde să vă duceţi! m-a întrerupt. N-aveţi unde să vă opriţi. Poate la Ioannina... Dar nu merită. Partea asta a Greciei este de o sărăcie îngrozitoare! Pînă la Patras, aproape patru sute de kilometri, n-aveţi de ce să vă opriţi. N-aveţi ce vedea! Stînci golaşe, pămînt calcinat... Un peisaj lunar, dezolant. Ici-colo cîte un sat agăţat pe cîte-o coastă... Case mici, garduri pitice, aproape simbolice, din pietrele adunate din jur... Sudul Italiei este raiul pe pămînt în comparaţie cu partea asta a Greciei! Ce rost ar avea să plecaţi, cînd eu vă ofer o cameră la hotel?! Şi vă asigur, că mîine dimineaţă o să aveţi o cu totul altă dispoziţie!" a zis cu un zîmbet misterios şi promiţător.

„Vă mulţumesc, sînteţi foarte amabil..."

„Dar nu-i nici o problemă!... În Grecia o să mîncaţi langustă, stridii, caracatiţă, calàmari. Dar nicăieri *pastisada* sau *sofrito*. Am uitat să vă spun, fratele meu importă carne din România şi pleacă mereu la Bucureşti. Sînt două specialităţi specifice insulei. Greceşti de origine, dar adaptate la gustul italienilor. Viţel înăbuşit, cu multe mirodenii, şi — iată — servit cu macaroane şi sos tomat. Asta-i *pastisada*. Iar *sofrito* e-o friptură făcută în cuptor de cărămidă. Tot cu mirodenii... Se serveşte cu sos alb de măduvioare. Ar fi parte din meniul pentru diseară. Restul este surpriză. Pentru dumneavoastră, ca român, o mare surpriză."

Lungă şi strîmbă, amintind de o seceră, insula s-a impus vederii cu o creastă alungită ce etala în bătaia sorelui întreaga gamă de verde, de la nuanţa delicată de argint patinat a măslinilor, răsuciţi şi centenari, pînă la o luxuriantă şi viguroasă nuanţă a portocalilor şi lămîilor, ce îmbălsămau cu parfum aerul, stropit, ici-colo, de verdele, aspru şi sumbru, al chiparoşilor.

„Iată şi cele două stînci gemene. «Cele două mamele» fortificate! — mi le-a arătat domnul Sauri în timp ce ne apropiam de port. Le-au fortificat veneţienii, le-au modernizat apoi francezii şi englezii, iar astăzi servesc ca arsenal al marinei greceşti."

Alfredo Sauri n-a exagerat deloc cînd a lăudat oraşul, descriindu-mi-l ca un ghid excelent. Oraş-grădină, profilat în întregime pe turism — un adevărat fief al italienilor — , cu clădiri pline de ifose nobiliare, transformate majoritatea în hoteluri, cu restaurante, cafenele şi magazine luxoase la tot pasul. Corfu are însă şi o parte mai puţin făţoasă, e drept, pitorească, unde căsuţele îşi dau aproape mîna peste străduţe înguste, întortocheate, pe care urci şi cobori. Dar şi aici e pretutindeni comerţ. Se vinde de la bijuterii şi obiecte de argint pînă la genţi din pai împletit şi pantofi de casă. Străinii cumpărau în special tot felul de broderii şi dantele lucrate de mînă, într-adevăr, superbe. Am mîncat *mandolato* un fel de nuga pe bază de miere de albine şi fructe exotice confiate, o altă specialitate a Corfului.

Cînd am coborît spre seară în portul „Alcinou", promenada, de un farmec cu totul aparte, traversînd grădini dichisite de mîini de artişti, era plină de lume. De o lume parcă fără griji, veselă şi zgomotoasă, impecabil îmbrăcată, ca şi cînd acolo urma să se desfăşoare un bal uriaş şi nu se aştepta decît acordul unei orchestre care să anunţe deschiderea lui. Nu departe, pitită în pădure, am aflat şi sursa prosperităţii lui *signore dottore avvocato* Alfredo Sauri.

Era un hotel în toată puterea cuvîntului, nu prea înalt, cu trei etaje doar, dar cu o arhitectură ultramodernă ce dădea senzaţia unui joc de cuburi formate din sticlă şi aluminiu, ca şi cum pereţii lui ar fi fost deschişi tuturor privirilor. Holul copia jocul de linii frînte, acestea se prelungeau aici şi în adîncime, creînd spaţii intime şi aproape autonome, asimetrice, rafinat organizate, ridicîndu-se sau coborînd, pline de perechi aşezate la măsuţe cochete. În mijloc trona recepţia-bar, ca o orgă imensă adusă în mijlocul unei scene. De aici se şi difuza probabil fondul sonor, discret şi învăluitor, alcătuit de vocile unui cor feminin ce executa o melodie din muzica negro-africană, brodată pe motive religioase creştine, pe psalmi protestanţi, o muzică gen *negro-spirituals*.

Îndreptîndu-mă pe drumul indicat de portar spre biroul domnului Sauri şi uitîndu-mă în stînga şi în dreapta, mi-am spus că ceva nu este în regulă. Prea erau pline de farmec însoţitoarele italienilor; fiecare în genul ei, una mai reuşită decît alta, mai atractivă, mai bine făcută, cu forme exuberante, puse cum scrie la carte, nu văzusem şi nici nu cred că o să mai văd atîtea graţii adunate sub un singur acoperiş. Toate erau în ţinută de seară, în rochii lungi sau pantaloni de mătase, ca şi cînd balul care urma să se desfăşoare afară avea în hotel saloane speciale, rezervate „tinerelor fete".

Lucrurile deveniseră cît se poate de interesante şi am bătut la uşa pe care scria *„Office private"*. Spre surprinderea mea, m-a primit nu o secretară, ci un secretar. Ştia că trebuie să vin şi m-a introdus imediat într-un birou de businessman, de genul celor văzute prin filme. Domnul Sauri vorbea la telefon, mi-a făcut semn să iau loc şi în scurt timp a încheiat convorbirea.

„Mă bucur foarte mult c-aţi dat curs invitaţiei mele... Şi sper că o să vă simţiţi cît se poate de bine aici. Rezolvăm imediat totul. Camera şi restul... a spus deschizînd un sertar al biroului şi a continuat: Aveţi aici două jetoane... Acesta galben este pentru cameră... Vă rog să fiţi amabil şi să-l daţi recepţionerului. Cu jetonul albastru puteţi consuma la restaurant, la bar... Nu uitaţi să cereţi însă *pastisada* şi *sofrito*. În baza lui, tot ce vă rămîne de făcut este să contrasemnaţi notele. Şi atît. Eu trebuie să plec mîine dimineaţă cu avionul la Roma şi n-o să ne mai putem vedea... Am o mulţime de treburi de rezolvat. O să vă dau însă în grijă unei salariate de-a hotelului... Întîi, desigur, vreţi să faceţi un duş, să vă odihniţi puţin... Dacă aveţi nevoie de ceva, sunaţi fata etajului. Laura, salariata de care vă spuneam, o să vă găsească în cameră, am invitat-o în numele dumneavoastră pentru seara aceasta. Este un exemplar cît se poate de reuşit, o să fiţi mulţumit."

Am schiţat un zîmbet, neştiind ce să spun şi domnul Sauri a continuat cu aceeaşi preocupare binevoitoare cu care îmi descrisese insula şi oraşul:

„Domnule Adrian, Ulise *aici* a întîlnit-o pe Nausica... Iată, eu fac tot posibilul ca insula să nu dezmintă legenda, ca oaspeţii de astăzi ai Corfului să fie primiţi cu aceeaşi veselie... cu aceeaşi spontaneitate... şi dragoste pe care le-a demonstrat fiica marelui rege al fenicienilor. Apropo, aţi întîlnit probabil casa poetului Dionissos Solomos?"

Am confirmat printr-o mişcare a capului; îmi luase graiul cu cinismul lui codoşul ăsta cultivat şi distins, mai curînd preşedinte de insulă decît proxenet.

„Solomos i-a chemat primul pe greci să lase la o parte spiritul regionalist şi să se unească sub un singur ideal. Sub idealul redobîndirii libertăţii şi independenţei Greciei. «Imnul libertăţii», scris în demotică, a fost pus pe muzică şi consacrat ca imn naţional. Dar cea mai însemnată operă a sa, din păcate neterminată, este «Asediaţii liberi». Ce titlu superb! Inspirată din luptele din timpul asedierii Missolonghionului. Unde, după cum ştiţi, a murit Byron. Şi iată: «Imn la moartea lordului Byron», alt poem epic al lui Solomos!... Casa în care a murit Byron nu mai există, dar pe locul ei a fost ridicată statuia poetului. O s-o vedeţi mîine cînd o să treceţi prin Missolonghi. Opriţi-vă pentru o clipă... Autorul lui «Childe Harold», «Don Juan», «Manfred» merită acest omagiu!..."

10

Se făcuse douăsprezece, am parcat maşina în faţa hotelului şi, după ce am lăsat vorbă la recepţie unde pot fi găsit în cazul că sînt căutat, am trecut în partea cealaltă a pieţei, la Oficiul de turism. Voiam să le spun că renunţ la program, am de gînd să mă opresc unde-mi place şi să rămîn într-un loc atîta timp cît voi crede de cuviinţă. Aşa am călătorit pînă acum, aşa voi face şi de data aceasta. Rămînea doar dacă ei vor fi de acord.

Sabbatini îmi dăduse cinci „puncte de control", oraşele respective se regăseau şi în programul întocmit de Kostianos, eu însă n-aveam de unde să ştiu dacă era o simplă coincidenţă sau nu, căci toate cinci se află pe un traseu de mare interes turistic. În felul acesta, reacţia celor de la „relaţia Italia" ar fi fost de natură să-mi dezvăluie un lucru nu lipsit de importanţă: „punctul de control" îl constituia doar oraşul sau şi un anumit hotel din oraş? La acest interes „al jocului" se adăuga şi unul strict personal. Hotelurile somptuoase nu m-au atras niciodată, sînt ale unei lumi căreia nu-i aparţin şi care nu-mi aparţine, opulenţa ştiu cum arată, avusesem ocazia s-o cunosc în cîteva rînduri, consideram că ar fi o prostie să stau la tot felul de „Mediterranean Palace"-uri numai ca să par ce nu sînt şi astfel să arunc banii pe gîrlă. Ca să faci asta trebuie să te naşti cu ei gata adunaţi, adunaţi fără număr, sau să-i cîştigi cu grămezile. Şi-atunci, de ce să nu transform în drahme serviciile plătite de Sabbatini şi, cu ei

la buzunar, să mă simt bine şi în elementul meu, să trag seara Espada lîngă un bungalow şi, instalîndu-mi alături măsuţa pliantă, să stau la aer pînă tîrziu în tovărăşia unei sticluţe cu vin?! Şi dacă o fi să fie — vrabia ce să facă? ea mălai visează! — ca Egina să-mi ţină tovărăşie...

Aşa cum mă aşteptam, la biroul lui Kostianos se găsea un alt funcţionar; faţa lui prelungă mi s-a părut cunoscută. Nu-mi aminteam unde-l văzusem, în holul hotelului, într-una din biserici sau pe stradă, fapt este că-l mai întîlnisem undeva.

I-am spus cine sînt şi că n-am de gînd să accept servituţile unui program. În timp ce vorbeam, pe faţă i-a trecut un zîmbet ştiutor şi ironic.

— După cîte înţeleg, aţi dori să vă rambursăm în drahme costul serviciilor achitate la Roma? De către domnul înlocul căruia aţi venit?

— Cu Lamborghini Espada... am pronunţat parola.

— Da, ştiu. Am văzut maşina parcată în faţa hotelului.

— Cred că cererea mea este absolut normală... Există vreun impediment?

— În principiu, nu există nici unul... Pierdem comisionul... Trebuie să vorbesc cu directorul meu.

— Îmi pare rău... dar asta-i situaţia...

— Puteţi reveni în jurul orei două?

— Aş prefera două fără un sfert, nu mai tîrziu.

— Bine, vă aştept la două fără un sfert.

Individul ar fi putut să mă conducă la directorul Oficiului sau să meargă singur la el şi să rezolve imediat situaţia... N-a făcut asta. N-a făcut-o nu cumva pentru faptul că avea nevoie de un răspuns, de-o încuviinţare de altundeva? De la altcineva? Era singura explicaţie...

Cînd m-am întors la hotel, întraga familie Alexis mă aştepta în hol. Sergios a alergat în întîmpinare să mă îmbrăţişeze de parcă i-aş fi fost fratele bogat sosit din America. Ne-am sărutat cu toţii şi am intrat în cameră. Le-am împărţit pe rînd ce adusesem Mariei, lui Spyridon, care era acum un flăcău în toată puterea cuvîntului, şi i-am turnat lui Alexis horincă. A gustat şi a cunoscut.

— Asta-i de-aia faină din Ardeal, ţucu-te-aş! şi m-a sărutat. Au şi grecii *tzikudia*, da' nu-i ca asta a noastră.

Se considera român, se referise astfel, cu aceşti termeni, şi cînd fusesem la el. Întorcîndu-mă acasă, povestisem unui grec întîmplarea cu Alexis şi el îmi explicase că fenomenul este mai general, grecii care au trăit în *diaspore* se simt foarte legaţi de ţările în care au locuit o mai lungă perioadă de timp.

– Ţi-am mai adus ceva... am spus arătînd spre cutia în care le adusesem mălai. Dar, scuză te rog ambalajul. Am avut doar cîteva zile la dispoziţie ca să mă pregătesc de plecare şi le-am făcut pe toate într-o grabă nebună.

– Telemea? s-a bucurat, uitîndu-se la cutie.

– Nu, nu-i telemea.

– Telemea n-ai adus?

– Adică, să vin cu telemea în ţara telemelei? Poate ai fi vrut să-ţi aduc şi măsline din România? am forţat puţin lucrurile ca să ies din situaţie... Mălai!... Să-ţi faci mămăligă!

– Ei, cu asta chiar m-ai dat gata! Hai să te pup!

M-a sărutat iar, s-a uitat la mălai şi, ridicîndu-se a zis:

– Puteai să aduci şi-un kil, două de telemea...

Ce era să-i spun?...

– Uite, ţi-am mai adus ceva... Da' tu eşti cu gîndul tot la crăpelniţă, la telemea, aşa că nu-ţi mai dau nimic!

A început să rîdă ca un copil. I-am arătat discurile şi l-am anunţat că toate sînt cu muzică populară.

– Te-n cur pe mă-ta! s-a bucurat.

După ce mi-a tras înjurătura asta care însemna la el expresia unei înalte afecţiuni, a început să examineze fiecare copertă de disc, ca apoi să le treacă soţiei, care se înapoiase din baie, unde îşi îmbrăcase ia.

Îi venea cît se poate de bine, adusesem pentru Lazaris două albume de artă, unul „Ţuculescu", celălalt „Brîncuşi", le avusesem în bibliotecă – de ce nu s-or reedita asemenea lucrări, nu pot să pricep – i le-am dat lui Sergios, rugîndu-l să-l îmbrăţişeze din partea mea pe poet şi i-am spus cum am vrut să trec din Bulgaria în Turcia, ca să mă opresc la el în drum spre Salonic.

– Să-ţi pun un disc, tu s-aduci nişte vin... N-am putut, am venit, ţi-am zis, c-un coleg care nu putea să întîrzie... Şi-a continuat drumul cu trenu!.

– Ne-ai umplut de cadouri!... Şi servici de cafea, şi ce i-ai adus Mariei... şi mie, lui... Spyrache... Dar şi eu am ceva pentru tine... Am şi-n portbagaj... Am însă şi ceva mai special. Care ştiu c-o să-ţi facă plăcere. Şi zicînd asta a scos din buzunar un minicasetofon în cutie. Ca să-ţi faci meseria mai bine, a spus întinzîndu-mi-l. E japonez (un Sony, o bijuterie) mi l-a cumpărat din Singapore un marinar de la noi. Să-l stăpîneşti sănătos!

L-am îmbrăţişat, mulţumind-i.

Apoi Segios a propus să mergem la un restaurant al cărui patron îi este prieten. Ajungînd în stradă, le-am explicat că am o

treabă de un minut sau două la Oficiul de turism şi, scuzîndu-mă, am alergat într-acolo.

În locul funcţionarului cu care vorbisem, l-am găsit pe Kostianos. Era la curent cu cererea mea, mi-a făcut cunoscut că lucrurile s-au aranjat.

— O să vă reţinem un comision de rulaj... Dar care este mult mai mic decît comisionul pentru servicii.

— Bine, am zis, cu toate că nu înţelegeam ce rulaseră ei.

— Veniţi după ora şase sau mîine dimineaţă ca să vă încasaţi banii. Şi veţi primi şi o notă justificativă. Trebuie să-mi spune-ţi doar cînd vreţi să plecaţi, ca să putem calcula costul hotelului şi celelalte.

Gîndindu-mă la Egina, am stat o clipă pe gînduri.

— Mai dorm noaptea asta.

Restaurantul prietenului lui Sergios era o *drosia* (răcoare), o grădină pe malul mării. În timp ce ne ghiftuiam cu tot felul de bunătăţi, Sergios mi-a spus că are de făcut un drum într-o comună, Athinos, la vreo treizeci de kilometri de Salonic, unde locuieşte o mătuşă de-a Mariei pe care n-au văzut-o de mult, tot au venit încoace, şi m-au invitat să merg cu ei.

Văzînd că rămîn tăcut, căci nu ştiam cum să ies din situaţie, a continuat:

— Au casă mare, n-o să fie o problemă cu dormitul, sînt oameni înstăriţi, băiatul ţine un restaurant, o să tragem diseară un chef. Cine ştie cînd o să ne mai vedem, Adrian!... Iar de-acolo ai să pleci la Atena, pentru că satul este chiar pe vechea şosea.

Am hotărît să-i spun adevărul.

— Dragă Sergios, îţi dai seama, aş merge cu multă plăcere, problema este că am cunoscut aici pe cineva...

— O, gagică!...

— Ei, nu chiar o gagică... Dar cum tu mi-ai spus că n-ai să poţi sta mai mult de cîteva ore...

— Da, ne-am hotărît cu Maria după ce-am vorbit la telefon...

— Problema, ţi-am spus, este că i-am fixat o întîlnire. Nu-i din Salonic, nu ştiu unde locuieşte, n-am cum s-o găsesc ca să contramandez. Poate vin mîine. Poate vin şi cu ea... Şi-am zis în gîndul meu: „Să dea Dumnezeu!"

Ne-am întors apoi la hotel. Îmi aduseseră un carton cu sticle cu vin şi un altul cu coniac Metaxa; cînd am dat să le transbordăm şi au văzut ce maşină am, au rămas de-a dreptul perplecşi. Le-am spus că o cumpărasem de ocazie în R.F.G. şi ne-am luat rămas bun. Mi-au amintit că mă aşteaptă a doua zi la mătuşa lor, în satul acela Athios.

Fusese o zi excesiv de călduroasă, am mai făcut un duş şi la ora opt am coborît în faţa hotelului s-o aştept pe Egina. Capul îmi fusese tot timpul la ea, şi eram aproape sigur că nu va veni. Cheiul de promenadă începuse să se anime, era ora cînd grecii ies din case. Ziua, cei pe care îi întîleşti pe străzi sînt în majoritate turişti, băştinaşii stau ascunşi ca în gaură de şarpe, ies odată cu răcoarea înserării şi petrec pînă noaptea tîrziu; mă şi mir cînd au timp să mai doarmă. La Atena, între douăsprezece şi unu noaptea, circulaţia de maşini e atît de mare încît ai impresia că oamenii se duc sau se întorc de la serviciu.

Şi deodată am văzut-o traversînd strada. Era îmbrăcată într-o rochie vaporoasă; admirîndu-i ţinuta, am zis că orice regină, actuală sau în devenire, ar trebui să ia lecţii de mers de la ea. I-am ieşit în întîmpinare. Cînd am fost foarte aproape, s-a oprit în poziţie de drepţi şi a spus cu intimitate şi chiar cu o anumită supuşenie:

— Am venit.

— Mă bucur...

— Îţi place cum arăt?

Întrebarea era provocatoare; nu ştiam ce să mai cred. Îmi propusese persoana a doua, oameni buni, doar nu era să fac pe scorţosul!

— O să fiu foarte sincer: îmi place. Mă crezi?

— Ha! a făcut amuzată. M-am referit la rochia mea... N-am mai îmbrăcat-o de un an. Şi cu un gest graţios a prins fusta rochiei, privind-o cu încîntare.

Se comporta ca şi cînd ne-am fi întîlnit nu o dată, ca şi cînd s-ar fi stabilit între noi o anumită intimitate şi înclinam să cred că ea cocheta mai curînd în virtutea unui plan decît datorită unei anumite stări sufleteşti.

— Te dezvăluie. Ceea ce şi trebuie să facă o rochie cînd are ce dezvălui.

— Mă aşteptam la o banalitate. Dar n-ai spus-o...

— Îţi mulţumesc...

— Unde mergem? m-a întrebat, şi m-a luat de braţ de parcă mi-ar fi spus: „ Hai să sărim peste stadiul convenţiilor, că doar ştim amîndoi că nu-i decît ipocrizie!"

— Asta tu hotărăşti! Dar pentru că m-ai întrebat... Îţi sugerez undeva la aer.

— Şi eu m-am gîndit... Bineînţeles la aer. Şi, printr-un gest, mi-a atras atenţia asupra eşarfei de blană pe care o avea pe braţ. Probabil că vrei să dansăm...

Pe gustul meu ar fi fost o tavernă, dar dansul înseamnă apropiere, şi cum Egina şi imprimase o notă de intimitate...

— Nu-i suficient să vreau numai eu...

— *O.K!* a zis şi am pornit.

— Cunoşti bine Salonicul? am întrebat-o, cu gîndul de-a ajunge la ce mă interesa să aflu.

— Aproximativ. Dar mergem pe aici, pe chei. La vreo doisprezece kilometri de oraş... Ai fost la „Panorama"?

— Nu, n-am fost. Numele-i promiţător...

— E plin de restaurante şi localuri de noapte... Ar însemna să mergem cu maşina... Or ţie îţi place să bei!

— Asta ţi-a şoptit cineva?

— Cioara mea. Rya, aşa o cheamă.

— Şi ce ţi-a mai şoptit cioara ta, Rya? Ce ţi-a mai şoptit despre mine?

— Că-ţi plac femeile.

— Te-a minţit cînd ţi-a dat informaţia asta. Ca să-mi placă o femeie trebuie să simt pentru ea un impuls, să întrevăd posibilitatea unei comunicări... Dacă n-ai tresărit, restul nu este nimic. N-are nici un chichirez. E un fel de să ne aflăm în treabă. Şi altceva ce ţi-a mai şoptit cioara ta, Rya?

— Că ştii să te pui într-o lumină favorabilă. Mi-a şoptit că atunci cînd îţi place o femeie, te muţi de pe un scaun pe altul şi încerci dacă-ţi merge.

— Am făcut-o pentru bucuria de a te privi. Dar tu păreai complet absentă... Erai atît de preocupată de tot ce-i spuneai domnului de la masă, de ce voiai să spui, încît nimic nu exista pentru tine.

— Ai o privire care insistă...

— Dar privirile noastre nici nu s-au întîlnit... Nu s-au întîlnit niciodată!

— Ba da, la Banca Greciei. Insistă prin intensitate.

— Mă refeream la restaurant... Aseară nu s-au întîlnit niciodată.

— Este adevărat. Dar eu ştiam privirea ta. Ştiam că există acolo, vizavi de masa mea. Într-un fel mi-aduci aminte de fostul meu soţ.

— Asta cred că n-are de ce să mă bucure...

— Nu-nu, nu ca privire. M-am referit la siluetă. Şi apoi, n-am stat cu el decît trei luni, şi-am divorţat.

— Uite, eu treaba asta n-o înţeleg... Atunci de ce te-ai mai măritat?

– Parcă ştii de ce te măriţi?! Eram studentă la Sorbona... Mariajul e-o formă de constrîngere dură... N-am suportat-o.

– Unde ai stat în Canada? Ai făcut probabil liceul în limba franceză...

– Aşa este, l-am făcut la Montreal.

– Greceşte nu ştii?

– Cum să nu ştiu?!

– Te-am întrebat pentru că vorbeşti fără accent, n-ai acel „ze-ze" pe care îl au toţi grecii cînd vorbesc o limbă străină. Ce-ai terminat la Sorbona?

– N-am terminat. Am abandonat în anul trei... „Filozofia". Nu-mi plăcea deloc ce se întîmpla cu mine. Studiul silit, examenele... Obţinerea unei diplome... mă depersonalizau toate acestea... Îmi era suficient ce acumulasem, de ce să mă supun atunci unei constrîngeri?

– Am vrut să te-ntreb... Familia ta are ceva comun cu poetul Solomos?

– Care poet? s-a mirat.

Era ca şi cum un român n-ar fi auzit de Vasile Alecsandri.

– Un mare poet grec...

– Cel care a luat premiul Nobel?

– Nu, ăla-i Seferis.

– Cel cu Zorba...

– Cel cu Zorba-i Kazantzakis. Şi-i prozator, nu poet.

– Deci, a existat un poet Solomos... Nu, aşa ceva n-am avut în familie. Cu ce te ocupi, Adrian. Ce profesie ai?

– Sînt scriitor.

– Interesant... Dar ce studii ai făcut?

– Dreptul.

– Atunci de ce nu te-ai făcut avocat? De ce te-ai făcut scriitor?

Erau destul de naive întrebările ei, dar nota de interes, de curiozitate din voce, din mimica feţei, mi s-au părut sincere.

– Pentru că asta am simţit nevoia să fac.

– Prozator, sau poet, ca Solomos?

– Prozator.

– Poezie nu scrii? Ar fi şi mai interesant!...

– Îmi pare rău, nu.

– Nu-ţi place, sau de ce?

– Ba-mi place, şi sînt un bun cititor de poezie.

– Şi vrei să spui că l-ai citit pe Solomos? L-au tradus românii pe Dionissos Solomos?

M-am oprit locului. Şi a fost nevoită să se oprească şi ea.

— Socrate simula ignoranţa... Dar asta pentru a descoperi adevărurile latente din el! Era o metodă, un „instrument al naşterii"... Nu joci corect!

— De ce? De ce nu joc corect? s-a aprins. Cine mi-a vorbit despre comunicare, nu tu?! Eternul egocentrism masculin. El să simtă un impuls!... El să tresară!... El să întrevadă o posibilitate de comunicare!... Femeia nu trebuie să tresară... Ea nu trebuie să comunice... Ea trebuie doar...

— Să mergem! am chemat-o. Se uită lumea la noi!

— Nu mai cunosc de mult constrîngerea asta!

Am reluat mersul, i-am spus că lucrurile au pornit de la insinuarea tendenţioasă precum că-i şoptise ei cioara, ca după aceea vorbele mele să se răsfrîngă în ea ca imaginea unui băţ într-o apă. Nu mi-a răspuns. M-a rugat apoi să mergem o vreme tăcuţi.

Am intrat într-un restaurant cu muzică occidentală de dans, şeful de sală ne-a ieşit în întîmpinare, dar Egina i-a spus în engleză că vrem să dansăm mai întîi, o să ne alegem după aceea o masă şi, luîndu-mă de braţ, am păşit spre ring.

Orchestra cînta o melodie *rock*, din mişcarea scurtă, zvîcnită, cu care Egina a intrat pe ring, am crezut că o să se dezlănţuie, că fiecare o să dansăm „pe cont propriu", dar nu, a ridicat mîna în binecunoscutul gest, arătînd că vrea să fie condusă.

Întotdeauna am fost de părere că dansul îţi vorbeşte cel mai bine despre cît temperament real are persoana pe care abia ai cunoscut-o, indiferent dacă ritmul este lent ca de *blues* sau impetuos, îndrăcit ca la *rock*. Pentru Egina dansul era nu numai mişcare, ci parcă un mod de a se exprima, de a se exprima pe ea însăşi. Oricine ştie să dea cu piciorul în minge, asta nu înseamnă însă că-i şi fotbalist.

Buna dispoziţie îi revenise — sau poate nici nu şi-o pierduse? — îngîna melodia cu „tu-ti-ta-tu-ta", ceea ce întărea nota de intimitate în care debutase întîlnirea şi, simţind nevoia să consolidez nota aceasta, să-i dau un caracter, un statut definitiv, am apropiat-o cu tandreţe de mine. Nu s-a împotrivit, ba aş spune că gesturile noastre s-au întîlnit, că s-au produs simultan, ca şi cum asta ar fi fost dorinţa şi intenţia ei. Dar imediat s-a desprins şi, cercetîndu-mă cu o privire calculată şi rece, a spus:

— Am impresia că ai uitat că dansăm... Să mergem! Mi s-a făcut foame.

Mese libere erau suficiente. Ne-am ales una de două persoane. În momentul în care ne aşezam, a apărut chelnerul, ne-a zis bună

seara pe englezeşte şi, printr-un semn, ne-a invitat să consultăm lista care se afla pe masă într-o mapă de piele cu numele restaurantului. Ca şi cînd ar fi vrut să mi-o ia înainte, Egina s-a grăbit să-i comande caviar şi şampanie.

– „Taittinger"! a precizat marca şampaniei. Aveţi „Taittinger"?

Gestul ei m-a surprins. Aşa cum se obişnuieşte, avusesem de gînd să-i ofer lista şi, din acel moment, ea ar fi putut să comande tot ce dorea; cînd ieşi cu o femeie la restaurant în condiţiile în care o făcusem cu Egina, implicit îţi asumi şi asemenea riscuri. „Lamborghini Espada. Mediterranean Palace, umblă cu foxul sîrmos după el... ia să-i pap eu ăstuia banii!" şi-a spus ea probabil. Aşa procedase, desigur, şi cu tipul de aseară, iar acum eram eu la rînd...

Mi-a trecut prin gînd să cer *uzo* şi creveţi, va pricepe, eram sigur, afrontul, dar n-am făcut-o.

– Fii bună, am zis, dîndu-i lista, şi vezi ce mai putem mînca altceva. Eu cu şampania nu mă prea împac, fie ea cît de renumită, o să beau un pahar la icre... Te-aş ruga să ceri pentru mine *retzina*. E gustul meu. Tu însă comandă-ţi ce vrei...

Egina nu se omora după pescărie, a ales biftec la tigaie. Cînd am rămas singuri, mi-a spus că a fost în România.

– Acum doi ani, cînd mă întorceam din Rusia. Fusesem în Suedia, am luat-o prin Finlanda, am făcut Leningrad-Moscova-Kiev-Cernăuţi. Mănăstirile voastre din Nord sînt într-adevăr unice! Şi mi-au plăcut staţiunile de pe malul mării.

– Acum, de unde vii?

– Din Turcia. Am fost în India... O să-ţi povestesc...

– Dar, de fapt, unde eşti stabilită? Unde lucrezi?

– Nu lucrez nicăieri. Şi nu sînt nicăieri stabilită. O să mă stabilesc, probabil, în Noua Zeelandă...

– Cum aşa? Dar ce faci?

– Mă descopăr... Mă privesc... Umblu prin lume, mă uit la alţii... Ca să mă pot vedea pe mine... Asta fac.

Vorbind, faţa i se luminase de o bucurie intensă, de o bucurie ce cred că n-am mai văzut să lumineze o faţă. Ochii mari şi stranii priviseră parcă prin mine la ceva ştiut numai de ea, cu o fixitate care nu mi-a plăcut, irisul şi pupila, aproape totuna de negre, se dilataseră ca sub imperiul unei puternice trăiri, dar care nu era jubilaţie, ci mai curînd expresia unei voinţe de a atinge un scop, poate chiar acea bucurie. Ochiul stîng era puţin saşiu, pupila deviată, aproape neobservabil, spre interior, remarcasem asta cînd ne întîlnisem la Marea rotondă. Acum însă acest „defect"

– dar care nu era deloc un defect, ba chiar aş spune că-i sporea frumuseţea ochilor, stranietatea mai ales – se accentuase, pupila alunecase parcă şi mai mult spre interior.

– Sună bine... am spus. Dar sună puţin ca din carte. „Cunoaşte-te pe tine însuţi"... Asta...

M-a întrerupt printr-un gest abrupt.

– Dar eu nu ştiu încă cine sînt! Nu ştiu cine sînt cu adevărat!...

„Şi vrea să afle bînd şampanie, mîncînd icre negre... tapînd, azi un bărbat, mîine un altul..."

– Nu vezi, a continuat aproape imediat, lumea a înnebunit de-a binelea! A luat-o complet razna!...

– Nu e prima oară... Istoria...

– Da, numai că pe-atunci nu existau armele moderne!... E debusolată... Înecată în drog şi alcool. Cuprinsă de furie sexuală... Agresată de tehnică... Stresată, traumatizată de competiţia de-a cumpăra în care-i băgată cu sila... Dar mai ales plină de ură! De violenţă! Uită-te ce-i în Africa... În Liban!... În Irlanda!... Uită-te ce-i în Orientul Mijlociu!... În America latină... În Asia... Uită-te peste tot în jurul tău! Cuvîntul de ordine este teroarea! Teroarea nu numai a teroriştilor, a indivizilor, a tot felul de bande, de organizaţii, de grupuri... De extremă stîngă, de extremă dreaptă... atacuri şi răpiri... E şi o teroare a statelor mari împotriva statelor mici. Eu ucid, tu ucizi, el ucide... Iată verbul cel mai conjugat! Cei care se erijează în conducători sînt incapabili şi dezorientaţi... sau tirani ca Ceauşescu al vostru. O reflectare a stării din lume! Omul a fost dintotdeauna o simplă cifră statistică, dar niciodată ca astăzi! Omul e mai singur ca niciodată! Spre ce ne îndreptăm? Spre neant nuclear? Neantului sufletesc doar neantul nuclear îi poate urma!

Vorbise cu patimă, cu înverşunare, nu venisem acolo să discutăm politică, ştiam foarte bine ce se întîmplă pe „planeta pămînt" şi mi-am propus s-o scot pe nebăgate de seamă spre un alt subiect mai favorabil mie.

– Şi crezi c-o să scapi în Noua-Zeelandă?

– Nu, dar e o altă lume acolo. Mai bună, mai blîndă... pastorală aproape. Oamenii sînt mai curaţi, mai cinstiţi, mai temeinici, tehnicismul... Nu vezi, omul a devenit victima propriilor descoperiri! El a încetat să mai fie un subiect al istoriei! Tehnicismul, civilizaţia i-au alterat mai puţin pe zeelandezi. O să-mi găsesc un bărbat, un fermier... O să fac copii... Căci asta-i menirea primordială a unei femei! Prevăd, presimt, dar mă îndoiesc tot timpul c-o să fac asta. C-o să vreau asta în cele din urmă. Probabil că da. Nu, încă nu ştiu.

Chelnerul a adus şampania, icrele negre, untul, pîinea prăjită, cum îi ceruse Egina. Am profitat de pauza care se făcuse ca să schimb vorba şi am întrebat-o cît mai rămîne în Salonic.

– Nu mai rămîn, plec mîine.

– Dacă pleci spre Atena, putem călători împreună...

– Plec spre Atena, dar nu putem călători împreună, a spus hotărît. Şi-apoi, şi eu sînt cu maşina.

– Foarte bine, mergem în tandem... Şi cum chelnerul turnase tocmai şampania, am ridicat cupa, propunîndu-i să bem. Pentru acest tandem, Egina! Pentru această *călătorie* în tandem! m-am corectat, nuanţînd.

– Nu, Adrian, ar însemna să mă supun unei constrîngeri – constrîngerii unui program comun. Dacă ne vom întîlni din nou... undeva pe drum... Pentru această reîntîlnire să bem!

În timp ce mîncam, mi-am zis că treaba asta cu constrîngerea e o idee fixă la ea; mariajul constituise o constrîngere dură pe care n-a suportat-o, studiile universitare, examenele, obţinerea unei diplome – alte constrîngeri... Încerca ea să-şi găsească o linie proprie de viaţă? Avea ea o „filozofie" a ei? Fugea de constrîngeri, constrîngîndu-se cu şampanie şi caviar, ha-ha! am rîs în sinea-mi.

În R.F.Germania cunoscusem părinţii unui extremist de stînga care stătea în vilă cu piscină şi avea un Porsche.

– Adrian, aştepţi pe cineva? m-a întrebat deodată.

– Nu, da' de ce?

– Te-am văzut uitîndu-te de cîteva ori spre intrare...

– Maşinal...

– Şi-aseară tot aşa ai făcut...

– Asta cine ţi-a spus? Cioara ta... Cum ai zis c-o cheamă?

– Rya.

– Pentru că tu nu ţi-ai aruncat nici măcar pentru o clipă privirea în jur...

– Trebuie să ştii să vezi!... A izbucnit apoi în rîs, amuzîndu-se ca de o glumă, şi a adăugat: Am ochi panoramici!...

– Ca format, într-adevăr... N-am mai văzut asemenea ochi. Şi nu mă refer doar la format... E-o bucurie să te pot privi...

– Pentru bucuria asta mi-ai propus un program comun? Mă trimiţi dracului, nu?

– Eşti deconcertantă.

– Sînt obositoare... Asta ai vrut să spui.

Am rămas tăcut. Nu eram deloc mulţumit de mine, îmi simţeam capul înfundat parcă cu ziare, nu găsisem de la început

calea spre ea... Şi asta şi pentru faptul că Egina îmi plăcea foarte mult. Apoi, privind-o, am avut un moment de luciditate, m-am chemat la ordine, şi am hotărît s-o las baltă şi să-mi văd de treburile mele; seara era oricum un eşec.

Am mîncat spunîndu-ne din cînd în cînd lucruri convenţionale şi la un moment dat am remarcat la una din mese, nu prea departe de-a noastră, un bărbat singur pe care îl mai văzusem şi aseară, şi tot singur, la restaurantul hotelului. Un brunet de tip meridional, cu o mustăcioară subţire, ca o aţă pe vîrful buzei de sus, o mustăcioară à la Clark Gable, o mutră de mafiot sadea.

Cînd alergasem pe la biserici după Egina avusesem grijă să-mi controlez mereu spatele, atenţia nu-mi slăbise nici cîtă vreme fusesem prin oraş sau la restaurant cu familia Alexis, dar nu sesizasem nici o „coadă" în spatele meu. Poliţiştii greci, mi-am zis, folosesc probabil metoda „în scară", cu mai multe maşini. Comunicau prin radio, dispuneau, cum era şi normal, de mijloace rafinate de urmărire. Ca nu cumva contrabandiştii să sesizeze că li se pregăteşte o cursă. Dacă nu era o simplă întîmplare, atunci tipul cu mustăcioară era probabil unul din mafioţii lui Sabbatini. Să-i fie de bine, agenţii Interpolului îl reperaseră cu siguranţă!

– Adrian, ce-ai gîndit despre mine cînd m-ai văzut aseară la „Mediterranean Palace"?

– Că eşti ca un chiparos în mişcare. Într-un dans grecesc ai fi, cred, ca o flacără!...

– Ha, ha! eu altceva te-am întrebat!...

– Întîi am zis că eşti soţia acelui bărbat. Arăţi a incoruptibilă...

– Ha-ha! Ţi-am spus, am fost în India... M-a chemat Armand, fostul meu soţ. E discipolul unui *guru*, un fost profesor de filozofie pe care l-a finanţat să-şi deschidă un „centru de meditaţie"...

– „Centru de meditaţie" în ce sens?

– O să-ţi povestesc îndată. Armand... Părinţii săi au murit într-un accident de maşină cînd avea opt ani şi, la majorat, a intrat în posesia unei averi de mai multe milioane de franci. Plasată în imobile. Veniturile din chirii fuseseră reinvestite... chestii din astea. Aşa că a avut de unde să-l finanţeze pe *guru*. Pentru că reşedinţa „centrului" e într-un parc superb, cu cascade de apă, vile de locuit, săli enorme de meditaţie... Grădina este feerică!

– Ce sînt ăştia, yoghini?

– Ca să devii yoghin nu-i deloc simplu! Un yoghin trece prin lungi exerciţii... De cîţiva ani. Prin ascetism, privaţiuni... Or, stagiul profesorului este foarte rapid. Purificarea în „ashram",

cum se cheamă „centrul", începe prin spălarea spiritului de obsesii sexuale în cursul unor şedinţe de defulare, a unor scene de beatitudine şi de delir sexual. Pentru descoperirea personalităţii, zice profesorul.

— Cum vine asta? A depersonalizării, vrei să spui!... Sînt probabil goi...

— Evident. Despuierea presupunînd dezbrăcarea de prejudecăţi. De prejudecăţi în primul rînd sexuale. Dar fără paturi, totul se petrece pe jos. Învăţătura, noua religie a profesorului, se bazează sau, mai bine zis, răspunde unui principiu foarte simplu: deoarece lumea occidentală are o nevoie devorantă de înţelepciune, pe care n-o poate obţine din cauza spiritului ei practicist, a procupărilor de fiecare zi, a lipsei de timp, el îi propune eliberarea, descătuşarea de ignoranţă, de angoasă, de teamă şi nelinişte fără studii speciale şi efort şi, mai ales, fără întîrziere.

— Am văzut ceva asemănător pe un feribot invadat de *hippies*, dar nu în cadrul unui ritual anume. Se împreunau pe rînd, exhibîndu-se cu impudoare animalică, pe podea...

— Elevii profesorului nu sînt doar *hippies*. În sensul pe care îl ai, probabil, tu în vedere. Nu sînt nişte vîntură-lume. Nişte vagabonzi fără căpătîi. Majoritatea sînt tineri, din familii foarte bune, în căutarea unei credinţe, a unui ideal. Ce se-ntîmplă azi îi nemulţumeşte profund. Ipocrizia părinţilor... Ipocrizia societăţii, de fapt... Totul este fals, denaturat, sloganurile — mincinoase... Elevii profesorului sînt convinşi — aşa mi-a vorbit şi Armand — că maestrul este legat, că este mandatarul forţelor cosmice şi doar simpla lui apropiere de tine te transformă în iniţiat. Că n-ai nevoie de ani lungi de ascetism pentru a dobîndi iluminarea...

— Dar asta-i o poveste de mii de ani cu... forţele cosmice. Cu aşa-zisul *magnetism animal... De planetarum influx...* Şi te-a dus şi pe tine la el?

— Pentru asta m-a şi chemat. Îi vorbise de mine... Ca să-i devii elev trebuie să plăteşti o taxă între o sută şi două sute de dolari pentru o săptămînă, cît ţine cursul. După amiază, elevii îngrijesc parcul, mătură şi spală sălile de meditaţie, bat la maşină cursurile — în douăzeci şi ceva de limbi... Îndată ce-ai intrat în „ashram" trebuie să îmbraci un fel de cămaşă de noapte din pînză aspră, oranj, pe care o cumperi de la magazinul acestuia... Este singura ţinută admisă. Şi mai există o interdicţie. Cea mai severă. Maestrul suferă de astm şi nimeni n-avea să se parfumeze sau să-şi dea cu deodorant. Controlul este foarte riguros, executat de cîteva

discipole acerbe, şi cei care nu se supun sînt imediat excluşi. Şi-n prezenţa lui n-ai voie să strănuţi.

– Asta de ce? Tot din cauza astmului?

– Probabil, dar cred că este vorba şi de-a nu perturba atmosfera de transă. După şedinţele de „spălare a spiritului de obsesii sexuale", elevii se adună într-o sală enormă şi profesorul le vorbeşte de noua sa religie, despre calea de-a ajunge la înţelepciune.

– Calea rapidă...

– Le vorbeşte, o oră şi ceva, într-o liniştе mormîntală. Cu o voce profundă, dar blîndă...

– Şi-n special persuasivă. Am asistat, printr-o întîmplare, la o asemenea, să-i zic, şedinţă. Şedinţă de hipnotism în masă într-o societate a *high-life*-ului vest-german. Pretext, de fapt, pentru un liberalism erotic de care altfel s-ar fi jenat. Aveau scuza aflării sub transă, a eliberării de voinţă... Da, povesteşte...

– Profesorul citează texte sfinte din toate religiile, din mari filozofi, face apel la Christos, la Buda, la fizica nucleară, la teoria relativităţii a lui Einstein, la Sartre...

– O voce cosmică...

– Ai vrut să povestesc...

– Da, scuză-mă...

– Înainte de apusul soarelui, după aproape o oră de dans, de dans frenetic, elevii se culcă pe mozaicul unei săli enorme şi încearcă să nu se gîndească la nimic. Este momentul „Kundalini". În care ei repetă în minte cuvintele profesorului: „Rezolvîndu-ţi toate problemele sexuale – le rezolvi pe toate celelalte". „Sexul înseamnă împerechere, împerecherea – rugăciune, rugăciunea – extaz, numai aşa te poţi ilumina".

– Şi te-ai iluminat?

– Ar fi însemnat să mă supun unei constrîngeri! Mai ales că Armand îmi ceruse să mă culc cu el după ce mă voi fi culcat cu profesorul... Şi toată povestea cu forţele cosmice care ar trece astfel în mine. Să mă recăsătoresc cu el şi să mă stabilesc în „ashram".

– Să-i faci o droaie de copii, iar el să se simtă nespus de fericit cînd îl vor striga „tăticule"!... I se aprinseseră ochii lui *guru*... Cu toate că el are parte acolo de bucăţelele cele mai bune. Fragede sînt toate, rămîne doar să aleagă...

– Nu, a rămas nemulţumit. Stătea într-un fotoliu – singura mobilă din cameră – îmbrăcat într-o mantie albă, alb-strălucitoare, înconjurat de cei mai apropiaţi discipoli. I-am fost adusă

şi aşezată în faţă. Mi-a vorbit aproape o jumătate de oră, blînd şi persuasiv, cum ai spus, despre ceea ce eu ştiam de fapt; că lumea este astăzi un deşert emoţional. Cu o voce parcă solară... Şi la sfîrşit mi-a atins fruntea cu o cutiuţă rotundă din fildeş. „Bunul meu fiu, i s-a adresat lui Armand, ia-o şi pregăteşte-o să mă asculte cu sufletul în tăcere".

— Te detaşaseşi ironic de el...

— Dar multe mai ştii! Şi acum, Adrian, a continuat cu voce schimbată, ce crezi că urmează să facem? Să dansăm? sau ce propunere ai?

— Cred c-ar trebui să plecăm. Ar fi cel mai bun lucru. M-a privit pentru o clipă cu ochi uşor dilataţi, pupila ochiului stîng s-a deplasat uşor spre interior, şi m-a aprobat printr-o mişcare a capului.

— Da, şi eu cred asta. Poţi să chemi chelnerul. Dacă ai fi vrut doar să mă priveşti, dacă m-ai fi invitat doar pentru bucuria de-a mă privi, cum îţi place să spui, m-aifi invitat la Parcul de distracţii din Tîrg sau la o *taverna*...

— Dar tu ai venit îmbrăcată în rochia asta... cu etola de blană pe braţ...

— Pentru că ştiam ce-ai să vrei. Şi ce dacă am venit îmbrăcată aşa? Puteam merge foarte bine şi la o *taverna*!... Dar nu mai are rost să discutăm. Iar în cazul în care stai mai prost cu banii, pot să contribui şi eu... nu te jena... M-am gîndit însă că din moment ce locuieşti la „Mediterranean Palace"...

Sosise chelnerul, aflînd despre ce este vorba, a vrut să se retragă pentru a reveni cu nota pe o farfurioară, aşa cum se obişnuieşte în localurile cu pretenţii. Nu l-am lăsat, i-am spus că mă grăbesc şi i-am cerut să mi-o facă pe loc.

— Şampania şi caviarul, eu le-am comandat, a zis Egina, deschizîndu-şi poşeta, aşa că lasă-mă, te rog, să contribui cu ceva...

M-am făcut că n-am auzit-o, am plătit şi m-am ridicat de la masă, spunîndu-mi că era mai bine că se sfîrşise aşa.

11

Făcusem de la Athinos vreo douăzeci de kilometri şi deodată am văzut oprit pe acostamentul şoselei un Citroën bej, ca cel al Eginei, o maşină micuţă în care se urcase aseară după ce o

condusesem în Piaţa Aristotelous. Mersesem tot drumul tăcuţi, dar la despărţire, în pofida hotărîrii pe care o luasem, îi propusesem să ne revedem la Atena peste trei zile. Nu acceptase, şi iat-o stînd jos, rezemată de un copac şi cîntînd din chitară.

Întîmplarea era cît se poate de curioasă, curioasă mai ales prin faptul că ea n-avea ce căuta pe şoseaua aceea. Normal ar fi fost ca de la Salonic s-o fi luat pe autostradă, care taie drumul prin Agathoupolis de-a lungul golfului, şi nu să facă pe puţin patruzeci de kilometri în plus, prin Gefira-Alexandria. Taxa care se percepe pentru folosirea autostrăzii nu putea constitui în nici un caz un motiv – drumul fiind mult mai scurt, ar fi consumat mai puţină benzină. Ca să nu mai vorbim de condiţiile de rulare. Atunci?

Am oprit în spatele Citroën-ului şi am coborît din maşină. Nu mi-a aruncat nici o privire; continua să cînte la chitară, îngînînd o melodie de muzică „Pop".

– Ce faci, Egina, aici? am dat drumul întrebării care nu-mi dădea pace.

– Nu vezi ce fac? Asta fac: te aştept! a zis cu o uşoară tristeţe pe buze.

– Îmi place ce spui... Dar ţin-te bine: nu pot să cred. De ce n-ai luat-o pe autostradă?

– Ce să văd pe autostradă, asfaltul? Dar ce cauţi tu aici? m-a întrebat ca şi cînd m-ar fi luat la rost.

– Am fost invitat de un prieten la nişte rude de-ale lui din satul Athinos. De la Katerini veai fi obligată să mergi pe autostradă!... Atunci, de ce n-ai luat-o pe autostradă de la bun început?

– Am fost cu gîndul la tine... Şi-am urmat vechiul drum.

– E de-a dreptul feeric! Mai adaugă totuşi ceva. Ceva care să sune mai bine...

– Am fost cu gîndul la tine şi am urmat vechiul drum, a repetat, privindu-mă deschis, cu ochi lipsiţi de minciună. Şi mie mi se pare ciudat... Mi se pare ciudat, pentru că am ştiut că ne vom întîlni. Uite, am pană la roata din spate. Iar rezerva e în pană şi ea. Sigur, aş fi putut opri un automobilist... a continuat ca pentru sine şi parcă urmărind nişte gînduri. L-aş fi putut ruga să anunţe ELPA... – s-a referit la Automobil Clubul din Grecia. N-am făcut asta. Am luat chitara, m-am aşezat aici şi-mi aruncam privirile pe şosea... Am zis s-o las pe Rya să mai zboare puţin... Şi a făcut un semn cu capul spre spate. Însă Rya a fost doar un pretext...

Pe cîmpul semănat cu bumbac croncăneau dizarmonic o mulţime de ciori, am crezut că-i vorba de-o asociaţie şi că Rya nu-i decît o invenţie. Am vrut s-o întreb ce i-a mai spus cioara, dar Egina mi-a luat-o înainte.

— Vrei să-ţi fac cunoştinţă cu ea? Hai, dă-mi mîna!...

Aşezată acolo, lîngă copac, umerii Eginei mi s-au părut şi mai fragili, feminitatea ei şi mai provocătoare. Am ajutat-o să se ridice, Egina a dus mîinile la gură şi, făcîndu-le pîlnie, a strigat: „Ryaaa!" Am crezut că ea continuă jocul. Ei bine, oameni buni, o cioară s-a desprins dintre suratele ei de pe cîmp, s-a îndreptat, în zbor liniştit, spre noi şi s-a aşezat pe mîna pe care Egina i-o întinse în întîmpinare. Să vezi şi să nu crezi!

— Rya! i s-a adresat Egina şi, arătînd spre mine, m-a prezentat: Adrian, *mon ami.*

Cioara, o cioară ca toate ciorile — şi mărturisesc că era prima cioară pe care o vedeam atît de aproape — nu mai era decît un porumbel, şi-a dat peste cap ochii albi, total inexpresivi, n-a manifestat nici un interes pentru mine, spunîndu-i: „*Allez!*", Egina a trimis-o să zboare.

— Ei? a vrut ea să ştie ce părere am.

— După cum văd, am spus, în Franţa pînă şi ciorile vorbesc franţuzeşte! Ba-s chiar poliglote.

— E canadiană, nu franţuzoaică! a precizat Egina rîzînd. O am de cînd aveam paisprezece ani. Foxterierul tău o să moară într-o zi şi-o să-ţi pară rău după el... O să suferi!... Ceea ce n-o să se întîmple la mine cu Rya. O cioară trăieşte în jur de o sută cincizeci de ani!

— Şi n-ai pierdut-o niciodată. N-a zburat?...

— Niciodată. Ai văzut, vine imediat cum o chem. Adrian, aş zice să iei roţile şi să le faci la un *service* din Katerini. Nu cred că sînt mai mult de douăzeci de kilometri pînă-n oraş... Aşa ar fi cel mai rapid.

— Bine, dar cum poţi pleca la drum cu rezerva în pană?! m-am mirat, nevenindu-mi parcă să cred că toate se brodiseră parcă anume ca să ne revedem.

— M-am gîndit s-o fac la un *service* în Salonic şi-am uitat.

— De cînd stai aici?

— De vreo jumătate de oră. Să-ţi dau cricul ca să scoţi roata, a zis îndreptîndu-se spre maşină.

În drum spre Katerini, am răsucit lucrurile pe toate feţele şi mi-am spus că în reîntîlnirea cu Egina era ceva necurat. De la inaugurarea porţiunii de autostradă prin Agathoupolis, şoseaua

pe care ne aflam era folosită doar de localnici, foarte rar de automobiliştii care veneau din Iugoslavia, prin Belgrad-Skopje, şi nu voiau să intre în Salonic. Şi, astfel, prezenţa Eginei pe acea şosea nu era cu nimic justificată şi tot ce ea îmi spusese nu puteau fi decît poveşti.

Înainte de-a pleca din Salonic, mă dusesem în oraş să mănînc şi mai ales să-mi cumpăr o pereche de ochelari de soare ultimul strigăt, cu rame subţiri, pe care îi văzusem într-o vitrină în după-amiaza sosirii. Preţul era cît se poate de piperat, nu mă îndurasem să dau atîţia bani, dar inima îmi rămăsese la ei. Odată încasate drahmele de la Oficiul de turism şi cum dispăruse şi perspectiva de-a călători în societatea Eginei, situaţia se schimbase şi eu îmi spusesem că, întors în ţară, în Lamborghini Espada şi cu ochelarii aceia pe nas voi fi de-a dreptul mortal.

Să nu-mi spuneţi, oameni buni, că nu vă gîndiţi şi la treburi din astea cînd vă cumpăraţi ceva care vă prinde, că n-o să vă cred! Deplasîndu-mă, deci, încercasem să depistez un eventual urmăritor, dar nu sesizasem nimic. Aşa cum nu sesizasem vreo „coadă" nici pe şosea. Nici pe drumul pînă la Athinos şi nici după ce mă despărţisem de soţii Alexis şi rudele lor. Mi-am pus deci întrebarea dacă nu cumva Egina nu-mi fusese special destinată. Mai calc eu în strâchini, dar...

La Banca Greciei venise în urma mea. Nu eu o găsisem pe ea, ci ea mă „găsise" pe mine. La Arcul lui Galerius lucrurile se petrecuseră la fel. Şi pentru a-şi justifica prezenţa acolo, la acea oră a dimineţii, se mirase de unde ştiu eu cînd trebuie privite basoreliefurile arcului. Aşa mă şi acroşase. Inteligent construit. Inteligent şi jocul. Adică nu de la prima întîlnire. La restaurantul hotelului îmi fusese rezervată o masă... Şi, deci, se aşteptase că voi veni. Semne de întrebare, ridica doar reîntîlnirea la Marea rotondă. Aici, într-adevăr, lucrurile se complicau şi nu prea. Reîntîlnirea aceea semăna într-un fel cu cea de pe şosea. Presupunînd că fusesem urmărit — şi, bineînţeles, fusesem, chiar dacă nu sesizasem — , Egina a putut fi plasată acolo, aşa cum a fost plasată şi pe şosea. Dar de ce atunci toată povestea de-aseară, de la restaurant? De ce avusese nevoie să mă sondeze cu Solomos, simulînd ignoranţa? Şi de ce, mai ales, trucul cu şampania şi icrele negre? Un scenariu? Altceva nu putea fi! Fuga ei de constrîngere şi tot cîntecul despre fostul ei soţ asta erau — un scenariu. Iar îmbuibatul cu care fusese la masă, Citroën-ul cu număr de Franţa, cu număr de Paris, cioara, numeroasele ei bagaje şi tot restul — recuzita.

Problema care într-adevăr se punea era alta. Era problema de a şti pe cine reprezenta ea! Mi-o plasase Interpolul drept „înger păzitor"? Sau mi-o plasaseră traficanţii ca o măsură de siguranţă? Să mă descoase... Ori cine ştie în ce scop! Pentru că, evident, mafioţii lui Sabbatini nu puteau fi nişte contrabandişti amatori, cum încercase Georgio să-mi lase impresia. Nişte contrabandişti la primul lor caz, ci o reţea ce dispunea, desigur de tot felul de mijloace tehnice rafinate, sofisticate... Poate chiar mai rafinate şi mai sofisticate decît ale poliţiştilor greci. Suma oferită de Sabbatini pentru acest drum arăta ea însăşi cît de valoroasă era „marfa" care urma să fie introdusă în maşină şi pe care urma s-o transport. Iar cei care trafichează asemenea mărfuri îşi au şi mijloace de siguranţă adecvate şi pe măsură.

Ceea ce mă contraria la Egina era că se comportase de parcă ar fi încercat să-mi dezvăluie rolul pe care îl juca. Îmi spusese că ştie că sînt român, că mă văzuse oprind maşina la bazilica Sf. Dumitru şi nu înţelegeam de ce o făcuse. Pentru că normal ar fi fost ca ea să-mi fi ascuns că-mi cunoaşte naţionalitatea! Şi chiar să se fi prefăcut surprinsă aflînd-o! Mai ales în cazul în care îmi fusese plasată de contrabandişti. Apoi, ea fusese aceea care evidenţiase întîlnirile noastre „întîmplătoare". Ea îmi şi atrăsese atenţia asupra lor! De ce? Ca să mi-o ia „cu prăjina înainte"? Greu de crezut. Dimpotrivă, ar fi avut toate motivele să le treacă sub tăcere. Cu atît mai mult cu cît nimic nu arătase că ea m-ar fi remarcat! Şi pe deasupra mă întrebase de ce mă uit mereu spre intrare. Că aşa făcusem şi la restaurantul hotelului. Şi îmi dăduse de înţeles că are un neobişnuit spirit de observaţie... „Trebuie să ştii să vezi" spusese. Or, dacă juca un asemenea rol... Chiar plasată de poliţişti şi încă nu s-ar fi cuvenit să-mi spună toate acestea!

N-a fost nevoie să bîjbîi prin Katerini, o localitate cam de mărimea Urziceniului, am dat de un *service* chiar la intrarea în oraş. Le-am spus despre ce este vorba, mi-au dat un mecanic şi m-au invitat să beau o Coca-Cola sau o cafea la una din măsuţele cu umbrelă. Am refuzat — voiam să văd cu proprii mei ochi de ce natură erau penele celor două roţi care îmi murdăriseră covoraşele şi canapeaua din spate, pentru că în portbagaj nu avusesem cum să le pun.

Treaba s-a desfăşurat rapid. Mecanicul o rupea în germană, i-am spus de ce staulîngă el şi omul a scos cu un cleşte din primul cauciuc, apoi şi din celălalt cîte un cui. Erau vechi, ruginite, cu capetele tocite... Nu, nu puteau fi pene înadins făcute, simulate. Cu toate că, cine mai ştie ce-i astăzi posibil şi ce nu!

Cînd m-am întors, Egina pusese de cafea pe un aragaz de voiaj. Era utilată cu de toate. Cu de toate, ca să-mi arunce praf cu ele în ochi? Se prea poate. I-am spus că, îmi pare rău, sînt nevoit s-o refuz; dacă mai beau o cafea risc să mă prefac în rachetă.

M-am apucat să-i montez roata şi am auzit-o întrebîndu-mă:

— Ce planuri ai? Ce traseu ţi-ai făcut? Unde ai de gînd să mergi?

— La Volos, am zis.

— Asta de ce? — s-a mirat.

Ştiam eu de ce — aşa îmi ceruse Sabbatini... Şi nu era exclus să fi ştiut şi ea.

— Cum de ce? Să văd Volos-ul. E la douăzeci de kilometri de la autostradă... Uite ce căldură s-a pus! Facem o baie în mare... Acum e de stat în apă, nu-i altceva de făcut! Vedem, spre seară, oraşul... Iar mîine dimineaţă pornim spre Delfi-Eleusis... Elefsis, cum îi spuneţi voi. Iar seara dormim la Atena.

— Ai auzit de Meteora?

— Am auzit. Dar n-am fost.

— Adrian lasă-mă să fac eu traseul... Stai, să iau harta.

În timp ce desfăcea harta pe capota Citroën-ului, am adus două sticle de Coca-Cola şi Egina mi-a arătat drumul pe care urma să-l facem. Nu era lung, vreo sută de kilometri pe autostradă pînă la oraşul Larissa, iar de acolo încă aproape o sută spre interiorul, spre centrul continental al Greciei.

— În regulă am zis. Şi avem tot timpul să ne întoarcem şi să dormim la Volos.

— Dar e un orăşel oarecare!... N-ai ce să vezi...

Am rămas tăcut.

— Dacă ţii atît de mult, îl faci la întoarcere. Ai să te-ntorci pe autostradă!...

— Nu ne înapoiem prin Larissa? am întrebat.

— Nu. N-ar avea sens. Uite — mi-a arătat pe hartă — am face şaptezeci de kilometri în plus. De ce? Ca să ajungem din nou la autostradă? Cînd putem merge prin Trikala-Kardisa pînă la Lamia. Ai fost în Pelopones?

— Am fost. L-am făcut cu de-amănuntul, dar la Epidaur, la Olimpia, la Corint, la Patras m-aş duce oricînd, i-am zis şi datorită faptului că cele două oraşe îmi fuseseră date de Sabbatini ca etape obligatorii.

12

Autostrada se desfăşura la poalele Olimpului. Îi zărisem căciula de zăpadă îndată după ce ieşisem din Alexandria, mersesem cu el tot timpul în dreapta, însă abia dinspre porţiunea de şosea pe care rulam putea fi văzut în întregime. Bineînţeles, locul era exploatat şi comercial: o tablă cu semnul internaţional al restaurantului a anunţat „Panorama Olymp – 500 de metri". Am claxonat-o pe Egina, şi i-am semnalizat că vreau să ne oprim. A ridicat mîna, arătîndu-mi că a înţeles.

Era o braserie cu măsuţe aşezate sub umbrele multicolore. Am tras la parcarea plină de maşini şi după cîteva clipe de contemplare a titanicei izbucniri bazaltice – al cărei vîrf parcă sprijină cerul – , golaşă, aridă, dură, fascinantă prin simbol, prin ce reprezintă în istoria culturii. Am remarcat că nu trebuiau făcute pîrtii de schi pe zăpada Olimpului.

– Nu fi infantil, Adrian! Muntele sacru nu-i decît un munte de crime, de comploturi, de intrigi... Un munte de incesturi... Al depravării. Consiliul zeilor – o familiuţă! Familiuţa lui Zeus. Un tiran desfrînat. Cu nevastă, fraţi şi copii. Aveţi şi voi una – familiuţa Ceauşescu. Apollo, un combinator veros, făcut cu Lito. Artemis, cu tot cu ea. Atena – o intrigantă – cu vară-sa Metis. Hercule, un pistolar, un amestec între Al Capone şi Stalin. Băiat din flori cu Alkimini. Hefaistos, primul nelegitim, un fel de Krupp, de Oppenheimer. Hermes – informatorul numărul unu... Hera – o complotistă – , n-a fost nici ea uşă de biserică...

– Jos cu ei din Olimp! Cain l-a omorît pe frate-su Abel...

– Îl omoară şi astăzi. Numai că astăzi, cum spune Camus, după ce-l omoară pe Abel, Cain cere să fie decorat pentru asta!

– Şi e decorat.

Autostrada a urcat lin şi în curbe largi prin cîmpia fertilă a Tesaliei, grînarul Greciei. Peste tot se vedeau canale de irigaţie. Apoi şoseaua s-a îndepărtat brusc de ţărmul mării şi am intrat într-o regiune muntoasă de măslini şi chiparoşi. Unda de răcoare binefăcătoare a fost şi mai accentuată în defileul Tempi, de o frumuseţe sălbatică. Munţii rămăseseră în urmă, am trecut printr-o largă depresiune şi după vreo treizeci de kilometri am ajuns în Larissa.

Dacă ar fi să dăm crezare legendei, vechea capitală a Tesaliei ar fi fost fondată de regele Acrisios al Argosului, care se refugiase aici pentru a se sustrage destinului prezis de oracol. Zadarnic. Aruncînd discul în timpul unor jocuri sportive, Perseu, fiu nelegitim al lui Zeus, l-a omorît fără să vrea. Oraşul n-a tentat-o pe Egina. Mersese pe autostradă cu peste 100 de kilometri pe oră, ţinuse probabil tot timpul acceleratorul apăsat la podea, şi am virat în scurt timp pe o şosea secundară, dar bine întreţinută ce duce spre centrul Greciei. După trei sferturi de ceas eram la Trikala.

Clădit pe locul homericului Triki, oraşul mi s-a dezvăluit cu impozante case seniorale. Ne-am oprit la fortăreaţa bizantină, distrusă şi reconstruită în cîteva rînduri, la ruinele celui mai vechi sanctuar al lui Asclepios, „Cel care alina" durerile, tămăduia şi îi readucea la viaţă pe muribunzi şi pe care romanii l-au numit mai tîrziu Esculap. În asemenea sanctuare, ridicate în cinstea lui, aproape douăzeci de generaţii de medici au pregătit drumul marelui Hipocrate. Am intrat apoi în catedrala oraşului, aflată în imediata apropiere. În biserică era lume puţină, mai mult turişti, ca şi noi, şi doar ici-colo cîte un credincios în reculegere.

Fusesem la „Sf. Petru" din Roma, cu celebra sa cupolă proiectată de Michelangelo, la catedrala Sf. Paul din Londra, la Notre-Dame din Paris, întîlnindu-mă cu domurile din Köln şi din Milano mi se tăiase răsuflarea... Interiorul, însă, nu te înalţă, el te striveşte. Divinitatea catolică e undeva sus. Orgolioasă, trufaşă; se vrea covîrşitoare. Pe cînd Dumnezeul ortodox poate fi tras de mustăţi. E mai aproape de om, mai iertător, mai dispus să-i asculte rugăciunile. Aşa-i în bisericile noastre, în cele din Grecia, în splendida „Sf. Sofia" din Kiev, „Alexandr Nevski" din Sofia... Egina se gîndise probabil la asta, pentru că, ieşind din biserică, a început să-mi explice:

— Grecul se adresează, ştii, mai curînd sfinţilor, decît lui Dumnezeu. Lor li se roagă. Spune o rugăciune, o rugăciune compusă de el, aprinde o lumînare şi, cum i-ai văzut, stă şi se reculege. Se spovedeşte rar, dar ţine toate posturile; posteşte multe luni pe an. Iar asta, ştii, înseamnă că-şi interzice carnea, peştele, ouăle, laptele... Ba chiar şi uleiul în Vinerea Mare şi înainte de-a face inaugurarea casei, cheamă preotul pentru sfeştanie. Pentru „hagiasnos". Din superstiţie.

— Aşa se făcea şi-n satele noastre... După cîţi preoţi am întîlnit în Grecia...

– Să-ţi faci de fiecare dată cîte un nod la batistă, că poartă ghinion! m-a avertizat Egina rîzînd.

– Am mai auzit asta... Nici măcar un cearşaf n-ar ajunge.

Înainte de-a ieşi din oraş ne-am mai oprit la o uimitoare moschee, construită în secolul XIV de Sinan Paşa, exemplu tipic de arhitectură orientală, şi ne-am continuat drumul spre Meteora. Din şoseaua umbrită de un şir de arbori foarte înaţi, cum nu mai văzusem, se desfăceau mereu drumuri ce duceau spre sate de munte, turme de oi păşteau iarba de pe margini sau prin poieni de vis... După vreun sfert de oră am trecut printr-un orăşel, Kalambaka şi, deodată, în faţa ochilor a părut un peisaj ciudat, cred, unic în lume.

Într-o vale nu prea largă ies din pămînt gigantice coloane de stîncă, o adevărată pădure. Fiecare se ridică solitară, izolată de vecinele ei, cu forme diverse, cu acoperişuri plate, ascuţite sau boante, lucrate de mîna timpului, crestate, ferestruite sau netede, cenuşii sau albite de ploi. O viziune uluitoare. Valea era plină de verdeaţă, de flori, Pinios-ul, cu care ne întîlnisem pe autostradă, în drumul său spre mare, făcea un zgomot asurzitor şi, în mijlocul văii – stîncile care ţîşnesc spre cer. O comunitate de asceţi parcă în acest ţinut al centaurilor.

Pe stîncile cu pereţii mai drepţi, mai abrubţi, mai inaccesibili, dar cu acoperişurile plate au fost construite mînăstiri ce dau acestor uriaşe stalagmite un aspect şi mai straniu. Mînăstiri aeriene, de unde şi numele de Meteora, nume de o sută de ori meritat! Pînă în secolul XIV, istoria Meteorei nu este prea bine cunoscută, dar se presupune, aşa cum mi-a spus Egina, că mulţi sihaştri veniseră acolo să-şi găsească refugiul. Unul din anahoreţi a iniţiat apoi o comunitate care a clădit primul schit. Şi încetul cu încetul, printr-o muncă titanică, pe stîncile învecinate au fost ridicate alte construcţii, astfel că în secolul al XIII-lea se ajunsese la 24 de mînăstiri.

Cele mai multe sînt astăzi părăsite. Am vizitat pe cele mai mari, căţărîndu-ne pe scări săpate în roca dură a stîncii, în spirală, întortocheate şi abrupte. La Mînăstirea Mare am văzut expus vechiul troliu de lemn, aplecat peste o prăpastie de 50 de metri; la mînăstirea Aghios Stephanos, construită în 1319 de către împăratul Andronic Paleologu, cunoscut la Meteora sub numele de Eremiah schimnicul, o punte suspendată face posibil accesul, dar pînă mai acum cîţiva ani, vizitatorii erau ridicaţi de o plasă. Privind de la înălţimea stîncii defileul ce se desfăşura dinspre masivul Pindului, puteai înţelege de ce asociau schimnicii frumuseţea naturii cu ideea de Dumnezeu.

Mi se făcuse foame, îndreptîndu-ne spre maşini i-am propus Eginei ca pe drumul de întoarcere să oprim lîngă o poiană unde să aşezăm masa.

— Eu aş zice să ne cazăm mai întîi... Mi s-a spus că la vreo zece kilometri de aici există un hotel, aşezat într-un loc foarte pitoresc... Nu eşti de aceeaşi părere?

— Bine, facem cum zici, am acceptat, cu toate că propunerea ei era cam pe dos şi problema cazării mai putea aştepta. Cei mai mulţi turişti erau duşi cu autocarele, nu credeam că va fi greu să găsim camere la hotel.

Ne-am continuat drumul spre amontele Pinios-ului şi însoţiţi aproape tot timpul de acesta. Peisajul era într-adevăr încîntător, asemănător întrucîtva cu cel de pe Valea Dîmbovicioarei, însă noi făcusem mai bine de zece kilometri şi nici gînd de hotel. Am crezut că Egina nu înţelesese bine sau căpătase o informaţie greşită, pentru că nu întîlnisem decît o singură maşină pe drum. Am claxonat-o, dar mi-a făcut semn să vin după ea.

După alţi vreo zece kilometri a oprit într-un sat de munte cu case răzleţe, spoite cu un albastru siniliu, cum nu mai văzusem în Grecia şi, coborînd din maşină, s-a îndreptat spre casa de lîngă şosea. Totul se petrecuse ca şi cînd ea îşi pusese în gînd să doarmă la ţărani. Nu-mi displăcea perspectiva.

Am aşteptat-o lîngă maşină. S-a întors în scurt timp, grăbindu-se cu două femei după ea, mamă şi fiică probabil. În vreme ce se apropiau, cele două sătence m-au examinat cu vădită curiozitate şi, pentru a-şi sublinia parcă uimirea, şi-au dus pumnii la gură.

— Rumanos... m-a prezentat Egina şi le-a invitat să-mi vorbească.

— Fecioru, noi him vlahi! a afirmat cu convingere şi cu faţa luminată de un zîmbet cea mai în vîrstă.

Îi auzisem pe călugări pronunţînd cuvîntul „vlahos", dar îmi spusesem că ei pe mine mă numeau astfel. Avusesem un gînd duios pentru ei, o întrebasem pe Egina de ce-mi zic aşa, nu auziseră că există o ţară cu numele România, şi ea, propunîndu-şi, cum devenise clar, să-mi facă o surpriză, îi scuzase că sînt rupţi de lume.

Era vorba de fapt de acea populaţie românească de cîteva sute de mii de oameni, numiţi mai tîrziu aromâni sau macedoneni, care, cu opt secole în urmă, migrase în Balcani şi se aşezase în Munţii Pindului, majoritatea în Grecia, dar şi în Albania, Iugoslavia, în Bulgaria. Îmi ieşise din cap, numai la asta nu mă gîndi-

sem. Cu toate că, știind că mă aflu în Tesalia, în Munții Pindului, ar fi trebuit să-mi treacă prin minte.

— Mă bucur foarte mult, am zis, și i-am întins mîna.

A dat să mi-o sărute.

— Nu se poate, am oprit-o cu blîndețe. La noi, bărbații sînt cei care sărută mîna femeilor.

S-a fîstîcit.

Amuzată de situație și bucuroasă ca-mi oferise prilejul de-a mă întîlni cu acești oameni de origine română, Egina a izbucnit în rîs și m-a sărutat pe obraz.

— Mi-a plăcut, am zis. Mai fă o dată!

— Vă părăclișescu, haidezi în casă... ne-a poftit femeia, desfăcîndu-și mîinile într-un gest larg, semnificativ. Mîngatu și durmitu la noi... Bărbatlu și ficiorli sînt susu cu oile... Că noi him păcurari, se-ndoarnă iarna în hoară. Să bîgadzi și mașinile în curte... Haidi, feato, disfă poarta! i s-a adresat celei tinere care stătea respectuoasă, cu un pas în urmă, și ne-a explicat: nevasta lu ficiorului țel micu. Nor-meau.

Casa era cu geamlîc, intrînd în prima cameră am crezut că mă aflu undeva în sudul Olteniei, într-un sat de pe lîngă Calafat, Berechet sau Corabia. Aceleași macaturi cu romburi țesute din lînă vopsită în culori vii, așternute pe jos, ca și cele două paturi, un fel de divane; aceleași broderii pe ștergare puse pe lîngă ferestre...

— Aicea dormitu, ne-a zis gazda, prezentîndu-ne camera.

Mirosea a curățenie și a busuioc, ferestrele erau pline de mușcate cu flori mari de un roșu aprins, cum numai în Elveția mai văzusem.

Am lăudat-o pe gazdă că are o casă frumoasă și am rugat-o să ne dea voie să stăm la masa de scînduri pe care o văzusem sub un copac din grădină.

— Acolo, acolo... s-a grăbit să aprobe și s-a precipitat spre ușă.

— Să știi, eu dorm pe jos, a zis Egina în timp ce ieșeam. N-am mai dormit de zece ani într-un pat...

— Cum asta? Ești yoghină? m-am temut.

Nu sînt yoghină... Dar ce te interesează pe tine ce sînt? Sînt o pupăcioasă, n-ai sesizat? a zis alintîndu-se.

În timpul cît umblasem pe la mînăstiri se produseseră acele atingeri de-o clipă, imateriale parcă, dar atît de materiale prin fiorul lor tulburător. Nu le evitase. Ba chiar aș spune că, uneori, îi plăcuse să le provoace. O luasem apoi, în cîteva rînduri, cu tandrețe de mînă și ea remarcase la un moment dat: „Mă pregătești pentru diseară?..." Făcuse o afirmație adevărată, dar nu-i

spusesem asta, o lăsasem fără răspuns şi mă ţineam rezervat. Apoi, luase ea iniţiativa. Îşi pusese un pulover, o întrebasem dacă i s-a făcut rece şi ea insinuase nuanţînd: „Nu, dar mă priveşti şi imaginaţia ta o ia razna. O ia razna în această atmosferă plină de ascetism. Scriitorii au multă imaginaţie, nu?" Şi, cu timpul, se manifestase tot mai cald, mai calin.

— Am sesizat... Ai tot ce-ţi trebuie ca să fii... Rămîne doar să mă convingi.

Gazda aranja masa din grădină. Mi-era o foame de lup şi i-am propus Eginei să mîncăm mai întîi şi abia după aceea să ne ocupăm de bagaje. N-a fost de acord.

— Vreau să mă spăl, să mă schimb... N-ai să mori dacă rabzi puţin!...

— N-o să mor.

La maşină am dat de sticla de Metaxa, am vrut să trag o duşcă, dar am zis să i-o duc întîi Eginei. Şi am asistat la o scenă aproape incredibilă. Max se repezise la Rya care îşi dezmorţea aripile pe acoperişul Citroën-ului; prinzînd de veste, Egina a ţipat la el „Hat" sau ceva asemănător şi foxterierul s-a culcat la pămînt de parcă ar fi fost plesnit cu un bici. A început apoi să se retragă în grabă cu spatele şi de-a buşilea, ca din faţa unui pericol iminent, s-a ridicat cu teamă şi s-a furişat la maşină. Portiera nu era închisă, o lăsasem doar sprijinită, căţelul a dislocat-o cu botul, şi-a făcut loc şi a intrat înăuntru, relevîndu-mi pe neaşteptate cum pătrunsese în Espada în noaptea în care îmi fusese spartă maşina la Sinaia, pe Cumpătu. Dar asta era partea cea mai secundară a lucrurilor. Mă impresionase cît se poate de neplăcut felul cum se speriase Max, cum se îngrozise, aş spune, scena mi se păruse a avea în ea ceva nefiresc. Din cîte îmi povestise doctorul Mancaş despre însuşirile foxterierilor şi din cîte ştiam şi eu despre Max, această comportare era complet anormală. Şi-apoi, el nu asculta de ordin decît dacă venea de la mine! Or, odată cu acel cuvînt strigat de Egina foxterierul meu se transformase într-o javră despre care ai fi zis că toată viaţa nu primise decît picioare în spate.

Curioasă treabă, mi-am spus, cu senzaţia că ceva nu este în regulă, şi am deschis portiera. Era făcut covrig pe podea. Mîngîindu-l, am simţit cum e străbătut prin tot corpul de un tremur uşor.

— Ai încurcat-o, băiete... am zis fără să vreau.

Mi-a lins mîna şi s-a uitat în ochii mei, ca şi cînd mi-ar fi cerut ajutor. L-am chemat pe fotoliu.

A venit, dar parcă temîndu-se.

— Bine, băieţel, i-am spus mîngîindu-l, cum naiba te-ai înfricoşat tu aşa? Las' că-i venim noi de hac! Hai, sus steguleţul!

Şi am auzit-o pe Egina în spatele meu:

— Aşa, Adrian, laudă-l! Mîngîie-l! S-a repezit s-o mănînce pe Rya şi tu-l mîngîi!...

— Dar nu înţeleg cum de s-a speriat *el* aşa!...

— De mine. Nu mi-a fost frică niciodată de cîini; strig la ei şi se sperie. Dă-mi şi mie puţin ochelarii, a divagat inabil. Îţi stă foarte bine cu ei. I-ai cumpărat de la Salonic?

Gazda adusese o sticlă cu *uzo*, caş afumat, cîrnăciori, a zis că a încins plita să ne frigă nişte pastramă...

După ce am rămas singuri, Egina a ţinut să-mi explice:

— Ştii, aşa este în Grecia... Femeia ne-a primit atît de bine nu numai pentru că tu eşti român. Sigur, asta a bucurat-o foarte mult... Ai auzit probabil de cuvîntul *xenia*. Ospitalitate. Nume purtat de numeroase hoteluri... E o societate hotelieră... Dar, ştii, nimic nu defineşte mai bine greaca din toate timpurile ca acest termen antic. Perpetuat prin obscură credinţă, prin ancestrala credinţă că un străin este un posibil Dumnezeu. Şi astfel ea deschide toate porţile în faţa unui oaspete.

— Ţi-am povestit despre poetul Christos Lazaris pe care l-am cunoscut la Kavala... Am aflat de la el ceea ce n-aş fi putut afla poate nici după cîteva luni de şedere în Grecia, dar iată mi-a scăpat să-l întreb care este explicaţia formidabilei prize la public a muzicii, a dansurilor populare. Intelectualii şi nici tineretul nu strîmbă din nas... Nu cred că există o ţară europeană în care muzica apuseană, s-o numesc cu acest termen a pătruns mai puţin.

— Pentru că majoritatea grecilor provin de la ţară.

— Acelaşi lucru se întîmplă şi la noi... Nu se poate, trebuie să fie o cauză!...

— Toţi au nostalgia acelor cîntece, acelor dansuri, acelor obiceiuri...

— Sigur, nu mi-am putut da seama de textele cîntecelor voastre... Unele mi-au fost rezumate de prietenul din Kavala... Cred că noi am periat, am „curăţat", am moralizat, am adaptat prea tare unele cîntece. Cu o vîrtoasă şi foarte pudică sîrguinţă.

— Eu nu ştiu cîntece de pahar. Grecii au o mulţime de cîntece atribuite partizanilor, haiducilor care în timpul războiului de independenţă, şi chiar mai înainte, populau şi regiunea în care ne aflăm... Munţii Pindului, ai Olimpului, îi hăituiau pe turci. Cîntece eroice şi naive... Cîntate singure sau acompaniate de *buzuki* sau lyra... Şi-n

care se vorbeşte despre viaţa liberă a haiducilor, despre munţii lor, drept singurii tovarăşi... Despre vulturi ce se rotesc deasupra... Despre onoare şi eroism în luptele de unul contra o sută... Despre noblețe... Şi, ştii, despre o stranie atracţie a morţii. Îţi traduc liber. Textual: „Ce-aveţi voi, tovarăşi ai mei,/ De vă simţiţi inima atît de grea?/ Nu mîncaţi nimic,/ Nu beţi nimic,/ Viaţa voastră-i ca noaptea./ Moartea este aproape, foarte aproape,/ Pentru a ne lua şi-a ne duce,/ Făcîndu-şi alegerea printre bărbaţi,/ Printre cei mai buni dintre noi,/ Soldaţi postaţi lîngă ziduri..." Stai să aduc chitara, a zis ridicîndu-se de la masă. Adrian, tu mereu mă trişezi, îţi pui vin numai ţie!

– Nu-mi pun numai mie... Dar nici nu vreau să te-ndemn... să nu zici că aşa şi pe dincolo... Aşa cum ai zis...

– Ha-ha! a rîs. A dat să plece şi brusc s-a întors şi m-a întrebat pe neaşteptate: Adrian, asta nu-i maşina ta, nu-i aşa?

– Nu-nţeleg, m-am mirat, care nu-i maşina mea?

– Asta, Lamborgini Espada...

– Cum aşa? De ce să nu fie a mea?

– Aşa. Eu ţi-am spus că ştiu să văd!...

– Şi ce-ai văzut? am întrebat cu un zîmbet zeflemitor.

– Eşti sigur că vrei să discutăm despre asta?

– Eşti invitata mea!... am şarjat.

– Îţi spun îndată... Să-mi iau întîi chitara.

Am vrut să-mi aprind o ţigară, ca pentru a-mi ajuta mintea să descifrez sensul pe care putea să-l aibă întrebarea ei. Mi-am retras imediat mîna, căci gestul trădează de obicei o stare de încordare, de tensiune, şi era ultimul lucru de care aş fi dorit să-şi dea seama Egina. Am făcut tot felul de supoziţii, şi Egina s-a întors în curînd cu chitara şi cu cioara pe umăr.

– Îi place să mă asculte cîntînd la chitară, a zis şi a ridicat-o pe o creangă a copacului.

– Da, am mai cunoscut cîteva ciori melomane... Şi acum spune ce te-a făcut să crezi că Espada nu-i maşina mea. Mor de nerăbdare să aflu!

– Prostii!

– Cum „prostii"? Dai cu piatra...

– Ascultă mai departe cuvintele: „Ascultaţi ce-am vestit,/ Bravi soldaţi din Hades,/ Fiecăruia vă trebuie arme,/ Vă trebuie plumb, praf de puşcă,/ Pentru a face războiul împotriva lui Charos..." Grecului, grecului îmbibat de tradiţii, moartea îi apare ca o fiinţă personalizată. Fiinţa asta este „*Charos*". O să-ţi povestesc... Dar să continui... „...Pentru a face războiul contra lui

Charos/ Căci nimeni nu vrea să-l mai vadă/ Făcîndu-şi alegere printre oameni./ Să ne gîndim la cei mai buni dintre noi,/ Soldaţi postaţi lîngă ziduri..." Uite, să nu mai trişezi, a spus şi-a băut vinul din pahar. Şi-a acordat apoi chitara şi a început să cînte, cu glas scăzut, în greceşte.

Avea o voce plăcută, caldă, uşor senzuală, cu un timbru profund; melodia aducea într-un fel cu doinele noastre. Am ascultat privind-o în voie, tot mai tulburat de ea şi cu gîndurile tot în mai mare derută. Mă simţeam atras, aş spune irezistibil (unii ar spune „meduzat"), şi în acelaşi timp intuiam, presimţeam în ea un pericol.

A cîntat o melodie după alta. În acelaşi timp am întors lucrurile pe toate părţile, am construit ipoteze pornind de la împrejurările în care o cunoscusem, de la cele în care o reîntîlnisem pe şosea, pe şoseaua aceea ocolitoare; întrebarea sau mai bine zis afirmaţia că Espada nu este a mea m-a dus la tot felul de gînduri, unele de-a dreptul aberante... În cele din urmă am dat totul dracului. Egina era lîngă mine, în fusta ei de ţigancă în care se schimbase, cum îmi spusese, pentru că aşa fusese îmbrăcată cînd ne întîlnirăm la Bancă, părul îi cădea de-a lungul obrajilor, acoperindu-i faţa aproape în întregime; rostind cuvintele cîntecelor, buzele, uşor recurbate, aşa cum erau toate liniile corpului ei, se mişcau ciudat şi ademenitor, ochii, de o stranietate fermecătoare, căpătaseră un luciu pe care nu-l cunoscusem, şi ea nu rareori îi ridica spre ai mei, pentru a mă învălui cu o privire caldă şi tandră. Şi-atunci, cum să nu dai totul dracului?! Ba aş spune că sentimentul acela nedefinit al unui pericol, ca o presimţire, începuse chiar să mă incite, să mă provoace ca un ce necunoscut şi plin de interes. Eram şi aşa în plin hazard, voiesem să văd ce-mi va aduce el şi, iată, fusesem gata să renunţ — m-am blamat — la partea cea mai ispititoare, cea mai frumoasă.

Nu ştiu cît a trecut, poate o jumătate de oră, poate o oră, pînă cînd Egina s-a oprit din cîntat. Cu chitara încă în braţe, mi-a tradus ultimile strofe: „Aşa cum plîng norii/ Cînd ploaia acoperă cerul,/ Aşa plîng ochii mei/ Cînd îţi privesc umbra./ Pe drumul pe care merg/ Eu recunosc urmele tale./ Asupra lor mă opresc/ Şi le umplu cu lacrimi".

— Hai să ne plimbăm puţin! mi-a propus deodată. O duc pe Rya în casă şi mergem să ne plimbăm puţin pe şosea.

Cîtă vreme Egina cîntase, atrase probabil de sunetele chitarei sau chemate de gazdă, se adunaseră în curte, pe nesimţite, vreo treizeci de femei. Se aşezaseră turceşte (sau greceşte) pe cîteva rînduri lîngă poartă şi, sprijinindu-şi bărbia cu pumnii, se uitau

tăcute în direcţia noastră. Le-am dat „bună seara" şi ele, în cor, tot c-un „bună seara" românesc mi-au răspuns. Un cor ale cărui voci au răsunat cu nerăbdare şi bucurie, ca şi cînd pentru acest „bună seara" al meu se adunaseră ele acolo.

Alungasem toate gîndurile rele, mă ajutase şi vinul băut, dar întîmplarea cu Max, înfricoşarea lui nefirească în faţa Eginei, stăruia ca reziduul unui miros neplăcut. I-am dat drumul din maşină şi l-am chemat să vină cu mine, mai mult pentru a-i urmări reacţiile decît pentru a-l duce la plimbare. Ei bine, în loc să se bucure, aşa cum face întotdeauna, s-a comportat ezitant.

— Măi, platfus, ce-i cu aerul ăsta de îngropăciune la tine? Băieţel, ţi-am spus doar că-i venim noi de hac!

Dar a trebuit să-i comand „la picior" ca să mă urmeze.

Am mers un timp tăcuţi şi parcă străini. Mă abţinusem să deschid vorba, şi văzînd că Egina tace, am rămas în continuare tăcut. Nu se putea să nu sesizeze cauza acestei tăceri şi eram curios dacă se va referi la scena cu Max sau va evita o discuţie, ca şi cînd scena aceea n-ar fi avut loc. Am auzit-o întrebîndu-mă la ce mă gîndesc.

— La o mulţime de lucruri... Am răspuns evaziv. Şi am adăugat, parcă împotriva voinţei mele şi călcîndu-mi hotărîrea: Mă gîndeam că pentru prima noastră seară nici nu se putea ceva mai frumos! Camera, casa, satul acesta de munte... Cum ai cîntat la chitară...

— Adrian, mi s-a adresat rugător şi m-a luat de mînă, nu trebuie să dai importanţă episodului cu Max! Ţi-a lăsat un gust amar, nu-i aşa?

— Nu... Am negat cu neglijenţă.

— Mă bucur, a zis cu voioşie şi, oprindu-se, m-a atras spre ea. A fost doar un început de sărut. Îşi lipise cu senzualitate gura ca după o dorinţă îndelung reprimată, şi imediat m-a respins. De parcă contactul cu buzele mele i-ar fi produs un şoc neplăcut... Şi, ca şi cînd asta n-ar fi fost de-ajuns, a început să mă lovească dezlănţuit cu pumnii în piept. N-am reacţionat în nici un fel; accesul ei de furie s-a potolit repede. Am spus „Hai" şi am pornit mai departe. Avea hachiţe, era într-o dungă sau era o mare actriţă. Ultima variantă mi se părea mai aproape de adevăr.

— Iartă-mă! a zis după un timp.

— Iată o expresie în faţa căreia îmi scot pălăria...

— Bine, o să-ţi pun cununa cu spini!...

— E ultimul lucru care mi s-ar potrivi.

— Nu, Adrian, a spus după un timp de tăcere, n-o să se întîmple nimic între noi.

— Dar de ce trebuie neapărat să vorbeşti. De ce...?

M-a întrerupt:

— Am ştiut că eşti astfel!...

— „Mă pregăteşti pentru diseară?" m-ai întrebat la un moment dat. Am vrut ca totul să curgă normal şi firesc, ca şi cînd...

— Ca şi cînd am fi de mult împreună. Asta şi simt.

— E doar o altă seară, o seară nouă, o seară foarte frumoasă. Într-o casă de ţară, într-o cameră care miroase a busuioc...

— Tu ştii ce semnifică busuiocul?

— La noi, e semn de dragoste...

— În Grecia, e semn de curăţenie sufletească; e-o plantă sfîntă!

Am întrebat-o de unde cunoaşte atît de bine Grecia.

— Din lecturi. Grecia templelor, a sanctuarelor, a statuilor... Perfecţiunea lor originară mă emoţionează, să ştii, cu mult mai puţin decît mutilările timpului. Perfecţiunea asta nu este a oamenilor. E un frumos rece, canonic. Îl resping, îl detest! Cealaltă Grecie, pe cea a oamenilor, am cunoscut-o prin mine. Umblînd prin sate şi privindu-mă pe mine însămi. Am fost doar o singură dată la Cap Sunion, iar la Atena n-am stat în total mai mult de zece zile. Am umblat însă vreo şase luni prin sate. Grecia modernă, cea a timpurilor noastre, din sate se trage. De acolo a pornit ea. Acolo şi trebuie căutată.

— Numele de Egina are ceva comun cu insula?

— Are. Acolo s-au cunoscut părinţii. S-au cunoscut vizitînd insula. Ne întoarcem?

Ne-am întors şi-am întrebat-o ce-a avut în vedere, la ce s-a gîndit cînd a spus că Espada nu-i maşina mea.

— Am glumit. Am simţit nevoia să te tachinez cu ceva. N-am găsit cu ce şi... Şi atunci m-am referit la maşină.

— Şi de ce-ai simţit nevoia să mă tachinezi?

— Pentru că-mi eşti nesuferit cîteodată.

Altă minciună. Aria era cunsocută. Voia s-o întreb de ce îi sînt „nesuferit cîteodată". Îmi propunea un joc — aveam tot interesul să-l accept. Şi i-am satisfăcut dorinţa.

— Îmi place cum insişti cu privirea... a continuat. Ţi-am mai spus: insişti prin intensitatea privirii, prin ceea ce spui prin ea. Dar asta mă şi enervează; uneori mă irită. Bine, a zis, ca şi cînd s-ar fi hotărît dintr-o dată, o să-ţi spun de ce mă irită. Privindu-mă, îmi arăţi cît de mult îţi plac... Privirea ta are de multe ori proprietăţi tactile. O simt adesea, material parcă, pe buze, pe umeri, pe gît, pe braţe... Nu, nu mă dezbraci, nu e carnală... Nu ştiu cum să-ţi spun... O simt cum îmi

mîngîie pielea, cum o sărută. De multe ori mă săruţi cu privirea. Dorinţa ta e atît de puternică, încît potenţează probabil privirea. Şi, în acelaşi timp, îmi arăţi, cu aceeaşi privire, că te poţi detaşa, că-ţi păstrezi independenţa. Ca şi cînd ar fi două priviri. Două priviri într-una singură. O privire este cea a dorinţei – pentru că de iubire nu poate fi vorba – dar o dorinţă încărcată de sentimente...

Aşa şi era. Încercam să mă detaşez, să-mi „păstrez independenţa", sesizase perfect şi se folosise de asta pentru a mă aduce, prin tot ce spusese, la ce urmărea.

– Tu în *„coup de foudre"* nu crezi?

S-a oprit locului şi a zis cu un surîs trist, dar şi uşor incitant:

– Altfel n-aş fi cu tine!...

„Eşti tu cu mine din alte motive, degeaba încerci să mă-mbrobodeşti!..." mi-am zis, şi ea a continuat, după un moment de tăcere, în cursul căruia urmărise parcă un gînd.

– Adrian, cred că cel mai bine ar fi să ne vedem fiecare de drumul lui.

Era ultimul lucru la care mă aşteptam să-l propună. Avea un scenariu pe baza căruia improviza? Să-i fie de bine!

– În regulă, am spus sec.

– Nu presupui că azi dimineaţă am luat o hotărîre cînd am acceptat să mergem împreună la drum?

Nu sînt datele mele, nu sînt structurat astfel, „ping-pong"-ul sentimental nu-i deloc o expresie a personalităţii mele, dar – iată – ea încerca să-l folosească în chip de instrument. Mi-l propunea – îl va avea! „Ţin-te bine, Egina!".

– Ba da. Şi ce-i cu asta?

– Cum, ce-i cu asta? Nu spui nimic? Sau eşti sub imperiul celei de-a doua priviri?

– Mai curînd eşti tu sub imperiul capriciilor. Uite, o să-ţi fac o mărturisire: nu mă omor după situaţii ridicole. Deci, mîine dimineaţă ne vedem fiecare de drum... am forţat nota.

– De ce eşti supărat?

– Cine ţi-a spus că sînt?

– Atunci...?

O schimbare, am schimbat-o şi eu:

– Dacă vrei un răspuns adevărat, trebuie să-l afli singură.

– Eşti sigur că doreşti asta?

Se pare că era întrebarea ei preferată, aşa cum „ştii" era ticul ei verbal.

– O doresc cu ardoare...

Şi am mers tăcuţi tot restul drumului.

Ajungînd acasă, am scos din portbagaj o sticlă cu vin şi l-am chemat pe Max, să-i dau de mîncare. Egina nu mă aşteptase, se dusese în casă, dar a reapărut în scurt timp, informîndu-mă:

— Gazda ne-a făcut paturile şi ne-a pus pe masă dulceaţă şi apă.

— Am cîteva obiecte de artizanat pe care le-am luat special pentru asemenea cazuri... O să i le dau mîine, căci bani sînt sigur că n-o să vrea să primească.

— Mie nu-mi dai puţin vin?... m-a întrebat alintîndu-se.

— Cum să nu! Iartă-mă. N-am crezut c-ai să ieşi, m-am scuzat şi i-am turnat în pahar.

— Şi o ţigară.

Pachetul era pe masă, i l-am întins.

O vreme nu ne-am spus nimic. Apoi Egina a început să vorbească:

— Ce-ai gîndit aseară cînd m-am repezit să comand şampanie şi cafea? Ţi-ai spus, probabil, că sînt o tapeuză... Asta am şi vrut să par. Erau o mulţime de sentimente contradictorii în mine... Încă de cînd ne-am văzut la Arcul lui Galerius. Încă îndreptîndu-mă spre Arc mi-am zis că s-ar putea să te întîlnesc acolo. Am respins gîndul ca pe o prostie. Eram sigură că n-aveai de unde să ştii cînd se cer privite basoreliefurile. Şi totuşi ne-am întîlnit. Apoi, văzîndu-te oprind maşina la basilica Sf. Dumitru, mi-am spus că mă cauţi pe mine. Şi-am vrut să mă reîntorc în biserică... N-am făcut-o. Te-am lăsat să pleci, dar mai tîrziu mi-a părut rău. Fusesem la Marea rotondă, imediat după Arc. Şi mi-am zis că dacă într-adevăr mă căutai pe mine, ai să te gîndeşti şi tu la asta...

Semi-adevărul e cea mai bună minciună şi, iată, ea mi-l servise pentru a se acoperi şi mai bine. S-a ridicat şi, înainte de a pleca, mi-a atras atenţia:

— Adrian, te rog să nu bei prea mult...

Am urmat-o după vreun sfert de oră şi, cu toate că mă aşteptam s-o găsesc culcată pe jos, căci ea îşi adusese cearceafuri şi pături de la maşină, intrînd în cameră am rămas locului de uimire. Era ca şi cînd ar fi fost găsită fără viaţă la picioarele patului în care n-a mai apucat să se culce şi cineva, aşa cum se obişnuieşte, a învelit-o cu un cearceaf pentru a-i acoperi faţa şi goliciunea. Camera aceea ţărănească, cu un perete plin de icoane, devenise dintr-o dată bizară. Eram — mă adusese — într-o lume a ei; dar în care anume?

13

A doua zi m-a lăsat să dorm pînă tîrziu şi cînd a venit să mă trezească, era dichisită, parfumată, îmbrăcată într-o nouă rochie de ţigancă, cu toarte mari de aur în urechi, la gît cu un şirag splendid de mărgele în cîteva rînduri, lung pînă la talie şi, mai ales, făcuse o mulţime de treburi. Curăţase parbrizele maşinilor, pusese apă de izvor în termosuri, îmi pregătise ligheanul pentru spălat, iar pe masă — ouă cu jumări, unt, brînză, lapte fierbinte, cafeaua şi în mijloc un pahar cu un. bucheţel de flori rupte din grădină. Chiar dacă făcea parte din rol, gestul ei m-a mişcat.

Am rupt o floare de muşcată şi i-am prins-o Eginei în păr, lîngă ureche. Îi venea foarte bine la tenul ei de creolă; cu floarea asta era chiar o ţigancă, negrul de abanos al părului şi roşul aprins al florii se potenţau reciproc.

— Ar fi fost minunat să fi mers amîndoi în aceeaşi maşină, i-am zis după ce i-am prins floarea. Să fii mereu lîngă mine.

— Şi eu m-am gîndit. O să facem aşa la Atena. Dar n-aş vrea să stăm în oraş. Sînt o puzderie de moteluri spre Cap Sunion, ne stabilim la unul din ele, lăsăm maşina la parcare şi circulăm cu a mea. Espada ta consumă prea mult!

Mă îndoiam foarte tare că-i păsa ei cu adevărat de consumul Espadei, aşa era probabil scenariul, şi am zis că este O.K.

Seara se adunaseră cîţiva nori destul de ameninţători, fulgerase la un moment dat undeva departe, dar cerul se limpezise din nou şi cînd am trecut pe lîngă pădurea giganticelor stalagmite ale Meteorei, soarele lumina doar mînăstirile. Şi ele păreau a pluti în aer. Pajiştile cu flori, cîntecul păsărilor, zgomotul formidabil pe care îl face Pinios-ul în drumul său printre stînci, stîncile — uneori negre, alteori roşii, întretăiate de falii sau de crăpături care le dau un aspect straniu, întregesc un peisaj care, fără aglomeraţie de turişti, pare în afara timpului.

Am mers fără oprire Trikala-Kardisa-Lamia, vreo sută şi ceva de kilometri pe un drum ce şerpuieşte tot timpul prin munţi, cu o vegetaţie tot mai săracă şi care a dispărut apoi cu totul. De jur-împrejur era numai piatră, un peisaj aspru de creste şi prăpăstii fără fund.

Înainte de intrarea în Lamia – un panou anunța autostrada și pe o săgeată indicatoare scria Thermopile. Dar, cum constatasem cu prilejul precedentei călătorii, locul celebrei bătălii cu perșii care, zice-se, întunecau soarele cu numărul săgeților lor, n-are nimic comun cu cel descris de Herodot – nici urmă de trecătoare, nici urmă de defileu. Tot ce se poate vedea este o statuie de bronz a viteazului Leonida, monument cu valoare turistică, un basorelief cu scene de luptă și, săpate în piatră, binecunoscutele cuvinte prin care neînfricatul rege al lacedemonienilor cerea trecătorului să anunțe Sparta că ei au murit cu toții acolo pentru a se supune legilor ei. Legi ce nu îngăduiau retragerea din fața dușmanului, ci doar victoria ori moartea.

Șoseaua se îngustase, mai bine zis se strîmtase, și urca la nesfîrșit în zig-zaguri parcă spre cer. Era o coastă abruptă cum puține văzusem – și văzusem destule, urcasem pînă la 2400 de metri pe Grossglockner, în Austria, la ghețarul Ronului, în Elveția – mi-am zis că drumul fusese cu siguranță inclus în celebrul raliu „Acropole", vestit prin duritatea traseului. Virajele în „ac de păr", ce porneau unele din altele, într-o înlănțuire aproape continuă, puteau constitui un examen de temut în orice „probă specială". Piatră cît vezi cu ochii, un peisaj terifiant, muntele, cu crestele sale golașe, alb-gălbui, era tot timpul în față, parcă la nesfîrșit.

Pe Max, peisajul acesta îl lăsa indiferent și căsca, să-și rupă fălcile, nu alta.

– Măi platfus, n-ai dormit bine azi-noapte? l-am certat cu bună dispoziție.

M-a privit dojenitor, ca și cînd ar fi zis: „Ai dat peste tipa asta și nu mai ai timp pentru mine. Tot timpul ți-i gîndul la ea!"

– Dar, fii sincer, îți place? Și lasă ce se vede!... Fie ea și mafiotă... Ceea ce nu cred, e mai curînd îngerul meu păzitor, da-le-ar Dumnezeu sănătate celor de la Interpolul grecesc. Da' tu știi ce mi-a trecut mie prin cap după ce, la Olimp, Egina mi-a băgat strîmba cu Ceaușescu? Și mi-a mai băgat una, la restaurant... Mă, n-o fi asta cumva securistă? Trimisă să vadă ce fac și ce dreg?

Max și-a scos limba de-un cot, într-un căscat nesfîrșit.

Numai că eu eram pățit. Sosesc la Paris și la două zile mă agață lîngă mașină un tip. Un domn.

„Vai, sînteți din București, nici nu știți cît pot să mă bucur! Să intrăm undeva, să bem o cafea, să luăm o gustare... Sînt plecat de mai bine de douăzeci de ani, e nemaipomenit că pot schimba

cîteva vorbe cu cineva venit acum din ţară. E tot mai mare jalea..."

Nu mi-a plăcut individul. Mai bine zis nu mi-a plăcut cravata lui, semăna cu cravatele din magazinele noastre.

El spune şi spune... Eu tac.

„Domnule, zice, te pomeneşti c-oi fi comunist!..."

„Uitaţi-vă ce-i, eu n-am venit aici să fac politică, am venit să văd Parisul, şi dacă nu vă vedeţi de drum, mă adresez primului poliţist întîlnit şi vă reclam că mă agresaţi!"

M-a înjurat de mamă şi s-a îndepărtat.

După vreo trei ani mă duc la „Lido" cu un scriitor polonez, însă chelnerul nici gînd să se arate. M-am enervat şi m-am dus să-l caut pe şeful de sală.

„Dînsul e!" mi-l arată o picoliţă. Ei bine, oameni buni, cine credeţi că era? Tipul care mă agăţase la Paris. Şi-a dat seama că-l recunoscusem:

„Da, tovarăşe Hornea, o să-l trimit îndată, avem o masă de protocol..."

După aproape treizeci de kilometri de urcuş, în stînga s-a deschis priveliştea nesfîrşită a mării, iar în faţă s-a înălţat o altă izbucnire bazaltică. Nu putea fi decît Parnasul. Muntele Poeziei, al Artelor, al Luminii, ca să ajungi în vîrful său, pe acoperişul de frumuseţe unde se retrăgea Apollo înconjurat de cele nouă muze, de Erato, de Calliope, de Thalia, de Clio, de Urania... ai nevoie de un cal înaripat, ca Pegasul, cel născut din picăturile de sînge ale Meduzei ucisă de Perseu. Cal întrupat din durere, cal de zbor, cal de vis.

Am început să coborîm. A apărut vegetaţia, se vedeau sate răsfirate ici-colo, sate sărace de munte, case micuţe, înconjurate de garduri pitice, făcute din pietrele adunate din jur, sau de garduri din mărăcini, din cînd în cînd întîlneam teleguţe trase de măgăruşi... Intrasem în Beoţia; bogăţia pămîntului ei aveam s-o întîlnesc mai tîrziu.

Pînă atunci, peisajul rămînea tot auster, drumul spectaculos şi greu, treceam de pe o margine de prăpastie pe alta, am urcat şi coborît pe versantul vestic al Parnasului şi, cît sînt eu de amator de viraje, mi se acrise de ele. Mai ales că nu puteam merge „şnur", mereu eram nevoit să opresc pentru a o lăsa pe Egina să se distanţeze. Apoi din nou am început să urcăm, de astă dată ţinta era aproape, Delfi trebuia să fie undeva sus.

Poziţia sa este magnifică şi, privind acest colţ de munte, grandios şi aspru, poţi înţelege ceva din spaima divină care a străbătut

Grecia. Într-un circ dominat de pereții uriași ai unor stînci roșietice, Fedriadele „strălucitoare", și, deopotrivă, de peretele gri, presărat cu stejari verzi, al Kirphis-ului, se oferă privirii un impresionant peisaj de ruine etajate pe terase înguste. Ruinele și natura pămîntească sînt aici un întreg inseparabil, totul pare a păstra amintirea acelor timpuri cînd Pitia, „ascultîndu-l pe Zeus ce vorbea prin glasul lui Apollo", făcea vestitele proorociri.

Locului maiestos și sălbatic, bîntuit de cutremure, i se adăugau vaporii degajați din solul cretos, din peșteri și crăpături, zgomote subterane însoțeau emanația de gaze, și toate laolaltă confereau acestui loc un caracter misterios și sacru. Așezată pe trepied, Pitia, care întotdeauna era o țărancă din Delfi, săracă și ignorantă, deci cu atît mai docilă la „inspirația divină", inhala gazele, cădea în transă și începea să facă preziceri sub forma unor sunete nearticulate, traduse de preoți după bunul lor plac.

Se realiza proorocirea, adesea sibilinică? Meritul era al lui Apollo. Eșua? Se pretindea că cei care o consultaseră nu înțeleseseră nimic din redactarea echivocă și ambiguă a oracolului. Se declara război sau se încheia pace potrivit prezicerilor nebuloase, afacerea apollonică prospera, preoții erau mituiți, însuși Apollo a fost cumpărat cu aur persan, cu aur macedonean, cetățile grecești au copleșit templul zeului cu tezaure — mijloace prin care îi corupeau pe preoți.

Am fost la muzeu, la Kastalia, fîntîna cu ape „purificatoare" din care bea Pitia înainte de-a începe proorocirile, care azi nu-i decît un canal din care s-ar putea adăpa o cireadă de vite; ne-am cățărat la ruinele uriașului sanctuar, împresurate de măslini cu frunzele înfiorate de soare, pe coastele presărate cu căsuțele-tezaur ale cetăților grecești, dar numai celei a atenienilor i-au fost restaurate coloanele, la Thalosul de Marmaria, dedicat zeiței Atena, păzitoarea templului lui Apollo, din care au rămas în picioare doar trei coloane în stil doric, susținînd o arhitravă cu metope... Templul lui Apollo reprezintă și mai puțin.

Pe stînci cîntau scorțarii cu sutele, șopîrle mari și verzi alergau în zig-zaguri pe treptele teatrului antic cu o capacitate de vreo cinci mii de spectatori și cu o acustică uluitoare. Seara au loc spectacole, se joacă în aer liber tragedii antice, și Egina mi-a povestit că la o reprezentație cu „Prometeu" de Eschil, în momentul în care corifeul striga „Iviți-vă, vulturi ai lui Zeus!", fuseseră văzuți plutind pe înaltul cerului vulturii de pe muntele Parnas.

Cățăratul pe potecile ce duc la ruine ne scosese sufletul, eram frînți de mijloc, picioarele nu le mai simțeam de durere și numai lui Max nu-i păsa, continua să alerge neobosit încolo și-ncoace, de parcă urcușul și coborîșul abia îi stîrniseră pofta de a se mișca. Dar mai presus de toate, ne era foame.

Ne-am întors în orașul Delfi, un produs tipic al industriei turistice și al spiritului comercial al grecului, și după ce am trecut prin fața unor hoteluri cu terase îmbietoare, Egina a oprit lîngă o grădină-restaurant de mîna a doua. Am tras în spatele Citroënului și am întrebat-o ironic, după ce am coborît:

— Știi tu că se mănîncă bine aici?

— Probabil tot atît de bine ca în restaurantele pe lîngă care am trecut și cu siguranță mai ieftin, a zis și a izbucnit: Nu ești ce vrei să pari, Adrian!

— Nici tu! am ricanat.

— Ha-ha! a rîs ironic și am trecut strada.

Era o altă Egina decît cea de dimineață. Mă luase de cîteva ori de braț sau de mînă, dar gesturile îmi păruseră formale, lipsite de tandrețea și căldura celor de mai înainte. Încercase să pară degajată și veselă, dar în spatele acestei stări se simțea parcă o încordare, avea momente de absență pe care nu le putea birui.

Comentariile se vruseseră ironice, spirituale, pline de haz, darfuseseră uneori deplasate. Pe Apollo îl făcuse pungaș, și poate așa o fi fost frumosul zeu iubitor de arte și armonii; Delfi — ceva între Elveția și Wall-Street-ul new-yorkez, ceea ce nu era departe de adevăr, cu toate că Delfi fusese și un fel de O.N.U. al cetăților grecești; superbul efeb Antinous, a cărui statuie din marmură albă am găsit-o în muzeu — „Dama favorită a împăratului Hadrian", și, de fapt, lucrurile nu stăteau altfel... Dar acel Auriga din bronz înverzit, ținînd hățurile unei cvadrige fantomă — cea mai frumoasă piesă a muzeului, unică poate în lume — nu putea să fie în nici un caz asemuit cu „vizitiul Marchizei de Pompadour", așa cum dansatoarele din vîrful unei coloane de acante, cîntate de Debussy, nu puteau fi asemuite cu *strip-tease-le* de la „Lido"-ul parizian. Apoi, în timp ce vizitasem ruinele, ba verbalizase tot ce întîlneam în cale, cuprinsă parcă de furie logoreică, ba păstrase momente lungi de tăcere, ca și cînd ar fi fost acaparată irezistibil de gînduri.

Egina a reluat discuția în timp ce mîncam:

— Ți-am cerut ieri cîteva casete și te-am întrebat dacă îi ai pe Michael Jackson cu „Don't stop" sau pe Status Quo cu „What ever vou want". N-ai știut și te-ai uitat dacă-i găsești pe tipi. Or,

ar fi trebuit să știi. Pe cine ai... Cine pe ce casetă e... Mai ales ești la curent!...

— Asta apropo de mașină?...

— Asta apropo de mașină...

— Nu trebuia să știu. Casetele astea — de-ale mele mă plictisisem — le-am împrumutat de la un prieten. Le-am împrumutat special pentru acest drum și n-am ascultat decît una sau două. scultat, vorba vine. Am mers pe litoralul bulgăresc, și acolo e e văzut, nu de ascultat... Iar după Sofia și pînă la Salonic, pe drumul acela dificil, muzica îți trece pe lîngă urechi. Dar tu...

— Stai, stai!... Ia spune, de ce porți, Adrian, la mașină o iconiță cu Sfînta Fecioară?

— Asta-i tot?

— Nu-i tot!

— Atunci, dă-i drumul, golește sacul, fetițo! am atacat. Uite, nu știam de ce ești întoarsă astăzi pe dos!... Ce-o fi în mintea ta ceea isteață? am forțat lucrurile.

M-a privit fix și, pe neașteptate, m-a plesnit peste față. Palma măsunase destul de puternic, îmi țiuia urechea și eram sigur că toți cei din local se uitau la noi. Am dus capul în farfurie și am întrebat-o calm:

— Asta ce-a fost? E-un mod de-a te privi pe tine?

— Iartă-mă!

— Dar nu trebuie să colinzi lumea ca să afli că ești nestăpînită, impulsivă!...

— Și puțin nebună... și a clipit cu candoare din genele lungi, recurbate.

Am rămas tăcut și m-am întrebat dacă nu cumva era rolul pe care îl juca, ipostaza în care voia să-mi apară. Cît îmi permisese drumul, mă gîndisem la cele întîmplate și înclinasem tot mai mult să cred că Egina îmi fusese hărăzită mai curînd de Interpol decît de mafioții lui Sabbatini. Că ea știa totul despre mine, știa cum nimerisem ca musca-n lapte în povestea asta cu contrabanda și, plăcîndu-mă, căci nu sînt nici șchiop și nici chior, și-a „completat" atribuțiile.

Respinsesem deasemenea ideea c-ar putea fi securistă. La intrare în Delfi pusesem amîndoi benzină, vrusesem să plătesc întreaga cantitate, dar ea refuzase și o făcuse repezindu-mă: „Nu face, Adrian, pe bancherul!..." Să fi fost, m-ar fi lăsat să plătesc. Ba lua, probabil, și bonul pentru a-l atașa la decont. Nu, nu, grecoaică sadea... Și-apoi e prea cultă, o fată instruită temeinic, la Delfi mă convinsese o dată în plus.

Din pricina asta nu mi-o puteam imagina nici membră a unei bande de contrabandişti. Cu toate că nu poţi să ştii niciodată, s-au văzut cazuri destule... Cînd spui bandă, te gîndeşti la borfaşi, or nu este aşa, nu mai este deloc aşa. Varianta asta mi se părea mai puţin probabilă, unele semne şi, mai ales, ceva ce ţine de inefabil îmi spuneau că ea îmi fusese destinată ca „înger păzitor".

Dar în acest caz, ce sens aveau referirile ei la maşină? Unul singur: să se ascundă în spatele lor. Ca şi cînd ar fi dat curs intuiţiei, ea nu ştie nimic, nu ştie nimic despre scopul călătoriei în Grecia, dar, fiind o fată deşteaptă, povestea cu casetele, iconiţa de la bord au dus-o la gîndul că maşina n-ar fi a mea, că nu sînt ce-aş vrea, zice-se, să par în ochii ei... Ca să aflu şi restul, am provocat-o.

— Efortul fizic ţi-a deturnat ideile? Spuneai că iconiţa nu-i încă totul!...

— Siguranţa asta de sine cu care încerci să mă domini... Din cauza ei te-am lovit! Nu blufa, Adrian! Şi în colţul buzelor au apărut două cute mici care au dat asprime gurii ei nerujate.

— Cum adică, blufez? Şi nu-i adevărat că încerc să te domin! Te insinuezi în mine ca rugina în tabla maşinii! am spus fără să vreau ce simţeam.

A rîs mînzeşte şi m-a sărutat pe obraz.

— Mă scoţi diseară undeva să dansăm? s-a alintat tandru.

— De ce nu?

— Unde vreau eu? m-a întrebat cu nevinovată strengărie.

— Unde vrei tu.

— Şi-ţi spun tot ce am de spus...

— Nu înţeleg, de ce nu-mi spui acum...

— Ştiu eu de ce... şi m-a privit cu nevinovăţie în ochi.

— Fie şi-aşa. Dar înainte de a începe discuţia îţi leg mîinile...

14

Mă apropiam de Atena şi aşteptam cu înfrigurare contactul cu ea. Data trecută... De fapt eu mă întîlnisem cu Grecia înainte de a o cunoaşte. O admirasem pe Venus din Milo şi nu mai puţin celebra statuie Victoria din Samothrake, pe Apollo din Piombino la Luvru; pe Afrodita din Cnidos, prima zeiţă înfăţişată de Praxitele complet goală, la Muzeul Vaticanului; „Discobolul" şi

„Menada adormită" la muzeele din Roma; „Doriforul", un tînăr atlet purtător de lance, la Muzeul din Neapole, a cărui secţie greacă poate rivaliza cu Muzeul Naţional din Atena; „Cvadriga lui Apollo" la Muzeul din Palermo; „Capul Atenei" la cel din Frankfurt pe Main; frontoanele templului Aphaia din insula Egina la Gliptoteca din München... Dar cel mai „strîngător" din toate a fost British Museum. În virtutea unui act oficial al sultanului, de a ridica „pietre cu imagini pe ele", ambasadorul Angliei pe lîngă Înalta Poartă, Thomas Bruce, lord de Eglin, a despuiat Acropole de cele mai preţioase sculpturi, de zeci de statui, plăci din friză, metope şi totodată partea cea mai frumoasă a Partenonului — gigantica friză de 160 de metri lungime pe care marele Fidias a reprodus procesiunea panateneelor...

Atena fusese devastată de perşi. Pericle vrea să-i redea întreaga sa strălucire. Geniul său se întîlneşte cu cel al lui Fidias, îl face prietenul său, şef de lucrări şi arhitect oficial. Şi iată, au fost de ajuns cîţiva ani ca pe Acropole să fie construite „monumente de o măreţie surprinzătoare, de o frumuseţe şi de o eleganţă inimitabile", cum nota Plutarh, care se mira pe bună dreptate că un asemenea ansamblu a putut fi realizat într-un timp atît de scurt.

Apoi Fidias a executat la Olimpia o statuie considerată pe vremea aceea drept capodopera sa: colosala statuie criselefantină, adică toată din aur şi fildeş, a atotputernicului Zeus. Statuia măsura nu mai puţin de 12 metri înălţime. De aceeaşi dimensiune şi din aceleaşi materiale scumpe era şi o altă operă a lui Fidias, statuia Atenei Parthenos care, înălţată în interiorul Partenonului, a fost inaugurată în prezenţa lui Pericle. Sînt mărturii ale extraordinarei virtuozităţi atinse de artişti greci şi se spune că în cella care adăpostea statuia Atenei, aerul era saturat artificial cu umiditate pentru a se evita orice deteriorare a fildeşului.

„Secolul lui Pericle", a spus Voltaire. Expresia este, desigur, cît se poate de potrivită, cu toate că nu-i vorba de un secol, ci de o perioadă foarte scurtă. Dar cît de plin şi de strălucit a fost acest timp limitat! Poeţi ca Sofocle, istorici ca Herodot, arhitecţi şi sculptori se adună în jurul marelui om de stat care a împodobit Atena cu o strălucire niciodată egalată.

Şi a venit Praxitele pentru a-l întrece, cum susţin unii, pe Fidias. A cunoscut o enormă popularitate dacă judecăm numai după abundenţa copiilor care au fost făcute după operele sale. Maniera sa era aptă să seducă. Rafinat şi senzual, el a dispreţuit sculptura munumentală, scenele războinice şi atletismul, pentru

a zăbovi cu plăcere asupra trupurilor delicate ale efebilor şi femeilor tinere. A fost primul care a reprezentat o zeiţă complet goală – Afrodita din Cnidos, ceea ce a provocat un scandal. A tratat la fel de bine marmura şi bronzul, dîndu-le o delicateţe şi un relief voluptuos al formelor, care, aşa cum se spune, nu era o simplă complezenţă sau o căutare de erotism.

La jocurile Olimpice, Herodot citeşte cele nouă cărţi ale istoriei sale, care poartă numele celor nouă Muze. Hipocrat întemeiază medicina pe observaţia naturii. Anaxagora concepe un „spirit" care, de la atom la stea, inspiră ordinea lumii. Socrate aruncă năvodul său de întrebări subtile. Albinele Himet-ului, dacă e să dăm crezare legendei, zboară pe buzele lui Platon copil. Munca este o artă, cultul o sărbătoare, educaţia o iniţiere uşoară şi veselă. Copilul se naşte pe genunchiul Muzei; gîndirea sa se trezeşte în sunetul marilor lire; el învaţă să citească în *Iliada*. Gimnaziul îi fortifică corpul, pe care dansurile de la ceremonii îl înfrumuseţează. El este gata să rostească pe altar jurămîntul efebilor: „Nu voi dezonora aceste arme sacre, nu-l voi părăsi pe cel alături de care voi lupta. Voi lupta pentru zei şi pentru patrie, singur şi cu o armată. Nu voi lăsa patria mai mică decît am găsit-o, ci mai mare!"

O blîndeţe liberală pătrunde atmosfera Atenei. Sclavul, familiar cu stăpînul său, conversează şi rîde cu acesta. Înseşi animalele, dacă e să-i dăm crezare lui Platon, par animale libere. „Ele păşesc mîndre pe străzi, lovind fără jenă pe cel care nu le lasă să treacă". Atticismul se naşte de la sine pe acest teren fecund, a cărui floare este. O măsură minunată domneşte asupra celălalt: ea rezolvă totul, de la proporţiile templelor pînă la figurile de stil ale discursurilor. „Nimic de prisos!", această maximă inscrisă pe hermele templului lui Apollo din Delfi este legea Atenei. „Ne place, spunea Pericle, frumosul lipsit de fast şi plăcerea fără slăbiciune".

Data trecută intrasem în Atena venind dinspre Peloponez şi de după un viraj mi-a apărut pe neaşteptate, scăldată în lumină, minunea de pe Acropole. Am oprit maşina şi am coborît fascinat, cutremurat şi parcă neputînd crede ochilor. Era o imagine, ai fi zis, nepămînteană, un nimb deasupra pămîntului. Partenonul plutea. Aveam sentimentul că strălucitoarele sale coloane de marmură albă se înalţă abia perceptibil, ca într-un zbor fără început şi fără sfîrşit, că aerul din jurul poemei din piatră vibrează într-un cînt îngeresc, că muzica celestă chiar se aude. Ştiam că e o iluzie optică, zvelteţea, graţia inefabilă,

efectul pe care geniul lui Fidias l-a dat coloanelor prin acea uşoară înclinare spre interior îmi erau cunoscute... Dacă frumuseţea există, această frumuseţe se cheamă Partenon.

Am intrat în capitala Greciei şi Egina mă conducea fără să bîjbîie pe străzi, fără să întrebe, fără să ezite. Se vedea clar, oraşul îi era familiar, ceea ce infirma spusele ei cum că ar fi stat în total zece zile în Atena. N-a căutat centrul, aşa cum se întîmplă cînd nu conoşti prea bine un oraş, ca să se orienteze de-acolo, ci m-a scos, din cîte mi-am dat seama, pe cel mai scurt drum, tăind partea vestică a Atenei, şi am ajuns la Magistrala Coastei lui Apollo, în apropiere de Noul Faliro.

Este cea mai veche vilegiatură estivală a atenienilor. Mikrolimano sau Turkolimano, cum i se spunea înainte, şi Zea, cele două golfuleţe-porturi, cu sute de nave de agrement, erau undeva în spate, nu prea departe. Gîndindu-mă la ele, mi-a venit în minte Pireul, şi cum simţeam nevoia unei cafele (or fi bune cafelele la greci, dar ceşcuţa e mică, n-ai apucat să tragi mai mult de două fumuri de ţigară şi cafeaua s-a terminat; or, plăcerea unei cafele, oameni buni, este, cînd eşti fumător, s-o bei pe-ndelete şi să tragi din ţigară), am claxonat-o scurt pe Egina şi i-am făcut semn cu luminile să oprească.

Volos-ul îl scăpasem, era o abatere de la program, e adevărat, nu prea mare, căci puteam să mă opresc şi să dorm în acel oraş pe drumul de întoarcere; Sabbatini mi-l dăduse ca „punct de control", dar fără alte precizări, spusese Volos şi atît. Îmi pusesem în gînd să merg a doua zi la Pireu pentru piesele maşinii, să fac în partea asta a călătoriei Corintul şi Patras-ul, şi voiam să văd ce planuri are Egina.

M-a întîmpinat cu „Ei, ce zici cum te-am scos?" I-am spus că, într-adevăr, a fost formidabilă, eu nu m-aş fi descurcat, n-am simţul orientării, e o calitate care îmi lipseşte. Nu ştiu niciodată dacă am venit din stînga sau din dreapta, din pricina asta fac de multe ori kilometri în plus... Şi i-am propus să bem o cafea. A fost de acord. După puţin timp eram instalaţi pe terasa unui restaurant cu faţa spre mare.

— Să căutăm un motel undeva pe aici... i-am propus.

— Nu, mergem la Vouliagmeni. E cea mai frumoasă staţiune din toate!

Din cîte îmi aminteam, era în apropiere de Cap Sunion. Nu-mi convenea: Sabbatini spusese Atena.

– Nu-i cam departe?

– Nu-i departe deloc! Şi-apoi, mi-ai promis ceva!... a spus cu pornire. Ai uitat?

– N-am uitat... Eşti într-o dispoziţie proastă... Am impresia că te-a întors Delfi pe dos... Sau ai început să regreţi că facem acest drum împreună?

La Eleusis începuse să peroreze despre legende, ca şi cînd ar fi apucat-o dintr-o dată un gîdilici la limbă, dar fervoarea ei mi se păruse falsă, voioşia nefirească, entuziasmul gratuit, fusese mai curînd o retragere în spatele vorbelor, al veseliei, al gesturilor tandre... O jumătate de oră ar fi fost prea suficient pentru tot ce era de văzut, dar Egina „trăsese de timp".

Îmi devenise clar că o preocupau nişte gînduri, aceleaşi desigur care o acaparaseră şi la Delfi, numai că la Eleusis lipsiseră momentele de tăcere. Dar nu şi cele de absenţă. Trecuse de la un subiect la altul fără nici o legătură şi fără motiv, blocată parcă de un gînd, privirea i se înstrăinase adesea şi atunci şi-o ferise, şi-o trăsese într-o parte, candoarei din ochi i se substituise fugos o asprime, în spatele surîsului de pe buze se citea parcă o sfidare şi eu îmi spusesem că era sub imperiul unei intruziuni.

– Da, ai dreptate... Dar nu din cauza Delfi-ului... Şi-i o copilărie ce spui, c-am început să regret... Şi şi-a pus cu tandreţe mîna peste a mea. Te rog să mă ierţi pentru gestul meu de la prînz... Dar pentru că a venit vorba de regret, am impresia că abia tu ai acest sentiment.

– Asta de ce?

– Nu ştiu... M-ai privit altfel... Altfel decît pînă acum.

– Egina, ţi s-a părut!... Este de vină indispoziţia ta... am asigurat-o, punînd cît mai multă căldură în voce.

– Şi mergem diseară la acel restaurant, nu? s-a alintat şi privirea i s-a dilatat uşor de bucurie.

– Da, bineînţeles! Te-aş ruga doar să ne stabilim cît mai aproape de Atena, ca să nu facem în fiecare zi nu ştiu cîţi kilometri...

– Dar, Adrian, barul acela e la Vouliagmeni!... Bine, a zis, parcă hotărîndu-se dintr-o dată, ne stabilim la Glifada, unde-i la fel de frumos. Şi-i şi foarte aproape de Atena. Iar la Vouliagmeni mergem cu maşina mea, ca să n-ai probleme cu poliţia.

– Există şi-o altă soluţie... am spus cu gîndul la treburile mele de a doua zi. Dormim la Vouliagmeni, iar mîine ne mutăm la Glifada.

– Adrian, ai să faci cum crezi că este mai bine... Tu hotărăşti. Hai să plecăm!

Redevenise calină, în drum spre maşină m-a luat cu căldură de mînă şi m-a rugat să merg în faţă, ca să opresc unde cred eu c-ar fi mai bine să ne cazăm.

Am fost o singură dată pe Coasta lui Apollo, cu prilejul primei călătorii, făcută în urmă cu doisprezece sau treisprezece ani, cînd mă dusesem să văd ruinele templului lui Poseidon. Partea aceea a golfului Saronic, de întinderea litoralului nostru de la Mamaia pînă la Mangalia, anunţa de pe atunci mari transformări, dar nu mi-aş fi închipuit că ele vor fi atît de impresionante; Coasta lui Apollo era de nerecunoscut.

Hotelurile sînt ultramoderne, fuseseră amenajate plaje care înainte aproape lipseau; nu sînt ele nici acum prea numeroase şi mai ales nu sînt atît de întinse, de generoase ca ale noastre. Terenuri de sport se vedeau la tot pasul — de golf, de minigolf, de tenis, piste de călărie, de carting, baze de schi nautic, au fost inventate tot felul de distracţii, pe apa albastră şi liniştită a golfului, cît puteai să vezi cu ochii, pluteau puzderie de ambarcaţiuni, de la bărci cu vele şi cu motor pînă la iahturi şi vase de tonaj mediu, în micile porturi ale cluburilor nautice, decorate fastuos, se aflau ancorate altele, în aer plutea o atmosferă veselă, sărbătorească, de petrecere parcă continuă, anume gîndită, anume organizată aşa. Vouliagmeni le întrece pe toate prin lux. Mai avem cam o jumătate de drum pînă la Cap Sunion şi, cum soarele se pregătea să apună, am plecat să vedem templul.

„Sunium! Sunium! sublim promontoriu!" izbucneşte în una din *stanţele* sale grecul Iannis Papadiamentopoulos, care şi-a luat pseudonimul de Jean Méréas şi a îmbogăţit la începutul acestui secol poezia franceză. Sublim, ar fi cuvîntul cel mai potrivit şi totuşi ţi se pare că ar trebui găsit altul, cu o mai amplă vibraţie, cu acea vibraţie pe care o trăieşti aflîndu-te pe această extremitate, pe acest colţ sacru de stîncă al Atticei.

Acolo, între Marea Egee şi golful Saronic, deschis tuturor privirilor, tuturor vînturilor şi tuturor legendelor, a fost înălţat, în locul altuia distrus de perşi, Templul lui Poseidon, orgoliosul, tiranicul şi atotputernicul zeu al mărilor. Este opera aceluiaşi arhitect necunoscut care a construit templul lui Hefaistos, Theseionul din Atena sau templul lui Ares pe vechea Agoră a metropolei.

Din sanctuarul zeului au rămas doar coloanele. Coloane ca o metaforă. „Făcliile albe de la Sunion" le-a spus Nicolae Iorga. Cincisprezece la număr. Muşcată de vînturi, spălată de ploi, marmura de Paros abia mai păstrează semnul canelurilor, dar privelişte este ameţitoare. Aerul e aspru, marea se zbuciumă la

picioarele stîncii acoperind-o cu stropi, asfinţitul soarelui scaldă locul într-o lumină măreaţă şi tragică. E ceasul cel mare al Sunionului.

Mi-a venit în minte Sorento, coasta amalfitană. Dar la Cap Sunion frumuseţea e mult mai grandioasă, mai sobră, mai neliniştitoare, mai plină de mister. Frumuseţea la Cap Sunion e „Victoria fără aripi", cum a numit-o Kazantzakis. Am privit-o îndelung cu Egina, înfioraţi şi strînşi unul lîngă celălalt, pînă cînd soarele a dispărut cu totul în mare.

Ne-am întors la Glifada, cosmopolită şi ea, dar în acelaşi timp mai grecească, şi umblînd din hotel în hotel am descoperit că staţiunea nu ceda cu nimic Vouliagmeni-ei.

Printre eucalipţi fusese construit un complex turistic nu mai puţin luxos, la extremitatea acestuia se aflau risipite într-o dezordine studiată vile ce trădau bogăţia proprietarilor sau a chiriaşilor lor şi peste tot inscripţia „Private"; iahturile suple, ancorate în golf, spuneau şi ele destule.

N-am reuşit să găsesc camere — camere, pentru că Egina m-a rugat s-o înţeleg, vrea să stea singură, aşa s-a obişnuit — dar cînd să ne urcăm din nou în maşină, a venit la mine, atras desigur de Lamborghini Espada, un băieţel de vreo doisprezece ani şi din cuvîntul *room* am înţeles că puştiul îmi oferea exact ce căutam.

Ne-a dus la dracu în praznic. Iar camera pe care maică-sa ne-a oferit-o a fost inacceptabilă din toate punctele de vedere. Aşa că am făcut cale întoarsă, cu gîndul să ne continuăm căutările la Agios Kosmas, la Vechiul şi Noul Faliro... Însă la ieşirea din Glifada am dat peste un motel şi am zis să-mi încerc şi acolo norocul. Ei bine, l-am avut, recepţionerul n-a mai clătinat din cap, a zis că poate să-mi dea două camere.

Am stabilit să facem un duş, apoi să ne întîlnim la mine în cameră, să bem un păhărel de coniac şi să mergem la masă. Am făcut duşul şi, întinzîndu-mă pe pat, am adormit. Cînd m-am trezit, Egina dormea lîngă mine, buştean. Se făcuse douăsprezece, îmi era foame şi voiam să mă ţin de cuvînt, s-o duc la barul „Dionyssos" — cum altfels-ar fi putut chema?! — a căruiclădire mi-o arătase la Vouliagmeni. Îmi stîrnise curiozitatea, avea, cu siguranţă, un motiv să prefere, altuia, localul cu pricina, căci numai de *night-cluburi* nu ducea lipsă Coasta lui Apollo.

— Nu-i nici o problemă, m-a liniştit. Îmi trag rochia pe mine şi coborîm să mîncăm.

— Nu mîncăm pe drum, la vreo tavernă?... i-am propus, fiindu-mi dragi localurile acestea, specific greceşti.

— Nu, Adrian, căci trebuie să urc să mă schimb. Iar dacă mîncăm la „Dionyssos" ne jupoaie...

Mi-a plăcut grija ei, cum îmi plăcuse şi la prînz. Am mîncat la restaurantul motelului. Întors în cameră, m-am ras, am băut un nes şi, pentru a-mi goni gîndurile, şi un păhărel de coniac, şi în cele din urmă a apărut Egina. Îşi strînsese părul la spate într-un conci greu, pieptănătura o schimba într-o oarecare măsură, faţa căpăta şi mai multă distincţie, alungirea nefirească a ochilor ei era şi mai bine pusă în valoare... Îşi pusese o rochie de seară, o rochie metalică, dacă mă pot exprima astfel, formată din sute de tot felul de figuri geometrice, aurii, prinse între ele cu ineluşe negre, o rochie frapantă, dar nu indecentă, căci îşi pusese un dres auriu şi purta etola de blană. Abia după ce a înlăturat-o întrebîndu-mă „Ei, cum ţi se pare rochia mea?" am văzut că avea sînii descoperiţi.

— Mirifică! Şi am întrebat fără să vreau: Probabil că aşa se merge acolo...

A afirmat printr-o mişcare a capului.

— Ce, nu ştiai de o asemenea modă?

— Ba ştiam... Dar una-i să ştii şi alta să vezi!

— E superbă, nu?

— Superbă e puţin spus!... Şi arăţi nemaipomenit în ea! Cred că nici o femeie n-ar merita-o mai mult decît tine!

Ajungînd la parcare, a zis să mergem cu Lamborghini Espada, o s-o conducă ea la întoarcere, nu-i o rochie cu care să coboare din rabla de Citroën. I-am dat dreptate şi am invitat-o în maşină.

— Fii fără grijă, a ţinut să mă asigure în timp ce porneam, am metoda mea de-a scăpa neamendată şi ea mai întotdeauna a dat rezultate. Totul e să ştii cum să-i iei... Să-i spui înainte de-aţi spune el, să-i spui imediat cum te-a oprit: „Da, aveţi dreptate, am greşit, n-am nici o scuză, sînt o căscată. Dacă aş fi în locul dumneavoastră şi-aş avea răspunderea acestui sector, aş proceda la fel. Aveţi şi puterea şi dreptul de a mă pedepsi." Poliţistul nu-i decît un om, e plin de importanţa funcţiei lui. A-ţi manifesta importanţa este o nevoie imperativă! Şi, deci, învinovăţindu-mă eu însămi, singurul chip de-aş păstra stima este să se arate generos. Orice prost poate încerca să-şi justifice greşeala!... Apropo, am spus o grămadă de prostii la Delfi, la Eleusis... La Delfi, în special.

— Ei, nu chiar prostii...

— Puteau să mă arunce de pe stîncile Fedriade, ca pe Ęsop!... a rîs. Ai ştiut asta? Că Esop a fost aruncat în prăpastie pentru

că-şi bătea joc de delfieni? Da, am vorbit aproape tot timpul... Tu taci, vorbeşti foarte puţin, şi-atunci mă simt obligată să vorbesc eu. Şi, totuşi, nu eşti un taciturn, ba chiar aş spune că eşti un om de conversaţie... De ce... Stai într-un fel de expectativă, aş zice. De ce?

— Nu-i vorba de expectativă... Aşa sînt. Cînd am ce asculta, prefer să ascult... Dacă aş vorbi în loc să ascult ar însemna să pierd o mulţime de lucruri! Iar pe tine, este o plăcere să te asculte omul!

— Aşadar, la bucuria de a mă privi s-a adăugat şi plăcerea de a mă asculta... Sau poate taci în virtutea faptului că sînt mult mai iubiţi ascultătorii decît vorbitorii... Nu? cunosc sloganurile astea adevărate. I-am citit pe Carnegie, pe Hilben, pe Overstreet şi William James... Deci, dacă vrei să treci drept un vorbitor foarte plăcut, învaţă să asculţi!... Să asculţi cu vădit interes. Pentru a fi obiectul interesului altora, arată-te interesat faţă de alţii!... Eşti deştept? Foarte bine!... Dar fii şi mai deştept, fii înţelept şi n-o arăta!

— Mi-a plăcut asta!...

— Ha-ha! Vrei să te faci nesuferit?... Nesuferit cu orice preţ? Mă urmăreşti? Atunci vorbeşte necontenit... Uite, aşa cum fac eu. Cum am făcut la Delfi... Vorbeşte necontenit numai despre tine. Dacă-ţi vine o idee în timp ce tocmai altul vorbeşte, nu aştepta să isprăvească, întrerupe-l! Scoate-i vorba din gură! Ceea ce spune el nu-i nici pe departe atît de interesant, de sclipitor ca ceea ce vrei tu să spui... Te plictisesc?

— Dimpotrivă!... E-o psihologie socială plină de miez.

— Psihologie practică, îi spun americanii. O, dacă am şti să luăm de la Socrate... Dar nu, tac, te las să conduci... Nici mie nu-mi place să-mi umple cineva capul cu vorbe cînd sînt la volan şi trebuie să mă concentrez la condus.

Trecuse de miezul nopţii, dar circulaţia de maşini era deosebit de intensă, magistrala coastei se desena pînă departe ca un nesfîrşit şir de lumini roşii şi albe ce alergau unele după altele. Li se adăuga cele ale reclamelor şi firmelor, compuse adesea ingenios, de peste tot răzbătea muzică... Mi se spusese că vara, pe Coasta lui Apollo, cîntă aproape zece mii de formaţii. Ceea ce mi se pare enorm, şi chiar dacă numărul s-ar referi la muzicanţi şi nu la formaţii, care de obicei cuprind doi-trei oameni, şi tot ar fi mult. Cînd am ieşit din Glifada, în spate au izbucnit focuri de artificii...

Intrasem în Vouliagmeni. Îndreptîndu-mă, îndrumat de Egina, spre localul de noapte, am ajuns în spatele unui Volvo cu număr

olandez şi în curînd am constatat că aveam aceeaşi direcţie. De altfel, n-am făcut mai mult de cîteva sute de metri şi ne-am înscris pe aleea ce ducea la modernul templu al petrecăreţului zeu, luminat de zeci de reflectoare.

Olandezul a tras maşina la peron. M-am luat după el, zicîndu-mi că-şi va depune însoţitoarea şi va duce maşina apoi la parcare, dar n-a fost aşa. În timp ce portarul supergalonat îi deschidea doamnei portiera, unul din cei trei oameni îmbrăcaţi în uniforme albe şi pe care îi crezusem ofiţeri de marină în aşteptarea cuiva, s-a repezit în întîmpinarea conducătorului şi s-a aşezat în locul lui la volan.

Numai că eu nu eram dispus să dau Lamborghini pe mîna nimănui; puteau să mă creadă mitocan sau indiferent ce, puţin îmi păsa. Am avansat — altă soluţie nici nu exista, în spate se oprise o altă maşină — i-am spus Eginei că voi duce Espada la parcare, a zis *O.K.* şi a coborît.

M-am descurcat rapid.

Egina mă aştepta statuară, conştientă de valoarea ei. M-a luat cu tandreţe de braţ, ca şi cum ar fi zis: „Îmi eşti drag aşa cum eşti... chiar şi gafele tale îmi sînt dragi".

Pătrunsesem într-un fel de grădină suspendată, ceva între restaurant şi seră de grădină botanică, tot ce văzusem mai luxos, mai elegant şi mai rafinat în materie de localuri de noapte. Ne-a întîmpinat şeful — sau unul din şefii de sală — şi m-a întrebat dacă avem masă rezervată. I-am spus că nu. Ne-a condus la una de două persoane, aşezată lîngă un soi de palmier cu frunze enorme, probabil curmal, şi i-a înmînat Eginei o listă cu coperţile bătute în alamă.

A comandat şampanie „Taittinger", îi plăcea ei şampania asta, şi m-a întrebat, ştiindu-mi gustul:

— Tu vrei *retzina* probabil?

— Aş vrea, dar nu cred să aibă *retzina* aici, şi mi-am ridicat privirea spre şeful de sală.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule... a zis uşor ofensat, avem orice vinuri doriţi... Vă pot oferi o *retzina* de... şi a numit o podgorie. V-aş recomanda-o cu multă căldură, are un gust subtil, o să fiţi, vă asigur, mulţumit.

I-am spus că este în regulă, i-am dat cele două cupoane pe care le primisem cînd plătisem intrarea şi am făcut un gest că n-am nevoie de ele, sînt ale lui. Le-a luat cu o demnitate studiată şi mi-a zis că le sosise nu ştiu ce cîntăreaţă, un nume cu rezonanţă probabil. În timp ce ne ura petrecere frumoasă, Egina s-a ridicat de la masă ca să dansăm.

Ţinuta de seară a doamnelor era ca şi rochia Eginei, insinuant indiscretă, remarcasem asta cînd şeful de sală ne condusese la masă, în indiscreţie excelau mai cu seamă acele femei care începeau să treacă sau chiar trecuseră de a doua tinereţe. Un public asemănător celui de la „Mediterranean Palace". Întreţinuţi cu gimnastică şi masaje, dansatorii încercau, şi unii chiar reuşeau să facă faţă rock-ului... N-aş putea spune că ardeam de nerăbdare să le văd străduinţele.

Orchestra începuse cu un *blues* cînd, spre totala mea surprindere şi în acelaşi timp totala edificare, l-am zărit printre mese, ca în căutarea cuiva – a cui altcuiva dacă nu a mea?! – pe brunetul cu mustăcioară à la Clark Gable. Tipul cu mutră de mafiot care se aflase singur la masă la restaurantul hotelului „Mediterranean Palace", apoi la restaurantul celălalt, unde îmi petrecusem prima seară cu Egina. De astă dată nu mai putea fi o întîmplare; am condus-o pe Egina în aşa fel încît să-l pot urmări cu privirea şi l-am văzut aşezîndu-se la o masă.

– Am impresia că nu eşti încîntat de ce vezi în jur...

– Ai spus un lucru adevărat... Şi i-am povestit cum, în anul în care fusese acceptat şi la noi *strip-tease*-ul sau, mai bine zis, un fel de *strip-tease*, la un bar de pe litoral, dansatoarele corpului de balet, rămînînd în cele din urmă cu frunza de viţă de vie, se tăvăliseră cu sînii pe mozaicul scenei, care nu putea fi prea curat, dar aşa cerea numă ul coregrafic, mi se păruse o treabă penibilă, şi, în general, să ·ezi atîţia sini dezgoliţi nu numai că nu era incitant, dar pur şi simplu dezgustător, şi iată, avusesem ocazia să văd la Londra o piesă, „Fiica mamei", în timpul căreia se petrecea o acuplare pe scenă...

– Tu ai dreptate, Adrian, m-a întrerupt. Acum îmi pare şi mie rău că am venit... N-am îmbrăcat decît o singură dată rochia asta, cînd m-am căsătorit cu Armand, o port după mine... Din cauza ei am ţinut să venim la „Dionyssos"... Ce tîmpenie!... Da, hai să plecăm! şi luîndu-mă de mînă, m-a scos de pe ring. Vreau să cînt, să dansez!... a continuat cu aprindere, cu fervoare. Să cînt şi să dansez greceşte! De asta ne aflăm în Grecia, nu? te rog să mă ierţi, a fost o copilărie cu rochia asta a mea! M-am simţit atrasă s-o îmbrac, atrasă irezistibil...

Aş fi vrut să-i zic că din moment ce am venit şi eram acolo, ar fi bine să rămînem să vedem programul, dar nu m-a lăsat să spun un singur cuvînt. A vorbit fără întrerupere, şi-a luat etola de la masă, unde ne aştepta, în frapiera de argint, şampania şi vinul, şi ţinîndu-mă tot timpul de mînă, ca pe un copil, am ieşit din local.

Nu i-a stat gura o singură clipă nici în maşină. Verbaliza, ca la Delfi, tot ce întîlneam în cale, de la mărci de maşini pînă la ce înseamnă turismul pentru economia naţională a Greciei, acoperă aproape de douăzeci la sută din venitul ei naţional, ca apoi, pornind de la un avion care se îndreptase spre aterizare pe aeroportul Elliníkon, aflat chiar la marginea Glifadei, să ajungă la Onassis, care înfiinţase societatea liniilor aeriene ale ţării „Olimpia Airways", la lupta dintre el şi celălalt mare armator grec, Niarchos, pornit de jos, ca Onassis... Şi tot timpul plasa acel „ştii" sau „Mă urmăreşti", „Mă asculţi?"

Ziceam „da, da", dar gîndurile îmi erau la brunetul cu mustăcioară, la plecarea noastră de la „Dionyssos", cu impresia că ea, această plecare, se afla în directă legătură cu apariţia în local a tipului cu mutră de mafiot. La prima vedere, Egina îmi făcuse pe plac, dorinţa de-a părăsi barul ar fi fost într-un fel a mea. „Tu ai dreptate, Adrian, acum îmi pare şi mie rău c-am venit." Şi toată povestea cu rochia. O poveste care ar fi putut fi adevărată. Sau, mai bine zis, perfect motivată pshiologic. Numai că Egina — şi eu o suspectam de acest lucru — în întrebările pe care mi le pusese inclusese cu inteligenţă şi răspunsurile la ele. După cunoscuta metodă socratică a întrebărilor la care interlocutorul nu poate să răspundă decît afirmativ. Şi astfel, dintr-o întrebare irezistibilă în răspuns afirmativ, interlocutorul este atras la o încheiere pe care ar fi respins-o dacă i-ar fi propusă la modul direct.

Oricum, întîlnirea cu brunetul putea fi orice numai coincidenţă nu! Cum ajunsese acolo la nici o jumătate de la sosirea noastră dacă nu urmărindu-mă? Şi apoi, ceea ce mă intriga era că el nu încerca în nici un fel să-şi ascundă prezenţa. La „Mediterranean Palace" ocupase o masă nu departe de cea la care mă aşezasem. La restaurantul la care fusesem în seara următoare cu Egina procedase la fel. La „Dionyssos" defilase printre mese. Ce trebuia să înţeleg? Că era poliţist? Atunci pe cine reprezenta Egina? Că era contrabandist? Şi voia astfel să-mi arate că sînt tot timpul sub controlul lor?

După aceea, nu-mi puteam imagina că Egina, care ştia să observe tot ce se petrece în jur, cum ea însăşi o mărturisise şi era, cum mi se părea, cu instinctele tot timpul ascuţite şi treze, la pîndă, să nu-l fi remarcat de fiecare dată. Asta presupunînd că nu făceau amîndoi parte din aceeaşi echipă — a poliţiştilor ori a mafioţilor. I-a transmis printr-un gest vreun semnal, sau poate chiar simpla lui apariţie a fost un semnal...

Cînd am ajuns la motel, a urcat, s-a schimbat în pantaloni şi a coborît, cu chitara prinsă pe umăr. Tavernele se ţineau lanţ, Egina intra şi le prospecta dintr-o privire şi în cele din urmă m-a chemat înăuntru. Printr-o coincidenţă, locanta se chema tot „Dionyssos", dar, abia ea îşi merita numele.

Veselia era dezlănţuită, comesenii fraternizau, întregul local se transformase într-o singură şi unică masă... Mă uitam după locuri. Părăsindu-mă fără să-mi spună ceva, Egina s-a îndreptat spre cei doi muzicanţi şi, postîndu-se în faţa lor, a lovit energic peste strunele chitarei sale, cerîndu-le astfel să întrerupă cîntecul. Aceştia au avut un moment de ezitare, Egina a mai lovit o dată strunele chitarei şi întorcîndu-se spre public, a început să cînte.

Abia atunci mi-am dat seama ce voce frumoasă are, cu timbru profund şi în acelaşi timp cald şi plin de o senzualitate tulburătoare. Obişnuiţi probabil cu asemenea întreruperi, uimirea muzicanţilor n-a durat prea mult şi ei s-au grăbit s-o urmeze. Felul cum intrase Egina în scenă, siguranţa de sine, felul cum mînuia chitara, calităţile vocii au impus-o imediat.

Mesenii amuţiseră, stăteau cu gurile căscate de surpriză şi se întrebau, probabil, cine ar putea fi cîntăreaţa. Căci în Grecia un asemenea gest din partea unei femei este aproape de neconceput, o intruziune inadmisibilă, o iniţiativă care aparţine, în exclusivitate, bărbatului. El porneşte dansul şi mai ales el, şi numai el, comandă lăutarilor.

Eginei puţin îi păsa. Şi-a eliberat umărul de cureaua chitarei, a pus-o pe masă, s-a îndreptat ca un arc, şi-a zvîcnit capul pe spate cu o patimă de dansatoare, a ridicat mîinile ca pe nişte aripi de pasăre ce planează în înaltul cerului şi a început dansul. Cu paşi mici, mărunţi, fibroşi, ce adunau parcă puteri pentru izbucniri viitoare. Aceleaşi mişcări le făceau şi braţele. Doar că erau mai subtile, mai graţioase. Şi, iată, cuprinse de un tremur uşor de parcă o nelinişte i-ar fi străbătut corpul. De aici încolo, mişcările corpului aveau să fie sentimente; pentru ele adunaseră paşii putere.

Neliniştea s-a transformat în durere, apoi în speranţă lăuntrică, treptat tot mai vibrantă, în nostalgie şi braţele au ţîşnit apoi în sus ca într-o dorinţă devoratoare de evadare. Au coborît apoi încet, ca într-o luminoasă seninătate, şi a venit bucuria. La început gravă, meditativă, a urmat fericirea, înflăcărarea, şi trupul ei a început să se unduiască plin de graţie şi de dorinţe secrete. Ochii dilataţi, hipnotici, nu vedeau decît dansul.

S-a întrerupt brusc, s-a întors spre muzicanţi, a început alt cîntec, vijelios de data aceasta, a ridicat o mînă în sus, a strigat „Opa!" şi, printr-un gest, i-a chemat pe meseni să danseze. S-au ridicat ca aruncaţi de resort, într-o clipă erau încinşi cu toţii în dans. Pe băncile de la mese nu rămăseseră decît trei tineri blonzi, nemţi sau nordici, m-am strecurat printre dansatori şi m-am aşezat în apropierea lor.

Abia la al treilea dans şi-a adus aminte şi de mine. M-a apucat de mînă şi m-a scos în arenă, pentru că o arenă era de fapt întregul local. Am jucat pînă mi s-a tăiat răsuflarea. Au făcut schimb la odihnă şi alţii, numai Egina părea inepuizabilă. Îmi era teamă că s-ar putea prăbuşi la un moment dat, că împătimirea să n-o ducă la depăşirea limitei pe care o are orice efort, dar ea aduna probabil forţe din însăşi forţa de trăire a dansului grecesc şi abia cînd s-a pornit spargerea generală a veseliei, şi podeaua s-a umplut de un strat periculos de cioburi, s-a aşezat lîngă mine cu un „Oh!".

În timp ce chelnerii măturau cu nepăsare cioburile, operaţie de rutină în orice *taverna* – paguba este recuperată la nota de plată prin întrebarea, cu cît doriţi să participaţi la ce s-a spart? iar în unele localuri de lux, în unele baruri, pentru acest moment de preaplin al trăirii se vînd farfurii speciale, de ceramică albă, fiecare cumpără după cum are punga de groasă, chelnerii le aduc din timp şi le aşează stive pe colţuri de mese – , a venit patronul însoţit de soţie, i-a oferit Eginei o sticlă cu vin şi i-a zis că poate să comande tot ce doreşte, o să fie bucuros să-i ofere ce are mai bun.

15

Noaptea, cînd venisem de la *taverna* domnului Megalopoulos, sub pretextul că uitasem să-mi iau ţigări de la maşină, mă întorsesem din drum şi cerusem recepţionerului să fiu trezit dimineaţa la ora 6,30. Aşa că am ajuns la reprezentanţa „Fiat" din Pireu cu cîteva minute după deschiderea birourilor.

Mă grăbisem degeaba, am rămas dezumflat. Şeful reprezentanţei, un grec şiret cît o mie de şireţi la un loc, m-a primit cu o amabilitate insidioasă şi mi-a zis că nu ştie nimic despre piesele pe care trebuia să le primesc din Italia. A pus apoi un funcţionar

să se intereseze la Vamă, iar ca să nu mă plictisesc aşteptînd, m-a tratat cu o *kafelaki* şi a încercat să mă tragă de limbă despre maşină, despre călătoria în Grecia, despre Sabbatini, sărind de la una la alta şi plasînd mereu întrebări cu cîrlig. Nu mi-a plăcut individul. Funcţionarul i-a comunicat apoi că la Vamă nu se ştie nimic despre coletul meu, şi domnul Lemanidos m-a rugat să fiu amabil şi să-l sun după vreo două-trei zile.

Cînd plecasem de la motel, presupunînd că voi întîrzia cîteva ore, îi lăsasem Eginei un bilet la recepţie. Am zis că era cazul să mă întorc cît mai grabnic şi să trec sub tăcere drumul făcut la Pireu. Întîi, pentru a o pune la încercare şi poate astfel să aflu cîte ceva, ceva din care să deduc unele lucruri cu privire la ea, cine e de fapt această Egina, iar apoi şi în spiritul jocului. Al jocului în virtutea căruia ţinuse să-şi ia cameră separată. Vezi Doamne, se obişnuise să stea singură, doarme pe jos, o are pe Rya, de ce să se supună unei constrîngeri. Motivul era desigur altul: camera separată îi oferea posibilitatea de a comunica, de a stabili legătura cu poliţiştii, fie ei binecuvîntaţi că-mi dăduseră un asemenea „înger păzitor", fie binecuvîntaţi şi mafioţii lui Sabbatini dacă ar fi să fie de-a lor. Dar asta refuzam aproape să cred.

De la Glifada venisem pe o şosea nou construită care leagă atît Aeroportul Ellenikon de Atena, cît şi partea estică a Coastei lui Apollo, în oraş însă dădusem peste un trafic foarte intens, şi cum grecii au apetitul vitezei şi, aş zice, al riscului, iar din locul în care mă aflam se simţea marea, am întrebat de şoseaua ce copia coasta, presupunînd că pe acolo circulaţia va fi mai redusă. Mi s-a explicat că strada Elefterias, adică chiar strada pe colţul căreia se găsea *service*-ul, mă va scoate la stadionul „Karaiskakis" şi apoi la mare.

Distanţa pînă la Glifada ar fi cea dintre Constanţa şi Eforie, dar din cauza aglomeraţiei de maşini, drumul mi-a luat o bună jumătate de oră. Parcurgîndu-l, am hotărît să-i propun Eginei să plecăm pe insula Creta, ca să văd Palatul din Cnossos; lucru pe care în precedentele călătorii nu l-am putut face din lipsă de bani.

La recepţie mi s-a spus că sînt cîteva curse aeriene pe zi, există şi o cursă regulată pe mare, un feribot care pleacă seara din Pireu şi ajunge dimineaţa la Iraklion, dar cu avionul e mai simplu, în două ore eşti pe insulă. Am făcut un duş, am băut un nes şi m-am dus să vorbesc cu Egina. A trebuit să bat de cîteva ori la uşă pînă să-mi răspundă. Îi făcusem cunoscut încă pe drumul spre Atena,

cînd discutasem programul călătoriei, despre dorința mea de-a vedea Cnossos-ul și i-am propus să plecăm cu primul avion.

— Nu, Adrian, a zis categoric. Creta trebuie s-o lăsăm la urmă!

— De ce? am întrebat intrigat de fermitatea cu care se opusese.

— Uite așa!

— Mi-a plăcut argumentul...

— Parcă-mi spuseseși că vrei să mergi la Corint și la Patras?

Îi spusesem și mă mirasem că nu făcuse nici o obiecție: sînt așezate nu prea departe de Atena, la o sută și ceva de kilometri unul de celălalt, în mod normal doar Patrasul putea constitui o etapă. Cînd fusese vorba de Volos se opusese...

— Pot să le las și la urmă...

— Adrian, înțelege-mă! nu e bine... a nuanțat și m-a privit parcă rugîndu-mă.

— Ce nu e bine?

— Să inversezi. Ai să faci Creta după Pelopones.

Spusese „faci" și nu „facem" și am zis că Egina o să mi se livreze.

— Dar nu văd de ce! am protestat cu încăpățînare.

— Pentru că te rog eu! Nu-i suficient?

— Nu mă lua cu așa ceva!... Probabil că ai un motiv...

— Am. Dar nu pot să ți-l spun. Nu acum. Te rog, Adrian, și m-a tras spre ea ca să mă sărute.

N-am început cu Acropole vizitarea Atenei: „Stînca sfîntă", cere alt ceas, ceas de taină, ceas de sfială, ceas de reculegere, ceas de pioșenie, de evlavie și închinare, altfel Partenonul e doar „colosal", doar „formidabil", doar „minunat". Or el, Partenonul, e mai întîi de toate un monument al spiritului pe care marmura nu face altceva decît a-l întrupa. Am început cu Cartierul Halelor, unde ne-am dus să mîncăm *fasta*, ciorbă de măruntaie.

— „Christooo!"

— „Amesoooos!". („Vineee!"). Chelnerul e unul singur și face ce poate.

— „Biraaa!" Cu toate că pe sticle scrie „Zythos".

— „Amesoooos!"

Strada, ticsită de lume e și ea un val neîntrerupt de strigăte: lustragiii bat asurzitor în lădițele lor, vînzătorii de la tejghelele scoase pe trotuar se agită continuu, te trag de mînecă... Se vinde ce vrei și nu vrei. Băiețandri aleargă strecurîndu-se prin mulțime,

cu tăvi pline de *kafelaki*; ţi se oferă gogoşi, bureţi de baie, rahat cu apă, bilete de loterie înfipte într-un băţ – alege-ţi biletul pe care îl vrei, cel cu norocul – , castane coapte, sugiuc, halviţă, susan, migdale... Şi toţi îşi ţipă la maximum marfa.

Halele sînt o adevărată minune. Una de carne – de vită, de porc, de pasăre, de viţel, de miel mai ales, tranşată, aranjată, strigată, tot ce-ţi doreşte inima dacă punga îţi îngăduie; alta de peşte, unde te apucă pur şi simplu durerea de cap (şi văzusem piaţa de peşte din Paris); alta de brînzeturi; alta de zarzavaturi şi de fructe, unde te ia altă durere de cap, căci pămîntul Greciei a fost binecuvîntat de Zeus să-şi urce seva cu precădere în arbori, şi nu se spune pur şi simplu „portocale", „lămîi", „măsline", sînt soiuri aşa cum sînt la noi merele – creţeşti, ionathane, Parmen..., măslinele numără vreo douăzeci de sortimente. Şi în toate halele o curăţenie sclipitoare, apa curge aproape tot timpul, spală, răcoreşte, împrospătează. Dimineaţa, cînd mă dusesem la reprezentanţa Fiat, văzusem la Pireu gospodine spălînd cu detergent trotuarul din faţa casei; însă nici municipalitatea nu se lasă mai prejos.

La primul contact, Atena ar putea deconcerta. Aglomeraţie urbană imensă, intensă, pe aproape 20 de kilometri, nu pare mai originală decît oricare mare oraş european. Dar ceeea ce alege Atena dintre toate capitalele lumii este lumina. O lumină ca o binecuvîntare, peste un oraş alb, lipsit de orgolii, de trufie sau ţîfnă, lipsit de mistere, deloc ceremonios şi tocmai asta îţi apropie oraşul din primul moment, te face să-l simţi că este al tău. Iar după ce Atena a început să-şi dezvăluie tezaurele, eşti prins definitiv. Partenonul, Propileele, Atena Nikė, Erehteionul, Teatrul lui Dionyssos, Odeonul lui Herod Atticus... îţi aduc în faţa privirii întreaga prospeţime a dimineţilor Lumii. A „dimineţilor triumfătoare", cum le-a numit Victor Hugo.

Ne-am plimbat pe bulevarde şi pe străzile principale, cu magazine scumpe şi nesfîrşite şiruri de cafenele, cu măsuţe scoase pe trotuar... Timpul nu mai prisoseşte aici. Poate doar aparent. Dar e o falsă impresie – cafeneaua e mai ales un loc de afaceri, şi o mişcare subterană se făcea simţită la mese. Ne-am uitat la vitrine, nu mai puţin elegante decît cele de pe Champ-Elysées, dar *First quality*-ul era de două sau chiar de trei ori mai scump ca la Paris – care nu-i nici el cel mai ieftin oraş! – preţurile mi s-au părut de-a dreptul scandaloase.

Eram în Piaţa Syntagma şi Egina a izbucnit deodată:

– Ce să mai amînăm, Adrian, hai pe Acropole!

A fost chiar clipa în care am vrut să-i spun același lucru și eu, cu toate că știam foarte bine că era ora cînd invazia hoardelor de turiști este maximă, că tăcerea milenară a marmurei n-ai cum s-o asculți, că demna, atotputernica ei frumusețe e agresată de un du-te-vino de bîlci. Dar „stînca sacră" cheamă irezistibil, aerul e plin de magnetismul ei, lumina e tamisată de electricitatea imaginii copleșitoare a Partenonului, reverberată de „fruntea încununată de violete", cum o cîntă Pindar într-unul din *Ditirambii* săi.

Partenonul e o minune și un miracol al artei. El încîntă ochiul și deopotrivă spiritul. Severitatea, care nu exclude grația, puritatea liniilor și rigoarea proporțiilor, jocurile de umbre și lumini sub soarele Eladei — totul concură la această încîntare. Maeștrii săi au dat dovadă de surprinzătoare subtilități. Ei au mers pînă la a corecta prin abile artificii anumite iluzii optice și care puteau strica elanul liniilor. Ca orizontalele prea lungi să nu dea o aparență de inflexiune, aceasta a fost estompată, la Partenon și Propilee, de o convexitate compensatoare. O îngroșare abia perceptibilă a coloanelor îndepărtează iluzia strangulării și ele se înalță gata parcă să-și ia zborul. Egina mi-a propus și o altă viziune, „mai puțin idilică", cum i-a spus ea.

— De ce să ne înșelăm, Adrian? Ceea ce ne atrage adeseori la aceste arhitecturi moarte sînt imagini false! Foarte seducătoare, dar puțin conforme cu realitatea de odinioară! Cu realitatea de atunci! Ne complacem în aceste tablouri cu ruine romantice... Ruine printre măslini noduroși. Sau pe acest fundal de cer. Sau la Cap Sunion, în vastul decor al mării. Ne place, ne atrage patina marmurei... Prin tentele ei colorate —, de ocru și galben, a căpătat parcă viață și e adevărat ce spuneai că porii, grăunțele zgrunțuroase, par să vibreze sub această lumină a Greciei. O lumină generoasă. Dar ia gîndește-te, ia imaginează-ți aceste edificii în stare nouă! Ne-ar da ele oare aceleași satisfacții? Reliefurile arhitecturale nu ni s-ar părea oare convenționale și monotone? Și nu uita, te rog, că toate aceste monumente erau acoperite de culori! Anticii le zugrăveau suprafețele, cred că știi asta! subliniau ornamentele, colorau viu reliefurile... Erau culori uniforme și viu contrastante... Preferau albastrul, roșul, galbenul... Imaginează-ți poema asta de marmură, cum i-ar sta ei spoită!

— Tu, pe undeva, ai dreptate... În gustul nostru... în gustul nostru actual pentru arhitectura lipsită de artificii, supus policromiei, Partenonul ar lăsa poate o impresie neplăcută. Dar poate

că există o justificare a acestei policromii... Mă gîndesc la preocuparea pentru armonie... Pentru evitarea unor contraste violente... Între albul pietrelor și culorile cerului, ale mării... zic. Și apoi, nu uita că artiștii Evului Mediu, cu mult mai apropiați de noi, au practicat ei înșiși mari suprafețe pictate! Au colorat pînă și portalurile catedralelor!... Italia stă mărturie!...

— E adevărat ce spui, dar încă ceva: coloanele prin care se vede acum cerul, aceste coloane cu înclinarea lor ușoară spre infinit, aceste coloane, după cum știi, împrejmuiau de fapt zidul orb al templului! Un zid închis și nimic mai mult! Printre ele nu se vedea atunci cerul!... Se vedea zidul! Zidul templului. Iar acesta, la rîndul său, așa cum îl descrie Pausanias, era ticsit cu ofrande! Era un fel de depozit, de tezaur. Ochii statuilor, orbitele goale de astăzi, care dau feței acea expresie de detașare, aveau încastrate sticle colorate! Sau pietre prețioase! A trebuit oare să fie mutilat Partenonul ca să ne subjuge? Să ne înfioare pe noi, cei de astăzi, prin frumusețea lui?

— Și totuși, Plutarh spunea că Partenonul era animat de un suflu viu și incoruptibil, de un suflet inaccesibil bătîneții!

— Așa l-a văzut el atunci!

— Așa este și-acum!

— De-abia acum este așa: viu și incoruptibil. Inaccesibil bătrîneții...

Ne stîlciserăm picioarele pe blocurile de marmură împrăștiate pe întregul platou și, coborînd coasta pe o potecă ce șerpuia printre tufe și arbuști, ne-am oprit pe o bancă. În urma miilor de turiști rămîne tot ce vrei și nu vrei, pînă și obiecte de lenjerie; la orice m-aș fi așteptat să găsesc, dar nu și bujii. Întorcîndu-mă după Max, am zărit în iarbă, chiar în spatele băncii, patru bujii Bosch; și după aspectul electrozilor erau foarte puțin folosite. Ei, cum ajunseseră ele acolo, pentru că pînă la stradă era o bucată de drum?

„Plaka" se afla la doi pași, unde să te duci altundeva să mănînci, dacă nu în această împărăție a tavernelor ateniene?! E cel mai vechi cartier al metropolei, cu străzi înguste, întortochiate, cu case mici, sărăcăcioase, scăpat de demolare din rațiuni ce aparțin de istorie și tradiție, dar și de *business*-ul turistic, desigur. Tradiționalele locante grecești se țin lanț, cu sutele, multe în subsoluri răcoroase, și în toate cîntă doi-trei muzicanți.

Traverna în care am intrat avea butoaie cu vin suprapuse, ca și cea din Glifada, ca și taverna artiștilor din Kavala, unde îl cunoscusem pe Lazaris, căci una din trăsăturile acestui tip de locante este

vinul „casei". Sau mai bine zis „vinurile casei". An de an aceleaşi, furnizate prin contracte cu mici viticultori, ele şi asigură tavernei clienţi permanenţi. Fiecare atenian are taverna sa, acolo îşi va putea bea vinul preferat, îndoit cu sifon sau cu apă, ca şi anumite mîncăruri tradiţionale, făcute mai altfel, cu un gust mai aparte decît în alte locante.

Chelnerul ne-a cîntărit dintr-o privire şi ne-a oferit vin de Samos. Egina a zis „O.K.", dar eu nu mă omor cu firea după vinurile dulci. Ţin cu cele seci, aspre, şi i-am cerut *retzina* (oare cum o fi fost cea pe care mi-o recomandase şeful de sală de la barul „Dionyssos"?). Şi am trecut la lista cu mîncăruri. Supele şi ciorbele îngraşă. Printre ele nu lipsea, desigur, cea „à la grecque". Lista cuprindea şi *mussaka*, în *pastipsso* legumele sînt înlocuite cu paste făinoase, pastele făinoase îngraşă şi ele. Am sărit la pescărie, capitol care ocupa partea cea mai însemnată a listei. În locul ciorbei, am ales *marida*, peşte fript la grătar şi stropit din belşug cu vin răşinos, iar la felul doi *suvlakia* cretană: bucăţile de miel sînt mai întîi fierte în lapte şi apoi fripte pe cărbuni, în intestine, şi ele de miel. Produsele de patiserie erau la urmă, dar deloc neglijabile şi, bineînţeles, *baklava*, *kataifi*... Aveam să constat că era o altfel de prăjitură decît cea de la noi — un fel de rulou preparat din tăiţei foarte fini, umplut cu nucă şi îmbibat cu sirop, şi nu pe bază de frişcă, aşa cum ştim cataiful în cofetăriile noastre.

Stingeam prea-dulcele prăjiturii cu o *kafelaki* amară, *sketo*, cum ne-o recomandase chelnerul, şi Egina m-a făcut atent printr-un gest discret.

— Cei doi din stînga ta îşi strecoară unul altuia ceva pe sub masă...

M-am uitat: unul din indivizi stătea cu un ziar în faţă, al doilea privea prin fumul ţigării de-ai fi zis că se gîndeşte la ceva. Şi, într-adevăr, o mînă a acestuia era sub faţa de masă.

— Ai văzut ce?

— Nu mi-am putut da seama. Au venit pe rînd, ca şi cînd nu s-ar cunoaşte, şi-au schimbat doar cîteva vorbe.

— Dar cum reuşeşti tu să vezi? Să vezi tot ce se-ntîmplă în jur? Să remarci cel mai neînsemnat gest? am întrebat-o fără să vreau, mirîndu-mă în acelaşi timp în sinea mea că ea îmi releva, îmi divulga la urma urmei, spiritul ei neobişnuit de observaţie; aş zice profesional.

— Ţi-am spus că trebuie să ştii să vezi!... Simţurile mele.. Aşa mi le-a ascuţit mama, a spus deodată cu voce detaşată şi rece.

M-ai întrebat dacă numele meu are ceva comun cu insula şi eu ţi-am zis că da, acolo s-au cunoscut părinţii mei. Nu s-au cunoscut acolo. De numele de Egina am auzit prima dată la şcoală... Cînd împlinisem opt ani. Nu m-ar fi dat nici atunci, dar a avut loc un recensămînt al copiilor de vîrstă şcolară şi mama a fost obligată.

Se striga catalogul...

„Solomos Egina!"

Nu m-am ridicat credeam că despre altcineva este vorba.

„Solomos Egina!" a repetat profesoara, văzînd că nimeni nu se ridică. „Cine-i Solomos Egina?"

Am rămas şi de data asta în bancă.

Toţi copiii erau de origine franceză, lucrurile se petreceau într-o suburbie a Montreal-ului, nu putea fi o alta Solomos, eram aproape sigură că despre mine e vorba, dar n-am vrut să mă ridic. După ce a terminat de strigat, profesoara a întrebat dacă este cineva care nu şi-a auzit numele. Am ieşit din bancă şi am spus că eu.

„Cum te cheamă?"

„Solomos Nikos". Eu aşa ştiam că mă cheamă — Nikos.

„Poftim, şi eu te-am botezat fetiţă..." Şi a corectat numele din catalog, scriind Nikos în loc de Egina.

Eram tunsă cu numărul zero... Aşa m-a purtat mama de cînd m-am născut. Avea o maşină şi mă tundea aproape săptămînal. Tunsă şi îmbrăcată ca un băiat.

Poate ai auzit, în Grecia cine spune măritiş spune dotă. Ascendenţii sînt obligaţi prin lege, printr-o veche lege, dar care este valabilă şi astăzi, să constituie o dotă descendenţilor şi adesea fraţii mai mari trudesc toată viaţa pentru a căsători una, două, trei sau patru surori. Aşa că fetele sînt nedorite. „Cîţi copii ai?" „Doi copii şi o fiică". Iar grecii rămîn greci oriunde s-ar afla. Ca şi prezumtivul meu tată — Solomos nu-i tatăl meu — , mama era născută în Canada. Din armeancă şi grec. Familie numeroasă, nevoiaşă... şi cum bunică-mea a murit la naştere, pe mama a adoptat-o o familie de fermieri de origine franceză. De la care a fugit cînd avea şaisprezece ani, pentru a se mărita cu Solomos. Era taximetrist, avea maşina lui...

Primul născut a fost o fată. Apoi din nou una. Făcea copii mari, supraponderali, încă de la primul suferise rupturi de muşchi interiori, rămăsese cu dureri cvasipermanente... Însă Solomos a mai vrut un copil, în speranţa că va fi băiat de data aceasta. Tot fată a fost. Şi, terorizînd-o, animalul a pus-o să mai facă încă unul, şi încă unul... Ajunseseră la şase fete. „Nu se poate... sau cum o fi zis, al şaptelea o să fie cu siguranţă băiat!"

Ce se-ntîmplă... Mamei îi spusese cineva că bărbatul este cel care determină sexul copilului, el, vezi Doamne, este cel care însămînţează... Era o femeie frumoasă, unei vecine... grecoaică, grec şi bărbatu-su, ţinea o plăcintărie, îi venise fratele din armată, voia să dea la facultate... şi mamei nu i-a fost greu să-l atragă. Dar unde? La ea din pricina copiilor nu se putea... Au intrat în complicitate cu doamna Varisis. Cu mătuşă-mea. Tot ce am aflat ştiu de la ea. După ce-a rămas însărcinată, mama i-a mărturisit că s-a culcat cu fratele ei, nu pentru a-şi înşela soţul, ci pentru ca să-i facă în sfîrşit un băiat, să-l potolească pe nebun, e îngrozită de naşteri, trăieşte într-o spaimă continuă, maică-sa a murit la o naştere.

Astfel că apariţia mea pe lume a produs o adevărată tragedie. Cînd a aflat că sînt fată, Solomos a început să se lovească cu pumnii în cap, blestemînd-o pe mama, după care a dispărut. El ştie unde, n-a mai auzit nimeni nimic despre el. Dar şocul cel mai puternic l-a suferit mama. Întîi la aflarea sexului meu, ceea ce putea să însemne că Solomos o s-o pună să facă încă un copil... Apoi cînd i s-a spus că bărbatul o părăsise, lăsînd-o cu şapte copii. Toate acestea au zdruncinat-o profund, mintea ei a luat-o razna... Însă numai faţă de mine.

Solomos a plecat fără să ia maşina cu el, i-a lăsat-o probabil special ca ea s-o vîndă, să aibă din ce să trăiască un timp. Dar cum să hrăneşti şapte copii fără serviciu, fără nimic? Au venit rudele lui, ale ei, fraţi, surori, care de pe unde erau... au luat cîte o fată... m-au lăsat doar pe mine la ea.

Cum s-o fi ajuns la numele de Egina... cine m-o fi înscris în acte aşa... Pentru că mama îmi spunea Nikos. Ca pe adevăratul meu tată. Datorită cărui resort? Se îndrăgostise oare de el? Mătuşă-mea mi-a povestit că întîlnirile lor au durat doar vreo trei săptămîni, atît cît a stat la ei pentru examene.

Mai tîrziu, familia Varisis s-a mutat în oraş, lichidaseră plăcintăria şi-şi deschiseseră un restaurant cu mîncăruri specifice greceşti. Sau poate urîndu-l că i-a înşelat aşteptările? Mă gîndesc la comportamentul ei faţă de mine... la faptul că nu mi-a vorbit nimic despre toate acestea... Chiar şi atunci cînd eu, fiind mai mărişoară, am întrebat-o unde-i tatăl meu... Mi-a zis că eu n-am tată. Şi atît.

Primul lucru pe care l-am intuit a fost că-mi ura vocea — îi reamintea probabil că sînt fată. Şi vreau să spun că de cînd mă ţin minte nu s-a întîmplat o dată să fi făcut baie fără să am chiloţii pe mine.

„Cretinule, ce-ţi piţigăieşti vocea de parcă ai fi fată?!" Şi mă plesnea.

Mi se adresa ca unui băiat. Nu era doar o fixaţie, o simplă fixaţie, făcea orice ca să mă poată pedepsi. Îmi amintesc cum îmi punea pe ascuns piedică...

„Imbecilule, tu nu te uiţi unde mergi?!" Apoi jap.

Era preocuparea ei clipă de clipă, aşa se distra. Făcea treabă... făcea prăjituri specifice greceşti pentru restaurantul domnului Varisis – aşa şi-a cîştigat existenţa – venea o maşină, aducea făină, zahăr, nuci şi lua prăjiturile. Stătea în casă, rar cînd ieşea în oraş, se închisese, devenise necomunicativă... Ea cu mine avea ce avea. Clocea tot timpul ce să-mi facă, cum să mă pună într-o situaţie vinovată. Eram tot timpul la pîndă.

Din zecile de situaţii, una mi s-a întipărit cu deosebire în minte. De ce tocmai aia... nu potsă-midau seama.O cană de fier, albă, emailată... parcă o văd şi acuma. Să fi avut patru sau cinci ani... nu, nu, nu mai mult. Eram la masa din bucătărie, îmi dăduse ceva să mănînc, cînd a crezut că e momentul, s-a furişat şi a aşezat cana cu ceai în apropierea cotului meu. Eram ca un animal hăituit, încordată, atentă la tot ce făcea, căpătasem, cum s-ar spune, ochi şi la spate.

„Nikos!" m-a strigat.

Nu m-am întors prin dreapta, cu toate că din acea parte venise vocea ei, ci prin stînga.

„Boule! ridică-te în picioare cînd îţi auzi numele!" s-a enervat că nu-i ieşise, că nu răsturnasem cana cu ceai, ca să mă poată pedepsi. Sau îmi dădea supa de pe foc, îndemnîndu-mă să mănînc pînă nu se răceşte de tot. Mă frigeam... scăpam lingura... Mă pocnea.

Să mă ridic în picioare... Începusem instrucţia militară. Îmi cumpărase un cal mare pe rotile, sabie, puşcă, o caschetă... Dar înainte de asta mă mutase într-o cameră micuţă din fund. Servise probabil ca vestibul al intrării din spate, dar mărindu-se numărul de copii, zidiseră uşa şi-l transformaseră în cameră. Complet întunecoasă. Scîndurile duşumelei erau putrezite... Norocul meu. Printre jucăriile de la surori, găsisem un ursuleţ, micuţ, cu ochii din mărgele, ca să nu mi-l ia, aşa cum făcuse cu creioanele colorate – le zdrobise cu satîrul – , îl ascundeam sub un capăt de scîndură şi-l scoteam doar noaptea sau cînd mă încuia în cameră, pentru că pleca în oraş. Îl botezasem Suki şi-mi revărsam dragostea – nevoia de dragoste, în cazul meu, era probabil deosebit de puternică – asupra lui. Îl am şi acum, mă însoţeşte peste tot, este primul lucru pe care-l pun în geamantan cînd plec undeva. Pe Rya am adoptat-o mai tîrziu, cînd împlinisem paispre-

zece ani. Era pui, nu știa încă să zboare, căzuse din cuib... Da, și spuneam de instrucție... Mă încingea cu sabia și mă punea să sar pe cal în timp ce „fugea"... Ți-am zis, era pe rotile...

„Fii gata!..." striga, îl împungea, îi imprima elan și eu trebuia să prind momentul și să sar în spinarea lui. Cădeam sau nu-mi reușea... și ea mă bătea. Apoi să călăresc. Corpul drept, pieptul în afară, să mi-l bombez... Să mă ridic în scări și să mă las pe cal... „Ține ritmul calului!..." țipa. Cînd avea treabă și nu putea să se ocupe de cal, să mi-l trimită la sărituri, îmi dădea pușca la umăr și începea: „Soldat, drepți! Lipește călcîiele! Capul sus, pieptul înainte! Soldat, repaos!" Cum să salut, să duc mîna la cașchetă, să mă întorc la stînga, la dreapta, jur-împrejur... Mergeam de-a bușilea, mă tîram în coate și în genunchi spre un dușman invizibil... Și mereu nu făceam bine, și mereu mă bătea.

Spre norocul meu, cum aveam să aflu. Pentru că mie începuse să-mi placă, mă simțeam bine că sînt băiat, și eram chiar mîndră cu asta, și cînd la școală... În recreație, profesoara a stabilit că numele meu fusese trecut corect în catalog și la ora următoare m-a întrebat cum de nu știu că mă cheamă Egina.

„Ce-i cu numele ăsta de Nikos? De unde l-ai scos?"

„E numele meu!..." am zis.

„Cum o să fie numele tău?! Nikos e nume de băiat... Iar tu ești fetiță, așa ești trecută în acte."

„Nu sînt fetiță, eu sînt băiat!" am protestat.

Ai auzit cu siguranță de complexul numit „travesti"... ce probleme rezultă de-aici... Iată ce mă aștepta dacă mama ar fi folosit metode insidioase, dacă la formarea conștiinței că sînt băiat nu i-ar fi asociat pedepse, corporale și altele; m-ar fi putut însemna pe toată viața. Fetele, mai ales cele cu un libido mai labil, sînt foarte dispuse să se creadă băieți, să opteze pentru genul puternic, dominator... există o întreagă literatură de specialitate în acest sens, lucrurile sînt abordabile astăzi deschis; moda „unisex" nu vine de undeva din neant.

Însă plăcerea ei era să mă pedepsească. Se răzbuna pe mine. Pentru suferințele prin care trecuse, pentru viața distrusă... Îi eram la îndemînă... Mă punea în genunchi, să stau într-un picior, îmi lua capul între picioare și mă bătea la fund cu o curea...

Cînd am mai crescut a început să mă închidă în magazia pentru cărbuni, întunecoasă și plină de șobolani. Își aveau cuibul acolo. Mă împingea înăuntru și punea lacătul. Stăteam pietrificată de teamă. Cum de n-am înnebunit, nu știu. Îi auzeam umblînd peste tot, le urmăream cu urechea mișcările pentru a-i localiza, încercam să

pătrund cu privirea prin întuneric... Nu un minut, nu zece – o oră.

„Ai o oră de magazie".

Aproape zilnic, rar cînd scăpam cu altă pedeapsă. De la şase ani. Erau acolo tot felul de piese vechi de maşină, rămase de la Solomos, tot felul de zdrenţe, iar lîngă o ladă nişte coli mari de hîrtie albastră, cumpărate probabil pentru ferestre. Le-am mototolit şi cînd mă închidea le adunam în jurul men pentru a auzi dacă vreunul dn. şobolani vine să mă atace. Nu veneau, le era şi lor frică, dar eu nu ştiam asta. Şi-mi pregătisem şi-un levier de maşină ca să mă apăr cu el. Apoi am inventat altceva – tropăiam. Observasem că fug cînd aud paşi. Tropăiam pe hîrtiile acelea pînă s-au făcut bucăţele. Altele nu mai erau şi atunci loveam cu levierul în piesele de maşini. „Starea de graţie" a copilăriei mele asta a fost. Şi nu-i încă totul.

Şcoala mi-a apărut ca o salvare... Casele aveau curţi, a noastră era mai în fund, însă din stradă răzbea larmă de voci, rîsete... Nu mă lăsa să mă duc la ei să mă joc, îmi spunea că sînt derbedei, o să învăţ numai lucruri urîte... Chiar dacă mă bătea după aceea, fugeam adesea la gard. Toţi aveau păr frumos... şi într-o zi, cînd a vrut să mă tundă, am întrebat-o de ce nu mi-l lasă să crească.

„Pentru că tu eşti băiat, iar băieţii aşa umblă tunşi."

Este răspunsul pe care i-am dat şi eu profesoarei. Dar spuneam că şcoala mi-a apărut ca o salvare... Scăpam o bună bucată de zi de bătăi, de închisoare în magazie şi în acelaşi timp, cum văzusem în recreaţii, puteam să mă joc cu copiii.

Mama a ştiut asta. A ştiut încă de la recensămîntul care avusese loc cu două săptămîni înainte de începerea cursurilor... M-a trimis singură. „Întreabă şi tu..." Toţi copii au venit aduşi de părinţi... am găsit curtea plină... Cînd m-am întors nu m-a întrebat nimic. Cum a fost... S-au ce-am făcut... Ca şi cum nici nu m-aş fi dus. Şi m-a pus să sparg nuci. Era o treabă pentru care luam întotdeauna bătaie. Trebuia să le sparg în aşa fel încît cojile să nu afecteze miezul, să nu-l vatăme, dar oricît mă străduiam – căpătasem dexteritate, învăţasem greutatea ciocanului, cum să ţin nuca, unde şi cum s-o lovesc – nu reuşeam; tăria cojii varia, nucile, nu? nu erau din acelaşi copac. Povestea asta cu miezul întreg era gratuită, pentru că ea le dădea după aceea printr-o maşină care le fărîmiţa. De data aceea nu numai că nu m-a plesnit, dar nu mi-a spus o vorbă măcar.

Şi ne-am trezit cu profesoara la uşă. M-a expediat în camera mea, iar profesoarei i-a spus, aşa cum a reieşit mai tîrziu, că nu sînt sănătoasă la cap, mă cred băiat, n-am vrut să merg la şcoală,

nu-mi place societatea copiilor, n-are ce să-mi facă, m-a prins cu cîteva zile în urmă cu o sticlă cu benzină lîngă patul ei, crede că am vrut să-i dau foc în somn. Aceleaşi lucruri le-a răspîndit şi printre vecini.

Mă culcasem, dar nu dormeam — fusese o zi cu totul deosebită. Stăteam cu Suki în braţe şi-i povesteam despre şcoală. M-am trezit cu mama năvălind pe uşă.

„Hai, jos şi afară!" m-a gonit.

Eram în cămăşuţă de noapte, i-am ascuns repede pe Suki la subţioară şi-am ieşit.

„Afară! Afară!... Să te duci la şcoală, acolo să dormi, nu la mine în casă! Să-ţi dea profesoara de mîncare de acum înainte Hai, hai, afară, în stradă!" Pînă m-a scos pe portiţă.

Unde era să mă duc? Am aşteptat pînă s-a stins lumina. Mi-a fost teamă însă să intru, zicînd că-mi întinde o cursă, un şiretlic, vrea să mă facă să cred că ea s-a culcat. După un timp, văzînd că nu se întîmplă nimic, m-am furişat pe portiţă şi m-am aşezat chiar acolo pe o piatră, ca să pot ieşi cît mai repede. În capul meu era că mama născocise ceva nou pentru a mă pedepsi în legătură cu cele petrecute la şcoală, bănuieşte că eu o chemasem pe profesoară.

Născocise într-adevăr. Ultimul lucru pe care l-ar fi putut născoci mintea ei bolnavă, plină de ură. Stăteam şi mă uitam spre casă, aşteptînd-o să iasă din moment în moment, cînd am văzut fereastra luminîndu-se dintr-o dată şi izbucnind imediat în flăcări mari. Nu ştiam ce să cred. Apoi, cum flăcările cuprinseseră şi perdelele, am început să strig „Arde mama!" şi am fugit la vecinii din stînga; cei din dreapta erau oameni în vîrstă.

Ieşind în curte şi alergînd după soţ, femeia m-a acuzat, îmbrîncindu-mă, că eu am pus focul. Nu cred că am realizat sensul cuvintelor ei. Ce-mi amintesc este că în timp ce-i urmam, îmi fusese teamă să nu-l pierd pe Suki — era prima dată cînd îl scoteam din casă — dusesem de cîteva ori mîna să mă conving că e la subţioară. S-au ridicat toţi vecinii, dar nu mai era nimic de făcut, focul cuprinsese casa în întregime, acoperişul ardea ca o torţă.

S-a presupus că, înainte de a-şi da foc, înghiţise un flacon de somnifere. Dormea pe un pat din acelea vechi, de fier, cu tăblii înalte, pictate şi cu plasă din sîrmă. A aşezat sub el un reşou şi, înainte de a se culca, l-a băgat în priză. Firul arsese, însă ştecherul a rămas. A fost găsită şi o sticlă de un litru, deformată de foc. Probabil cea în care fusese benzina. O vărsase pe jos sau poate

chiar pe saltea... cine putea să mai știe. Altceva a avut însă darul de-a mă scoate, cum s-ar spune, din cauză... Lua mereu niște buline albe și ea a cumpărat flaconul cu somnifere de la farmacia aflată la cîteva străzi depărtare de casă.

Alergînd în urma vecinilor, îmi ziceam că mama vrusese să mă sperie, pentru a mă face să intru în casă, însă focul s-a întins și ea a căzut în propria ei cursă. Ceea ce îmi dădea un sentiment de satisfacție. Cuvintele acelei femei trecuseră pe lîngă mine... Dar iată că și ceilalți... Văzînd că nu mai pot interveni, oamenii adunați acolo au început să mă înjure, să mă lovească, să mă îmbrîncească, din ce în ce mai furioși, zicînd că eu îi dădusem foc mamei. M-a scăpat un bărbat; soția lui m-a luat după aceea să dorm la ei.

Ghionturile, îmbrîncelile m-au făcut să-l scap pe Suki, și, constatînd asta, de disperare am început să țip, să urlu, m-am smuls din mîna acelui bărbat, m-am aruncat jos și, tîrîndu-mă în genunchi, am început să caut ursulețul printre picioarele lor. A fost momentul în care au sosit mașinile pompierilor. Nu mi-a fost teamă, nu m-am dat la o parte și deodată am zărit ochișorii lui Suki sclipind în lumina farurilor. Cînd au văzut ce pierdusem, pentru ce țipasem ca din gură de șarpe, au trecut iar la înjurături. Mă îmbrînceau în special femeile. De data asta m-au scos din mîinile lor pompierii.

A doua zi a venit un comisar. Iar mai tîrziu și un inspector de la pompieri. Au stat de vorbă cu mine... Pe inspector îl țin minte doar că purta uniformă, însă pe comisar îl am și acum în priviri. Masiv, chel, cu ochi mici... și fuma țigări de foi.

Mi-a cerut să-i spun la ce biserică mă ducea mama. Nu știa ce sînt grecii — catolici sau ortodocși. Nu fusesem niciodată la biserică și nici ea nu se ducea. Ce să-l roage ea pe Dumnezeu? Ce să-i dea? Iar de mulțumit... Probabil că-l ura ca și pe mine. M-a întrebat cum își făcea cruce, la frunte ducea trei degete sau palma. I-am zis că nu știu nici de asta. S-a interesat la telefon și a chemat biserica să ridice corpul carbonizat. I-am spus și lui că sînt băiat. Apoi că mama făcea prăjituri pentru restaurantul domnului Varisis. L-a sunat la telefon și i-a chemat să vină acolo. Mătușa mea e cam bigotă... Ea s-a ocupat de înmormîntare. Mi-a povestit, la mulți ani după ce mă luaseră de la ei, ca a venit toată diaspora din Montreal. Ziarele au fost pline de relatări despre „odioasa crimă a unei fetițe de opt ani". Farmacista a declarat abia după cîteva zile că mama cumpărase de la ea un flacon cu somnifere.

Domnul Varisis i-a spus comisarului că sînt fetiţă... dar nici un cuvînt despre faptul că sînt făcută cu fratele soţiei sale. După ce m-a pus să-i povestesc cum era mama, cum se purta cu mine, comisarul m-a urcat în maşina lui şi m-a dus la o şcoală-orfelinat, care se afla într-o clădire enormă, aşezată în mijlocul unui parc din afara oraşului. Iar acolo m-a predat unei femei grase.

Era doamna Menont. Cînd a dat cu ochii de ursuleţ, mi l-a smuls din mînă şi l-a aruncat în coşul pentru hîrtii.

„Aici nu-i voie cu jucării!"

„M-am repezit să mi-l iau înapoi, dar ea mi s-a aşezat în faţă. Am început să ţip, s-o lovesc cu pumnii, cu picioarele... am făcut o criză. Au năvălit două femei care m-au înşfăcat şi, tîrîndu-mă pe coridor, m-au băgat într-o cameră micuţă, doar cu un pat de fier, numită „izolator".

„Daţi-mi ursuleţul!"...

Ţipam, băteam cu pumnii în uşă... Mîinile mă săgetau de durere... Cea din sufletul meu era infinit mai mare. Am sfîşiat apoi cearşafurile, folosindu-mă de un colţ ascuţit al patului, perna, camera se umpluse de fulgi... Cînd puterile mi s-au epuizat, am căzut lîngă uşă.

A doua zi, mîinile îmi erau umflate şi vinete. Plîngeam în hohote — tot ce mai puteam face. S-a deschis uşa şi în cameră a pătruns o femeie în halat alb. Din pricina lacrimilor, silueta ei îmi tremura în priviri. Era medicul psihiatru al orfelinatului, Jeanne Dorval, subţirică, blondă, cu ochelari...

„Egine, a început blînd şi ocrotitor, eu sînt noua ta prietenă; mă numesc Jeanne. Uite, ţi-am adus ursuleţul, n-o să ţi-l mai ia nimeni de-acum înainte, m-a asigurat, întinzîndu-mi-l. Cum îl cheamă?"

Mi-am şters ochii. Îmi zîmbea cu atîta căldură... Ursuleţul era în mîinile ei. M-au podidit din nou lacrimile.

„Te-aş ruga să-mi zici cum îl cheamă, ca să-i pot spune pe nume şi eu."

„Suki", am zis.

„I-ai găsit într-adevăr un nume foarte frumos, potrivit cu mutrişoara lui nostimă... Ce-ar fi să facem toţi trei o plimbare în parc?" Şi m-a luat de mînă.

Corespondăm... a ajuns un nume la Montreal. De la ea culegea mătuşă-mea informaţiile despre mine. Învăţam bine, memoria mă ajută, am terminat premiantă şi cînd s-a dat vacanţa de vară, familia Varisis m-a luat la ei. Abia după ce am împlinit cincisprezece ani mi-au spus că sîntem rude şi cum s-a întîmplat. M-au ţinut la şcoală, apoi la Paris...

Cît priveşte adevăratul meu tată... E în Noua Zeelandă, are doi băieţi, soţia i-a murit... M-am dus să-l cunosc, după ce am divorţat de Armand. M-au primit cum n-aş fi crezut. „Te aştept de mult să vii... Şi mi-am zis că resentimentele te opresc."

După ce m-a pus la curent cu mama, despre felul cum am venit pe lume, n-am mai discutat niciodată cu mătuşă-mea despre asta. Nikos avea familie... Şi-apoi el îmi era tată pentru că mama îl vrusese aşa. Ca să nu mai vorbesc că mătuşă-mea şi unchiul au făcut în locul lui totul, îi consider ca pe nişte părinţi.

Cînd băieţii s-au întors acasă — au o fermă — şi ne-am aşezat să mîncăm, le-a spus cine sînt. S-au uitat la mine de parcă ar fi vrut să mă vadă încă o dată şi au dat din cap că este în regulă. Fără nici o întrebare, fără o vorbă, fără nimic. Şi din acel moment s-au comportat ca şi cînd am fi crescut împreună. Am stat mai bine de o lună la ei, nu voiau să mă lase să plec. Da, Adrian — a reluat Egina discuţia exact din locul din care o părăsise, pentru a arăta probabil că nu mai este nimic de vorbit despre cele povestite — am ochi panoramici...

Şi a rîs, amuzîndu-se. Ca imediat să mă întrebe, fixîndu-mă cu privirea şi aşternîndu-şi pe faţă o expresie ce reclama sinceritate:

— Adrian, chiar n-ai nici un pic de încredere în mine?

Rîsul ca şi expresia feţei mi s-au părut false, în spatele lor am intuit un gînd ascuns. Nu mi se confesase ea oare — cu toate că nu mă îndoiam cîtuşi de puţin de adevărul spuselor ei, povestea copilăriei nu putea fi inventată ad-hoc, şi nici măcar pregătită, nu, asta nu — dar nu cumva mi-o spusese pentru a mă prinde cu ea, pentru a mă face să vorbesc?

— Cum adică n-am nici un pic de încredere? Asta ce glumă mai e?

Candoarea tandră din priviri a dispărut, ochii au devenit reci şi au sclipit sfidători.

— Nu-i un răspuns la întrebarea mea!

— Să-ţi dau atunci altul: sensul unic e bun doar în circulaţia rutieră...

— Ai spus exact ce trebuia! Asta şi aştept: să vii spre mine!

— Egina, eşti o fată cu haz!...

— Adrian, ce-i cu iconiţa de la maşină?

— Ai spus că ştii să vezi... Ce fel de iconiţă e aceea de la bordul maşinii?

— Cum ce fel?

— Bine, o să te iau ca la şcoala primară: pe cine reprezintă ea?

— Adrian, nu face pe şmecherul! Nu merit asta!

— Mai bine m-ai fi acuzat de asasinarea lui Kennedy!... O reprezintă pe Sfînta Fecioară, e-o iconiţă catolică. Iar eu, dacă nu minte certificatul de naştere, sînt ortodox. Am impresia că acelaşi lucru spune şi numele meu! Am cumpărat maşina de ocazie şi am lăsat iconiţa unde era. S-ar fi cunoscut locul dacă o scoteam...

A rămas cu privirea fixată asupra mea, ochii i s-au dilatat, pupila celui saşiu mi s-a părut a se deplasa uşor spre interior şi a zis cu maliţie:

— Scriitor dintr-o ţară comunistă cu iconiţă la bord?!...

— M-ai legat de mîini şi de picioare cu asta!... am zis rîzînd şi-am adăugat: Ba bine că nu!...

M-a privit în ochi şi a clipit strengăreşte.

— De ce mă neglijezi, Adrian? Uite, nu mai am nimic în pahar, a zis alintîndu-se.

M-am scuzat, i-am turnat vin şi am avut deodată o revelaţie. Văzusem cîteva reproduceri după frescele descoperite la Cnossos, ochii Eginei erau parcă din fragmentul de frescă reprezentînd un grup de doamne la un spectacol; de aici şi impresia pe care o aveau de ceva „deja văzut". Şi i-am spus asta.

— Ştiu, aşa este.

— Şi-acum ce facem? Poate mergem pe Lycabette să privim oraşul, i-am propus. La Muzeul Naţional...

— Nu, iubitule, tu îţi plimbi cîinele toată ziua, în timp ce Rya stă închisă în casă! Mergem frumuşel la motel, o scot pe Rya să zboare, facem nani o oră... Ca să putem hoinări prin Atena la noapte. Asta facem iubitule!

— Asta facem...

Am găsit Citroën-ul încins ca un fier de călcat — vrusesem să venim cu Espada, dar Egina se referise din nou la consum şi spusese „Ce, cu maşina mea ţi-i ruşine?", şi în timp ce aşteptam să iasă aerul fierbinte din el, i-am oferit lui Max resturile pe care mi le dăduse chelnerul într-o pungă. A dat cu nasul prin ele şi şi-a ridicat privirea ca şi cum m-ar fi întrebat dacă n-am şi altceva.

— Măi izmenitule!...

Egina ridicase capota şi măsura nivelul uleiului din motor — consuma, şi ea mereu îi adăuga ulei — , a crezut că vorbisem cu ea şi m-a întrebat:

— Ce-ai spus?

— Nimic... Max face nazuri, nu-i place mîncarea.

— Auzi!... a zis revoltată şi l-a admonestat: Mă!...

Totul s-a petrecut într-o clipă. Max s-a înălţat ca propulsat de

un arc şi norocul Eginei a fost că mă aflam lîngă ea şi că am avut ceea ce se cheamă prezenţă de spirit: cînd foxterierul era gata s-o apuce de piept, am întins fulgerător mîna şi Max a căzut peste motor. M-am uitat la Egina dacă nu păţise ceva; în loc să întîlnesc o mină speriată, aşa cum ar fi fost normal, am găsit o faţă crispată de răutate şi ciudă. În momentul următor a încercat să se controleze, dar n-a putut să se abţină:

— Mi-a luat-o înainte!... a zis cu glas sufocat de mînie.

În spatele cuvintelor ei am simţit un pericol potenţial şi, aş zice, iminent pentru Max.

— Lasă-l în pace, Egina! Dă-l dracului!... am spus jumătate rugînd-o, jumătate protestînd. În definitiv, e un cîine!... Bine că nu te-a muşcat... Şi am vrut s-o sărut.

S-a ferit, supărată.

Max reuşise să sară din compartimentul motorului — să fi fost motorul fierbinte, o păţea răzvrătitul! — şi cum nu se vedea, m-am dus să-l caut şi să-l cert. L-am găsit culcat în spatele Citroën-ului şi ţinînd ochii, cu vinovăţie în pămînt.

— Foarte bine! am ţipat de formă la el, pentru că într-un fel mă bucuram că-şi luase revanşa. Să nu te laşi niciodată călcat pe coadă! Şi mi-am adus aminte de spusele doctorului, că foxterierii au multă personalitate şi sînt răzbunători.

Din spate a răsunat glasul Eginei:

— *Bien! e? Bene, benissimo, eee?* — m-a prins ea cu cioara vopsită. Egina e-o aventură de călătorie, Max — tovarăşul tău nedespărţit!...

16

Seara, m-a dus la periferia Atenei, la un teatru nu prea mare, care perpetuează, aşa mi-a explicat pe drum, spectacole devenite tradiţionale. Este un teatru de umbre şi el a cunoscut momente de glorie mai întîi în Turcia, prin personajul său principal *Karaghioze*, „ochiul negru", iar apoi şi în Grecia, mai ales în Tracia şi Epir. Cu timpul, „mînuitorii de umbre" greci l-au adaptat atît de perfect spiritului, vieţii şi istoriei ţării lor, încît el poate fi considerat o creaţie originală şi nouă a grecilor.

Din ţara de origine a păstrat un anumit număr de personaje tradiţionale ca şi cîteva situaţii convenţionale. Multe din aventu-

rile lui Karaghioze se desfăşoară într-o atmosferă de serai, cu femei voalate, cu eunuci, cu bei, cu paşi... Dar majoritatea au ca subiect episoade din legendele şi istoria Greciei. O tehnică mai veche consta în a decupa siluete din piele de cămilă, piele care era lăsată să se înmoaie în ulei mai multe săptămîni înainte de confecţionare. Astăzi, pielea de cămilă a fost înlocuită cu materiale plastice sau carton, dar siluetele sînt adevărate opere de artă de decupaj şi pictură. Au articulaţii la picioare, la braţe, cap şi trunchi şi sînt fixate pe beţigaşe pe care prezentatorul le mînuieşte din spatele ecranului luminat. Lipite de pînză, siluetele apar nete şi prezente. Uşor retrase se transformă în vaporoase, în parte sau în totalitate, şi simulează de minune mersul, îndepărtarea şi toate mişcările dorite. O lume feerică defilează atunci pe ecran. O lume imaginată, creată din nou în mare parte, prin talent şi iniţiative de prezentare.

Atenienii iau prînzul la 2 şi cina la 10 seara. Atunci şi începe viaţa de noapte a Atenei; trotuarele sînt pline de lume, iar şirul de maşini e aproape de sfîrşit. Şi toţi gonesc, se grăbesc nu ştiu unde, de parcă cine ştie ce treburi importante i-ar aştepta. Văzîndu-i cum intră în depăşiri, cum fac slalom unii printre alţii, aveam toate motivele să fiu bucuros că ne deplasăm cu Citroën-ul şi eram de-a dreptul uimit de ce era capabilă maşina aceea micuţă şi cu un interior pauper, iar Egina o solicita la maximum, n-o menaja.

Ne grăbeam să prindem cel de-al doilea spectacol de „sunet şi lumină" de la Acropole şi am sosit cînd mai rămăseseră puţine minute pînă la începere. Locuri n-am mai găsit însă şi am rămas în picioare, într-o margine a platoului de lîngă colina Pnyx. Cunoşteam genul de spectecole, le văzusem prima oară cînd fusesem la castelele de pe Valea Loirei, dar n-aş putea spune că ele mă ajutaseră să-mi imaginez cît de cît atmosfera de demult a acelor fastuoase castele.

Simplistă era şi reprezentaţia de aici. Banda stereofonică derula o poveste, cam în stilul rezumatelor practicate la americani după marile opere literare — astea sînt personajele, asta acţiunea, cutare şi cutare au făcut cutare şi cutare — megafoanele, dispuse stereofonic în diverse puncte, intrau în funcţiune după necesitate, pentru a reda din locul vizat asupra căruia se îndrepta, sincronizată cu banda, şi lumina reflectoarelor — ba zgomotul bătăliei cu perşii, ba răsuflarea grea a alergătorului de la Maraton, ba uralele mulţimii care îl aclama pe Pericle...

Pentru un străin, noaptea ateniană are un cod propriu: ea începe lîngă l'Partenon, sub Partenón sau în faţa P'artenonului. De

aici am început şi noi. Am întîlnit discoteci la tot pasul; cuvîntul este grecesc, dar era scris cu litere latine. Am intrat în somptuoasele hoteluri „King Georges", „King's Palace", „Great Britain", hoteluri pentru milionari şi faţă de care „Mediterranean Palace" pare să pară un fel de azil pentru bătrîni ceva mai înstăriţi, am intrat şi în altele, şi am văzut ce înseamnă un *roof-garden* — aşa îi spun şi grecii — instalat pe terasa acoperişului, am colindat apoi prin localuri mai modeste şi într-unul am asistat la o „bătaie cu flori", obicei grecesc de-a arunca asupra solistei mai ales gardenii, şi ne-am întors de unde plecasem — la Acropole. Era ora cînd la Plaka e un vulcan al veseliei. Al muzicii şi al dansului grecesc, al stării euforice, al *kefi*-ului fără beţie, fără prăbuşire în străfundurile uitării; nimic nu este mai străin grecului ca sentimentul alienării. „Noi, mi se spusese aseară, ziua muncim — dar muncim! — iar noaptea petrecem. Muncă fără petrecere nu se poate, aşa cum nu se poate petrece fără muncă." Toţi cîntă, dansează, fraternizînd, public şi muzicanţi, vrăjiţi de acest *glendi*. N-am rămas — ne aştepta la Glifada domnul Magalopoulos, patronul tavernei „Dionyssos".

Intrigat de faptul că Egina ţinuse să circule cu maşina ei la Atena, aşezasem o pietricică sub roata din dreptul volanului, iar la chederul de cauciuc al portierei meşterisem dintr-un ac de gămălie un semn foarte discret. Cînd ne întorseserăm la motel, nu avusesem cum să le controlez prezenţa, dar a doua zi dimineaţa, ducîndu-mă cu Max să facem o baie în mare, m-am oprit la maşină şi am constatat că semnele se aflau la locul lor. Nu ştiam: era bine? era rău?

Am scos din portbagaj un pachetel cu biscuiţi ca să-l împart frăţeşte cu Max, dar el a refuzat să mănînce.

— Ce-i, băieţel, eşti bolnav? l-am întrebat îngrijorat pentru că el nu mîncase nimic de 24 de ore.

A scos un „ham" plin de bună dispoziţie şi a început să alerge nebuneşte în jur, de parcă dăduse strechia peste el.

— Măi sturlubatecule, ce ţi-a venit? l-am certat. Ia să fii mai reţinut, că eşti într-o ţară străină!...

S-a potolit şi a pornit, călcînd popeşte în direcţia mării, aşa cum mergea la Costineşti cînd plecam dimineaţa să facem două trei ore de plajă. Ce-o fi în capul lui teşit, numai el ştie!

După vreo oră a venit şi Egina, cu cioara pe umăr. Dar nu să facă baie venise, ci să-mi spună că trebuie să mergem, a vorbit la telefon, are de făcut o vizită la Atena. Intervenise probabil ceva, şi ea inventase povestea cu vizita ca să se elibereze de mine. A adăugat ca şi cînd mi-ar fi citit gîndurile:

– E vorba de-un prieten al tatălui meu şi toată treaba n-o să dureze mai mult de o oră. Stă pe lîngă Muzeul Naţional... Îl ştii, nu?...

– Ei, cum naiba?!...

– Oricum ne duceam... Te las acolo şi mă întorc să te iau. Hai, Adrian!

Drumul a fost destul de liber, era o oră cînd pe străzile Atenei circulaţia este ceva mai relaxată, dar Egina a condus tot timpul cu o concentrare preocupată şi de la Glifada şi pînă la muzeu n-am schimbat decît puţine cuvinte. Era o stare? Era mai curînd o demonstraţie, pentru că Egina ştia să se ţină tot timpul sub control. Dar ce voia să-mi demonstreze prin această tăcere? Şi apoi cum se brodise ca prietenul tatălui ei să locuiască exact lîngă Muzeul Naţional? La naiba cu întrebările!...

Adăpostit într-una din cele mai frumoase clădiri ale Atenei, muzeul constituie o remarcabilă sinteză a civilizaţiei şi artei greceşti. Am revăzut celebrul tezaur micenian din podoabe de aur, de o valoare artistică şi istorică inestimabilă, nu mai puţin celebrele Kore, statuetele de Tanagra – de care nu duce lipsă nici Luvrul – marele Zeus din bronz pe care un trauler l-a prins într-o zi în năvoadele sale în largul insulei Eubeea, „Atena Partenos" copie, sau mai bine zis, imitaţie romană în marmură după sculptura lui Fidias, stele funerare, sute de statuete de zeităţi, printre care şi cele ale Atenei Nike, descoperite cu prilejul săpăturilor de la Epidaur, o colecţie inegalabilă de vase miceniene, tanagreze, cretane, tebane, din Atica, din Arcadia... cu care muzeul se poate într-adevăr mîndri. În rest însă... În rest, te gîndeşti cu amărăciune la ce a însemnat elginismul, termenul folosit astăzi, după numele lordului englez, pentru jaful general la care a fost supusă Grecia de-a lungul anilor şi care a îmbogăţit British Museum-ul, Luvrul, muzeele Vaticanului, Vienei, Romei, Neapolului, Veneţiei, München-ului, Frankfurt-ului pe Main, Berlinului... Şi după cum am auzit, americanii au făcut tot ce le-a stat în putinţă ca să recupereze întîrzierea.

Cînd am ieşit, am găsit-o pe Egina aşteptîndu-mă pe stradă lîngă intrare. Văzîndu-mă, mi-a făcut semne bucuroasă cu mîna, de parcă ne-am fi reîntîlnit după nu ştiu cît timp. M-a întîmpinat cu afecţiune în priviri, m-a luat de braţ cu o bună dispoziţie debordantă, m-a sărutat fugitiv pe obraz şi spunîndu-mi „Acum sînt în întregime a ta", mi-a propus să continuăm cu muzeele.

Am fost la cel de artă bizantină, considerat ca cel mai important din Europa, la cel de artă modernă, „Benaki", la muzeul

Agorei, rezultat în special din săpăturile întreprinse de americani, şi a urmat Theseionul, templul din marmură construit de Cimon, vechiul monument funerar al lui Teseu şi care este mai ales un templu al lui Hefaistos, zeu al meşteşugurilor fierului.

Eram lîngă Plaka, am mîncat într-o taverna, de data aceasta la aer, sub o boltă de viţă de vie, şi am luat apoi Acropole de jur-împrejur. Ne-am oprit întîi la Teatrul lui Dionyssos, unde au fost reprezentate pentru prima dată tragediile lui Eschil, Sofocle, Euripide, comediile lui Aristofan. După Platon, ar fi avut o capacitate de aproape 30 000 de spectatori, dar acest lucru este greu de crezut. Alte surse vorbesc despre 14 000 şi 20 000 de locuri. Construit pe timpul lui Pisistrate, îmbogăţit de Pericle, modificat şi reconstruit în cîteva rînduri în epoca romană, mai ales în vremea lui Nero, el nu mai este azi decît o ruină. Doar ruina scenei de altădată.

Ceva mai încolo, însă, se înalţă plin de grandoare milenară Odeonul lui Herod Atticus, marele mecena al antichităţii greceşti, bogătaşul care a înzestrat nu numai Atena, dar şi Delfi, Olimpia Eleusis-ul. Mult mai mic decît cel de la Epidaur, cu o capacitate „doar" de cinci mii de locuri, el a constituit templul pe scena căruia au reînviat tragedia, comedia, drama satirică, inventate de Marii greci. Înaintea cărora, teatrul nu era decît recitare lirică şi statică, fără acţiune, fără actori. Văzut de la o distanţă de 2 500 de ani, evenimentul apare ca un moment excepţional al istoriei. Înainte şi după el, nimic nu se va mai asemăna acestei perioade nemaiauzite, unde, în răstimp de două generaţii, spectatorii au putut să asiste la *Agamemnon*, la *Orestia* de Eschil; la *Antigona* şi *Oedip*-rege de Sofocle; la *Troienii* şi *Hecuba* de Euripide. La moartea lui Sofocle, teatrul grec îşi va pierde creativitatea, se va stinge încetul cu încetul, va cădea în uitare şi se poate spune, fără a forţa istoria, că pînă la începutul secolului nostru, timp de 2 000 de ani, nu s-au mai jucat în Grecia tragediile antice. Meritul reluării lor îi revine îndeosebi actorului şi regizorului Alexis Minotis, care a avut harul de a nu fi încercat să reconstituie într-o manieră arbitrară spectacolele, dar de-a fi ştiut să adapteze operele vechi la condiţiile şi în spiritul timpului nostru. A fost păstrat indispensabilul cor, personaj liric şi dramatic în acelaşi timp, glasul exemplar şi martorul viu al fericirii şi nenorocirilor omeneşti, dar a fost refuzată categoric folosirea măştilor, care ar fi pretins de la actorul modern un joc pentru care el nu este format. Să perpetuezi o tradiţie este exact a putea sau a şti să o re-creezi — s-o creezi din nou — de aşa manieră, de parcă promotorii săi ar fi creat-o chiar astăzi. O cre-

dinţă excesivă ar fi fost o trădare. O îndrăzneală excesivă, de asemenea. Între aceste două căi au fost spectacole pe care le văzusem mai întîi la Epidaur şi Atena, apoi la Filipi şi Thassos. Spectacole ce mi-au dat nu numai amintirea, dar şi emoţia timpurilor vechi, într-un decor care nu s-a schimbat deloc de la origine. Peisajul cu pinii profilaţi pînă la orizont, prezenţa cerului infinit, parfumurile de răşină, freamătul unui public atent şi disponibil, iată condiţiile în care este perpetuată astăzi această tradiţie într-un mod cît se poate de convingător.

Ne-am dus apoi la cele două coline din apropiere. La Areopag, mai întîi, colina lui Ares, unde legenda vrea să fi fost judecaţi zeii şi eroii vinovaţi de crimă – Oreste printre alţii – , mai tîrziu sediul unei Curţi cu juri, cu cele două pietre, „piatra insultei" pentru acuzat şi „piatra resentimentului" pentru acuzator, mai apoi la Pnyx, hemiciclul cîndva înconjurat de tribune de lemn, unde se reunea, pe colina Pietrelor, Adunarea poporului, a cărei tribună era tăiată în stîncă.

Ajungînd la maşină, Egina a zis să mergem la cele două porturi turistice ale Pireului, Zea şi Mikrolimano, ca să facem o plimbare pe mare, şi a adăugat deodată:

– Adrian, tu ai avut perfectă dreptate cînd ai propus să mergem în Creta! M-am opus prosteşte... s-a alintat, cerîndu-şi parcă iertare. Pur şi simplu, prosteşte. Pentru că nu-mi plac – iată – iniţiativele altora. Îmi apar ca nişte constrîngeri. Hai, Adrian!... În loc să pierdem vremea plimbîndu-ne, luăm feribotul şi ajungem în Creta. Şi s-a urcat grăbită la volan.

Spontaneitatea ei mi s-a părut trucată, propunerea avea probabil un dedesubt şi nu era exclus ca ea să fi rezultat cu prilejul deplasării făcute în cursul dimineţii, cînd mă plantase la Muzeul Naţional.

– Nu înţeleg... am dat să vorbesc, în timp ce intram în maşină, dar ea m-a întrerupt:

– Acum tu nu vrei?!... a zis bosumflată. Asta şi are farmec – să pleci cînd îţi trece prin cap!... Nu după tipic şi program!... Hai, Adrian!... s-a rugat.

– Mergem. Asta şi vroiam să spun, dar de ce nu plecăm mîine dimineaţă cu avionul? Plecăm dimineaţa şi ne întoarcem seara.

– N-ai deloc gustul aventurii!...

Era ultimul lucru pe care mă aşteptam să-l aud şi am izbucnit în rîs.

– Ce, nu-i aşa?!

– Şi-acum încotro mergem?

– La motel, să ne luăm odoarele şi ce ne trebuie pentru dormit.

– Nu, Egina, acum vorbesc serios: nu-i mai comod cu avionul?

– Nu, nu este. De la Iraklion la Cnosos cu ce mergem? Cu autobuzul? Merci! Şi-apoi, unde-i plăcerea de-a călători printre greci cu vaporul? Tu habar n-ai ce înseamnă asta!...

– Ba ştiu, am fost pe insula Thassos...

– Atunci taci din gură! Şi-i mult mai ieftin... Iar în loc să dormim la hotel, dormim pe vapor. Ziua vizităm Iraklionul şi Cnossos-ul... E acelaşi lucru ca timp. Şi-n plus, plăcerea unei călătorii cu vaporul. Îmi iau chitara, ştiu cîntece cretane... Ai să vezi ce-o să fie!...

Aveam să văd.

Am urcat împreună, i-am propus să facem mai întîi cîte un duş, pentru că la umbră erau aproape patruzeci de grade, aveam impresia că dacă aş aprinde un chibrit aerul ar începe să ardă. A zis că asta era şi intenţia ei. Am căutat să nu întîrzii prea mult şi am coborît fără s-o strig, ca să controlez încă o dată maşina. În timp ce stăteam de vorbă cu Max şi îi ceream să-mi declare dacă ei, cîinii, au rău de mare, a apărut Egina cu Rya pe un umăr şi cu chitara prinsă de celălalt.

A luat-o pe şoseaua ţărmului. De-a lungul întregului golf erau ancorate sute de nave de toate tonajele, un spectacol pe care nu-l vezi adesea, dar Egina gonea de parcă s-ar fi temut să nu pierdem vaporul. Am întrebat-o unde se grăbeşte aşa, e abia patru. Mi-a zis că nu se grăbeşte, dar vrea să luăm mai întîi bilete şi apoi să mergem să hoinărim prin Pireu, are de gînd să-şi cumpere o bluză de vînt.

17

Feribotul pe care ne îmbarcasem căţărîndu-ne, în frunte cu Max, pe o scară îngustă şi abruptă ce ducea parcă spre un vîrf de munte, nu era mai mic decît cel cu care trecusem din Italia în Grecia. Pîntecele său înghiţise mai ales camioane pline cu mărfuri, avea patru punţi, cabina noastră era la a doua, dar ne urcasem pe ultima pentru a asista de acolo la manevrele de plecare. Sunetul sirenelor era aproape continuu, unele nave soseau la acostare, altele părăseau portul, şi fiecare lansa cîte un semnal prelung. Este vocea

cea mai familiară a Pireului. Însoţită mereu de cea a ofiţerului de serviciu care, de la avanpostul său, primeşte zi şi noapte navele pentru a indica piloţilor dana şi locul de abordare.

„Rodos"-ului, cum se chema feribotul, i se ataşase un remorcher cu totul nesemnificativ, liliputan faţă de uriaşul pe care îl întorcea ca să-i dea independenţa plecării, spectacolul era de văzut, de văzut era şi spectacolul de pe acea punte de „clasa comun" unde harababura nu era mai mică decît pe vaporul care mă dusese la Thassos. Într-o margine se grupaseră, ca şi cînd s-ar fi întors de la un sinod, vreo douăzeci de preoţi, cu rase cam slinoase şi cu mătănii pe care le prefirau printre degete, vorbind între ei cu aşezare şi mişcînd fără încetare bărbile sure sau albe... Egina însă, în ciuda promisiunii făcute, se arăta indiferentă la toate acestea. Rămînea tăcută, ca şi cum i-ar fi plecat din nou boii de-acasă. O lăsasem, ca de obicei, în apele ei, nu-i spusesem nimic, şi am auzit-o vorbind:

— Ce trebuie să fac pentru a afla ce gîndeşti? mi-a luat-o cu prăjina înainte.

— Nu trebuie să faci mare lucru: să-mi zici doar la ce ţi-a fost mintea de cînd am plecat de la Mikrolimano.

— La tine.

— Sună bine... Dar ca să sune şi adevărat, vreau să aud şi cum ţi-a fost mintea la mine. Egina, hai să dăm lucrurile pe faţă!...

— Tu trebuie să le dai, pentru că tu te ascunzi! Şi şi-a jucat umerii fragili într-un gest de revoltă.

— Ai haz!... Cum vine asta?

— Adrian, nu juca tare!... a zis cu febricitate.

Pe Max îl apucaseră pandaliile şi, tam-nesam, începuse să facă salturi.

— Mă zurbagiule, tu eşti într-o dungă? Ia termină!... am ţipat la el.

— Nu juca tare, Adrian!

Mi-am dat seama că n-o s-o pot scoate la capăt cu ea, voia să obţină fără să dea nimic, ori asta nu era pe gustul meu.

— S-o lăsăm baltă... i-am propus, în semn de împăcare.

A dat să spună ceva, dar s-a oprit ca cenzurată de un gînd. M-a privit, din spatele acelui gînd probabil, pupila ochiului puţin saşiu a alunecat într-o parte, şi a zis:

— Tu ştii mai bine... După care s-a întors cu înstrăinare.

Vasul părea că abia înaintează, în urma sa rămînea o brazdă adîncă în apă, ce se înspuma pe la margini, deasupra Atenei se ridica un halou luminos, o adiere evanescentă a venit dinspre

mare, am vrut s-o iau de mînă, dar ea, presimţindu-mi parcă gestul, s-a îndreptat spre un puştan care şedea singur pe un cufăr de lemn.

– Tu ai auzit? Cică eu joc taré!... Ei, ce zici de asta?

Max n-a zis nimic, stătea de parcă înghiţise un băţ.

– Ce, şi tu faci pe supăratul?

A mustăcit, în semn că nu face, stă şi el aşa... Dacă l-am oprit de la salturi – stă. Eu totuşi ţineam să-i aflu părerea.

– Umblă cu şoalda... Tu ce zici, umblă sau nu?

– Ce puneţi voi acolo la cale? a întrebat Egina cu voce sprinţară şi a revenit cu o faţă trucată de un zîmbet voios.

– Să te păpăm cu haine cu tot.

Văzînd că-i vorbesc Eginei, Max mi-a întors spatele.

– Eşti sigur că vrei asta? şi cu un gest graţios şi-a trecut mîna prin păr.

– În privinţa hainelor, nu.

– În rest, însă, da...

– În rest, da.

– Eu n-aş face-o...

– Nu-i nimeni perfect...

– Uite – mi-a arătat – se vede Salamina, mai încolo puţin este Egina... Tu ştii de unde vine numele de Egina?

– Dacă l-aş purta poate aş şti...

– Mai întîi insula s-a chemat Enona. Dar Fac, primul ei rege, i-a dat numele mamei sale, nimfa Egina.

– Şi?

– Şi nimic. A cunoscut vremuri de grandoare, o grandoare pe care Salamina, mult mai mare decît ea, n-a cunoscut-o.

– Ai fost?

– Am fost. Zeus şi-a avut un templu pe o culme de munte... Pe o culme care se prelungeşte pînă în mare, unde o despică ca o prova. Dacă ar fi ziua, l-ai putea vedea. Au mai rămas cîteva coloane dorice... de-o vîrstă cu Partenonul. Şi mai este o Atena cu coif. Şi ai cărei ochi sînt tăiaţi în migdală.

– Ca ai tăi.

– Nu, nu ca ai mei. Ochii ei sînt oblici... Asemenea ochilor mongoloizi. Hai să mergem la noi!

Am coborît. Pe punte erau rînduite şezlonguri, ne-am căutat un loc ferit de zgomotul restaurantului şi Egina a reluat discuţia:

– Spui că nu te ascunzi... Dar unde-ai fost ieri dimineaţa? În timp ce eu mai dormeam încă?

– Nu ştii?

– Din moment ce te întreb!...

– Şi tu vrei să te cred?... Am fost la Pireu. La reprezentanţa Fiat din Pireu, unde trebuie să primesc din Italia nişte piese pentru maşină. Mi s-a spus că piesele n-au sosit şi m-am întors imediat la motel. Dar tu de unde ai aflat c-am fost eu plecat? Singură ai spus că am plecat în timp ce tu dormeai!...

– M-am trezit, m-am uitat pe fereastră şi-am văzut că Espada lipseşte. Că locul era gol. Dar de ce nu mi-ai spus cînd te-ai întors? De ce-ai trecut sub tăcere acest drum?

– Dar tu de ce m-ai înconjurat cu vorbe şi ai încercat să-i atribui dorinţei mele plecarea de la barul din Vouliagmeni? De metoda socratică a întrebărilor ce includ şi răspunsuri în ele am auzit şi noi!...

– Pentru că am vrut să previn un răspuns negativ.

– Poate găseşti altceva...

– Îmi dădusem seama că făcusem o prostie venind acolo... Dintr-o idioată, dintr-o ineptă slăbiciune feminină. O femeie este totuşi o femeie! Carnegie parcă povesteşte că bunica lui, care a murit la nouăzeci de ani şi ceva... Înainte de asta, întîmplarea a făcut ca el să-i arate o fotografie în care era foarte tînără. Ei bine, ce crezi că l-a întrebat? L-a întrebat în ce rochie era îmbrăcată... Şi tot el spune, sau Overstreet, nu mai ştiu, că „nu" este o barieră greu de trecut. Cînd cineva a zis „nu", toată mîndria sa îi cere să persiste în refuz. Un „nu" este mai mult decît un cuvînt rostit. Întregul sistem, glande şi nervi, este în defensivă.

– Ce spui tu este adevărat... Dar în cazul nostru – exagerat.

– Deloc! „Cui vroiam eu să mă arăt? Să-mi arăt rochia, să-mi arăt sînii?" m-am întrebat în timp ce dansam. Şi de ce? Pentru asta venisem în Grecia? Să-mi arăt rochia într-un bar? Mă supusesem de fapt unei constrîngeri. Vanitatea ta bărbătească era măgulită... Să nu spui nu, că n-o să te cred! Erai c-o femeie după care toată lumea întorcea privirile... „Bucuria ta de a mă privi", cum îţi place să spui...

– Nu doar să-ţi spun!...

– Da, Adrian, dar eu sînt obişnuită cu asemenea bucurii!... Bucuria la care rîvnesc este aceea a unei comuniuni spirituale... Bucuria, cum spuseseşi tu, de-a comunica... E ceea ce m-a atras la tine, a zis cu afecţiune.

Iar umbla cu daica! „Ping-pong?... Ping-pong!..."

– Mă bucur că spui asta!

– Mi-a plăcut privirea ta deschisă, lipsită de minciună şi ipocrizie... Şi am venit şi eu spre tine cu inima în palmă. Dar

spuneam... Bucuria ta de a mă privi... „Bucuriile" astea, a nuanţat, mă agresează!... Vreau să fiu admirată ca om... Nu doar pentru formele mele. Bucuriile de-a mă privi duc imediat cu gîndul la bucuriile patului. „Ah, ce-aş face cu asta în pat!..."

— Am o întrebare de pus: de ce te îmbraci atunci provocator? Cu bluze atît de patetice? Cu pantaloni atît de fideli?... Am o poftă teribilă să mă mir!

— Pentru că aşa e modern.

— Se poate spune şi aşa...

— Care femeie, avînd liniile mele, le-ar ascunde?! Şi-ai văzut că port fuste lungi, sau pantaloni, nu-mi dezvălui picioarele.

— E subtil ce faci... Dar spune!...

A rămas tăcută cîteva clipe şi şi-a aşezat o tristeţe uşoară pe buze.

— Înţeleg ce simţi... Dacă simţi într-adevăr asta... Şi-a făcut un gest ca şi cînd s-ar fi scuturat, ar fi îndepărtat nişte gînduri. Bucuria ta, spuneam, era dublată de bucuria că sînt privită, că sînt admirată de alţii. Toate... conştiinţa, deodată evidentă, a acelui gest, a acelei porniri, a acelei cochetării feminine, stupidă şi inutilă...

Dar motivată... A creat în mine o stare nouă. Potrivnică. Plăcerea pe care o doream s-a transformat în contrariul ei, în neplăcere. Şi în primul rînd mă agresau toate cele în legătură cu tine.

— Anume ce? am întrebat-o gîndindu-mă că este gata să se dea pe faţă.

— Şi am simţit nevoia să cînt, să dansez... A rămîne acolo ar fi însemnat o constrîngere.

— Aud mereu expresia asta. De ce nu umbli goală?... De ce te încalţi?... De ce nu faci pipi pe stradă şi te constrîngi pînă la un prim W.C.?...

— Adrian, cunosc teoria asta a libertăţilor limitate!... Pui problema simplist!...

— Evident. Asta...

— Nu, te rog... Ştiu ce vrei să spui şi unde vrei să ajungi... Dar eu am păreri proprii... Să revin... Mereu ne îndepărtăm de subiect. Pentru că e un subiect!... Un subiect la care vreau să ajung.

— Ard de aceeaşi dorinţă...

— Aşa ai procedat tot timpul: m-ai persiflat.

— Pentru că e de tot hazul ce spui.

— Adică unde-ar fi hazul?

— Las-o încurcată... Ştii tu şi singură...

— Nu-nu, eu vreau să-mi spui... Nu face pe şmecherul, Adrian! Nu merit să te porţi astfel cu mine.

Cu asta chiar că mi-a turtit fesul.

– Eu fac pe şmecherul? Dar cine încearcă pe cine să ducă cu belciugul de nas?

– Concret! mi-a cerut. Cum să încerc eu să te duc cu belciugul de nas?

Am vrut să mă refer, sub o formă voalată la tipul cu mustăcioară vicleană, dar mi-am zis că poate ea asta şi aştepta. Desigur, toată discuţia nu avea alt scop decît să afle ce ştiu, ce bănuiesc şi mă îmbrobodea cu aşa-zisele ei sentimente ca să ajungă la ce urmărea. Şi mi-am spus că Egina, dîndu-mi cu discreţie să înţeleg că ar fi agentă a Interpolului, a poliţiei greceşti – ştiinţa de-a privi, modul cum ne cunoscusem la Salonic, cum ne reîntîlnisem pe şosea, discuţiile despre Grecia şi despre toate celelalte, prin care mi se „dezvăluise" drept un om instruit, cultivat – era de fapt o antenă, un „palpator" al mafioţilor, care intraseră la bănuieli că această călătorie a mea e o cursă. Era ipoteza cea mai probabilă, căci dacă ar fi fost poliţistă, după toate cele întîmplate între noi, ea mi-ar fi mărturisit asta cu prilejul acestei discuţii. Nefiind, nu putea spune că este, căci nu voia să mă sperie – mafioţii nu aveau certitudine, intraseră doar la bănuieli. Şi iată, încercau să afle în ce măsură au sau nu temei bănuielile lor. Oameni buni, cînd sînt în formă, e suficient să-mi storc puţin creierii...

– Cu o ştiinţă nemaipomenită, dă-mi voie să-mi ridic în faţa ta pălăria! Şi-am întors-o ca la Ploieşti: „Tu ai avut dreptate, Adrian, am făcut o mare prostie că am venit aici"...

– Aaa, asta?... a zis, ca şi cînd ar fi scăpat de o îngrijorare ascunsă.

– Da, asta...

– Ca să previn un refuz. Spune-i unui om că are dreptate... Asta şi vor toţi oamenii, să aibă dreptate. Un om e înainte de toate o făptură emotivă, emoţională. Şi nicidecum una logică. Amorul ei propriu... vanităţile ei... Eu umblu prin lume nu doar să văd oraşe şi pietrele unor civilizaţii apuse... Pietrele astea mă implică doar ca fapt de cultură... Vreau să spun, în măsura în care ştiu să-mi transmită fiorul artei...

– Sau în măsura în care eşti tu pregătită să-l receptezi...

– Sînt pregătită!... a zis cu voce strepezită. Şi tu ştii asta!...

– În sensul stării sufleteşti... M-am exprimat eu greşit: *Sorry!*

– Adrian... Bun, casetele le-ai împrumutat... Maşina ai cumpărat-o la mîna a doua din Italia... Şi-ai păstrat iconiţa la bord, aşa... pur şi simplu... Se afla acolo, şi ai păstrat-o fiind scriitor

într-o țară comunistă... Dar mașina ta e ca și nouă!... Cine vinde, Adrian, o Lamborghini Espada, o mașină lucrată artizanal... Cu unul din cele mai ireproșabile motoare... Cine vinde, Adrian, o asemenea mașină?! Și de unde ai tu bani, Adrian? Cresc la voi dolarii în copaci? Poți să-mi spui că da, cresc. Tu poți să-mi spui asta, dar oricît ți s-ar părea de ciudat, eu n-o să te cred! Pot să te iau și eu în zeflemea!... De fapt te ascunzi... Practici sarcasmele ca să te ascunzi în spatele lor! Sarcastică pot fi și eu!...

Nu ca să mă ascund „practicam sarcasmele", ci s-o alung din mine, să mă detașez prin ele, și o făceam cu răutate, cu o voluptate a răutății, căci ea, această răutate era îndreptată în primul rînd, era mai ales împotriva mea îndreptată.

— Te rog, ești invitata mea!... am spus cu un exces de amabilitate, și am răsucit încă o dată în minte răspunsul pe care îl pregătisem pentru varianta că Egina ar fi trimisa mafioților. Dacă ar fi fost agentă a Interpolului, nu mi-ar fi pus această întrebare — poliția grecească știa doar toată povestea cu Sabbatini! Și astfel ipoteza mea a primit o nouă confirmare.

— Cîștigi timp?

— Recunosc, m-ai dat în vileag. Asta și făceam — cîștigam timp. Și acum ascultă: am venit în Grecia în locul unui prieten, un amic din Italia, un confrate (gura păcătosului!...) care s-a oprit la mine, am fost împreună la mare și ghinionul a făcut ca el să-și fractureze clavicula. Excursia din Grecia era comandată, plătită... Așa se face că am stat la „Mediterranean Palace". Pentru că omul e un tip cu bani. Nu mă omor după hoteluri și restaurante luxoase, nu sînt nici eu de ele și nici ele de mine, și am cerut Agenției de turism din Salonic să-mi transforme serviciile în bani; o să mă opresc unde vreau și cîte zile vreau. Și, bineînțeles, am avut în vedere să fac și niște cumpărături... Și martor mi-e Dumnezeu, m-am gîndit și la tine. Cu o speranță absurdă, nebunească aproape, că o să facem drumul împreună.

— Ai nota maximă pentru acest răspuns!

— E un răspuns adevărat.

— Adrian, vrei să-ți spun cum ești tu?

— Mor de nerăbdare să aflu.

— Ai o minte ascuțită...

— *Thanks!*

— Dar nu-mi mulțumi, căci altceva vroiam să-ți spun. Totul ar fi în regulă... faci însă o greșeală capitală: ieși prea în față, atragi atenția asupra ta. În felul acesta vei avea — și probabil că-i și ai — foarte mulți dușmani, dar foarte puțini prieteni adevărați.

– Îmi place ce-ai spus. Aşa chiar şi stau lucrurile. Te rog să continui, nu te jena!

– Cine ţi-a spus că mă jenez? Apoi, din cîte intuiesc... Pentru că e greu să cunoşti pe cineva în cîteva zile... Dar eu voi afla, a adăugat deodată ca pentru sine şi aproape în şoaptă. Din cîte intuiesc, ţii să ai mereu *tu* dreptate. E oare cel mai bun, cel mai fericit mijloc de a-ţi manifesta personalitatea?

– Deloc.

– Şi-acum o întrebare... O ultimă întrebare...

– Dă-i drumul! Rosteşte-o! M-ai năucit, acum dă-mi una la cap! În moalele capului!

-- Uite, se şi văd urme de cuie... La mîini, la picioare...

– Nu sînt omul care să le poarte... Şi nici să le merite...

– Aşa e, nu eşti! Dar pe mine ai vrea să mă vezi pe patul lui Procust.

– Lui Procust? Abia mă abţin să nu vărs o lacrimă!...

– N-o vărsa, c-ar putea să-ţi rămînă o urmă pe obraz! Adrian. de ce mă înregistrezi? m-a întrebat deodată cu voce şuierătoare.

Am privit-o în faţă.

– Ai de dat un răspuns!

– Cînd ţi-ai dat seama de asta?

– De la bun început!

– Ce înseamnă „de la bun început"? N-ai vrea să precizezi ziua? Momentul?

– Dar ce importanţă are?

– Are. Te-aş ruga să-mi spui. Din moment ce m-ai prins cu ocaua mică... Nu?...

– Dacă chiar te interesează... De la Delfi. Îţi puseseşi geaca – ai fi putut să-ţi iei un pulovăr!... – Dar ai preferat „coaja de ceapă". Buzunarul din dreapta atîrna. Spre sfîrşit, cam în pragul plecării, m-ai trimis înainte... De fapt voiai să schimbi caseta. Te uitaseşi mai întîi la ceas... Cu coada ochiului. Pentru că te mai uitaseşi o dată... M-am montat... De aceea te-am şi cîrpit la masă.

– Doar presupuneri... Simple presupuneri... Cînd te-ai convins?

– În timp ce erai plecat, cum ai spus tu, la Pireu. Am coborît, am cerut cheia camerei tale... La recepţie se ştia că sîntem împreună... Minifonul era în geamantan. Caseta...

– Şi n-ai pus una s-o asculţi?

– Ba da.

– Deci ai văzut că nu doar pe tine te-a înregistrat aparatul, el ne-a înregistrat pe amîndoi!

– Dar de ce-ai făcut asta?

I-am povestit cum îl cunoscusem pe Alexis, apoi pe Lazaris, cum îl înregistrasem pe poet în drum spre insula Thassos cu un radiocasetofon obişnuit, cel pe care îl purtam în maşină, cum am primit de la Sergios minicasetofonul cadou.

– Şi cum jucăria e nouă... am continuat. Cred că realizezi ce vreau să spun prin expresia „jucăria"?... Am vrut să văd de ce este în stare.

– Nu doar!...

– Mărturisesc, nu. Un brînci mi-a dat şi scriitorul din mine. Dar nu înţeleg de ce gîtul de lebădă ţi-a devenit dintr-o dată de lemn? Te-am provocat cu cine ştie ce întrebări? Te-am tras eu, cum s-ar spune, de limbă? Şi referitor la ce te-aş fi putut trage?! Dacă doreşti, mergem să-ţi dau să asculţi toate casetele şi-ai să vezi că pe nici una din ele nu există discuţia din prima seară, din seara de la restaurantul din Salonic, cînd tu într-adevăr mi-ai vorbit despre tine. Primisem casetofonul cu cîteva ore înainte, nu mi-a dat prin cap să-l iau cu mine.

– În regulă. E-o poveste cu cap şi coadă. Şi-acum ţi-aş propune să mergem, aş vrea să beau ceva tare. Tu nu vrei?

– Ei, cum să nu vreau?!

Oameni buni, din cîte mă ştiu, în domeniul ăsta nu manifest nici un fel de idiosincrazie.

18

Dominată de munţi stîncoşi, sumbri, gri-cenuşii, Creta este departe de a-ţi oferi o imagine ospitalieră, Iraklionul nu te întîmpină cu terase aşezate în semicerc, şi am pus graba Eginei pe seama acestei austerităţi. Ieşind din port pe lîngă ziduri de cetate, mi-a spus că aparţin fostei fortăreţe veneţiene Candia, cum s-a chemat înainte Iraklion-ul, într-unul din bastioanele ei este înmormîntat Kazantzakis, n-are rost să mergem însă acolo, îl cinsteşti înţelegîndu-i opera; cretan a fost şi El Greco... Şi Eginei nu i-a mai stat gura nici o clipă.

Ne-am oprit în centrul oraşului să vedem fîntîna dogelui veneţian Francesco Morosini, care îi poartă şi numele. Auzisem că este tot atît de frumoasă ca „Fontana di Trevi", ceva de genul fîntînii, executată de Mestrovici, din faţa Operei din Zagreb...

Da' de unde! O fîntînă cu bazinele dispuse ca petalele unei flori, ornată într-o manieră mai curînd arabă, dar pînă la „Fontana di Trevi" e cale lungă.

Am crezut că o să mergem direct la Cnossos, dar ea m-a dus la Muzeul de arheologie. Acesta este de vizitat abia la urmă, pentru a putea situa piesele într-un cadru concret, deja văzut... Mi-a zis că vom găsi la Cnossos copii fidele, executate de mari artişti, după frescele descoperite acolo şi transportate la muzeu pentru o mai bună păstrare, tronul lui Minos e şi el în dublu exemplar, e mai bine să începem cu muzeul.

Ceea ce m-a uimit cu deosebire a fost realismul artei cretane, o comuniune, nemaiîntîlnită pentru acele timpuri, a omului cu natura. Pe care o domină cu detaşare şi nobleţe, venit parcă să infirme acel mit crud al Minotaurului devorator de tineri atenieni. Vorbesc despre acestea frescele sau fragmentele de fresce, de rară prospeţime şi modernitate a culorilor, cum ar fi cea a „Prinţului cu diademă" culegător de crini, al cărui corp, de o *nouă* şi expresivă armonie, e plin de maiestate şi fast... Sau acei tineri purtînd pe cap vase în formă de corn, destinate libaţiilor. Sau „Frumoasa pariziană", o pictură parcă în stilul Montparnasse al anilor '30 — Baudelaire ar fi atribuit-o cu siguranţă artei „modernismului" — un profil feminin cu nasul în vînt, cu buze cărnoase şi roşii, cu un cîrlionţ graţios pe frunte, aşa cum graţios este adus părul negru pe după ureche, spre ceafă, şi legat cu o panglicuţă. Apoi acea „Zeiţă cu şerpi", statueta unei femei ce ţine ridicat în fiecare mînă cîte un şarpe, cu ochii ei hipnotic miraţi, cu o talie fragilă, subţiată, mult înălţată, ce îţi aminteşte de El Greco, cu o jupă conică, în volane, foarte aproape de rochiile zilelor noastre. Ca să nu mai spun că ea se înfăţişează în această toaletă a ei (aşa era moda, şi „nimic nou sub soare"), cu sînii descoperiţi, sîni excesivi, simbolic excesivi, desigur. Celebrul „Vas cu caracatiţe", nelipsit din albumele de istorie a artei, vasele de Camares, cu motive zoomorfe, sau cele în care apare imaginea dublei securi, statuetele de fildeş, printre care cea a unei scene de tauromahie, reprezentînd un tînăr înălţîndu-se acrobatic peste coarnele taurului, armele, bijuteriile, sigiliile, micro-gravurile de o rară fineţe — toate vorbesc neîndoios despre gustul rafinat al cretanilor, despre prosperitatea lor trecută, despre o artă anume de a trăi.

Ziua se anunţase toridă încă din zori, marea fusese încremenită în nemişcare, briza dispăruse odată cu noaptea, o căldură uscată, deshidratantă, se făcuse simţită şi în sălile muzeului, dar

cînd am ieşit afară am avut impresia că în loc de aer înghit flăcări. O cofetărie era chiar alături şi Egina m-a tras într-acolo. I-am propus să mergem la hotelul pe care îl văzusem şi i-am spus şi motivul: „Vreau să sun la Pireu şi să mă interesez dacă n-or fi sosit piesele din Italia".

Nu era o treabă de neglijat, Cnossos-ul putea să mai aştepte. Mă gîndisem să telefonez de cum debarcasem, dar îmi spusesem că o voi face spre prînz, ca să nu las impresia că mă grăbesc foarte tare să intru în posesia pieselor. La hotel mi s-a spus că voi avea de aşteptat vreo jumătate de oră, cablul este foarte aglomerat. Cu atît mai bine: în hotel exista aer condiţionat, şi tot ce voiam era să fac un duş. Şi am rugat-o pe Egina să vorbească în acest sens cu tînăra de la recepţie.

— Pe-o căldură ca asta, o asemenea cerere e perfect îndreptăţită. Explică-i c-am sosit cu vaporul... Să ne dea o cameră pentru o oră. Te jenezi? am întrebat-o cu impresia că ezită. Spune-i că nu mergem sus amîndoi, că facem duşul pe rînd...

Recepţionera a fost de acord, a urcat întîi Egina, iar eu am rămas în hol să aştept legătura. N-am primit-o. Mi-au dat-o în cameră, cînd mă aflam sub duş. Răspunsese secretara. Ştiam că vorbeşte italieneşte, i-am zis cine sînt şi ce vreau. Mi-a comunicat că domnul Lemanidos este plecat şi că va lipsi toată ziua. Am întrebat-o de piese. Nu, nu ştia nimic despre ele. Nu-mi plăcea toată povestea: Georgio trimisese telexul în faţa mea, trecuseră atîtea zile...

Am coborît în hol, dar n-am găsit-o pe Egina. Crezînd că este la barul de zi al hotelului, m-am îndreptat într-acolo s-o caut şi să beau o cafea. Am văzut-o încă din prag şi imediat m-am retras: stătea la o măsuţă, nas în nas cu brunetul cu mustăcioară vicleană. Pe feribot nu-l văzusem, în atîta lume ar fi fost şi greu să-l fi zărit. Şi apoi, nu era exclus să fi sosit cu avionul. La barul din Vouliagmeni mă dusese Egina... Dar la hotelul acela, eu îi propusesem să mergem! Iniţiativa fusese a mea, nu a ei. Ea vrusese să meargă la cofetărie...

Ce mai tura-vura, eram urmărit pas cu pas! Dar de ce aveau ei nevoie — mafioţii, desigur — de doi oameni în preajma mea? Unul — Egina foarte aproape (mai aproape nici nu se putea) iar celălalt — individul cu mustăcioară, ca o umbră, în spate? Constatarea asta n-a fost de natură să mă încînte, oameni buni, v-o spun cu toată sinceritatea! Ce era de făcut? Păi de făcut nu era nimic. Singurii care erau în măsură să facă ceva — aveau datoria să facă! — erau poliţiştii greci. Şi voiam să cred că ei nu dormeau în

pantofi. Chiar dacă afară erau cel puţin patruzeci de grade la umbră. Treaba mea era să conduc maşina şi să fac pe turistul, iar a lor — să mă păzească şi să aibă grijă să nu mi se întîmple nimic.

Egina n-a întîrziat mult, cînd am văzut-o ieşind, am apărut şi eu, ca şi cînd atunci aş fi coborît. N-am observat nici o schimbare în atitudinea ei şi a început să meliţe din primul moment, să verbalizeze ţot ce întîlnea în cale, pînă şi uşa turnantă de la intrare a constituit un subiect.

Soarele era năucitor, aerul frigea de parcă întregul oraş ar fi luat foc şi ar fi fost o imensă pălălaie. Am găsit caroseria Citroën-ului atît de încinsă, încît puteai pune la fiert o cafea. Am lăsat uşile deschise ca să iasă aerul fierbinte şi duhos dinăuntru. Rya stătea pe umărul Eginei, ţinînd pliscul deschis, Max lăsase grandomania deoparte şi scosese limba de-un cot, pentru că ei, cîinii, aşa se răcoresc; au puţine glande sudorifice şi îşi reglează temperatura corpului prin modificarea ritmului respirator. Mai că-mi venea să-l imit.

Pînă la Cnossos n-am făcut mai mult de opt kilometri. Pe drum întîlnisem un autobuz-cursă şi o mulţime de taxiuri colective, să fi venit cu avionul, n-ar fi fost nevoie să rămînem pînă seara pe insulă, în căldura ei de iad. Sufocat, brutalizat de ea, de transpiraţia care mă năclăia, n-am răbdat şi i-am spus asta Eginei.

— Iar vrei să ai tu dreptate!...

— Am pus o întrebare... N-am făcut o afirmaţie!... Nu m-ai învăţat tu aseară aşa?!

— Ei, află că n-ai dreptate!...

— N-am dreptate... „Dacă vrei să cîştigi o controversă, evit-o!" îmi spusese.

Ruinele Palatului lui Minos nu-ţi spun de la început mare lucru: te uimesc doar prin întindere, prin suprafaţa pe care se desfăşoară — ceva mai mare de două hectare, şi refăcînd mental palatul, el nu apare mai mic decît Versailles-ul sau Buckingham-ul. Dar ceea ce impresionează nu sînt atît dimensiunile — cu toate că spun şi ele destule — , cît gradul de civilizaţie al unui popor preistoric — minoienii, o civilizaţie reflectată asupra sinelui, în bucuria de a trăi.

Cnossos-ul a fost un templu al oamenilor şi nicidecum al zeilor. Dedal — arhitect, sculptor şi pictor în acelaşi timp — n-a avut la dispoziţie marmură; pentru zidurile exterioare a folosit piatra acoperită cu stuc, iar rezistenţa construcţiei de 5 etaje şi cu peste 500 de camere a fost asigurată prin bîrne de lemn. Poate tocmai de aceea majoritatea materialelor sînt uşoare, în special

ipsos. Dar decoraţiile murale suplineau cu prisosinţă luciul de mulţe ori dulceag al marmurii, valoroasă, după gustul nostru de astăzi, abia prin patină, prin porii vremurilor de demult. Coloanele sînt şi ele aparte: subţiate la bază şi îngroşate spre vîrf. Şi au doar un rol decorator, de împărţire şi mobilare a spaţiului.

Totul vorbeşte despre o viaţă plină de confort: saloane de recepţie rezervate ceremoniilor publice, scări graţioase, terase suprapuse, curţi interioare, camere de primire, de oaspeţi, teatru în aer liber, o platformă de dans – concepută de marele arhitect pentru „Ariadna – cea cu cosiţe de aur", care l-a ajutat pe Teseu să iasă din Labirint, dar pe care a abandonat-o repede pe o insulă – , o sală pentru „jocul de şah", arene pentru sport şi tauromahie, camere de baie (!) care uimesc prin instalaţiile lor: apă curentă, cadă de ceramică, closete cu „sifon", canalizare; cămări, uriaşe magazii de alimente (rezervele de ulei păstrate aici au fost estimate la aproape 70 000 de litri).

Dar bucuria de a trăi a minoienilor este cel mai bine ilustrată de frescele palatului. Ca, de pildă, cea a „bijuteriei" în care un bărbat, stînd în spatele unei femei, îi prinde un colier în jurul gîtului; fresca grupului de tinere doamne; cea a mulţimii care aplaudă goana taurului... Frumos coafate, femeile au cîrlionţi pe frunte şi pe lîngă urechi, părul le este împodobit cu diademe, buzele rujate şi unghiile acoperite cu ojă sidefie, poartă fuste despicate, bluze scurte sau jachete care lasă pieptul descoperit. Este ţinuta în care participă la viaţa publică fără restricţii şi fără sentimentul inferiorităţii faţă de bărbat. Şi cu toate că Minos ar fi ajuns, cum vrea legenda, datorită înţelepciunii sale, unul din cei trei judecători din Infern, nu se vede de nicăieri că pe minoieni i-ar fi preocupat „viaţa de apoi".

Paleta cromatică nu este prea bogată – mult ocru, galben, negru, albastru deschis, ca în fresca cu delfini, albastru marin, dar culorile, vegetale desigur, sînt pastelate, de o prospeţime uluitoare, şi mai ales mînuite de artişti de un mare rafinament. Un decor fastuos în care contrastează doar tronul legendarului Minos. E un scaun obişnuit, foarte modest în comparaţie cu fotoliile din birourile noastre cu anticameră şi secretară.

Mi se umflase capul de turuiala Eginei, spunea vrute şi nevrute, cu noimă şi fără noimă, sărea, fără nici o legătură, de la un subiect la altul, de parcă i se băteau dracii la gură. Îmi zicea cît

de nociv este fumatul, cum se transformă în factori de risc, s-a referit la diferite maladii, am rămas surprins de cunoştinţele ei de medicină, în orice caz, terminologia îi era la îndemînă şi de la tromboză a sărit, hodoronc-tronc, la grijile materiale ale vieţii, care îl absorb pe om, astfel că nu-i mai rămîne timp pentru meditaţie.

Şi a început să-mi înşire, plasînd mereu „Mă urmăreşti?" „Eşti atent?" „Mă asculţi?" tot ceea ce este constrîns să facă zi de zi omul modern, de cînd se scoală şi pînă se culcă. Şi a spus deodată: „Ştii, numai o viaţă spirituală intensă te poate purifica. Renunţînd la toate plăcerile trupului, te pregăteşti pentru cele ale spiritului". Mi-a stat pe limbă să-i spun: „Hei! Ce-i cu praful ăsta de strănutat?!", dar n-am reuşit să pronunţ cuvintele. „Nu-i bine să mă întrerupi, Adrian. Aşteaptă să vezi întîi ce vreau să spun!" Dar eu n-o întrerupsesem!... Avusesem doar intenţia.

Mi-a povestit apoi despre nişte yoghini, despre viaţa lor plină de ascetism şi privaţiuni, despre însuşirile căpătate prin acest mod de viaţă, închinat minţii şi spiritului. Am vrut să-i spun că mie îmi place viaţa mea de păcătos, carnea, vinul, muzica şi tot restul, dar cuvintele au rămas blocate de neputinţa vorbirii. „Da, a zis, dar ştii, trupul distruge spiritul, te frustrează de bucuriile spirituale şi ce poate fi mai frumos decît să te simţi scăldat de lumină?!"

Eram sătul pînă peste cap de lumină, soarele dispăruse în spatele munţilor, umbra însă nu venise; erau nişte munţi cărora le lipsea pînă şi umbra: stînci golaşe, alb-roşietice, fără pic de vegetaţie. Pereţii se ridicau verticali, şi pe ei — două-trei capre, ca într-un desen infantil; nu puteam pricepe cum ajunseseră şi cum se ţineau ele acolo. Legea gravitaţiei nu acţiona asupra lor? Şi ce mîncau? Pentru că nici mărăcini nu creşteau în piatra arsă, vorace, nesăţioasă de soare.

Drumul, îngust cît pentru o maşină sau, mai bine zis, cît pentru o teleguţă trasă de un măgar, şerpuia tot timpul pe buză de prăpastie, era un drum parcă săpat treptat-treptat, şi puţin cîte puţin, cu tîrnăcopul, generaţii de-a rîndul. Ca, în cele din urmă, o procesiune să poată ajunge la vîrf, unde să aducă o jertfă, şi al cărei fum să se înalţe nestingherit spre acel Dumnezeu ce nu putea fi decît Soarele.

Maşina dansa pe grohotişul drumului; proiectate de roţi, pietrele loveau tot timpul podeaua, poc-poc, poc-poc, colţurile lor ascuţite puteau sparge în orice clipă un cauciuc, altele se rostogoleau în urma noastră, ca şi cînd ar fi fost puse în mişcare de

zgomotul produs de maşină. În loc să se concentreze asupra condusului, Egina pilota cu gesturi reflexe şi nu vedea decît cuvintele pe care avea să mi le spună, într-o logoree fără sfîrşit.

Am intrat într-un sat micuţ, format din vreo douăzeci de case, înghesuite unele în altele, mai multe nici n-ar fi încăput în acel degajament, săpat probabil anume ca să adăpostească aşezarea. Deasupra ei se ridica ameninţătoare, ancestral ameninţătoare, stînca muntelui, din care se desfăceau pereţi zimţuiţi. Un grup de femei, îmbrăcate în negru, brodau în tăcere, aşezate în cerc. În rest drumul era pustiu.

În uşa unei case, chiar peste drum de grup, am văzut o femeie care aştepta parcă sosirea cuiva. Egina a oprit maşina în dreptul ei şi mi-a zis „Hai să mîncăm". Am coborît, cu picioarele amorţite. Din cauza căldurii, simţeam cum îmi fierbe măduva în oase, aveam în ele anticiparea unui pericol; o veche, o foarte veche anticipare. Egina s-a aplecat, i-a sărutat mîna femeii şi a pătruns cu ea în casă. Am urmat-o; uşa dădea direct într-o cameră. Un perete întreg era acoperit cu tot felul de icoane, în dreptul fiecăreia ardea cîte o candelă. Ele şi luminau încăperea. Pereţii erau orbi, fără ferestre, doar o uşă în fund prin care dispăruseră Egina cu gazda, probabil la bucătărie. Mai multe încăperi nici nu cred să fi avut casa. Mobila — dacă i se poate spune aşa — era mai mult decît sărăcăcioasă: un pat din scînduri, trei scaune rudimentare lîngă o masă tot atît de rudimentară şi ea. Pereţii erau însă împodobiţi cu ştergare, unul sub altul, ca într-un muzeu etnografic, o sumedenie de ştergare. M-am aşezat pe un scaun şi după un timp, care nu ştiu cît a durat, poate un minut, două sau poate o oră Egina a reapărut aducînd farfurii cu mîncare: brînză afumată şi bucăţi de carne de capră prăjite pe tuciul plitei probabil. Gazda a pus masa şi a venit cu o sticlă de rachiu, din al cărui gust n-am putut să-mi dau seama din ce fusese făcut. Totul s-a desfăşurat în tăcere, pe muteşte, fără să fie spusă o singură vorbă; ultimele cuvinte pronunţate de Egina fuseseră „Hai să mîncăm".

Apoi, de afară a răzbit un murmur de glasuri ce îngînau parcă un cîntec, şi gazda ne-a făcut semn să ieşim. Femeile nu mai erau aşezate în cerc, ci se înşiraseră stînd turceşte (greceşte) pe o parte şi alta a drumului, aşternut cu cărbuni aprinşi, deasupra cărora mişcau un fel de evantai pentru a însufleţi arderea. „Vino", m-a chemat Egina cu voce şoptită şi tainică, şi a pornit, chemată parcă irezistibil spre acel covor de jăratic. Cîntul femeilor s-a înteţit, glasurile au crescut, dar tot ca un murmur. Am

pornit în urma Eginei. Înaintînd, şi-a scos din mers întîi un pantof, apoi celălalt. La fel am făcut şi eu. Dar jăraticul răcorea, nu ardea. La capătul lui ne aşteptau două femei ţinînd cîte un măgăruş.

Ne-am urcat pe spinările lor şi am luat-o în prelungirea drumului pe care venisem şi care de la marginea acelui cătun se transforma într-o potecuţă spînzurată pe obrazul stîncii. Pe asemenea potecuţe se aflaseră probabil şi acele capre întîlnite pe drum şi care mi se păruseră lipite sau prinse în cuie de peretele muntelui. Tot astfel am fi apărut desigur şi noi călare pe măgăruşi, dacă ar fi avut cine să se uite la noi de undeva mai de jos.

Dar acest „undeva mai jos" nu exista. Exista doar un hău, la al cărui sfîrşit n-ar fi ajuns întreg nici măcar un oscior; pe coasta zimţuită a muntelui aşchiile ar fi sărit din oase ca de sub barda unui topor.

Soarele parcă pierise. Sau poate din pricina văpăii lui orbitoare nu-l mai vedeam, căci stînca reflecta o lumină ce mă plesnea peste ochi aşa cum te plesneşte sclipirea zăpezii în mijlocul unei poiene.

Ţineam privirea drept în ceafa asinului, şi astfel o feream şi de abisul ce începea de sub noi. Am crezut că vom trece prin tunelul a cărui gură neagră apăruse deodată în faţă, dar nu s-a întîmplat aşa şi ne-am oprit într-un degajament, un fel de platformă micuţă. Coborînd, primul lucru pe care l-am văzut au fost gratiile unei cuşti săpate în stîncă, şi în care se afla un scorpion monstruos, de mărimea unei oi aproape, venit parcă din preistorie, o dihanie apocaliptică. Mi se înfiorase carnea, am crezut că halucinez, dar nu, îşi mişca încet cleştii ca şi cum s-ar fi pregătit să-şi ridice coada pentru atac. O coadă enormă, solzită cu platoşe de culoarea nisipului.

Egina nu i-a dat nici o atenţie, m-a luat de mînă şi ne-am îndreptat spre ceea ce crezusem că era un tunel. Abia apropiindu-mă, am remarcat lîngă gura intrării o făptură micuţă, o bătrînică puţină la trup, ce s-a ridicat cu sprinteneală de jos, într-o cămeşoaie albă, ca şi bucata de piatră pe care stătuse. „Sărută-i mîna", mi-a zis Egina.

Faţa îi era ca o prună uscată, dar avea distincţie şi păstra încă urme ale unei frumuseţi trecute. Mi-a întins mîna să i-o sărut, anume aşa mi-a întins-o, şi am auzit-o pronunţînd „Adrian" şi spunînd apoi ceva în greceşte. „Ţi-a zis că te-a aşteptat, a ştiut c-o să vii", mi-a tradus Egina şi s-a îmbrăţişat cu bătrîna.

Am pătruns imediat într-un fel de peşteră-tunel, biserică şi în acelaşi timp cameră de locuit, şi am văzut într-un colţ, aşezate în semicerc, femeile îmbrăcate în negru din satul din care plecasem. Lumina ce venea de la candele şi sfeşnicele pline cu lumînări, feţele lor mi le-a relevat, dar era imposibil ca ele să fi ajuns înaintea noastră, căci alt drum nu putea să existe. În partea opusă se găsea mobila – un pat înalt de fier, un pat elegant pe vremuri, un pat *„belle époque"*, cu ornamente de alamă, o masă, fotolii din piele, canapea, scaune tapisate, ca într-un colţ dintr-o hală cu vechituri.

Bătrîna ne-a invitat să luăm loc pe fotolii şi s-a aşezat în faţa noastră pe pat. A fost momentul cînd am observat ivindu-se de sub poalele cămeşoaiei două copite de capră şi gîndul m-a dus imediat la acel bocănit straniu produs de paşii ei. Eram ca într-o vizită, doar că nimeni nu scotea nici o vorbă, nici musafirii, nici gazda, şi aceasta în loc să-şi plimbe privirea de la unul la celălalt, o ţinea în pămînt.

Tăcerea se prelungea, liniştea devenea tot mai intensă. Una cîte una lumînările au început să se stingă făcînd să se audă agonia ultimelor pîlpîieli.

Undeva deasupra s-a rostogolit o piatră.

Un murmur confuz a venit dinspre grupul de femei aşezate pe jos, dar imediat a pierit.

Din cînd în cînd pereţii transmiteau tot felul de sunete enigmatice.

O candelă a sfîrîit lung în dreptul unei icoane.

Un fîlfîit de aripi mi-a trecut pe lîngă ureche. Să fi fost liliac?

A scîrţîit o uşă şi din spatele iconostasului a răzbit o lumină ca venită de afară. Intrase cineva. Dar lumina a persistat şi un bocănit mărunt şi ferit m-a dus la gîndul unui cor care începuse să se adune în spaţiul strîmt al altarului.

O şopîrlă s-a oprit pe cuvertura patului, a înălţat capul pentru o clipă şi a dispărut în cealaltă.

A scîrţîit o altă uşă, de data aceasta în spatele meu, şi o altă lumină, şi mai intensă a răzbit de afară. Odată cu ea, aerul s-a umplut de foşnete surde, de şoapte tainice, de vaiete parcă înăbuşite şi mi-am simţit umerii apăsaţi parcă de o povară.

Ca şi cînd ar fi vrut să-mi distragă atenţia, bătrîna s-a foit neliniştită, şi îndată răsuflarea ei a devenit horcăitoare, întretăiată. Dar răsuflarea asta era parcă a mea, şi am avut senzaţia că cineva mă strînge de gît.

Am vrut să ridic mîna într-un gest de apărare şi am constatat că ea nu mă asculta. Un lung fior de teamă mi-a trecut prin şira

spinării, o sudoare rece mi-a spuzit fruntea. Era teroarea din neputința mișcării.

Un țînțar a bîzîit lîngă ureche.

Timpul gonea surd. Sau încremenise într-o nemișcare totală?

Apoi, o moleșeală caldă și învăluitoare a pus stăpînire pe mine de parcă aș fi început să-mi pierd cunoștința. Am încercat un efort disperat de a-mi păstra luciditatea și am deslușit înaintînd în direcția mea scorpionul, venit parcă din preistorie, dihania monstruoasă, apocaliptică.

Am încercat să mă mișc. N-am reușit.

Bătrîna nu se mai afla pe pat, dispăruse.

Mai mult, patul începuse să se retragă, de parcă l-ar fi tras cineva ca scorpionul să se miște în voie.

Era foarte aproape. Sprijinindu-se pe coada-i enormă, solzită cu platoșe de culoarea nisipului, s-a ridicat și m-a înhățat de mînă.

19

M-a trezit o durere ascuțită în degete, am încercat să mă apăr și am dat peste botul lui Max. Am vrut să spun „Ce faci, dementule?!", dar în aceeași clipă mi-am dat seama că mă aflu în pat, culcat în cămașă și blugi. În cea următoare, foxterierul a scos un „ham" plin de bucurie.

Pe lîngă stor se strecura o lumină; am sărit din pat și am ridicat jaluzelele. Nu mi-a plăcut ce-am văzut: clădirile de peste drum nu puteau fi decît ale Iraklionului. Îmi simțeam capul greu, gîndeam ca prin ceață... Am încercat să-mi limpezesc mintea. Mi s-a părut un efort prea greu. Aveam un creier ca făcut din deșeuri. Gîndirea nu mergea în profunzime, plutea la suprafață. Reflecțiile era ca niște umbre ce veneau din stradă, să se plimbe pe albul peretelui. O senzație de eșec și tristețe încerca să mă domine.

Era o poveste urîtă, cu consecințe probabil și mai urîte... Și mi-am zis că trebuie să fac tot posibilul și să ies cu fața curată din ea. Mintea îmi era însă tot atît de inteligentă ca și geamul prin care priveam.

Ceasul arăta opt și un sfert. Următorul lucru pe care l-am văzut a fost telefonul. Am ridicat receptorul și i-am cerut centra-

listei să-mi facă legătura cu recepţia. A răspuns o voce feminină. Amîntrebat-o dacă vorbeşte franţuzeşte, a zis că da şi am rugat-o să-mi spună la ce cameră locuieşte domnişoara Egina Solomos.

— Solomos? am auzit repetînd numele, în timp ce căuta în registru.

— N-avem o asemenea pasageră, a sunat răspunsul ei.

— Fiţi amabilă, ce hotel este ăsta?

— Cum ce hotel? s-a mirat. Hotel Minotaurus. Cum, dumneavoastră nu ştiţi la ce hotel locuiţi?

— Domnişoară, căutaţi, vă rog, şi la litera E.

N-am terminat bine de vorbit şi am dus mîna la buzunarul din spate. Paşaportul se afla la locul lui, iar geanta de voiaj am văzut-o pe scaun.

— Domnule, dar...

— Domnişoară, vă rog să-mi faceţi această mare favoare... Registrul se află în faţa dumneavoastră!...

— Da, sigur, nu-mi este greu, dar... Şi am auzit în receptor zgomotul produs de mişcarea filelor. Nu, nici la litera E.

— Mulţumesc. Şi mai am o rugăminte: uitaţi-vă, fiţi amabilă, şi la litera H. Numele este Hornea. Hor-nea, l-am silabisit. Hornea Adrian.

— Da, a zis la scurt timp, avem un asemenea pasager. La camera 306. Mai doriţi ceva?

— Aş dori să-mi spuneţi şi cînd a sosit.

A urmat un moment de tăcere, i s-a părut probabil curioasă întrebarea mea. Cu toate că nu credeam că ştia de la ce cameră vorbesc.

— Vă pot da o asemenea informaţie. Ieri a sosit.

— N-aţi fost cumva de serviciu?

— Nu, e scrisul colegei mele de după-amiază.

Înainte de orice, trebuia să fac un duş, să las apa rece să-mi biciuiască trupul ca să pot reflecta apoi în linişte şi pace. Intrînd în baie, am aruncat o privire în oglindă şi am văzut că am un lanţ de aur la gît. Era lanţul Eginei. Cu zale duble, ca lucrate de mînă, după modelul vechilor lanţuri. I-l admirasem şi ea mă întrebase de ce nu-mi cumpăr un lanţ, e modern la bărbaţi. „Nu dau pe aşa ceva banii...", spusesem. Îl purtase pînă în ziua în care dormisem în satul de lîngă munte, dimineaţa îşi pusese şiragul acela splendid de mărgele, în vreo opt rînduri şi lung pînă aproape de talie, şi n-o văzusem cu lanţul de aur. Dar de ce se afla la gîtul meu? De ce mi-l pusese la gît? Pentru că numai ea o făcuse!...

Sub apa rece a duşului mi-am zis că trebuie să acţionez şi nu

să stau să pritocesc lucrurile. Asta puteam să fac şi mai tîrziu... Prima grijă era să ajung cît mai repede la motel sau mai bine zis la maşină. Dacă poliţia grecească păzise şi maşina cum mă păzise şi pe mine... Nu mi-am mai terminat gîndul; poliţia grecească era interesată de ceea ce se petrece în jurul Lamborghinei Espada şi nu cu Adrian Hornea!

Am ridicat receptorul şi i-am spus centralistei că vreau să plec cu primul avion la Atena, mă interesează să ştiu ora decolării şi dacă sînt bilete. Tînăra de la recepţie mi-a comunicat că am o cursă la nouă şi jumătate şi alta la unsprezece; o să se intereseze de locuri, există o agenţie chiar în hotel, o să-mi reţină unul, să-i spun pe ce nume. N-aveam ce face şi i l-am spus.

— Cum?... Dumneavoastră aţi întrebat de dumneavoastră?... Dacă locuiţi la noi?! Şi cînd aţi sosit?... N-aţi ştiut...

— Domnişoară, am întrerupt-o, nimeni nu-i perfect... Şi pe lume se întîmplă tot felul de chestii... Bine, vă mulţumesc domnişoară, am încheiat, ştiind că nu pot să-i dau nici o explicaţie. De explicaţii aveam nevoie mai întîi eu. Şi încă urgentă!

N-am aşteptat să-mi răspundă prin telefon, m-am prezentat la recepţie. Era o fată dulcică, i-am spus că eu sînt Adrian Hornea şi ea mi-a comunicat că mai sînt locuri pentru cursa de nouă şi jumătate, tocmai voia să mă sune. Dacă mă grăbesc, pot ajunge la timp.

— Asta şi fac, domnişoară: mă grăbesc. Vă rog să-mi faceţi nota şi să-mi spuneţi de unde pot să iau biletul.

— Vizavi, a zis şi a arătat printr-o mişcare a capului înspre partea opusă a holului.

Am trecut întîi pe la portar şi i-am cerut să cheme un taxi. Ceea ce omul s-a grăbit să facă. Am cumpărat biletul şi, uitîndu-mă la ceas, mi-am zis că într-o jumătate de oră să tot ajung la aeroport. Eram la Iraklion, nu la Paris.

De un singur lucru uitasem să mă interesez: dacă au voie sau nu căţeii în avion. Răspunsul era mai curînd nu, pentru că de cîte ori călătorisem cu avionul nu văzusem pe nimeni cu un cîine în lesă. Prea tîrziu să mai pot întreprinde ceva — şi ce-aş fi putut întreprinde? — întrebarea îmi venise pe buze în timp ce-l pofteam pe *monsieur* Max în taxi. I-am pus-o şoferului, cu vorbe englezeşti şi prin semne. A dat din mînă, a zis *yes*, şi s-a grăbit cu întrebările lui. Grecul care nu-i curios nu-i grec get-beget.

— Nu vorbesc engleza.

— Da' germana? nu s-a lăsat.

— Germana, da. Nu ştiţi, căţeii au voie în avion?

– De ce să nu aibă voie?! Da din ce ţară sînteţi?

– Din România.

– Aaa, din România!... şi a făcut un semn din mînă, adică, ştie el, cunoaşte el... Cît costă benzina în România?

Şi nu m-a slăbit cu întrebările. Voiam să mă gîndesc la ale mele, şi aveam destule, nu mă puteam plînge, dar el mă pisa ba despre una, ba despre alta.

La biroul de informaţii mi s-a spus că un cîine poate fi transportat cu avionul doar într-o cuşcă prevăzută cu aerisire. O pusesem de mămăligă, căci asta însemna să pierd o zi întreagă la Iraklion, să iau feribotul şi să ajung abia a doua zi dimineaţă la Atena. Şi am sesizat privirea ceva mai insistentă a unui hamal. Ca să aranjezi o asemenea treabă, nu trebuie să vorbeşti vreo limbă străină, semnele sînt suficiente.

Avionul făcea două ore pînă la Atena, odată instalat într-un fotoliu, primul lucru pe care l-am făcut a fost să cer o cafea. Şi am încercat să iau lucrurile sistematic. Nu mi-a reuşit. Eram prea dominat de împrejurările terifiante ale călătoriei în munţi, pentru a mă întoarce şi a porni de la acea hotărîre – „capriciu" a Eginei de-a pleca, de-a pleca imediat cu vaporul la Iraklion. Şi deodată am revăzut scena cu Max, cînd ea, printr-un strigăt straniu, monosilabic „Hot" sau „Hat" îl trimisese la pămînt. Cum se tîrîse cu spatele, ca din faţa unui mare şi iminent pericol, cum se strecurase în maşină ca o javră deprinsă cu lovituri de picioare în spate, cum tremurase acolo, făcut covrig.

Dar şi fără această scenă era clar pentru mine că mă aflasem neîndoielnic sub o influenţă nefastă, Egina începuse să-mi subordoneze voinţa încă de la coborîrea de pe vapor, în timpul vizitării Cnossos-ului mă năucise cu turuiala ei şi, treptat-treptat, îmi diminuase spiritul critic. Căldura contribuise probabil şi ea, moleşindu-mă. Sau căldura aceea fusese mai degrabă o stare interioară? La Cnossos simţisem la un moment dat că pur şi simplu îmi fierbea măduva în oase. Senzaţie produsă, desigur, de lupta ce se dădea în mine, căci începusem să realizez pierderea treptată de voinţă... Nu, de la început spiritul critic existase, gîndeam astfel, dar reacţionam, mă comportam în neconcordanţă şi contrar acestui spirit. Împotriva propriei mele voinţe. Cînd văzusem pe ce drum îngust o apucase, intuind neobişnuitul situaţiei, încercasem un efort de-a ieşi din raza influenţei Eginei, dar efortul meu n-a făcut altceva, probabil, decît să potenţeze această influenţă...

Dar dacă fusesem drogat? m-am întrebat deodată. Înainte de vizitarea Cnossos-ului îmi dăduse să beau din termosul ei... Cînd

pusese Coca-Cola în el? La motel nu-l văzusem la ea. Drogat sau nu, era neîndoios că fusesem programat, manipulat... M-adusese probabil noaptea la hotel, îi spusese recepţionerului că nu mă simt bine sau ceva în genul ăsta, mă urcase în cameră şi nu-şi mai pierduse vremea cu mine. Sau drogat fusesem mai apoi?...

Lanţul de la gît dădea totul peste cap.

Şi mi-a venit din nou în minte cum mă antrenase în joc, cum îmi subordonase voinţa... Acele modificări de percepere a corpului, acea teroare născută din neputinţa mişcării, cum vroiam să vorbesc, dar buzele nu se mişcau, cuvintele rămîneau nerostite... Copitele de capră îmi erau tot timpul sub ochi. Şi apoi, acel scorpion monstruos, acea dihanie antediluviană...

20

De la Aeroportul liniilor interne pînă la motel n-aveam de făcut mai mult de un kilometru, şi am pornit-o pe jos. Spre bucuria lui Max. Nu eram sigur că realizase cum de ajunsese de pe insula Creta la Atena; i-am spus, nu atît ca să ştie, cît să-i scot ochii.

Glumeam, dar în faţa privirilor aveam tot timpul un dreptunghi alb pe locul unde ar fi trebuit să fie maşina. N-a fost aşa, mi-a venit inima la loc. Apoi am văzut pietricica sub roată şi, deschizînd portiera, am găsit şi celălalt semn aşa cum îl lăsasem. Voiam să plec imediat la Pireu. Am coborît geamurile ca să aerisesc habitaclul, l-am poftit pe Max în maşină şi m-am dus la recepţie.

De serviciu era doamna care ne dăduse camerele la sosire, a luat cheia din panou de cum m-a văzut. I-am spus că îi mulţumesc, n-o să urc, şi am întrebat-o dacă domnişoara Egina Solomos s-a întors la motel.

— Nu, domnule, dar a trimis un domn... A venit un domn cu un bileţel de la ea ca să achite nota şi să ia lucrurile din cameră.

— Cînd asta?

— Cu vreo două ore în urmă. Ştiţi dumneavoastră altceva? s-a îngrijorat deodată şi a adăugat ca pentru a se justifica: Am bileţelul!... A venit cu un Mercedes. L-a oprit în faţa intrării... Mi-a spus Ianis — s-a referit la băiatul care ajuta la bagaje — că avea număr turcesc.

— Un brunet cu mustăcioară subţire?

— Da-da, s-a grăbit să confirme.

— À la Clark Gable?

— Exact!... a zîmbit ca şi cînd şi-ar fi adus aminte de celebrul actor.

Soarele nu era mai puţin năucitor decît ieri, aerul se reverbera, dar peisajul era tonic, dinspre mare venea o undă răcoritoare, şi odată aşezat la volanul Espadei, am prins parcă putere. Dar imaginile zilei de ieri — unele persistente, altele fugoase — mi-au revenit mereu în priviri. Mereu mă vedeam călare pe măgăruş, agăţat de crestele acelor munţi virginali, în urechi îmi răsuna cînd tăcerea plină de zgomote enigmetice, cînd un murmur tainic de voci, cînd bocănitul ferit de copite... monstruosul scorpion... Spaima aceea născută din neputinţa mişcării era încă prezentă în oase, senzaţia de primejdie nu dispăruse, şi gîndurile fugeau mereu la Egina, mi se părea tot timpul că-i zăresc Citroënul în circulaţia de maşini. În zadar îmi spuneam tot felul de vorbe, nu mă puteam desprinde de imaginea ei.

Secretara mi-a comunicat că domnul Lemanidos este în birou, m-a anunţat, şi el m-a întîmpinat cu braţele desfăcute.

— Totul este în regulă, mult stimate domn, mi-a făcut cunoscut cu un zîmbet de satisfacţie şi mi-a strîns mîna cu căldură. Chiar cu prea multă căldură. Aveţi în vamă patru anvelope şi un colet cu piese. Iar noi am şi întreprins diligenţele necesare pentru a vi le da în primire.

Mi s-a părut cam deocheată exuberanţa lui.

— Şi cînd le pot ridica?

— Ah! să nu fie birocraţia asta în Grecia!... s-a văitat şi şi-a pus mîinile în cap. Ne sufocă!

— Şi pe dumneavoastră vă sufocă?

— Domnule!... Domnule!... a continuat să se vaite. Dar luaţi loc! Să vă servesc cu ceva rece. Cu ceva răcoritor... Ceva răcoritor şi o cafeluţă. (La greci, diminutivele sînt mai des folosite ca la noi.)

Am luat loc să văd ce urmăreşte preaşiretul domn Lemanidos, cu ochi ca de viezure şi cu limba fagure de miere, şi după ce a terminat de vorbit cu secretara, l-am întrebat cînd au sosit piesele.

— Au sosit acum trei zile, dar noi am fost anunţaţi abia ieri dimineaţa.

— V-am sunat, nu v-a spus nimic secretara? Mi-a zis că nu ştie nimic despre piese.

— Ba da, mi-a comunicat. Şi-am fost sigur c-o să-mi telefonaţi astăzi din nou. Dar iată c-aţi venit în persoană. Să revenim însă

la piese... Vă spuneam despre birocraţia noastră... Trebuie să vă comunic form al căn-aveţi voie să desfaceţi coletul cu piese şi nici banderola anvelopelor. Grecia servind doar ca ţară de tranzit. Am o cunoştinţă la vamă — fără asta nici nu se poate, sînt legături normale de afaceri... dacă n-ai asemenea legături înseamnă că... — şi-o să vorbesc pentru ca lucrurile să aibă un curs rapid. Ştiţi, ei n-au de ce să se grăbească... Au timp suficient...

— Vă mulţumesc foarte mult! Aţi fost de la bun început atît de amabil, atît de... şi m-am oprit ca şi cînd n-aş fi găsit superlativul cel mai potrivit, în măsură să ilustreze cît mai bine recunoştinţa pe care i-o purtam. Îmi solicita încredere — i-o serveam.

— Vă mărturisesc că mi-a făcut o reală bucurie să vă pot fi de folos. Mă iertaţi că vă spun, dar sînteţi un om deosebit de agreabil, este o plăcere că v-am cunoscut şi ţin să vă mulţumesc pentru faptul că aţi venit la noi ca un prieten şi nu ca un client.

Conform indicaţiilor lui Georgio mai aveam de făcut două „etape", la Corint şi la Patras. M-am întors la Glifada, mi-am luat lucrurile de la motel, şi la drum. Un drum pe care-l ştiam foarte bine şi pe care la orice pas te întîlneşti cu istoria, cu legendele.

Fiecare vale a Peloponesului, fiecare munte, fiecare colţ are climatul său propriu şi istoria sa. La Micene există un cenuşiu în aer care nu poate fi decît al tragediei turbulentei familii a Atrizilor. Argos-ul, într-un peisaj înverzit, are un aer de grădină de zarzavaturi. Asemeni Corintului, care, printre altele, se bucură de renumele, recunoscut în întreaga lume, de avea vii care dau struguri fără sîmburi. Din orgolioasa Spartă n-a rămas aproape nimic, dar în aer pluteşte o lumină tare, parcă materială... Şi mereu păduri de măslini, copacul sacru al Greciei, livezi de portocali şi lămîi... Pămîntul, muncit trudnic, se schimbă mereu. Domină pantele stîncoase, domină munţii care se apleacă pentru a se întîlni cu pămîntul cîmpiilor peticite în zeci de culori, printre care străluceşte albul satelor... Şi peste tot istorie, şi marea este mereu la orizont, şi peste tot capre şi măgăruşi...

Preabogatul şi preafrivolul Corint de odinioară, întemeiat de Sisif şi distrus de cutremur, este astăzi un oraş nou. Am luat direcţia Patras, cu gîndul de-a mă duce la Olimpia, în total, vreo două sute cincizeci de kilometri. În stînga se desfăşura un relief muntos, cu o vegetaţie bogată, dar nu mă interesa. Mergeam tot timpul pe banda a doua a autostrăzii, semnalizam cu farurile,

claxonam, ceream drum liber şi mereu împingeam acul kilometrajului spre 180. Pentru cei aproape 400 de cai ai Espadei, hrăniţi din şase carburatoare orizontale, viteza asta era ca un zburdat după o şedere prelungită în grajd. Goneam şi-mi imaginam privirile admirative adresate maşinii, gîndurile invidioase ale celor pe lîngă care treceam — vanitate stupidă, chiar imbecilă (Ooo! dacă am fi mereu înţelepţi!) — goneam şi-i trimiteam la toţi dracii şi pe poliţiştii greci, şi pe mafioţii lui Sabbatini. Eram perfect conştient că era un infantilism ceea ce făceam, dar spiritul critic rămînea la suprafaţă, se estompa, ceda imediat în faţa sentimentelor care mă dominau.

Mă potolisem, o luasem spre Olimpia şi făcusem vreo cincisprezece-douăzeci de kilometri, cînd mi-am spus că cel mai bun lucru ar fi fost să fi rămas la Corint, iar seara să mă fi dus la Teatrul din Epidaur. Mi-a surîs ideea. Mi-a surîs ideea nu atît de a vedea un spectacol, cît de a-mi ocupa seara. Am oprit, am întors maşina şi am luat-o înapoi spre Patras şi înapoi spre Corint.

— Noi nu trebuia să dormim la Patras? am auzit, în timp ce treceam prin oraş. Patras-ul e „punct de control"!... Parcă aşa ţi-a cerut Sabbatini!...

— Eh...

— Da' vocea datoriei ce-ţi spune?

— Vocea datoriei?... Ia, plimbă ursul!... Dormim la Corint, luăm piesele şi cauciucurile, Volos şi roiu acasă! Să punem osu' la treabă... Să punem osu' la scris. Că tu habar n-ai ce le-a dat ăstora mai nou prin cap!... Nu se mai poate cu reporturi. N-ai reuşit să termini cartea — ai pierdut planul. Nu le mai dă voie să ţi-o reporteze pe anul viitor. Şi aştepţi cu ea doi ani ca popa! Că planurile-s făcute de-acu' pe următorii doi ani! Tu ai vrea s-o termini... Şi care n-ar vrea?! Da' nu merge. A mers şi-a stat. Nu mai e materie primă. Un gol. Te uiţi la pereţi... Cioc-cioc... Scoţi foaia, bagi alta... Iar te uiţi la pereţi... Şi-ncerci cu creionul. Cum ai învăţat la şcoală. Poate-o merge aşa. Şi iar moşmondeşti. A trecut ziua, ai băut şase cafele, ţigările cine le mai ştie, şi abia ai umplut două pagini. Pe care a doua zi le mototoleşti în pumn. Mă urmăreşti, nu? Şi nu merge... O lună, două, trei... Degeaba te dai cu capul de pereţi... Îmi plăteşti tu împrumuturile la Fond? Îmi aprobi tu altele? Ai tu o pilă acolo?

Max a scos un „ham" care mi s-a părut cam colţos.

— Aaa, aici erai? Si mi-am aruncat privirea spre el.

Cîrnea din nas.

La patru intram din nou în Corint. Am angajat o cameră la un

hotel şi cum mai aveam aproape cinci ore la dispoziţie, am luat-o spre Epidaur, pe un drum ocolitor, cu vreo şaizeci de kilometri în plus faţă de cel direct, ca să revăd Micene şi Argos. Data trecută venisem din sudul Peloponesului. De la Olimpia o luasem la Tripolis – („Et in Arcadia ego"), o rută a pământului sterp, Argos – Micene – Corint – Epidaur. Iar noaptea, după spectacol, plecasem la Atena.

Străbăteam un relief cînd muntos, cînd deluros, peisajul era ademenitor, viile se succedau cu plantaţii de lămîi şi portocali, şi un semn rutier a indicat drumul spre Meneea. Spre acea Menee de care este legată una din cele „douăsprezece munci ale lui Hercule", omorîrea temutului leu şi toată istoria. Dintr-un sătuc s-a desfăcut apoi un drum secundar, străjuit de plopi, şi în curînd am ajuns la Micene. Loc sinistru al legendei, „tragic cuib de vulturi" al „insulei lui Pelops", mit din care Eschil, Sofocle şi Euripide au scos capodopere nemuritoare.

Acropole din Micene, care data trecută m-a impresionat şi m-a tulburat, nu mi-a spus mare lucru de data aceasta. Nicăieri nu pot fi evocaţi mai bine eroii marilor clasici greci – descoperirile lui Schliemann n-au confirmat legendele, însă un sîmbure de adevăr tot le-a dat! – dar nu i-am putut „alătura" nici pe Agamemnon, nici pe soţia sa Clitemnestra „Zidului ciclopilor" sau „Porţii leilor" şi poate doar „Mormîntul lui Agamemnon" sau „Tezaurul lui Atreu", cum i se spune acelui mormînt, regal desigur, mi-a dat un fior. Prin dimensiunile intrării, prin plafonul imens, format dintr-o singură piatră...

Ajunsesem la o adevărată saturaţie „arheologică". Mă simţeam singur, tot ce vedeam în jur mă apăsa, glumeam cu Max, dar eram terorizat de tristeţe, mă îmbiam cu apă rece şi cînd o beam se dovedea clocită. Luminişurile pădurii sacre a Epidaurului, în loc să mă încînte, m-au făcut să fiu atent la foşnetul de şopîrle ce alergau nevăzute, printre copaci se strecura o adiere uşoară ce aducea şoapte stranii şi tainice, de peste tot veneau zgomote surde, enigmatice, aveam tot timpul senzaţia unui ochi care mă priveşte din spate, din părţi... Am dat dracului sanctuarul lui Asclepios.

M-am dus şi m-am aşezat pe una din băncile de piatră din rîndurile de sus ale celui de-al doilea nivel al teatrului. Cel mai mare şi cel mai bine păstrat dintre toate teatrele antice ale lumii, numit de Pausanias „Minunea de la Epidavros". Restaurările se mai cunosc, piatra nouă n-a căpătat încă patina necesară, dar amfiteatrul, care putea primi 17 000 de spectatori, oferă una din imaginile cele mai impresionante ale lumii antice.

Acustica sa este o adevărată minune – un cuvînt spus în şoaptă pe scenă se aude perfect pînă la ultimul rînd, al 55-lea, la o diferenţă de nivel de 25 de metri faţă de plattforma scenei. Policlet din Argos, marele sculptor şi arhitect, s-a folosit de un versant al muntelui pentru a săpa în stînca sa gardenele, dar a ales astfel versantul încît soarele să apună pe scenă.

Autocarele huruiau continuu, aducînd spectatori, greci şi străini – Festivalul de la Epidaur, „Epidavria", susţinut de Teatrul Naţional al Greciei, se desfăşoară în tot cursul verii – programul anunţa „Agamemnon" de Eschil, după Micene nici nu se putea altă piesă mai potrivită şi am coborît să-mi ocup un loc cît mai în faţă. Cînd este vorba de tragediile antice, nici o trupă din lume nu poate să-i întrecă pe greci. Nimeni nu declamă ca ei, limba lor melodioasă îi serveşte perfect pe actori, pasul pe scenă este autentic elen, dramatismul mîinilor ridicate spre cer dă fior... Şi totul în acea atmosferă sacră şi magnificentă a Epidaurului.

21

La naiba, devenisem insomniac. Mă culcasem tîrziu, după spectacol fusesem la o *taverna*, băusem o sticluţă cu vin, după o asemenea ingurgitare dorm de obicei fără probleme – somnifere iau doar în perioadele cînd lucrez cel mai bine; altfel nu mă pot deconecta, iar de odihnit trebuie să te odihneşti, fizic, pentru că rotiţele din cap continuă să lucreze şi mai abitir decît ziua, mereu mă trezesc cu idei sau soluţii îndelung şi în zadar căutate. Dar nu, aproape toată noaptea mă zvîrcolisem în pat, mi se păruse insuportabil de cald şi mă sculasem obosit şi cu o durere apăsătoare de cap.

O baie în mare mă remontează mai întotdeauna, dar coastele Peloponesului sînt stîncoase, plajele rare. A fost unul din argumentele care m-au determinat să plec la Pireu. Sigur, aş fi putut căuta o plajă pe drum, dar ar fi însemnat să fi renunţat la autostradă şi s-o fi luat pe vechea şosea ce se desfăşoară chiar în vecinătatea ţărmului. Dar să ai în vîrful piciorului 400 de cai şi să nu mergi pe autostradă?... Cine ar face-o?! Şi apoi, voiam să fiu cît mai aproape de coletul cu piese...

Eu nu dormisem, iar Max dădea fălci.

— Ce-i, băieţel? Nu ţi-s boii nici ţie acasă?

A întors o privire tristă spre mine.

— Ei, asta-i! Adică ce vrei să-mi spui? Că-ţi pare rău după Egina. Să nu-mi spui asta, că n-o să te cred!... Ori vrei să-mi spui că te-ai săturat de atîtea plimbări cu maşina? Ar fi o altă minciună! Ia să fii vesel, te rog!

Am oprit lîngă plaja dintre Zea şi Mikrolimano. Colţ paradisiac al Pireului, unde magazinele, barurile de noapte, grădinile prelungite pînă deasupra apei, tavernele cu peşte se ţin de mînă cale de cîţiva kilometri, unde iahturile stau înşirate în port ca mărgelele pe o aţă.

Am făcut baie şi parcă mi-am revenit. M-am zbenguit cu Max în apă şi pe plajă, l-am pus să mi se arunce în braţe ca eu să-l plachez la piept, şi lumea, mirată de săriturile lui, s-a strîns roată în jur. Cînd s-a făcut douăsprezece, n-am mai răbdat, am ţinut o şedinţă cu Max, o scurtă şedinţă de lucru, şi am hotărît în unanimitate de voturi să ne îndreptăm spre reprezentanţa Fiat.

Nu doar mă zbenguisem. Sucisem şi răsucisem în minte treaba cu Sabbatini şi începusem să cred foarte serios că lucrurile fuseseră puse la cale cu mult mai multă dibăcie decît îmi imaginam eu. Şi aici, meritul era în întregime al lui Georgio. Mafiot şcolit, aşa cum îmi dădusem seama de la bun început. Îmi dezvăluise că Espada lui are un compartiment secret... N-avea cu siguranţă nici unul. Îmi dăduse cinci oraşe ca etape obligatorii ale călătoriei... Probabil alt truc. Oficiul de turism din Salonic, parola „Am sosit cu Lamborghini Espada", hotelul „Mediterranean Palace"... — fără îndoială alte minciuni. Totul pentru a mă induce în eroare, pentru a mă pune pe o falsă orbită. Şi în caz de ceva — şi pe poliţiştii greci. Care şi-au rupt pingelele urmărindu-mă — în scară sau în altfel de scări — au ars benzină cu nemiluita şi tot transmiţînd prin radio fiecare mişcare de-a mea au făcut cu siguranţă bătături la buze, săracii. Or, din cîte îmi dădeam seama, treaba era mult mai simplă şi astfel cît se poate de ingenioasă — „marfa" se va afla neîndoios în coletul cu piese. De asta „întîrziase". Introdusă acolo în complicitate cu un vameş grec. Se petrec atîtea pe lume, că nu te mai miră nimic. În Canada parcă, şeful principalei bande de traficanţi de narcotice era chiar şeful brigăzii antidrog, socotit ca unul dintre cei mai mari specialişti în prinderea bandelor de traficanţi. Ce să te mai miri atunci că un biet lefegiu grec s-a lăsat cumpărat de un tip uns cu toate unsorile ca Lemanidos?!

Secretara mi-a comunicat că şeful reprezentanţei este plecat, din cîte ştie, n-o să se mai întoarcă la birou, are nişte treburi la Atena şi că, în urmă cu vreun sfert de oră, a primit un mesaj pentru mine de la Egina Solomos, care a rugat-o să mă înştiinţeze că mi-a lăsat o scrisoare la Alexis, prietenul meu din Kavala.

Mă uitam la secretara lui Lemanidos, nevenindu-mi a crede ce auzisem.

— La Kavala? am bîiguit.

— Da, este exact.

— Spuneţi-mi, aş putea telefona de la dumneavoastră prietenului meu din Kavala?

— Cu mare plăcere. Să văd ce prefix are Kavala, a mai zis, deschizînd un sertar al biroului.

I-am spus că am în maşină notat numărul prietenului meu şi m-am repezit spre uşă. În răstimpul care a urmat, oricît am încercat să-mi ordonez cît de cît mintea, tot ce-am reuşit să deduc a fost că Egina se afla în drum spre Turcia.

Am rugat-o pe secretară să-l sune pe Sergios la magazin şi peste cîteva minute i-am auzit vocea în receptor.

— Nu-s nici douăzeci de minute de cînd a plecat. O tîmpită. M-a întrebat de casetofonul pe care ţi l-am adus la Salonic, iar după asta m-a rugat să-i dau hîrtie de scris şi că vrea să te caute la un motel din Glifada, la reprezentanţa Fiat din Pireu...

— A venit singură? am întrebat fără să vreau.

— Nu, Adrian... La mine aşa a intrat, singură. Dar afară... Că eu am invitat-o în birou şi-apoi am trimis-o pe vînzătoare să vadă care e situaţia. Pe stradă era oprit şi un Mercedes cu un turc la volan, turcul care a urmărit-o, tu-i ceru' lui de turc. Dar tu ascultă ce-ţi spun eu, Adrian, e mai bine, astea nu-s femei să le iei de neveste. Şi-apoi cum să te creadă ea pe tine spion?! Vii încoace?

L-am minţit că plec în Italia şi l-am rugat să-mi citească scrisoarea. Iat-o:

Adrian,

Iartă-mă, am greşit. Acum însă totul este sfîrşit. Dar să mă explic: M-ai atras de la bun început. Şi tot de la bun început mi-ai apărut un tip dubios, sosit în Grecia cu gînduri necurate. Fusesem la voi, ştiam că pînă şi oamenii cei mai de vază umblă în maşini tip „Renault 12", că nu puteţi deţine valută... Iar tu erai la volanul unui Lamborghini Espada, cu un fox sîrmos după tine, oprit la cel mai scump

hotel din Salonic. Unde și mîncai de altfel. Ba îți hrăneai și cîinele tot de acolo!... Compuneai cu alte cuvinte, imaginea unui om plin de bani. În ce scop? m-am întrebat. Și pe bună dreptate, nu? Spionaj. Altceva ce putea fi?! Și după ce ne-am despărțit în prima noastră seară, am vrut să telefonez la poliție pentru a atrage atenția asupra ta. N-am făcut-o. Te suspectam și totuși nu puteam crede. Aparențele îți erau însă potrivnice. Întîmplarea — o întîmplare cu semnificații de destin — a vrut să ne reîntîlnim pe șoseaua aceea. Și aici începe un al doilea capitol, cel al lui Haran, al lui Homi Haran și-al comportării tale cu totul de neînțeles.

L-am cunoscut pe aeroportul din Instanbul datorită unui incident cu un polițist abuziv și brutal care a mers pînă acolo încît m-a acuzat că l-aș fi insultat, că l-aș fi jignit în exercițiul funcțiunii. Veneam de la Bombay, ți-am povestit, îl vizitasem pe fostul meu soț, călătorisem cu Haran în același avion și el mi-a luat apărarea. În cele din urmă, a sunat la Prefectura de poliție unde are un cunoscut influent și incidentul a fost lichidat.

M-a condus la garajul unde îmi lăsasem mașina cînd plecasem în India și m-a invitat la masă. Îmi spusese că se ocupă cu importul de cherestea și am fost surprinsă să descopăr că omul de afaceri este dublat de un intelectual autentic, cu studii făcute în Franța și, din cîte mi-am putut da seama, de un caracter de cea mai bună calitate. Însă ca bărbat nu-mi plăcea. Și totuși m-am culcat cu el. Fusesem în acel „ashram" unde asistasem la scene erotice, eram după o lungă perioadă de abstinență... Nu-mi caut scuze, relatez.

A doua zi, fără să-i spun ceva, m-am urcat în mașină și am plecat. Știa, îi spusesem că am de gînd să merg în Grecia. Cînd am ieșit din bazilica Sf. Dumitru l-am găsit în parcare, stînd lîngă Mercedesul lui. M-a salutat și atît. Iar din clipa aceea m-a urmărit ca o umbră. L-am agățat pe tipul cu care m-ai văzut la „Mediterranean Palace", în seara următoare am ieșit cu tine... N-a ajutat la nimic. Angajase la Salonic un detectiv particular... Nu știam.

Plecînd la Atena, am luat-o spre autostradă, însă cînd să ies din oraș, cu gîndul de-a-l păcăli, m-am strecurat pe o străduță și am ajuns pe vechea șosea. Am făcut pana de cauciuc. Puțin mi-a păsat. Aveam o stare mizerabilă. I-am

dat drumul Ryei să zboare, am încercat să cînt la chitară... Şi-am început să mă gîndesc la tine, să reconstitui seara, cum te-am sondat cu una, cu alta... Îmi veneau în minte replicile tale, ele nu-mi displăcuseră, dar tot gîndindu-mă la ce-ai putea fi, le pusesem pe seama abilităţii, a unei înzestrări anume, ca şi a pregătirii de a compune figura unui scriitor. Şi am hotărît să scap de tine — am crezut că, din cine ştie ce calcule, mă vrei paravan —, punîndu-te într-o situaţie fără ieşire. Îmi răsunau în urechi cuvintele tale la restaurantul primei seri. „Da, cred c-ar trebui să plecăm. Ar fi cel mai bun lucru". Şi, deodată, tu pe şosea. Am zis că nu e posibil, că este o alta Espada... Dar nu. Să fie oare destinul? m-am întrebat. Şi a urmat ce-a urmat.

Haran îmi pierduse urma. Tocmai de aceea n-am vrut să merg la Volos, ca să nu mă găsească, şi te-am dus la Meteora; din acelaşi motiv am refuzat să ne înapoiem prin Larissa şi am luat-o prin Trikala-Kardisa. În cele din urmă detectivul lui a aflat că ne-am cazat la motelul „Xenia" din Glifada. Ştiai, îţi dăduseşi seama că el, că un bărbat mă urmăreşte tot timpul. Nu se poate să nu-ţi fi amintit că a fost la restaurantul „Mediterranean Palace"-ului, pentru că îi examinai pe furiş pe toţi cei de la mese. Mai mult: l-ai aşteptat să apară şi la restaurantul în care ne aflam, mereu te uitai spre intrare. Te-am întrebat, ca să-ţi dau prilejul să vorbeşti, dacă aştepţi pe cineva. L-ai văzut, sînt sigură, în timp ce dansam la barul „Dionyssos" din Vouliagmeni. Te-am provocat din nou. Nici de astă dată n-ai vorbit. În fine, m-ai văzut discutînd cu el în băruleţul hotelului din Iraklion. M-am dus special la el ca tu, atunci cînd vei coborî, să mă vezi. Te-ai retras îndată ce-ai dat cu ochii de mine. Te-ai retras, prefăcîndu-te că nu m-ai văzut, ca să poţi păstra aceeaşi tăcere.

Eram o aventură de drum, te detaşai tot timpul prin ironii, nu voiai să te implici nici măcar c-o simplă întrebare referitoare la mine. Şi atunci am profitat de faptul că ai făcut insolaţie, doctorul îţi administrase un somnifer, erai în afară de orice pericol, te-am dat naibii şi am plecat. A fost o hotărîre de moment. Cu conştiinţa deodată evidentă că nu mă voi putea despărţi de tine. Homi mă ceruse de soţie, mă ceruse acolo, în băruleţul acela.

Am plecat cu el, dar în maşină mă gîndeam tot timpul la tine. Îmi serviseşi o poveste... Ne-am oprit să dormim la

Salonic. Am profitat de ocazie și m-am dus la Oficiul de turism pentru a verifica dacă într-adevăr faci călătoria în locul unui prieten din Italia care, așa și pe dincolo, și-a fracturat clavicula. Și am aflat că da, este așa, este adevărat, ți-au transformat în bani serviciile achitate de italian. Putea fi o punere în scenă, o acoperire în caz de ceva.

În dimineața în care ai fost cu Max pe plajă am căutat peste tot, nu numai în geamantan. În afară de minifon, n-am găsit nimic. Și totuși... L-am rugat pe Homi să oprim la Kavala, sub pretextul unui comision pe care-l am de făcut. Nu știu dacă m-a crezut, dar mie puțin îmi pasă, mai mult ca sigur că nu voi rămîne cu el, am acceptat propunerea lui sub imperiul furiei, urma ca despărțirea de tine să aibă loc odată cu întoarcerea la Glifada. Lazaris nu-i un nume necunoscut în Grecia, îmi spusesem că nu-mi va fi greu să dau de el la Kavala, ca apoi să ajung la prietenul tău. Un om minunat acest Alexis. „Aaa, a zis bucuros, dumneavoastră sînteți cea pe care a cunoscut-o la Salonic...”

De ce am făcut toate acestea? Pentru a înlătura îndoiala că tu ai trișat. Vezi, Adrian, cum a trecut neîncrederea, cum s-au răsfrînt suspiciunile dintre statele celor două lumi — Vestul și Estul — asupra indivizilor, asupra psihologiei oamenilor... Acum te voi păstra în mine așa cum ești cu adevărat. Ceea ce, însă, nu voi putea înțelege este detașarea pe care ți-o impuneai, cu o înverșunare de parcă eu te-aș fi dus la pieire.

Egina

P.S.
O să-l rog pe Alexis să-mi dea adresa ta, poate că...

I-am spus secretarei că am de ridicat niște piese ce trebuiau să sosească din Italia și am întrebat-o dacă domnul Lemanidos n-a lăsat vreo vorbă pentru mine.

— Să-l sun pe domnul... și a pronunțat un nume grecesc. El se ocupă de Vamă. Numai să fie aici... a zis, uitîndu-se la ceas în timp ce forma un număr de telefon.

Funcționarul era în birou și în scurt timp a apărut pe ușă. Vorbea și el italiana, mi-a zis că a ridicat totul de la Vamă, m-a luat cu el să facem formele și să-mi dea piesele în primire. Formele erau gata, doar să le semnez. Le-am semnat, am primit

cîte două copii din fiecare act şi funcţionarul mi-a spus că am de plătit drept comision 860 de drahme.

— Îmi daţi mie banii, şi-o să-i depun eu la casierie, ca să nu vă mai deranjaţi...

Mă aşteptam la o sumă mult mai mare — peste 1 000 de drahme. I-am dat banii, am coborît împreună la magazie şi, intrînd acolo, mi-a adus la cunoştinţă cu o voce uşor solemnă:

— Domnule, am avut cinstea să primesc de la domnul Lemanides misiunea de-a vă înmîna din partea domniei sale o mică atenţie. Ca semn de stimă şi gratitudine că v-aţi adresat firmei noastre. Este cutia aceasta — mi-a arătat-o. E ceva specific grecesc. Vă mulţumesc!

— Eu vă mulţumesc!

— Şi aici aveţi piesele... Cauciucurile.

Erau toate aşezate pe tejgheaua magaziei, am zis să nu mai pierd timp şi am luat în braţe cutia cu piese s-o duc la maşină.

— Dar ce faceţi? s-a mirat funcţionarul, întinzînd mîinile spre mine ca şi cînd aş fi luat din greşeală o altă cutie.

Am rămas încurcat. Şi el a adăugat de parcă i-ar fi venit să plîngă:

— Dar cum se poate asta?! Să le duceţi dumneavoastră!? Dar ce-o să spună lumea de pe stradă!?...

Nu mă interesa ce-o să spună lumea de pe stradă, mă interesa că nu ştiam eu ce să spun. În timpul cît funcţionarul vorbise, magazionerul îmi luase pachetul din braţe, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare, ca şi cînd el ar fi fost vinovatul de acea situaţie, o situaţie care putea deveni umilitoare pentru ei, trebuia să fi acţionat, să se fi pus la treabă şi nu să stea şi să se uite în gura funcţionarului. A adus repede un transportor electric, a încărcat anvelopele şi cele două cutii de carton, mi le-a dus la maşină şi le-a aşezat cum i-am cerut — cele două cutii în portbagaj, iar anvelopele, două cîte două, pe canapeaua din spate.

Odată urcat la volan, am hotărît că nu mai avea nici un sens să merg la Volos, aşa că am înfipt piciorul în acceleratorşi am pornit pe drumul spre casă. Iar dacă eşti pe-o autostradă şi ai o maşină ca Lamborghini Espada, cînd zici „drumul spre casă" este ca şi cum ai zice că vrei să treci strada.

Odată însă ieşit din Atena, curiozitatea a învins, şi am oprit să văd ce conţine cutia de carton, mare cît cea cu piesele pentru maşină, cadoul domnului Lemanidos. Natura ambalajului nu mă dusese la gîndul că s-ar putea afla fructe în ea, dar desfăcînd-o, am constatat că era etajată cu rînduri de smochine plesnind de

vitalitate, de-ai fi zis că zeama este gata să explodeze prin pori. Catifelat-maronii, emanînd parcă sunete, parcă chicotind ruşinat între ele... Am vrut să iau una, dar ceva ca o presimţire, ca presimţirea unui pericol m-a făcut să renunţ.

Găsindu-mă la portbagaj, revăzusem şi sigiliul – o bandă metalică în cruce – aplicat de Vama grecească cutiei cu piesele maşinii, şi am pus ac compas gîndurilor spre ipoteza care mi se părea acum şi probabilă: un asemenea sigiliu constituie un act de autoritate. Şi încă vamală! Anvelopele erau banderolate din fabrică, pe întreaga lor circumferinţă, cu o hîrtie specială, adezivă – pentru o mai bună conservare sau pentru a nu te murdări pe mîini, cine mai putea şti. Vama le aplicase şi lor sigiliu ca o cătuşă. Intrînd în punctul de frontieră grecesc, am avut senzaţia că maşina va fi verificată centimetru cu centimetru pătrat. Întîmplare sau nu, cînd mi-a venit rîndul, m-a luat în primire chiar vameşul care îmi dăduse ca pasageră indolenta aceea de englezoaică. M-a întrebat dacă m-am simţit bine în Grecia şi a trecut la controlul actelor şi al maşinii, al bagajelor, pronunţînd doar cuvintele necesare, vă rog aia, vă rog ailaltă.

Ca şi la ducere, îl culcasem pe foxterier în spate, pe bancheta din spate, pe podea; l-am chemat lîngă mine de îndată ce-am demarat.

– Ei, băieţel, te-ai prins sau nu care-i şmecheria lui Sabbatini? Şi-n ce constă ea?

A făcut „ham".

– „Ham" ce? „Da" sau „nu"? Mai bine ai recunoaşte că nu. Ei bine,toată şmecheria e lădiţa cu smochine. Delicata şi nevinovata atenţie a preaşiretului Lemanidos! Transmisă prin atît de inocentul bătrînel în prag de pensionare!... Trucul nu e nou, băieţel, am văzut un film în care s-au tras cam tot atîtea împuşcături cîte în primul război mondial, şi nici morţi n-au fost mai puţini. „Contrabandiştii din Hong-Kong" sau cam aşa ceva. Eroul principal, un detectiv american, a demolat într-un sfert de oră, urcat pe un buldozer, cîteva hectare cu sere din cele mai moderne, în care contrabandiştii trăgeau cu arme automate, căci serele ascundeau tot secretul: pe întreaga lor suprafaţă erau cultivate flori destinate exportului, printre ele o specie cu o cupă mare, cărnoasă, în care erau introduse cîteva grame de heroină pură, ca apoi superbele flori să fie expediate cu avionul la Amsterdam, parcă. Dar, băieţel, cum orice naş îşi are naşul...

Am condus toată noaptea, la prînz intram în punctul românesc de frontieră de la Vama Veche. Nu mă îndoiam, odată cu ştam-

pila paşaportului va pleca şi vestea că sosisem în ţară. Era tot ce doream.

Cînd vii din străinătate, toţi aşteaptă să le aduci cîte ceva, aşa că am scos din portbagaj o sticlă de vin să i-o dau gazdei. Era la bucătărie, s-a bucurat, mi-a mulţumit pentru sticlă şi m-a întrebat dacă nu mi-a trecut prin cap să aduc din Bulgaria cîteva cutii de chibrituri.

— Chibrituri? m am mirat.

— Păi, n-aţi ştiut că nu se găsesc? Şi chiar cînd aduc nu se-aprind, trebuie să ţin aprins un ochi de aragaz... Şi butelie de unde? Mi-a zis apoi că în urmă cu o oră m-a căutat o duduie. Nu bruneta... s-a referit ea la Ortansa. Şatena. Care era tot cu prietenii ăia ai dumneavoastră. Frumuşică şi cu ochi albaştri... A venit c-un străin. Vorbea franţuzeşte da' el era italian.

— Altcineva n-a întrebat? Nu m-a căutat?

— Nu, altcineva nu.

Am dus bagajele în cameră, apoi, ca toate cele să se petreacă la Sabbatini, m-am urcat la volan şi m-am îndreptat spre casa în care locuia.

În timpul drumului de noapte, întorcînd lucrurile pe toate feţele, începusem să mă îndoiesc că smochinele ar putea fi depozitarele heroinei, deoarece exista riscul ca eu, tentat de aspectul lor atît de apetisant, să fi mîncat cîteva, dacă nu chiar pe toate. Şi atunci ce s-ar fi întîmplat?... Aşadar, majoritatea supoziţiilor duceau tot spre cutia de piese şi eram sigur că primul lucru pe care îl va face Sabbatini va fi să întrebe de ea.

Espada mea se afla în curte. Iar după praful care se aşezase pe maşină se vedea bine că nu fusese mişcată de multă vreme din loc. Or, asta demonstra că Georgio se temuse să circule cu o maşină măsluită şi preferase să stea locului, ca un peşte care se dă la fund. Se dăduse la fund aşteptînd să-i aduc „marfa".

Uşa camerei era încuiată. Înainte de a lua drumul restaurantului, am strigat gazda cu gîndul de-a afla cîte ceva de la ea. A răspuns din grădina din spatele curţii. M-am dus acolo şi am întrebat-o de italian.

— Păi ce ştiu eu pe unde-o fi?... Azi s-a-ntors. Nici două ore nu sînt.

— Cum s-a-ntors? De unde s-a-ntors? Ce, a fost plecat?

— Da, cică a fost la mînăstirile din Nordul Moldovei. A-ntrebat de dumneavoastră...

— Dar văd că maşina aicea a stat...

— Păi n-a fost cu ea. A fost cu prietenii ăia ai dumneavoastră,

de stăteau cu toţii la Pricea. S-a-ntors cu duduia aia care-i arhitectă sau... pictoriţă...

– Eva...

– Cu ea.

Un singur lucru nu înţelegeam: chiar dacă întreaga atenţie era concentrată asupra lui Sabbatini, de ce oare cei de la Biroul românesc al Interpolului nu luau legătura cu mine? Sigur, primiseră comunicări... Dar ştiam şi eu cîte ceva!... Le puteam oferi supoziţiile mele!...

Nu l-am găsit pe mafiot nici la „Doina" şi am hotărît să-l sun pe colonelul Savu de la Biroul românesc al Interpolului. Oamenii lui trebuiau să fie cu ochii pe Sabbatini – nu mă îndoiam că erau – dar trebuiau să fie şi cu ochii pe mine! Mai bine zis pe maşină! Or, eu, oprind la gazda lui Georgio, apoi la restaurant, nu sesizasem nici o mişcare în spatele meu...

Presupunînd că o asemenea convorbire avea să dureze, i-am cerut telefonistei de serviciu să-mi facă o comandă cu Bucureştiul.

– Aveţi automate!... a zis, arătînd cu mîna spre cabine.

– Am de vorbit ceva mai mult...

– Şi ce dacă!?

I-am pus pe ghişeu o bacnotă de 50 de lei.

– Schimbaţi-o, vă rog, pe toată în fise.

– Îmi pare rău, le-am terminat. Dacă veneaţi mai devreme...

– Şi-atunci eu ce fac? Comanda nu mi-o luaţi, pentru că sînt automate... dar fise pentru automate n-aveţi!

– Încercaţi, poate vă schimbă la debit. Sau la braserie.

– Cine credeţi c-o să-mi dea mie atîtea monezi de trei sau un leu?! Iar eu, v-am spus, am de vorbit o mulţime. V-aş ruga frumos, luaţi-mi comanda...

– Nu insistaţi, n-avem voie să luăm comenzi pentru localităţile cu automat. Iar cu Bucureştiul aveţi fir direct, fără prefix.

Debitul se închisese, la braserie aduseseră bere, chelnerii erau asaltaţi, nu de mine le-a fost... Mi-a surîs norocul în minuscula piaţă: o ţigăncuşă care vindea pietre *„ponce"* mi-a schimbat hîrtia şi mi-a dat 10 lei în monede, iar un vînzător de mărgele – alţi 16 lei.

Nu-mi dăduse prin cap să ocup rînd la plecare, a trebuit să aştept vreo 20 de minute, căci multe automate, mai bine de jumătate erau blocate de fise. În timp ce telefonista ducea lipsă de ele...

La al doilea apel a răspuns un bărbat. I-am spus cine sînt şi cu cine vreau să vorbesc.

— Nu este la birou şi nici n-o să-l găsiţi astăzi.

— Am sosit de cîteva minute din Grecia... Vorbesc din Costineşti. Aţi auzit cumva de numele meu?

— Sigur, sînteţi scriitor.

— Altceva n-aţi auzit? Vreau să spun cu această călătorie în Grecia?

— Nu, nu ştiu nimic.

Cînd am ajuns acasă, Sabbatini şi Eva mă aşteptau în curte. Lăsînd la o parte politeţea, mafiotul a ieşit primul în stradă, însă Max i s-a strecurat printre picioare şi s-a aşezat lîngă mine de parcă mi-ar fi zis: „În doi o să-i facem faţă mai bine!..."

— Oooo! Amicoooo! a exclamat bucurîndu-se. M-a îmbrăţişat, după care a început să înconjoare Espada, ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă nu i-am adus-o zgîriată. Mi s-a părut caraghioasă grija asta a lui pentru vopseaua maşinii, cînd ar fi trebuit... Altele ar fi trebuit să fie grijile lui!

— Ai schimbat uleiul la Salonic? m-a întrebat, de parcă şi-ar fi adus deodată aminte.

— L-am schimbat. Asta-i tot ce te interesează să ştii? am spus fără să vreau. Şi mi-am dat seama că întrebarea lui era într-un fel o indiscreţie făcută în faţa Evei, care între timp venise şi ea la maşină.

— Dacă ai sosit înseamnă că totul este în regulă!...

— Tocmai de aia!...

— Eva, i s-a adresat Sabbatini, ce vrea omul ăsta de la mine?

Încercam să-i descifrez jocul şi el a continuat:

— Adică ce vrei? Vrei banii? Banii pentru drumul făcut? a dat totul pe faţă. Asta vrei, nu? Scrie cartea şi-ai să iei banii!...

— Ce carte? Care carte?

— Cred că ţi-ai făcut destule probleme pe drum!... Eşti scriitor — scrie! Şi, dacă-i bună, o să-ţi editez cartea la mine... Eu nu trebuie să-mi scot banii pe care ţi i-am dat?!... Mă fleţule!... Măi găgăuţă, eu sînt Georgio Sabbatini!... s-a împuns el cu degetul în piept. Iar cînd zici Sabbatini în Europa, zici roman poliţist! Cu treizeci şi ceva de romane!... Traduse în unsprezece limbi!...

Eva rîdea pe înfundate. Mi-am prins capul în mîini, încercînd să realizez mai bine sensul celor spuse de el şi l-am auzit izbucnind în rîs.

— Bineînţeles că ţi-ai făcut o mie de gînduri!... Şi-ai fost cu ochii în patru!... Cînd am dansat cu Eva, am aflat că eşti scriitor... Iar după ce ai adus peştele şi ai plecat de pe plajă, am auzit că lucrezi la un roman poliţist. „Fir-ai să fii, scrii romane poliţiste

şi n-ai auzit de Georgio Sabbatini!..." Şi ţi-am copt-o. Seara ţi-am copt-o. La restaurant. După un păhărel, mintea îţi merge, nu glumă!... Grecia nu mă mai interesa, o cunoscusem pe Eva... Recunoaşte, orbita pe care te-am plasat, povestea pe care ţi-am montat-o cu „marfa", buzunarul secret la maşină... Însă dimineaţa m-a bătut gîndul să dau înapoi: „Să nu-mi lovească, ăsta, Espada cumva..."

— „Ham-ham!" a făcut foxterierul.

I-am aruncat o privire; în ochii lui Sabbatini sau ai Evei nu-mi venea să mă uit...

Ei bine, oameni buni, îşi rîdea în barbă, pezevenghiul!

SFÎRŞIT